

LEONIDA NEAMȚU
FRUMUSEȚEA PIETREI NEVĂZUTE

Editura Tineretului
București, 1965

*Într-un ținut lângă mare, pe care
Poate ai să-l cunoști într-o zi,
Trăia odată, demult, o fată...*

Edgar Allan Poe

PARTEA ÎNTÂI

SĂGEȚILE

1

Într-un liniștit amurg stăteam în grădină cu tranzistorul pe genunchi, dar, sincer vorbind, îmi era lene să caut muzică. Împrejur – atâta pace, atâta neclintire; numai umbrele se îngroșau, încetul cu încetul, lungindu-se pe nesimțite.

În asemenea momente e bine să nu fii singur, dar poate că mă înșel. E bine să taci, ascultând torsul discret al timpului, dar nu sunt sigur nici în această privință.

În orice caz e o barbarie să tulburi această clipă solemnă a înserării... Eu am comis o astfel de barbarie. Am găsit o muzică de jaz și m-am instalat mai comod în fotoliul de trestie de sub nukul bătrân.

Aici noaptea venise de-a binelea, izvorând parcă din pământ, din rădăcinile copacilor; umbrele înjghebaseră împrejurul meu o țesătură complicată, în care aș fi putut să văd tot ce doream: mari flori cu petale scăpărătoare, animale ciudate ce se târau până aproape de genunchii mei, ivindu-se și dispărând între două băți de pleoape, corăbii zvelte ce treceau fulgerător pe sub ciudate țărături.

Mă simțeam ușor obosit și mă lăsasem legănat într-o lume de miraj, când se petrecu următorul fapt cu totul neașteptat: o *săgeată* zbârâni pe lângă mine, înfigându-se în scoarța nukului.

Eram aproape convins că adormisem, că visez. Altfel cum să crezi în realitatea unui astfel de fapt?

Și săgeata încă mai vibra, fiindcă lovise cu forță în trunchiul bătrânului copac, și eu începusem să cred că trăiesc o poveste din depărtate vremuri, cu arcași, cu lungi încheștări între zori și amurg, când mi-am dat seama că totuși am ochii deschiși, indiscutabil deschiși.

Visasem eu, nu o singură dată, tot felul de năzbâtii: că zbor, că înot la adâncime într-o mare neobișnuit de limpede și albastră, printre pești strălucitori (și aici amintesc numai visele plăcute!); niciodată însă, până acum, nu fusesem ținta unui arcaș. Faptul era inedit pentru mine și trebuia cercetat, așa mi-am spus.

Renunțând la poziția mea comodă, am avut imediat certitudinea că nici vorbă nu putea fi de vis... Sărind în picioare, desculț cum eram, am nimerit exact într-un ghimpe, fericit prilej pentru a mormăi două-trei înjurături demodate, dar cât se poate de reale.

Am smuls din trunchiul nukului săgeata; un fir subțire de trestie, prevăzut cu ac și o mică greutate de plumb în vârf. Un petic de hârtie bine înfășurat și legat strâns cu sârmă subțire.

Uimitor lucru, săgeata îmi adusese, deci, *un mesaj!*

Tot mai intrigat, am reușit să desfășor sârma și am întins în palmă fâșia îngustă de hârtie pe care distingeam câteva cuvinte. Aveam chibrituri, dar, emoționat fiind, le-am găsit abia în al zecelea buzunar. În sfârșit, aprinzând unul, am putut desluși o caligrafie înaltă, frumoasă. Conținutul mesajului îmi păru cel puțin șocant:

„Mai bine renunță. Ceea ce cauți nu există”.

2

Nici nu încerc să-mi descriu surpriza. Priveam împrejur, așteptând poate să se ivească necunoscutul meu sfătuitor, dar nimic nu se clinti

în rețeaua de umbre vineții... Căzu doar o frunză, prematur, învârtindu-se lent, o frunză mare de nuc, încet, încet, cu multă părere de rău. Încă mai țineam în mână săgeata și mesajul. Aveam desigur o mutră zăpăcită, caraghioasă.

Tranzistorul, uitat în iarbă, continua să urle, dar l-am făcut să tacă imediat, ca să pot gândi. O vagă amenințare se putea întrevede în prima propozițiune: „Mai bine renunță”... Cât despre rest, nici nu știam ce să cred. La urma urmei, ce căutam eu? Căutam în mod special ceva? Parcă nu...

De doi ani, de când venisem în acest oraș, proaspăt absolvent al Institutului de teatru, căutasem, cel mult, niște roluri *serioase*. Zadarnic! Regizorii, apreciind „excepționalele mele calități de comic”, îmi încredințaseră numai personaje hazlii, sau în cel mai bun caz ridicole. Nu neg că, spre satisfacția mea, în scurt timp publicul, generos, m-a îndrăgit; era suficient să apar pe scenă, pentru ca sala să înflorească de zâmbete. Această situație, totuși, nu mă consola suficient. Când s-a jucat „Ion”, eram convins că pot emite cele mai justificative pretenții pentru rolul titular, dar primul regizor a încercat să mă mângâie, făgăduindu-mi un alt rol, unul grozav... Și s-a ținut de cuvânt; curând apăream în scenă travestit în cetățeanul turmentat. Când s-a jucat Hamlet, deși după părerea mea figura prințului danez aducea leit cu propria mea figură, mi s-a încredințat singurul rol comic din această piesă: Osrîc, cel despre care Hamlet, vă aduceți aminte, se exprimase cam în felul următor: „Ăsta făcea temenele și sfârcului înainte de a suge”...

Dar, pentru a reveni la clipa prezentă, cele câteva cuvinte pe care mi le adusesese săgeata nu se refereau, evident, la chestiunea rolurilor!

Mergeam gânditor printre straturile de flori; se părea că ultimele străluciri ale amurgului începuseră să dănțuie în jurul petalelor multicolore.

În cameră era cald și două muște se fugăreau bâzâind pe sub tavan. Am deschis larg fereastra, murmurul orașului urca stăruitor, crescând și descrescând. „Totuși, mi-am zis, din ce direcție o fi venit săgeata? Ar fi trebuit să notez locul de pe trunchi unde se înfipsea, să-l înconjur cu cretă albă. Ei, dar de unde cretă? Ar trebui să stabilesc direcția și, imediat, să mă avânt în urmărirea glumețului care atentase la liniștea mea...”

Un glumeț... Firește că e vorba de un glumeț. Poate neastâmpăratul acela de Aurelian. Sau poate...

Puțin mai târziu apăru și Emil Angheliu; cu el împărțeam apartamentul. L-am auzit intrând în baie, și toată țevăria începu să urle ca o haită de șacali, semn că Emil dăduse drumul apei, să curgă. Ceva mai târziu bătu la ușa mea.

— Ești singur?

— Poftește!

Ca de obicei, în ultimele săptămâni arăta al naibii de neîngrijit. Părea alcătuit din linii strâmbe, unghiuri și barbă. Barbă multă și deasă ca peria.

— Mor de oboseală, zise.

Trupul i se frânse pe scaun. Părea că privește în direcția mea, dar pot să jur că nu mă vedea. Cine știe ce vedea. Fața i se lungise, iar barba, pe obrajii supti, îl îmbătrânea cu cel puțin zece ani. Niciodată n-am văzut alt om pe care o barbă de două-trei zile să-l transforme atât de hotărâtor. Proaspăt ras, Emil expunea Universului un obraz neted, cu trăsături fine, de logodnic fericit. Acum arăta a om care părăsise acceleratul anilor tineri, trecând în personalul vârstei mijlocii... Nu știu ce se întâmpla cu el în ultima vreme, nu l-am întrebat

niciodată, fiindcă nu-mi place să mă vâr în sufletul omului. Prietenia noastră avea ceva delicat și fragil, cu Emil trebuia să-ți alegi bine cuvintele, atât era de sensibil, iar felul său de a fi, extrem de prevenitor, modul în care mai mult sugera decât spunea lucrurilor pe nume, mai ales când avea o părere diferită de a ta, mă încânta. I-am auzit pe alții exprimându-și rezerva față de acest soi de oameni, mie însă Emil îmi plăcea foarte mult și totdeauna mi-a fost teamă să nu-l supăr cu vreo grosolănie sau vreo indiscreție involuntară.

— Ai mult de lucru la muzeu, i-am zis.

Aceasta era de fapt o întrebare, ați observat, nu-i așa, că-i ofeream indirect ocazia de a-și explica surmenajul din ultimul timp. Emil dădu din cap; părea gata să-mi spună ceva; o simplă impresie. Poate mă înșelam. Să-i servesc oare nesăbuita poveste cu săgeata, cu mesajul? Nu era prea minor faptul pentru un om obosit și preocupat?

La început abia mă ascultă. Îmi închipui că și eu povesteam cam anost, cam nesigur. Nici acum. Nu-mi venea să cred că primisem un bilețel prin intermediul romantic al săgeții. Cred că descoperisem pe fața lui un mic zâmbet ironic, fin schițat, imperceptibil.

— Bine, bine, zise încet, evident neîncrezător, și poate plictisit, deși se silea să n-o arate. Spune odată ce cuprindea mesajul?

— Poftim! Uite săgeata și uite mesajul, judecă și tu, i-am zis.

— N-aș vrea să fiu indiscret, făcu Emil luând obiectul, dar refuzând fâșia de hârtie. Dacă aceste răvașe sunt din partea unei femei...

— Oh, fii liniștit, nu e o declarație de dragoste. Citește!

Emil luă hârtia și continuă să mă privească o secundă-două. Mi-am dat seama – vai! – că nu dă

două parale pe toată povestea mea, și că n-are niciun chef să citească cele ce erau scrise acolo. Totuși citi...

3

Reacția prietenului meu la lectura celor două scurte propozițiuni a fost chiar mai surprinzătoare decât însăși sosirea mesajului. De unde mă așteptam să-l văd înapoindu-mi bilețelul, cu o vagă ridicare a umerilor, el se comportă așa fel ca și cum conținutul biletului l-ar fi vizat direct și încă într-un mod grav. Lucrurile luă o întorsătură despre care nu mai știam ce să cred.

La început l-am văzut tresărind cu tot corpul, parcă ar fi primit o izbitură puternică. Degetele lui fine care țineau ușor peticul de hârtie, de colț, se crispară; Emil căzu pe scaun, palid. M-am repezit, întrebându-l dacă are de gând să leșine sau să moară. Mă respinse, ușor. Când deschise ochii am observat, tot mai uimit, că-mi examinează îmbrăcămintea. Consider că aș fi un lăudăros dacă aș afirma că posed un spirit de observație ieșit din comun, totuși nu-mi scăpă amănuntul că în seara aceea purtam amândoi cămăși identice, de un albastru deschis, cu mâneci scurte, lejere, cămăși de vară pe care le cumpărasem cu puțin timp în urmă, de la același magazin.

Timp de două minute Emil își roase cu mult sârg o unghie... Apoi mă întrebă:

— Cum erai îmbrăcat în momentul când a picat săgeata?

— Exact ca și acum. Dar ce importanță...?

— Te-ai plimbat prin grădină, având pe tine această cămașă?

Emil pronunțase cuvintele aproape furios. Așa mi se păru cel puțin. Deci, am ripostat:

— Dar ce, e interzis?

Altă dată, tonul meu puțin cam agresiv (fiindcă toate acestea începeau să mă irite nițel) n-ar fi trecut neobservat de către Emil. Acum însă mâna lui pluti prin aer schițând nu știu ce, își aprinse iute o țigară, pe care o strivi imediat în scrumieră, după ce trăsese numai două fumuri. De câteva ori se repezi la fereastră, parcă s-ar fi așteptat să vadă pe cineva, apoi, aproape violent, insistă să-l duc în grădină și să-i arăt totul: punctul unde se înfipsese săgeata, locul unde îmi așezasem fotoliul de trestie...

Începusem să regret că-i povestisem întâmplarea, firile nervoase explodează la cea mai ușoară atingere! Totuși, nu înțelegeam deloc din ce cauză se agita atâta din pricina unui mesaj care mă privea numai *pe mine!* Dar m-am supus, nu voiam să-l supăr: am făcut împreună deplasarea până sub nuc, Emil adusese o lanternă și cu ajutorul ei cercetam scoarța copacului. Scena era ridicolă, firește că n-am reușit să descoperim minusculele înțepături a săgeții, și apoi, ce importanță ar fi avut chiar dacă o găseam!? Când ne-am înapoiat în casă, Emil a insistat, fără a-mi oferi niciun fel de explicație, să-i dau lui mesajul, în păstrare, ceea ce am acceptat bucuros, numai să scap odată de povestea aceasta. Nu înțelegeam cum o glumă reușise să-l răscolească în așa hal!

4

Câteva zile nici nu l-am mai văzut, el dispărea în zori și se întorcea târziu; în ce mă privește, am plecat într-un mic turneu prin regiune, cu o formație de estradă, în cadrul căreia susțineam, evident, partea umoristică, împreună cu încă un coleg de la teatru. Acesta era specialist în a imita diferite voci și sunete, iar eu îl imitam pe el cum imită; povestea aceasta ieșea cât se poate de veselă, vă rog să mă credeți.

Când am revenit în oraș, vara se instaurase de-a binelea și mă gândeam bucuros la zilele de ștrand, apoi la o lungă plimbare pe meleaguri cât mai îndepărtate și la un tradițional meci de fotbal care trebuia să se dispute curând între interpreții de comedie și maeștrii dramei. Firește, – eu jucam în prima echipă, și încă într-un post important: portar. Și așa uitasem și de săgeată, și de mesaj, și de neliniștea lui Emil.

M-am întors în oraș într-o seară, destul de târziu, pe la unsprezece. Ajungând în dreptul casei, am văzut sus, la etajul al doilea, un geam luminat – al lui Emil – și silueta lui subțire mișcându-se încolo și înapoi prin cameră.

Eram atât de bine dispus în ceasul acela, atât de lipsit de griji, atât de senin – o dispoziție ușoară ca un zbor egal și planat – și atâta zbucium se putea bănuia la omul care se zbătea între cei patru pereți ai camerei fără să-și găsească locul, că m-am oprit dintr-odată, ca în fața unei revelații.

Stăteam pe trotuar, rezemat de grilajul de sârmă al gardului și câțva timp nici nu m-am gândit să mă urnesc de acolo, și, minute în șir, ca vrăjite privirile mele au urmărit umbra lui Emil. Repede, repede, am recapitulat în minte toate fazele cunoștinței noastre, am reținut clipa când am fost anunțat că locuința pe care o primeam urma s-o împart cu un alt burlac, un arheolog, apoi când am ajuns acolo, am urcat scările și l-am găsit într-una din odăi potrivit pe perete o fotografie înrămată; mi-a zâmbit și mi-a zis că deocamdată aceea e singura mobilă pe care o posedă; pe urmă am coborât împreună și, de bucurie că aveam casă, am tras un chef la restaurantul „Continental”... în seara aceea Emil era proaspăt bărbierit și arăta ca un băiețandru de nouăsprezece ani și s-a pilit foarte repede, din câteva pahare, iar apoi m-am pilit și eu și am ieșit

în stradă, și așa, mergeam cântând pe bulevarde, până când un milițian s-a luat de noi și ne-a pus în vedere că dacă mai tulburăm liniștea orașului o să vedem pe dracu', dar când i-am spus că am primit locuință, ne-a lăsat în pace, și apoi am ajuns la gară și acolo ne-am turtit definitiv, și tot n-am scăpat fără amendă pentru huliganism, pentru că ne-am agățat de un ceferist, căruia i-am pretins să ne plimbe puțin cu locomotiva prin parc, și nu știu de ce omul ne refuzase...

Și apoi peste câteva luni eu eram cât p-aci să mă-nsor, dar până la urmă fata mi-a suflat-o un coleg care juca numai roluri serioase, dar asta nu mai are nicio importanță, important e că Emil îmi promisese că, dacă fac pasul hotărâtor, el îmi va ceda camera, iar eu, înduioșat, i-am făcut aceeași promisiune. Și apoi, în iarnă, Emil și-a rupt piciorul, iar eu l-am dădăcit, și când s-a făcut bine, încă șchiopătând, m-am dus la el la muzeu și mi-a arătat pletele întunecate ale unei fecioare ce trăise cu două mii de ani și ceva în urmă – descoperirea sa. Pe urmă parcă ne-am certat puțin și n-am mai vorbit opt zile... în primăvară Emil plecase la Sarmisegetuza și când s-a întors era într-al nouălea cer, și tot timpul mi-a vorbit despre daci, și prietenia noastră se cimentase definitiv, când... când a intervenit nu știu ce în existența lui.

Zăpăcit, puțin nervos fusese totdeauna, nervii însă și-i masca bine sub o purtare de o delicatețe fără seamăn. Deodată însă se posomorî, și, nu știu cum, ne depărtarăm. Lungile șuete și plimbările se răriră și încetul cu încetul parcă ne-am înstrăinat. Aparent însă. Acum îmi dădeam seama că noua preocupare a lui Emil (dar care o fi aceea?) îl absorbisese în așa măsură, că nu mai vedea nimic împrejur. Se pare că nici nu mai dormea. Desigur, nici nu mai mânca.

Și am rămas multă vreme acolo, pe trotuar, încercând să-l sugestionez să vină la geam, să mă vadă. N-am reușit. La un moment dat lumina se stinse, apoi am auzit radioul, dar în clipa următoare aparatul tăcu și becul scăpără iar, și plimbarea halucinantă în dreapta și-n stânga reîncepu. Am oftat și m-am dus să mă culc. Într-adins am trântit mai tare ușa antreului, să mă audă că venisem. Îi ofeream – câtă generozitate din partea mea! – posibilitatea unei descărcări, ba nu, eu însumi aș fi vrut să vină la mine și să-mi spună ce are. Am așteptat zadarnic, și-n cele din urmă m-am culcat. Dar neliniștea celuiilalt se transmise prin pereții subțiri și, gândindu-mă la plimbarea lui intermitență prin cameră, m-am pomenit și eu zvârcolindu-mă în pat. Somnul se topise, nici gând să adorm. Între timp trecuse de miezul nopții. Mi-am adus aminte dintr-odată de mesajul pe care mi-l adusesese săgeata, și de tulburarea pe care i-o pricinuisese lui Emil această întâmplare. Ciudat, uitasem cu totul. Mesajul se afla încă la el, mi-l ceruse cine știe de ce să-l păstreze, și... Hm!

5

Stăteam cu ochii deschiși urmărind scânteile colorate ce se fugăreau pe tavan, deasupra mea; în acest timp mintea îmi lucra cu o luciditate înfiorătoare.

Noaptea, când nu poți dormi, toate lucrurile iau proporții neașteptate. Ziua aș fi respins cu superioritate gândurile care transformă orice glumă într-un fel de cataclism. Și din nou mi-am expediat voința în direcția lui Emil, voiam să-l sugestionez să vină la mine. N-am reușit. La un moment dat el își părăsi camera, eram sigur că izbutisem, însă Emil păși ușor prin antreu și apoi,

după o clipă de așteptare încordată, l-am auzit deschizând brusc ușa.

Stăteam și eu încordat, cu răsuflarea tăiată. O fi așteptând pe cineva? Nu, căci ușa se închise, Emil reveni, pășind la fel de precaut spre camera lui. Ce însemnau aceste manevre? În cele din urmă m-am hotărât. Am bătut la ușa lui și am intrat fără să mai aștept invitația. Amicul meu stătea în mijlocul camerei și privea pendula. Tocmai băteau ceasurile două ale nopții. Un vânt ușor înfiora perdeaua din fața geamului deschis. Pe masă stătea afurisitul de mesaj:

„Mai bine renunță. Ceea ce cauți nu există”.

Ochii mei înregistraseră din nou, automat, conținutul acela atât de lapidar și iarăși mi s-a părut că undeva între cuvinte se ascunde parcă umbra unei amenințări.

Emil arăta rău. Ochii îi ardeau de oboseală, dar în acești ochi osteniți citeai o teribilă îndârjire. Ce deosebire între Emil cel îngrijit, cel din zilele bune, și bărbosul numai os și piele de acum! Cu barbă avusese. Întotdeauna necazuri. Nicio lamă n-o lua ușor, iar briciul nu învățase să-l folosească.

Am o mare stimă față de chipurile ostenite ale oamenilor frământați de gânduri, și amicul meu, cu înfățișarea lui, mă înduioșă într-o clipită, așa că, în loc de „Ce dracu’ faci, omule, nu te mai culci?”, am rostit un scurt „Bună dimineata, bătrâne”. În schimb el se interesă, dar fără a vădi un prea mare interes, dacă aveam cumva insomnie. Apoi, observă că priveam mesajul de pe masă și păru puțin jenat. El se retrăgea, iar eu atacam. L-am întrebat cu destulă nepăsare:

— Te frământă ceva? Poate biletul acesta primit de mine?

— Cum?

— Ziceam de mesajul primit de mine...

— Primit *de tine*? Asta-i bună!

Exclamația o scăpase involuntar și acum mă privea cu un aer vinovat. Nu înțelegeam nimic.

— De ce „asta-i bună?”

Emil tăcu. Însuflețirea de o clipă îl părăsise. Căzu pe scaun și închise ochii.

— Bătrâne, vorbi el, nu vrei să faci niște cafele? Tot nu dormim...

Peste zece minute reveneam aducând ceștile aburind. Între timp mesajul dispăruse. „Ah, ah, prietene, deci nu vrei să mai discutăm despre asta!” mi-am zis.

Am apăsat pe clapa aparatului de radio și, în timp ce gustam din cafea, de undeva din eter veni spre noi trilul demonic, pasionat, al uneia din partiturile paganiniene. Sub influența muzicii înfățișarea lui Emil suferi o anumită transfigurare. Colțurile gurii obosite se destinseră. Ochii lui străluciră iar. Am bănuiră în clipa aceea că voi afla tot ce nu se hotărâse să-mi spună până atunci. Și primul lucru pe care-l făcu fu să scoată la iveală mesajul și să-l pună pe masă între noi, între ceștile de cafea. Bucățița îngustă de hârtie, ușor șifonată, părea că ne privește prin ochii larg deschiși ai literelor. Emil zâmbea cine știe cărui gând. Glasul pendulei marca timpul cu gravitate.

Mi-am permis să redeschid discuția:

— Adineauri – te-ai exprimat în așa fel de parcă ai fi pus la îndoială că mesajul...

Emil se ridică brusc în picioare, făcându-mă să tresar.

— Tot n-ai înțeles? strigă.

Pe glezna Satanei, mă jur că am sărit trei metri de pe scaun, atât de neașteptate au fost gestul și strigătul său.

— Vai, ce m-ai speriat, frățioare! Ce să înțeleg, ce?

— Mesajul nu era pentru tine, ci *pentru mine!* explică, făcând o față chinuită, ca a unui om

plictisit peste măsură de prostia omenească.

— Bine, bine, dar... am mormăit eu, perplex.

Emil reveni:

— Cauți tu ceva în mod special? mă întrebă.

— În mod special nu... Dar...

— Niciun dar. Ai fost confundat. În ziua aceea, îți amintești, purtam *amândoi* cămăși albastre... Suntem cam de aceeași talie și seara, de la distanță, putem fi confundați. Cum s-a și întâmplat... Mesajul era pentru mine! Cum de nu ți-ai dat seama din primul moment?

— Absurd... Eu aveam convingerea că cineva glumise. Ce, parcă tu cauți ceva *în mod special*?

— Oh, da... Da!... Da!... Da!...

6

Trebuie că uimirea îmi dădea o înfățișare comică. Emil, care era pradă unei frământări puțin obișnuite, se opri, mă privi cu atenție și începu să râdă.

— Să nu-ți închipui că sunt nebun, mă asigură pe neașteptate.

— Lasă asta! am spus. Mai bine explică-mi ce se întâmplă cu tine, de ce arăți ca Don Quijote după ce i-au fost arse cărțile cu istorii cavaleriești, de ce nu dormi nopțile, de ce te-a zdruncinat în așa hal mesajul acesta și, în fine, *de ce* nu te razi?

Emil își mângâie obrazul. În cameră pătrundea prima răcoare a dimineții.

— Închipuie-ți... omul caută ceva, e gata să-și jertfească totul pentru a-și realiza un vis care-l urmărește demult...

— Adică, tu? Tu ești omul care caută ceva și are un vis...? Am priceput bine?

— Ți-am mai spus-o! Însă nimeni, sau aproape nimeni nu-mi cunoaște planurile. Și pe neașteptate sosește această fițuică nenorocită! Și ce aflu? Că e cineva care știe ce caut, ba chiar are

amabilitatea perversă de a mă preveni că eforturile mele sunt zadarnice, însă – Emil ridică arătătorul – faci legătura?

— Ce legătură?

Emil coborî arătătorul, se mută cu scaunul mai aproape de mine. Zise:

— O chestie de logică, simplă. Autorul mesajului mă anunță că „ceea ce caut nu există”. Înseamnă că el *știe ce caut eu*. De unde? A ghicit, sau a dedus... Dar asta mai înseamnă ceva!

— Mii de bombe, mii de romane polițiste, mii de critici literari! Ce?

Emil rosti rar, apăsând pe fiecare vorbă:

— Înseamnă că ceea ce caut *există, există, există!* Și adăugă: Mai înseamnă că – obscur lucru! – autorul mesajului are un anumit interes să mă împiedice... Ai remarcat câte nuanțe are acest „Mai bine renunță”? E aici și o doză de politețe, dar și o urmă de ironie, și pe deasupra, parcă, un avertisment...

— Ascultă, băiatule, ascultă, arheologule, trăim în a doua jumătate a civilizatului secol douăzeci, și nu în veacul al șaisprezecelea, când pirații trimiteau avertismente, he!

— Nu-mi ține conferințe, știu și eu în ce secol trăim, și puțin îmi pasă de avertismente. Partea neclară rămâne asta: de unde știe și altcineva ce caut eu, când chiar eu abia dacă întrevăd, foarte departe, foarte vag...

Emil tăcu. Jos în stradă un trecător singuratic strănută cu putere. Am încercat să leg discuția:

— Nu-ți pare că ai țesut o intrigă fabuloasă în jurul unei gâze? Dacă mesajul este doar o glumă care mă privește pe mine?

— Nici vorbă de așa ceva! Mesajul este pentru mine!

— Dar, dragă Emil, fiindcă până acum abia ne-am învățat în jurul subiectului, dă-mi voie să te

întreb: la urma urmei, *ce cauți?*

— Mai bine nu m-ai întreba... E atât de greu să explic!

Cu toate insistențele mele, discuția noastră s-a poticnit cam aici. Emil se sucea, se răsucea, refuzând să răspundă direct. A doua zi era duminică. L-am silit să se bărbierească, apoi ne-am dus la ștrand. Pe urmă am luat masa împreună, iar despre mesaj și despre toate celelalte n-am schimbat un cuvânt. Amicul meu se înviorase, soarele și apa îi făcuseră bine. În același timp curiozitatea mea slăbise. Seara aveam spectacol la teatrul de vară cu aceeași formație de estradă, și l-am luat pe Emil cu mine, l-am instalat boierește în primul rând. Urmărindu-l pe furiș, am observat că se distrează perfect. În pauză l-am anunțat că invitasem în numele meu și al său două balerine drăguțe cu care să mergem undeva să bem o bere și să dansăm. Ideea aceasta păru că-l face fericit. Dar, cu puțin înainte de final, când am ieșit pe scenă împreună cu colegul meu, imitatorul, am constatat că scaunul numărul șapte din primul rând era gol. Emil dispăruse.

7

Faptul mă contrarie: promisesem fetelor că le fac cunoștință cu un tânăr savant de mare viitor, un om ciudat și cam sucit, și iată că eroul meu se topise.

Când am ajuns acasă, destul de târziu, m-am mirat nevăzând lumină la geamul lui Emil.

Și mai mult m-am mirat constatând că nu e acasă.

Mirarea se transformă într-o ușoară îngrijorare când Emil nu apăru nici a doua zi, nici în a treia. În ziua a patra am forțat ușa camerei sale cu un șperaclu, începusem să fiu bântuit de gânduri sumbre. Emil însă nu se afla în cameră, asasinat, și

nici nu lăsase vreo scrisoare de adio așa cum cere rețeta „A-1” a melodramei. Mesajul (afurisit să fie-n veci) nu se afla nici pe masă, nici în sertarul noptierei unde observasem că-l ține. Geamul rămăsese deschis și un curent ușor trecea prin cameră, înfiorându-mă, nu știu de ce, și atunci am văzut săgeata care intrase în cameră și trecuse pe jumătate prin perdea, rămânând acum în echilibru, legănându-se ușor, odată cu perdeaua. *Era o altă săgeată*, care, cum imediat am văzut, aducea un nou mesaj:

„Te-am prevenit. Iar acum îți atrag atenția: renunță!”

Același scris înalt, frumos, apăsător, energic. Tonul, însă, mai sever, mult mai sever: „Îți atrag atenția”... De data asta nu mai încăpea îndoială: mesajul îl viza pe Emil.

Am alergat îndată la muzeu și acolo, în „salonul fălcii de mamut” am avut norocul să dau chiar de profesorul Chivu.

— Da, mi-a cerut o învoire de câteva zile, îmi zâmbea profesorul, dindărătul ochelarilor. Dar de ce?

I-am explicat îngrijorarea mea în legătură cu faptul că Emil nu mai dădea pe acasă.

Profesorul Chivu, un personaj înalt, pleșuv și foarte binevoitor, un fel de Paganel-arheolog, mă asigură că n-am niciun motiv să fiu neliniștit. Așa e Angheliu. Când are vreo idee...

Dar mai era povestea cu săgețile. Puteam să-i debitez însă un astfel de spanac bravului profesor, fără riscul de a deveni caraghios? În sinea mea continuam să fiu convins că totul e o glumă mai ales ziua, fiindcă noaptea gluma se transforma în dramă.

În după-amiaza următoare, către seară, am auzit în fine zgomotul caracteristic al cheii introduse în broasca yalle de la antreu. Am

răsuflat ușurat: venise Emil. Probabil, mort de oboseală, așa că l-am lăsat în pace. Acum se va duce la baie să facă un duș, conform obiceiului, și imediat voi auzi țevăria urlând ca șacalii... Abia după aceea aveam de gând să-l deranjez cu prezența mea. Dar simplul fapt că Emil rămăsese în cameră mă neliniști. Din doi pași am fost la ușa lui, am bătut, am intrat și în clipa următoare mutra mea exprimă o mirare, aș zice prostescă.

La Emil se afla un personaj cu totul necunoscut: un bărbat de patruzeci de ani, cam chel, în haine de seară (și chiar cu cravată, pe căldura asta), care mă privea prin ochelarii fumurii cu ramă groasă. Avea o față lată și fălci puternice, proeminente, și fără a fi prea înalt, părea viguros.

În prima clipă am crezut că mă aflu în fața unui infractor. De aceea vocea nu-mi era prea sigură când l-am întrebat pe individ cine este și ce caută acolo. El răspunse calm că se numește Victor Antoniu și că e amicul lui Emil.

Desigur, auzisem de Victor Antoniu, poetul, pare-se că citisem și niște versuri de-ale sale, deși în general nu mă dau în vânt după poezii ale poezilor în viață. O fi și asta o prejudecată: cei morți inspiră mai multă încredere.

Emil îl cunoștea de multă vreme pe Antoniu, relațiile dintre ei ajunseseră până la un anumit grad de prietenie.

— Dumneata ești atât de mirat că mă vezi aici, pe cât sunt și eu, vorbi poetul, foarte sigur de sine și cam agresiv, invitându-mă, evident, să-mi etalez calitatea.

După ce i-am explicat că sunt colocatar, domni un moment vag, ostil.

— Am la mine un rând de chei de-ale lui Emil, zise în fine Antoniu. (Asta era adevărat, după cum mi-am amintit: Emil era un mare specialist în a pierde orice, și se asigura totdeauna plasând chei

de rezervă la câte un amic.) M-am folosit de ele ca să intru aici... Ce e cu el? Unde a dispărut?

— Nu știu. Aș fi vrut să vă pun aceeași întrebare.

— Pe dumneata te cunosc de undeva, zise Antoniu.

Probabil m-a văzut pe scenă, la teatru, m-am gândit, fără să mă grăbesc a-i da deslușiri.

— Acum îmi amintesc! reveni poetul. Mi-ai plăcut, mai ales în „Scandaloasa legătură...” Ești talentat!

Aprecierea maestrului era de natură să-mi gâdile vanitatea, mă deranja însă aerul lui superior. Părea că-și emite sentințele de pe un pedestal inaccesibil pentru alți muritori, ceea ce era cam exagerat, pentru că dacă se putea spune că e un poet relativ cunoscut, în niciun caz nu putea fi considerat drept o glorie națională, ori la vârsta lui... Și iată așa, din prima clipă, m-am înconțat cu poetul Victor Antoniu. Dar barometrul relațiilor dintre noi nu prezenta nicio importanță în momentul acela. Fapt este că omul venise să vadă ce e cu Emil, îngrijorat de absența sa îndelungată și atât era suficient ca să mă facă să uit animozitatea, stârnită chiar dintru început de personalitatea sa grandilocventă.

În ceea ce-l privește pe Emil, discuția dintre noi evolua repede și precis. Angheliu îl vizitase în urmă cu o săptămână și făgăduise să revină a doua zi. Impresia lui Antoniu coincidea cu propria mea impresie: Emil se afla într-o stare de neobișnuită surescitare nervoasă.

Aici ajungând am întrebat:

— Cunoașteți cauzele frământărilor lui?!

Antoniu mă privi mirat și cam bănuitor:

— Dar cum? Dumneata nu le cunoști?

— Hm... Nu prea.

— Ce fel de prieteni sunteți?

— Foarte buni. Dar pe mine nu mă interesează arheologia, iar pe el nu-l interesează problemele de teatru.

— Mda... Deși nu e vorba numai de arheologie. Vrei să vii cu mine?

— Unde?

Poetul mă luă de braț, dintr-odată familiar, prea familiar și ieșirăm împreună. Dinspre dealuri înserarea trimitea săgeți (drace, iarăși săgeți!) răcoroase și seara aprinsese deja cam două duzini de stele. Pe străzi hoinăreau o mulțime de fete drăguțe și totul părea neverosimil, și dispariția lui Emil, și mesajele, și plimbarea la braț cu Victor Antoniu. E plăcut ceasul acesta când grădinile de vară se populează cu încetul, ceasul când, chiar dacă nu ești, te simți puțin îndrăgostit.

Eram curios să știu încotro mă târăște poetul, dar îmi țineam gura, și încetul cu încetul mi-am eliberat și brațul. Teribil e de neplăcut să te ducă de braț un bărbat, cel puțin aceasta e părerea mea. Antoniu păru puțin mirat de rezerva pe care o manifestam. O mulțime de oameni îl salutau cu „bună seara, maestre”, calificativ care-i provoca vădit o plăcere deosebită. Sunt răutăcios! Mă grăbesc de pe acum să spun că prima impresie despre Victor Antoniu a fost indiscutabil superficială și că m-am convins cu timpul cât de inimos și simpatic e. Dar care om n-are slăbiciunile lui? Dacă unora le place să li se spună „maestre”, poți trage, parcă, niscaiva concluzii definitive?

Deci maestrul pășea destul de țănoș și nu fără mirare am constatat că mă ducea spre vechiul parc al orașului, cu arbori seculari și alei umbrite de frunziș greu și tăcut. Am mers destul de mult, fiindcă parcul e vast și sălbatic, departe, până la încrucișarea a două alei, într-un loc unde ajung doar câteodată perechile de îndrăgostiți, și acolo Antoniu se așeză pe singura bancă din preajmă și

mă invită să iau loc alături. Tăcu mult timp, iar când începu să vorbească ținu un discurs destul de încâlcit despre discreție și indiscreție. Părea că-și cere iertare de la Emil, care nu era de față, pentru faptul că-i va divulga unele secrete. În cele din urmă, răbdarea terminându-mi-se, l-am întrebat pentru ce naiba mă adusese chiar acolo. Exact așa l-am întrebat și încă pe un ton cam răstit. El mă privi îngrozit parcă de impertinența tinerei generații și m-am speriat că se ridică și mă lasă baltă acolo și atunci, vă închipuiți că toate se încurcau și mai mult, dar contrar așteptărilor poetul mă bătă pe umăr și râse.

— Ești foarte simpatic! Și, ridicând mâna, adăugă: Privește acolo!

8

Acum când extrag din memorie, una câte una aceste întâmplări, așa cum ai derula un film, pe îndelete, oprindu-te mai mult lângă secvențele reușite, eliminând altele mai șterse, revin mereu la unele momente... Dacă închid ochii văd clar: Antoniu se așezase chiar pe mijlocul băncii, potrivit firii lui de om important, eu mai la margine, deasupra noastră, boltindu-se, tresăreau sălciile, și mai sus tresăreau constelațiile tinere ale serii; ei, și în clipa aceea, poetul ridicase mâna, arătându-mi ceva. Nu știu de ce acest moment se încarcă deodată de o anumită solemnitate.

Puțin mai târziu mi-am dat seama că Antoniu însuși era emoționat.

Mâna lui ridicată indicase o îngrămădire de lespezi grele de piatră, așezate într-un anumit fel una peste alta, ridicându-se cam la doi metri înălțime, printre tufișuri, chiar pe marginea aleii. Lespezile păreau străvechi, acoperite cu un strat gros de mușchi și ierburi. Deasupra creșteau flori.

— Știi ce-i acolo? mă întrebă Antoniu.

— Nu, habar n-am. Ar semăna cu un mormânt străvechi...

— E un fel de mormânt, dar nu cum crezi... Este piatra Meșterului Necunoscut. Ai auzit vreodată vorbindu-se despre Meșterul Necunoscut?

— Nu, cred că nu.

— Dacă ești un om lipsit de fantezie, nu vei pricepe o iotă din ceea ce-ți voi spune, dar să sperăm că nu e așa, încercă Antoniu să fie rece și sentențios, deși vedeam că, din clipa în care pronunțase ciudatul nume de mai înainte, i se urcase parcă un nod în gât. El vorbi ațintindu-și privirile către marile lespezi umbrite de înserare. Prin locurile noastre există o poveste sau o legendă, nu știu precis care-i deosebirea între una și alta, și la urma urmei cred că nu e nici poveste, nici legendă, fiindcă Meșterul Necunoscut a existat, a trăit neîndoielnic... Poate ai să mă întrebi când? Nu știu, nu știe nimeni... Meșterul Necunoscut, cu acest nume a rămas în legendă... Un sculptor, un artist genial, poate la fel de mare ca și Myron sau Michelangelo, sub degetele căruia marmura și granitul înviau... Antoniu se opri dintr-odată și mă privi bănuitor: te plictisesc?

I-am înlăturat bănuiala cu o mișcare iute a mâinii.

El tăcu o vreme.

De undeva ajunsese până la noi vocea unei fete...

Antoniu se desprinsese greu, ca dintr-o încheștare, din vraja acelei clipe și mă privi.

— Acum sunt convins că mă vei înțelege... Tuși, își examinează mâna, fără niciun motiv. Legenda zice că aici, exact în locul acesta, Meșterul Necunoscut și-a lucrat cea mai de seamă operă a vieții. A ridicat-o pe lespezi. Există două aluzii în două documente diferite ca origine și timp ce amintesc despre o marmură numită „Frumusețea” care ar fi rămas aici timp de câteva zile...

Apoi a fost dată jos și sfărâmată de fanatici... Poate că pentru unii „Frumusețea” constituia o profanare. Și au distrus-o. Meșterul Necunoscut a fost întemnițat. Unul din documente ar zice că a pierit închis, celălalt, dimpotrivă, că ar fi fost ajutat să fugă și că...

— Ei bine?

— Și că, într-un loc ascuns și neștiut de nimeni, ar fi reluat lucrul de la început și ar fi durat o altă „Frumusețe”!

— Acum înțeleg! am strigat. Emil...

— Stai o clipă. Există și un al treilea „document” – dacă poate fi numit astfel. Într-o seară...

9

— Într-o seară, continuă Victor Antoniu, Emil venise la mine și beam cafele pe terasă. Poate nu știi că locuiesc într-o veche clădire de pe strada Bastionului, nu departe de resturile zidului ce mărginea spre sud cetatea medievală de altădată. Cum îți spuneam, casa e de prin secolul al șaptesprezecelea, aproape monument istoric deci; o parte a ars, cu prilejul unui mare incendiu, apoi a fost refăcută. Camerele sunt înalte și boltite, dar tocmai acesta e farmecul lor. Când m-am instalat acolo, câțiva ani după război, clădirea fusese devastată și prin coridoarele lungi curentul târa hârtii și paie; ferestrele mari, ogivale, fără sticlă, priveau reci, ostile și misterioase și am jurat pe biata-mi inimă gregară că nu voi zăbovi acolo mai mult de două minute: îmi era frică, mă aflam singur în casa mare, veche și pustie, eram primul chiriaș... Dar am rămas și cu timpul m-am obișnuit... E suficient să fii puțin sentimental, ca să-ți închipui că fiecare casă își are sufletul ei... Mai ales cea în care locuiesc, atât de veche, sub acoperișul căreia s-au petrecut atâtea lucruri, poate interesante, poate înfiorătoare, poate

stranii... Uneori, această imensă irosire în timp mă deprimă, mă îngrijorează, îmi aşază sub semnul întrebării însuşi rostul vieţii; atâţia oameni, dintre care mulţi buni, sensibili, inteligenţi, scăpărători, au existat, au fost fericiţi sau nenorociţi, dar zâmbetele şi lacrimile lor au dispărut pentru totdeauna, nu vom mai şti nimic despre ei, niciodată. Evident, acest soi de tristeţe nu-şi are rostul, pentru că fiecare om care a trăit şi-a primit şi răsplata, fiindcă însuşi faptul de a trăi este o minune uluitoare pentru care trebuie să fii recunoscător naturii şi fiindcă morţii miilor de ani sunt permanent răzbunaţi de către generaţia în viaţă.

Antoniou se aplecă, ridică o pietricică şi o azvârli pe alee, într-o ţintă invizibilă.

— Îţi vorbeam despre casa în care stau, şi vei înţelege îndată de ce. Acum nu mai sunt tânăr, şi – inexplicabil lucru – nu mă mai copleşeşte atât de mult umbra veacurilor ce apasă greu peste acoperişul ei. Dar e momentul să mă întorc la Emil. Ai băgat de seamă ce fire pasionată e, şi ce încăpăţânare mascată dar feroce curge în vinele sale. Cred că unul din subiectele noastre preferate era legat de mirajul existenţei reale a Meşterului Necunoscut, de posibilitatea ca el să fi reuşit într-adevăr să fugă din captivitate, pentru a se ascunde într-un loc unde să-şi refacă opera. Ar fi prea mult să spun că Emil era obsedat de ideea descoperirii adevărului, şi prin adevăr înţeleg „Frumuseţea”, totuşi gândul acesta îl stăpânea încă din anii liceului; el încă de atunci a întreprins unele cercetări. În orice caz Emil era şi desigur este ferm convins că Meşterul Necunoscut a trăit într-adevăr. Vezi, aici ies în evidenţă deosebirile dintre firile oamenilor: mie îmi plăcea să discut despre această legendă frumoasă, mă cuprindea o ciudată bucurie gândindu-mă la sculptorul care,

cândva, s-a zbatut să întruchipeze „Frumusețea”; ideea că undeva în pământul nostru stă ascunsă o operă genială care poate va fi descoperită cândva, poate nu, era fecundă, nostalgică și optimistă în același timp. Vedeam, privind în jos cu ochii închiși, printre straturile de humă, de nisip, de gresie, forme albe, puternice și line, aveam viziuni extraordinare și eram fericit că pământul nostru adăpostește o astfel de comoară... În Emil, dimpotrivă, clocotea întotdeauna un fel de nerăbdare. Pe el nu-l mulțumea doar atât. El ar fi vrut să scoată imediat la iveală „Frumusețea”! Emil consideră că fiecare clipă a marelui interval cât „Frumusețea” stă ascunsă, nevăzută de ochii oamenilor, e o pierdere ireparabilă. Ei, dar toate astea erau doar discuții în vânt, fiindcă n-a fost descoperit niciodată niciun fel de indiciu că „Frumusețea” n-ar fi decât o plăsmuire, fermecătoare, desigur, totuși o plăsmuire, o iluzie. De altfel Emil se jena să discute despre asta, dovadă că, de aproape doi ani de când sunteți prieteni, nu ți-a pomenit niciodată despre Meșterul Necunoscut. Doar eu și cu profesorul Chivu cunoaștem eforturile pe care le-a făcut el pentru a aduce puțină lumină în povestea asta. În ultimul timp Emil, având alte preocupări, abandonase cercetările; poate se convinsese că e zadarnic să cauți ceea ce s-a pierdut cu sute de ani în urmă, ceea ce poate nici n-a existat. E posibil să mă înșel, nu-i ușor să descifrezi o fire complicată ca a lui.

Acum câțva timp, în seara când beam cafele la mine pe terasă, discuția nu s-a apropiat nicio clipă de Meșterul Necunoscut... Vorbeam, pare-mi-se, despre filme. Deodată, din cameră, se auzi un zgomot puternic, parcă s-ar fi prăbușit ceva. Am tresărit. Locuiesc singur, n-am în casă decât o mătă, care e însă foarte blândă, cu toate că o

cheamă Cleopatra, și n-are obiceiul să răstoarne lucrurile. Când am intrat în odaia mea de lucru ne-am dat seama imediat ce se întâmplase: căzuse de pe perete un mare tablou, cu ramă grea, masivă. Ei bine, prietene actor, e momentul să-ți explic că acest tablou, mai bine zis că această veche pictură o găsisem în casă încă atunci când mă mutasem acolo. Era atârnată destul de sus pe perete și n-o clintisem din loc. O pictură în culori sumbre, tonuri întunecate; în prima clipă nici nu pricepi ce vrea să reprezinte; vremea trecând a afumat și înnegrit nuanțele, și abia la a doua sau la a treia privire îți dai seama că ar fi vorba de ruinele unei cetăți.

Mai târziu am așezat în preajma sumbrului peisaj niște acuarele luminoase, flori, bărci în larg și a rezultat un contrast fermecător. Nu m-a preocupat niciodată să aflu ce e cu pânza aceea, de unde provine, când a fost realizată, și de cine, pentru simplul motiv că astfel de „opere” găsești cu duiumul prin toate casele bătrâne, prin anticariate și poduri, și toate sunt înfiorătoare și tocmai acesta e singurul lor merit...

Ce se întâmplase însă cu tabloul meu? Pur și simplu, pironul ce-l susținea fusese mâncat de rugină – în așa hal, că se subțiasse tot mai mult, cedând în cele din urmă. Amănuntul acesta ar fi ca un certificat despre lungul timp de când atârna acolo pânza aceea.

Căzând jos de la o înălțime destul de mare (una din explicațiile că tabloul rămăsese neclintit vreme îndelungată ar consta, pe lângă urâtenia lui, și în faptul că fusese fixat aproape de tavan, la vreo trei metri de podea) rama se făcuse bucățele, atât de putredă și ciuruită de carii era. Pânza plesnise și ridicând-o am constatat că e dublă și se deschide ca o mapă; acolo, spre interior, am dat de o

inscripție într-un roșu șters, cu litere mari și aparținând, evident, unui alt secol.

Înscriptia era făcută pe două rânduri, într-o latină clasică, suficient de corectă:

„Adeo descendere in re quaesita invenienda debetis necesse erit ut postremo ascendas.”

Într-o aproximativă traducere, asta ar însemna:

„Pentru a găsi ceea ce cauți va trebui să cobori atât de mult încât până la urmă vei urca”.

Ceea ce, trebuie să recunoști, suna destul de ciudat. Poți crede că e o glumă, un exercițiu, un joc, fantezia cuiva care n-a avut ce face. Ei bine, în clipa când a văzut cuvintele scrise cu roșu, în latinește, Emil s-a încruntat, n-a mai scos o vorbă, toată figura i s-a adunat în jurul ochilor, iar ochii s-au îngustat și ei, buzele i s-au strâns, bărbia s-a înfipt înaintea și, deși n-a scăpat nicio urmă de explicație, eram sigur că se gândește la „Frumusețea” Meșterului Necunoscut, că încearcă să facă o legătură între legendă și misterioasa inscripție găsită. În ceea ce mă privește am mari îndoieli că poate fi luată în serios o asemenea frază hazardată: „va trebui să cobori atât de mult încât până la urmă vei urca”. Ce înseamnă asta?

Am încercat să-i spun lui Emil care e părerea mea.

El s-a răstit la mine:

— De unde știi la ce mă gândesc? Pur și simplu mă întrebam dacă...

Dar mai târziu a făcut un început de mărturisire:

— Știi, bătrâne șobolan al rimelor, din ce cauză m-a impresionat fleacul acesta latinesc? Pentru că există o anumită identitate între această indicație și un fel de ipoteză a mea...

— Deci nu mă înșel! Îți închipui că ar fi vreo legătură între exercițiul ăsta de școală și „Frumusețea” Meșterului Necunoscut? Culmea!

Dar Emil spusese tot ce avea de spus. N-am mai scos nimic de la el. Și, la drept vorbind, nici nu știu ce să cred...

Victor Antoniu fuma dintr-un țigaret lung, din lemn de cireș.

— Dar povestea cu săgețile o cunoașteți? Ce părere aveți?

— Mesajul acela era o glumă ce-ți era adresată dumatăle și nu lui Emil. Aceasta e părerea mea. Emil își închipuie că tot ce se întâmplă pe pământ are o legătură cu cercetările sale...

— Bine! Dar de mesajul acesta, al doilea, ce veți spune? L-am găsit în camera lui Emil. Săgeata se înfipsea în perdea.

Am scos din buzunar cel de-al doilea mesaj.

Poetul aprinse un chibrit și citi. Apoi tăcu.

— Pare a fi mai mult decât o glumă, am zis.

Dar nu eram sincer! La drept vorbind, misterioasele mesaje nu reușiseră să mă îngrijoreze nici cât negru sub unghie. Nu știu de ce, dar nu le puteam lua în serios...

În acest timp Antoniu continua să tacă. Medita, probabil. Își reaprinsese țigara.

L-am lăsat în pace și privirile mi se ațintiră spre lespezile străvechi care – cum zicea povestea – serviseră drept pedestal „Frumuseții”. Luna răsărise, plină, imensă și lumina ei venea dintr-o parte, cernută printre crengi. Mi se părea că din jocul gingaș al razelor se alcătuiește încet o făptură prelungă, străvezie, plină de farmec: „Frumusețea”! Razele lunii scăpărau, atingând frunzele, curbandu-se lin de după trunchiurile copacilor, și fantezia mea se adunase deasupra lespezilor într-un joc straniu al mișcării și al culorii.

Și atunci, o clipă, m-am apropiat parcă de dorința lui Emil de a găsi „Frumusețea”...

Antoniu mă trezi, punându-mi mâna pe umăr.

— Să mergem. Poate a apărut Emil.

Emil nu venise, în schimb, la intrarea în casă ne întâmpină un puști blond, cu nasul în vânt, un nas mic și foarte obraznic. Veni direct spre mine.

— Sunteți cumva Dan Leordeanu?

— Exact, băiete. Ei, și?

— Am un mesaj pentru dumneavoastră!

Un fior nu prea plăcut trecu în zigzag pe spatele meu la auzul cuvântului „mesaj”. Ce să mai zic, eram sătul de mesaje! Am luat plicul.

— O clipă, cine ești, cum te cheamă? am strigat după puști, care se și pregătea să dispară.

— Mă cheamă Spiriduș, râse el.

— Nu glumești?

— Nu glumesc niciodată!

Am deschis plicul și după ce am citit cele câteva rânduri, i-am întins biletul lui Antoniu. El îl parcurse cu voce tare.

„Bătrâne băutor de coniac Milcov,

Te superi dacă vin la tine cu o rugămintă? Du-te la prietenul meu, poetul Victor Antoniu, pe strada Bastionului 3. Poartă-te politicos cu el și adresează-i-te cu «maestre», îi place așa. Roagă-l să facă seara, pe la șase, un mic drum până la stânca de sare de lângă Cetățuie. (Știe el unde: cu autobuzul 2 până la barieră; de acolo urcă dealul și într-o jumătate de oră a ajuns, e o plimbare salutară pentru digestia unui poet între două vârste.)

Dacă vrei, vino și tu, de socoți cumva că pot să te intereseze unele mistere.”

Probabil n-ar fi trebuit să-i dau lui Antoniu răvașul, însă acel destul de rece „Dacă vrei, vino și tu”... mă cam supăraseră. Nu înțelegeam de ce nu-i scrisese direct poetului. Antoniu însă îmi explică:

— Emil ucide trei iepuri cu un foc; bănuind că ești îngrijorat de dispariția lui, te liniștește, în

același timp ne pune în legătură unul cu altul (habar n-are că i-am luat-o înainte) și în al treilea rând mă cheamă acolo, la... stânca de sare! Firește că vei veni și dumneata!

— Nici gând. Pe mine văd că mă folosește doar ca intermediar, am zis, jignit.

— Se teme că te-ar plictisi poveștile despre...

— Ași! Pur și simplu n-are nevoie de mine!

— Haide, haide, nu fi copil. Așa-i că vii? Poate că Emil are nevoie de ajutor... Și acum să mergem la mine, actorașule. Vino să mâncăm ceva și să pălăvrăgim puțin despre... despre femei, ca doi burlaci ce suntem... Poetul își apăsă cu palma partea stângă a pieptului. Iarăși am palpitații, zise. Și fredonă: Ah, biată inimă gregară...

A doua zi, pe la cinci, luam din centru autobuzul 2. Victor Antoniu abordase o ținută sportivă, care nu-l prindea deloc, și era mai bine dispus ca oricând. Caraghios poetul ăsta!

— O viață întreagă, zicea el, mi-am dorit o aventură, nu una sentimentală, ci o aventură aspră, bărbătească... O încercare grea, care să ceară efort și sacrificiu... Ce părere ai dacă mergem *acum* în întâmpinarea ei?

N-aveam niciun motiv să-i temperez avânturile puțin cam jenante pentru un om ce depășise prima tinerețe. În ceea ce privește posibilitatea unei aventuri, așa cum visa el, aveam suficiente motive să rânjesc în barbă, dar n-am spus nimic.

După ce coborâram din autobuz, la ultima stație, începurăm a urca din greu dealul, pe o cărare strâmtă și aici aventura se prezentă poetului meu sub forma unei respirații gâfâite, care-i obosi sărmana inimă gregară...

Nu-mi puteam închipui care să fi fost motivul acestei întâlniri neobișnuite pe care ne-o fixase Emil în afara orașului, Antoniu însă mă povățui, înțelept, să nu-mi bat capul.

Treceam printre mesteceni melancolici, cu frunze scânteietoare în amurg. Orașul dispăruse demult dincolo de culmea dealului și noi încă mai aveam de mers; când în fine am ajuns la stânca de sare, trecuse de ora șase, nu prea mult, totuși, trecuse, iar Emil nu se afla acolo.

Ceva mai sus, zidurile Cetățuii, răsărind pe neașteptate din verdele pădurii, păreau a fi un oftat încremenit al Timpului. Foarte aproape, la vreo sută de pași de noi, deasupra Cetățuii și deasupra pădurii se ridica Piscul-de-sub-Vânt, subțire și puțin înclinat.

Trecea o adiere proaspătă și noi ne odihneam în iarbă, la poalele stâncii de sare. Și pentru ora aceea cheltuisem toate cuvintele, așa că tăceam, poetul se gândea poate că mizase zadarnic pe o aventură iluzorie, iar eu nu mă gândeam la nimic, mai precis, gândurile îmi treceau singure prin cap, ca niște umbre, însă repede, niciunul nu ancora mai mult de o secundă; venind aici nu-mi făcusem niciun plan și nu sperasem nimic, așa că mă simțeam foarte bine. Da, foarte bine.

11

Emil nu se arăta. Noi continuam să tăcem, fiecare sprijinit de propria-i umbră, și nici n-am tresărit când un șuierat subțire se atinse de urechile noastre, și exact între mine și Victor Antoniu se înfipse o săgeată, a treia din serie, aducând desigur un nou mesaj. Poetul se sperie în prima clipă, deși, dimpotrivă, ar fi trebuit să se bucure: poate că săgeata era solia mult visatei aventuri!

Calm, ca omul deja obișnuit cu astfel de surprize, am desprins de pe săgeată foița de hârtie și, dacă aș fi citit acolo că printr-un decret am fost numit vicerege al statului Hondaras, nu m-aș fi

mirat prea tare. De fapt, cel de-al treilea mesaj nu conținea decât următoarele cuvinte:

„*Dar vouă ce vă mai trebuie?*”

Semnul de întrebare era enorm, apăsător, rotunjit frumos de o mână ce nu disprețuia caligrafia; punctul de jos se prezenta sub forma unui cerculeț perfect rotund, cu o minusculă insuliță la mijloc, iar grațioasa înclinare generală vorbea despre un simț estetic natural și, ce mai, despre acest semn de întrebare aș fi putut scrie un tratat în două tomuri, fiindcă studiasem nițel grafologia câțiva ani în urmă, într-o anumită ocazie.

Victor Antoniu își arcui sprâncenele îngrijorat.

— Ce facem?

— Nimic. Mai așteptăm.

— Pari cam nepăsător!

— De ce aș fi îngrijorat, *maestre*? Dacă în locul acestei săgeți ar fi şuierat un glonte, ar fi existat unele motive de panică... Dar așa?

— Dar asta dovedește că suntem urmăriți!

— Se poate.

— Să anunțăm autoritățile! propuse Antoniu, tot mai alarmat..

— Dacă vă face plăcere...

— Nu e vorba de plăcere.

— Credeți, *maestre*, că vă puteți plânge împotriva cuiva care se amuză să facă tir cu arcul, cu șanse de a fi luat în serios? Pentru a mânui arcul nu e nevoie de permis special, legea nu cere așa ceva...

— Să te văd eu ce ai fi zis dacă săgeata ți se înfigea în ceafă!

— Am toate motivele să cred că arcașul n-a vizat ceafa mea când a trimis săgeata, fiindcă, dacă ar fi urmărit asta, m-ar fi nimerit, indiscutabil. M-am convins că e foarte abil.

Întorcând privirea, deodată am observat ceva...

— Priviți într-acolo, *maestre*! am zis.

Destul de departe, pe un versant golaș, chiar în dreptul soarelui care apunea, cineva cobora dealul. Deși persoana purta pantaloni, după unele indicii aveam motive să cred că e vorba de o fată. Cobora sprintenă, mergând repede, alergând pe alocuri, mișcările ei erau mlădioase și iuți, și nu m-am putut opri să nu-i spun poetului că ar putea să facă o poezie despre această fată ce aleargă pe deal în jos, o poezie simplă ca o picătură limpede de apă, în care să fie vorba de grație și armonie. În acest timp, fata ce cobora dealul dispăruse dincolo de aluniș, și apoi apăruse iar, continuându-și mersul ei iute, cadențat și în cele din urmă n-am mai văzut-o... Și atunci mi-a venit în cap gândul că Meșterul Necunoscut, dacă a existat, creând „Frumusețea”, a închipuit-o probabil sub înfățișarea unei femei, fiindcă altfel nu se poate, nu se poate, nu se poate...

Și odată cu dispariția celei ce cobora, apuse și soarele – și știți cum e în preajma pădurii – se făcu dintr-odată răcoare.

12

Victor Antonia se întoarse către mine și după felul cum mă privi mi-am dat seama că are de gând să-mi povestească vreunul din basmele sale. Îl cunoșteam de puțin timp și totuși începusem să descifrez ceva din firea lui. Ce diferență între aerele de maestru și atitudinea puțin umilă a omului care mărturisește că ar dori să aibă și el o mică peripeție!...

— Totuși, am avut parte de o aventură, zise el, una cumplită, ceva asemănător n-aș mai vrea să trăiesc și de fapt nici n-o pot numi aventură, fiindcă n-am participat la ea, ci am fost un simplu manechin pe care destinul îl azvârlea dintr-o parte într-alta, destinul, care în clipa aceea se îmbătase și rânjea diavolește și hohotea și oamenii se

zbăteau între fălcile lui, mă ierți pentru această – hm! figură de stil.

S-a petrecut în timpul războiului, pe un bombardament. Aveam nouăsprezece ani, scăpasem provizoriu de armată, pe motiv de boală, și ne refugiasem din oraș cu părinții și cu tot cartierul din preajma gării... Era în toamna târzie a lui '44, inamicul se retrăsese, dar avioanele lui reveneau mereu. Bombardamentul ne-a prins în pădure, pe marginea unui lac. O explozie îmi ucisese părinții și sora, iar pe mine m-a aruncat în lac, neatins. Suflul, înțelegi... Mă înecam, avioanele continuau să mitralieze liziera pădurii, nimeni nu îndrăznea să mă ajute, când o altă bombă a căzut aproape de mine în lac și explozia m-a azvârlit înapoi pe uscat, în nisip... Trei zile am fost inconștient, pe urmă mi-am revenit; n-aveam nici cea mai mică zgârietură... Dar rămăsesem singur pe lume.

Poetul tuși, așteptând reacția mea. Probabil spera să fiu mirat. Eu însă continuam să privesc linia deja întunecată a coastei dealului, pe care se mișcase mai înainte silueta aceea puternică și totodată fragilă și ochii mă dureau puțin de efort, nu că aș fi căutat să disting, ceva anume, dar așa e totdeauna când rămâi cu privirea pierdută și se întunecă: simți o apăsare pe ochi și pe tâmpile. Cel puțin așa se întâmplă cu mine.

În cele din urmă ne-am ridicat să plecăm – se întunecase de-a binelea – și pentru ultima oară ne-am uitat împrejur, nu că aș fi sperat să-l văd pe Emil, ci numai pentru împăcarea conștiinței. „În orice caz – mă gândeam – Emil ăsta e o figură!” Știți cum se întâmplă, în clipa aceea eram cum s-ar spune deconectat, mă eliberasem pentru moment de sub vraja legendei despre Meșterul Necunoscut și despre „Frumusețea” lui și aproape

uitasem motivul pentru care mă aflam acolo, dar pentru asta am fost pedepsit pe dată.

În clipa când privirea mea atinse zidurile Cetățuii, întunecate acum, am rămas ca împietrit.

La început mi-am închipuit că mă înșală ochii.

Am crezut că e vorba de luminile acelea false care ne joacă pe retină când e întuneric.

Dar, strângând pleoapele și apoi deschizând ochii brusc, am văzut că mirajul continuă.

— Pe glezna Satanei! am șoptit.

— Ce? Cum? Care gleznă? făcu Antoniu, mirat.

— Ziceam de glezna Satanei... Maestre, priviți acolo!

— Unde? Unde?

Era cam miop maestrul. Totuși observă și el: pe zidurile străvechi, ruinate și zdrențuite, se mișca o pată albă de lumină. Complet absurd! N-aș fi crezut așa ceva nici în ruptul capului! În mijlocul pădurii, în pustietatea aceea, o pată de lumină, ca un păianjen luminos, coborând și cățărându-se pe meterezele Cetățuii, oprindu-se din când în când, pentru a stăruia asupra vreunui punct, apoi reluându-și plimbarea în stânga și-n dreapta, dispărând aici, reapărând acolo...

— Oare văd bine?

— Să verificăm, răspunse Antoniu. Ce vezi dumneata?

— Un „iepuraș”, o pată de lumină, care parcă-și râde de noi.

— Același lucru îl zăresc și eu.

— Atunci e în regulă, să mergem!

— Unde?

— Cum, unde? Acolo, să vedem ce e!

— Minunat. Dar nu crezi că e riscant? se interesă, comic, Antoniu.

— Ba da. S-ar putea să ne trezim cu capetele retezate... am zis.

— Trăia odată un actor și un poet mai bătrân...
recită Antoniu, însuflețindu-se.

— Și din cetate, printre stei, primejdia rânjea
spre ei, completai eu, inspirat. Ssst, maestre! Să
ne furișăm ușor, ca doi lincși tineri... Pe aici, pe
aici!

Partea a doua

PIPA

1

Ne furişam printre copaci ținându-ne respirația și de când intrasem în pădure pierdusem din vedere zidul Cetățuii.

Deodată, spre marea mea groază, cineva mă prinse de mână. Pe cinstea mea, era să urlu, dar în ultima clipă mi-am dat seama că individul ghemuit între tufișuri nu era altul decât Emil.

— Bravo! am șoptit. Ne dai întâlnire la stânca de sare și tu...!

Emil îmi reteză discursul dintr-un gest și arată în direcția Cetățuii, care din locul acela se zărea bine, și aproape de tot, acoperind o parte din cer. Pata de lumină își continua plimbarea în sus și-n jos.

— Emil! Ce faci aici? întrebă Antoniu.

— Nimic. Îl urmăresc. Liniște!

— E un om?

— Ba bine că nu. Un om cu lanternă.

— Ah, am zis ușor dezamăgit. Speram să fie ceva mult mai ieșit din comun...

— Ah, tu inimă gregară!... șopti Antoniu.

Pesemne-l mâncau palmele de dorul visatei aventuri și se considera acum mai aproape de ea ca niciodată!

— Liniște! interveni Emil. Ce-ar fi să-l prindem?

— Desigur, se bucură poetul, devenind curajos.

— Să-l prindem? am protestat. N-avem dreptul. Nu face nimic rău și lanternele tocmai de aia sunt făcute, pentru a fi folosite noaptea, pe întuneric.

— Partea interesantă e, vorbi Emil, că tocmai porțiunea aceasta a zidului am cercetat-o și eu

ieri, milimetru cu milimetru.

— Dar tu ce căutai în zid?

Emil oftă.

— Nici eu nu știu...

— Ce idee! Crezi că în zid...?

— Am putea să încercăm – se frământă Antoniu – cel puțin să stabilim cine...

În cele din urmă, luând drept reper punctul de unde pornea raza de lumină, am încercat să ne apropiem de omul cu lanterna, înconjurându-l din trei părți. Dar fie că-și terminase cercetările, fie că ne simțise și n-avea poftă să dea ochii cu nimeni, lumina dispăru încă înainte ca noi să ne fi apropiat, iar când am ajuns în locul de unde trebuie că-și manipulasă lanterna, între doi brazi mici, n-am găsit, firește, pe nimeni.

Preocupat, Victor Antoniu aprinse bricheta și se aplecă, zicând că trebuie să cercetăm urmele. Emil spuse că astfel ne expunem tirului omului cu lanterna, – admitând că era înarmat. Ambele intervenții mă cam făcură să râd, prea erau gravi prietenii mei! Asta însă nu mă împiedica să mă aplec și eu, zgâindu-mă spre pământul presărat cu iarbă rară, în căutare de „urme” și „indicii”. N-am găsit nicio urmă și niciun indiciu, nici măcar un muc de țigară.

— Dimpotrivă, și acesta e un indiciu, mă contrazise Antoniu. Acum știm că omul nostru nu fumează.

Coborând lipa-lipa spre oraș, Emil binevoi să ne dea câteva explicații: ultimele zile le petrecuse cercetând Cetățuia. După părerea lui, tabloul din locuința poetului, cel în care fusese găsită șarada latinească, înfățișa tocmai aceste ruine, așa cum ar fi arătat în urmă cu un secol-două, era deci lesne de făcut legătura, inscripția se referea probabil la o galerie ce există sub Cetățuie, care la rândul ei ducea... cine știe unde! Emil însă nu descoperise

nimic. Noaptea se adăpostise în coliba unui grădinar, peste deal, la Gostat. Grădinarul avea un nepot pe care Emil îl poreclise Spiriduș și care în schimbul acestei porecle îi făcuse tot felul de servicii. Azi, în timp ce Emil se pregătea să-și întrerupă cercetările și să meargă la stânca de sare, unde avea întâlniri cu noi, observase, de sus, un om care venea singur prin pădure. La început nu-i dăduse atenție. Apoi, văzându-l că se apropie de ruine, Emil se ascunsese, urmărindu-l, tot mai mirat; se părea că necunoscutul caută și el ceva...

2

După ce parcurse cam o treime din drum, autobuzul binevoi să rămână în pană, la marginea orașului, printre livezi, un loc binecuvântat, sub cerul violet al amurgului. Pe cărarea ce ducea către râu, cineva cobora ducând de coarne o trăboanță cu roata strâmbă și neunsă, fiindcă schelălăia la intervale fixe, îndepărtându-se. Ca într-un echilibru armonic, din partea cealaltă a drumului se auzea o vioară și la răstimpuri țambalul.

Era un bufet cu o mică grădină de vară: patru măsuțe, trei clienți și doi lăutari. Vioara ne adună și pe noi acolo, obosiți cum eram, să așteptăm autobuzul următor, într-un colț sfârâiau mititeii. Sfârâiau muzical.

Țambalistul cărunt tăcu, ocupat cu un pahar, iar vioristul ne luă în primire.

— Spuneți-i să vă cante despre Lardea, ne șopti, arătându-l pe țambalist. Numai el mai știe despre Lardea, de la bunicu-su. Mnihai – strigă vioristul – domnii or poroncit să le cânti despre Lardea și despre moartea ibovnicei.

— Nu, răspunse țambalistul, studiindu-și paharul.

Vioristul scârțâi puțin, un fel de uvertură pisicească, apoi insistă:

— Chemați-l să vă cânte... Nimeni nu știe ca el, despre Lardea.

— Dar cine mai e și Lardea ăsta?

— Un fel de bandit celebru, de pe vremuri! Îmi suflă Emil. Nu spune că n-ai auzit de el. Că vei fi ars pe rug pentru incultură.

— Cel mai bogat om care a existat, adăugă vioristul, care auzise întrebarea. Și acum dospește în pământ aurul pe care l-a îngropat prin toate părțile. Da, da, prin toate părțile! Mnihai! Cântă-le tovarășilor despre Lardea, că ne-or cinsti cu un păhar. Ardică-te, mă, și cântă, nu fi câne!

— Am un păhar, nu-mi trebuie altul, răspunse țambalistul, încăpățânat.

— Un păhar mai mult nu ne-a strica! Hai, că domnii-s streini și vor să audă despre moartea ibovnicei lui Lardea. Numai tu știi cânta frumos despre asta.

Măgulit poate de această apreciere, Mnihai se dezlipi de scaunul său și cu această ocazie am constatat că paharul din fața lui nu fusese singurul pe care-l studiase.

— Am să cânt pentru dâșii, dar nu pentru paharul oferit de ei, ci numai pentru plăcerea lor și a noastră.

Era puțin caraghios, fiindcă-și însușise o poză cam studiată și voinicească, nepotrivită cu vârsta.

— Baladă despre rânjetul lui Lardea și pieirea ibovnicei sale! anunță, teatral.

Dar când începu, vocea groasă și sigură impresionă. Violonistul abia-l acompania, în surdină. Melodia era ciudată, când jalnică și trăgănată, când cu accente aprige:

— *Umblă Lardea și rânjește,
Are aur printre dește...
Umblă Lardea ca năuuuc*

Inimă, un-te-ai pierdut?

— Ia te uită ce frumos! îmi șopti Victor Antoniu.

Și începu să noteze pe ascuns cuvintele.

Cântărețul se opri, sorbi din pahar, în care timp vioara se agită mai cu foc. Țambalistul lovi de câteva ori corzile și se ridică:

— *Vîntul fluieră a rău,
El iasă din făgădău
Suie către Cetățuie,
Suie, suie și nu știe
Că sub paltinu' din poartă
Stă ibovnica și-i moartă
De trei zile nu-l așteaptă ...*

Cântate, cuvintele căpătau un anumit farmec și acest bătrân țambalist, cabotizând în felul său, devenea puțin măreț, dacă ne putem exprima astfel. Lardea – vestitul lotru! Ne aflam în plin romantism. Îmi plăcea, pe toți dracii!

— *Oare mîna cui a prins-o
A sucit-o și-a ucis-o?
Mină strâmbă și străină
Ce s-a ridicat haină,
Singură s-a ridicat!
Ca o umbră cu păcat...*

Bătrânul avea patos, și după ce scoase alte câteva note din țambal reveni, am zice, pentru ultimul cuplet, cu totul dramatic:

— *Umblă Lardea și rânjește,
Are sânge printre dește,
Cine-n contra i s-arată Lardea-l
arde dintr-odată!
Are-n suflet o furtună,
Numa' rânjetu-l îndrumă,
Numa' rânjetu-l detună. R...*

Victor Antoniu căzu în extaz:

— Auzi, ce imagine: „Numa' rânjetu-l detună”!

— Avea Lardea un rânjet ca de lup, adăugă vioristul. Rânjea către cer, și pămîntu' îngheța...

— Dar de unde știi?

— Nu știu, de unde să știu că, când a trăit Lardea, ehei! Numai că a rămas în vorba lumii asta, despre rânjetul lui Lardea.

Puțin mai târziu ne-am ridicat și noi.

3

După două zile, revenind dintr-o nouă incursiune, am tras la grădina de vară Tivoli, unde se putea servi o „Băbească” veche de doi ani și o lună, care stimula ideile și inspirația. Emil zăbovi în fața unei vitrine cu oglinzi, puternic luminată, și-și examinează mutra nebărbierită, de urangutan. Zise că în halul ăsta nu va fi primit nicăieri. Îl asiguraram că, dimpotrivă, are o figură de explorator abia întors de pe coclauri cumplite. La Tivoli era lume multă și se dansa. „Băbeasca” se dovedi excelentă și se combina foarte bine cu ficățelul la grătar. Eram toți trei flămânzi ca niște diavoli.

Alături de noi, discuția era veselă și gălăgioasă:

— Știți care e ultimul banc despre Trabant?

Am întors puțin privirea. La masa vecină un băiat blond, cu aer de mare șmecher, fuma dintr-un muștiuc lung cam de jumătate de metru, pregătindu-se să spună gluma. Dar nu discuțiile și nu blondul cu țigaretul imens și nici figurile celorlalți doi prieteni ai săi (toți trei erau eleganți ca niște morți) îmi atrăseseră atenția, nu! La aceeași masă, în fața blondului, am văzut o ființă grațioasă, cu pletele rebele – dacă-mi permiteți să mă citez – și dracu’ știe de ce, din prima clipă am fost convins că e fata ce coborâse în fugă dealul – purta pantaloni gri, strânși pe corp, și, ce mai! deși o zărisem de la mare distanță, o recunoșteam, nu putea fi decât ea. În clipa aceea posesoarea pletelor rebele se întoarce și ea spre mine. Firește, cei trei paznici ai ei priviră în aceeași direcție. Fata mă examinează liniștită, apoi își mută ochii către Emil

și-l fixă câteva secunde cu o căutătură parcă puțin ironică, apoi din nou mă privi – zâmbea – și iar se uită la Emil.

I-am auzit apoi șușotind, poate ne bârfeau – pe mine că sunt un actoraș mizerabil, pe Antoniu că scrie rar, dar prost, pe Emil că e nebărbierit...

Dar, trăgând pe furiș cu urechea la ce se discuta la masa vecină, am ajuns la unele concluzii care m-ar fi îndreptățit și pe mine să lansez câteva săgeți, (nu, în niciun caz săgeți!), câteva mici observații ironice. După toate aparențele, cei trei erau oarecum rivali, cu tot rolul ce-l jucau de prieteni dezinvolți: erau rivali și se suspectau reciproc; când fata se adresă în mod special unuia, ceilalți se îmbufnau, când unul încerca să-i atragă atenția, celălalt îl bruia, un joc simplu și complicat totodată, pe care, vai, îl cunoșteam prea bine!

Observând masa tinerilor, o abandonasem fără să vreau pe a mea. Antoniu începuse cu Emil o discuție pasionată despre avantajele unei reviste săptămânale, de format ziar, față de una lunară, de format carte. O discuție deosebit de atrăgătoare! Între timp orchestra continua să se zburlească și fiecare din cei trei curtezani ai fetei ar fi vrut s-o invite, dar făcea pe generosul și-i întreba pe ceilalți: De ce nu dansați? Și astfel necunoscuta mea misterioasă rămânea nedansată.

Veni la rând un *madison*. Cei de la masa vecină se ridicară în aceeași clipă. Lunecând pe lângă mine, fata mă privi și aruncă iute:

— Teatrul nu dansează *madison*?

Și trecu mai departe, lăsându-mă uluit și, firește, încântat.

Mă cunoștea, deci, *de pe scenă*, aveam un ascendent în fața maimuțoilor ce se învârteau în jurul ei. Îmi vorbise totuși cu oarecare nepăsare, așa, în treacăt, cum te-ai adresa unui vechi amic.

— Ai fost provocat, observă Victor Antoniu.
— Dan e un mare cuceritor, declară Emil. Un adevărat pericol social.
— De ce nu te duci să dansezi? întrebă poetul. Ai fost ca și invitat.
— Hm! Hm! am răspuns.
— Ce spuneam eu? reveni Emil. Un adevărat pericol...

Căutătorul „Frumuseții” se amețise și zâmbea întregului Univers. Dansatorii se agitau foarte aproape de noi. Fata se mișca ușor, dansul nu era o problemă pentru ea, totuși blondul o povățuia mereu:

— *Uite așa, Dagmar, urmează saltul!*
— Ai auzit? O cheamă Dagmar, strigă Emil. Ce nume frumos! Notează-ți-l în carnețel, la capitolul „Perspective”. Dagmar...

După ce zbenguiala se termină, ei se înapoiară la masă. Fata nu-mi mai acordă nicio atenție. Firește, n-am invitat-o la dansul următor, și nici la celălalt.

— Notează-ți în carnețel, o cheamă Dagmar! repeta Emil.

Timpul se schimbă pe neașteptate și imediat ce am ajuns acasă ropote de ploaie începură să dănțuie pe acoperișuri. Am lăsat geamul deschis și am stins lumina. Emil se culcase și el, obosit și amețit puțin. Continua să plouă. Stăteam în pat privind pe geamul deschis. În lumina neonului picurii de apă treceau repede, strălucitori. Ce căutase fata aceea, Dagmar, singură, acolo, în preajma Cetățuii? Ploaia stătu o clipă, și undeva jos, în stradă, cineva fluiera motivul din „La campanella” lui Paganini. Apoi veni un nou ropot de ploaie. Ce-ar fi să intre acum o săgeată pe fereastră, aducând un mesaj *pentru mine*: „Actorașule, ai încurcat-o!”, sau „Te așteaptă un ultim rol, cel de cadavru. Iscălit: Mâna neagră”,

sau „Șterge-o din acest oraș, cât mai ești viu. Iscălit: Un prieten”.

Am râs singur în întuneric. Era plăcut să stai în pat, afară să plouă și tu să te gândești la cineva.

4

Emil spera să descopere o intrare secretă care să-l ducă... în orice caz cât mai aproape de îndepărtata și iluzoria „Frumusețe” a Meșterului Necunoscut. Victor Antoniu spera, cred, că desfășurarea ulterioară a evenimentelor îi va aduce marea și neprevăzuta aventură a vieții sale...

Eu nu speram în nimic și de aceea-mi puteam permite să mă amuz pe seama preocupărilor mei amici, să nu arbitru în discuțiile lor, să fiu ironic și să am umor. Asta însă nu mă împiedica să-i ajut și să particip, clipă de clipă, la eforturile lor. Am ajuns până acolo încât am întocmit singur o hartă a Cetățuiei și a împrejurimilor și o alta separată, la scară mare, numai a Cetățuiei. Victor Antoniu mergea după-amiezele la Biblioteca Universitară și în scurtă vreme întocmi un scurt istoric al venerabilei ruine.

Am mai spus că Cetățuia rămăsese din multe puncte de vedere un semn de întrebare. Nu se știa precis secolul în care fusese ridicată, nici de către cine. De-a lungul anilor, tot felul de calamități se abătuseră asupra ei, o învăluiseră incendiile, explodaseră pulberăriile, fusese dărâmată, refăcută, din nou distrusă, și din nou reconstruită...

Dar această activitate (hărțile, partea istorică) era în fond neimportantă, și nu ne apropiase niciun pas de adevăr. Între timp cercetasem iar și iar tabloul din locuința poetului, care, după părerea lui Emil, reprezenta neapărat Cetățuia, așa cum trebuie să fi arătat prin mijlocul veacului

trecut. Poate avea dreptate, poate se înșela. Ne-am dus împreună la secția manuscrise vechi a bibliotecii și Antoniu (prin relațiile pe care le avea) reuși să obțină acele fragmente de Cronică de pe la începutul secolului al șaptesprezecelea, în care se făcea aluzie și la legenda despre Meșterul Necunoscut. Din hârtia îngălbenită, vechile semne chirilice ne priveau posomorâte că le tulburăm pacea. Din felul în care se relata despre Meșter nu reieșea de fel timpul când ar fi trăit: cu cincizeci de ani în urmă, sau cu două secole? (Firește, față de data acelor hârtoage...). Totuși, în cețoșenia și confuzia lui, textul părea suficient de limpede acolo unde relata cele două variante: că Marele Meșter ar fi fost osândit la moarte și ucis (ca eretic și vrăjitor, probabil...), dar că nu e sigur; poate a reușit să evadeze, ajutat de prieteni credincioși...

— Unde puteau să-l ascundă mai bine dacă nu în subterane...? întrebă Emil.

— În preajma orașului nostru n-au fost descoperite galerii subpământene, observă Antoniu.

— Asta nu înseamnă că n-ar exista, răspunse Emil.

— Dar unde? Tu te gândești la Cetățuie, desigur... Dar în vechime Cetățuia era reședința voievodului sau a cărmuitorilor locali, era locuită... Deci un loc nepotrivit pentru niște fugari...

— Au existat perioade lungi, poate secole întregi, când Cetățuia a fost părăsită, reiese chiar din cercetările tale. Secolul al șaisprezecelea, de pildă, o mare parte a secolului al șaptesprezecelea, după explozia pulberăriei...

Victor Antoniu mă privi.

— Are dreptate, zise el. Emil are și el dreptate.

— Ca să nu vorbim de amănunte mai recente. Cine n-a auzit de povestea care zice că pe la mijlocul veacului trecut undeva în preajma

Cetățuiei căzute în paragină se aciuase o bandă de tâlhari, cu un șef vestit...

— Da, da, e adevărat, neînfricatul Lardea...

— Lardea, repetă Emil. Eroul baladei...

— Exact, prietenul nostru Lardea, cel bogat în aur și femei, am repetat eu.

— Da, da.

— Oho!

— De ce, oho?

— Pur și simplu mi-a venit un gând...

În fine, ce mai, nici discuțiile nu ne apropiară de adevăr. În ce-l privește pe omul cu lanterna, zadarnic am așteptat să apară iar. Am rămas până târziu în mai multe rânduri, pândind ascunși în pădure, dar pata de lumină nu se mai ivi, nu se întâmplă nimic. Totuși mint. Într-o seară, când ne fumam în liniște țigările, se petrecu un incident care-mi atrase atenția. Undeva pe deal, nu prea aproape, dar nici foarte departe, cineva fluiera repede, ca un semnal, motivul din „La campanella”. Am tresărit, amintindu-mi nu știu de ce că auzisem aceeași melodie chiar sub ferestrele mele, în urmă cu vreo câteva zile, dar n-am zis nimic. Un om fluiera pe deal, și ce importanță avea un astfel de fapt mărunț?

Vizitele noastre la Cetățuie se răriră. Emil era îngândurat; eu, uneori singur, alteori cu Victor Antoniu, îl vizitam la muzeu și acolo, de preferință în „salonul fălcii de mamut”, sub o mare fereastră începeam lungi discuții...

Într-o zi am ieșit la plimbare, am luat autobuzul 2 și nu am coborât până la capătul liniei, și acolo am început singur urcușul pe cărarea binecunoscută ce ducea la Cetățuie. N-aveam deloc intenția să continui din proprie inițiativă cercetările, nu, nici gând de așa ceva. Simțeam doar nevoia să fiu singur, cu niște gânduri. Văzusem un film frumos, cu un mare actor, dacă

vreți să știți e vorba de Antony Quin, și-mi plăcea să reconstitui unele scene, să-i refac trăsăturile, și poate eram puțin trist că nu sunt un actor la fel de mare ca el, nu sunt sigur și nu pot stabili și nici nu vreau să stabilesc cu precizie ce gânduri și imagini îmi treceau prin cap și chiar nici nu sunt sigur că eram puțin trist, urcam numai pe cărare convins că e un lucru teribil de plăcut să trăiești și că e și mai teribil atunci când nu faci umbră pământului degeaba, dar că asta e un lucru foarte complicat, și nici nu știu când am ajuns sus, și am văzut întâi Piscul-de-sub-Vânt, care era mai înalt, apoi Stânca de sare și apoi Cetățuia. N-aveam intenția de a pătrunde între acele ruine, aproape că mă plictisiseam de ele, cred că intenționam să pornesc imediat înapoi, când, privind în jos, am văzut un om urcând dealul.

La început era foarte departe și nici nu știam dacă merită să aștept, să văd cine poate fi solitarul care-și face de lucru pe aici. Dar după câteva minute mi-am dat seama că e vorba de o solitară și am fost sigur că e Dagmar. Nu mă înșelam! Am recunoscut-o de departe, după pantalonii ei gri și bluza roșie, pe care o mai purtase și altă dată.

M-am așezat în iarbă, nici așa ca să fiu de tot ascuns, fiindcă n-aveam de gând s-o pândesc – asta ar mai fi lipsit! – dar nici să fiu chiar la vedere, și am stat așa, liniștit. Fumul țigării îmi trăda și el prezența, fata însă trecu aproape de mine, fără să mă observe.

Părăsi cărarea și un moment am crezut că o va lua către Cetățuie, dar nu, își continua drumul și se pierdu în pădure. În clipa aceea m-am ridicat și am urmărit-o, conștient totuși că nu e prea frumos ceea ce fac. O zării. Fata mai făcu vreo sută de pași până la Piscul-de-sub-Vânt, apoi trecu în partea cealaltă și n-am mai văzut-o. Am sprintat în zigzag printre copaci cât am putut de repede. Dincolo de

Piscul-de-sub-Vânt se deschidea o mică poiană rotundă, cu iarbă înaltă și deasă. Acolo se opri Dagmar. Nu știu de unde, pe iarbă, apăruse o pătură, pe pătură o carte, și fata tocmai se dezbrăca. Rămase în costum de baie. Se întinse pe pătură, la soare, deschise cartea și începu să citească.

Mă simții caraghios, urmărirea îmi păru ridicolă.

Am rămas acolo, ascuns, neștiind cum să ies din încurcătură. Cel mai simplu ar fi fost să mă retrag pe nesimțite, dar prezența fetei mă lega de locul acela ca un lanț nevăzut pe care-l suportam cu plăcere... O priveam cum citește, întorcând paginile, stând întinsă pe pătura verde, decolorată și ochii mei păcătoși stăruiră asupra trupului suplu, frumos bronzat. Un fluture mare, violent colorat, plana îndelung împrejurul ei, și în cele din urmă ateriză pe un colț al păturii. Dagmar îl observă, îl privi, apoi întoarse foaia încet, să nu-l sperie. La rândul meu mă temeam să n-o alarmez, călcând pe vreo creangă uscată. După câțva timp fluturele își luă zborul, Dagmar îl urmări cu privirea, cât p-aci să mă vadă și pe mine.

Era cazul să plec. M-am repliat încet, un pas, doi, trei...

Fata întoarse cartea și se ridică în picioare. M-am lipit de un trunchi, speriat, ca și când aș fi fost un tâlhar gata să fie prins. Neplăcută situație!

Dagmar înainta prin iarbă, sperind cosașii care zburau în roiuri împrejurul ei. Privea undeva în jos, pe deal. Și deodată o auzii fluierând „La campanella”! Am fost atât de surprins, că mi-am scos capul de după trunchiul copacului, uitând de orice precauțiuni. Noroc că ea n-a privit în direcția mea. Fluieră de câteva ori semnalul, și după câteva minute, de undeva de departe, veni răspunsul ca un ecou. Din locul unde mă aflam nu puteam să văd cine este interlocutorul, însă

Dagmar se părea că-l zărise, fiindcă se așeză liniștită, așteptând. Avea oare întâlnire în locul acela pustiu? Pe cinstea mea, o undă de gelozie coborî de undeva din copaci și se agăță de gulerul meu. Încă o dată mi-am zis că e cazul s-o șterg, dar nu m-am clintit. O nouă surpriză: în poiană apăru Spiriduș. El era cel așteptat. Aducea un arc – trei mii de draci spânzurați, un arc! I-l arată fetei și câțva timp vorbiră cu vocea coborâtă, n-auzeam deloc ce-și spun, deși nu mai puteam de curiozitate. Nu mai pricepeam nimic. Dumneavoastră ați fi înțeles ceva? Deci Dagmar era cea care ne trimitea săgețile?

În timp ce ei continuau să discute, m-am retras ușor de tot, am ocolit Piscul-de-sub-Vânt și de astă dată cu pași grei și fluierând la rândul meu nu știu ce, m-am apropiat de poiană prin partea cealaltă. Voiam să mă vadă că vin, să nu-i treacă prin cap că-i urmărisem. Ei tăcură. În prima clipă m-am prefăcut că nu-i observ, apoi m-am oprit brusc, jucând rolul unui om din cale-afară de surprins.

Am mormăit ceva, înclinând puțin capul, drept salut.

Dagmar îmi răspunse cam în același fel.

Rămase nemișcată, cu arcul în mână; soarele o lumina dintr-o parte și era foarte frumoasă.

Spiriduș zâmbea. Nu știu de ce zâmbea.

Căutam în ungherele destul de întortocheate ale capului meu o ironie, o frază subtilă și ironică prin care să-i comunic că acum știu cine trimite săgețile, dar că nu sunt supărat, o nu, deloc nu sunt supărat, și că...

— Cât de interesant știți să tăceți! Continuați, vă rog, spuse deodată Dagmar.

— Aveți un arc frumos, am răspuns.

Ea nu zâmbi. Se încruntă, parcă, puțin.

— *Avem?* Păi arcul acesta este al *dumneavoastră!*

— Al meu?

— Sau al prietenului!

— Cum al prietenului? Al cărui prieten?

Eram ca picat din lună.

— Nu dumneavoastră mă bombardați cu săgeți? Întrebă fata. Săgeți cu bilețele... Cu bilețele destul de lipsite de umor, cu...

Am întrerupt-o:

— Iertați-mă, dacă mi-aș fi permis să vă trimit vreodată un bilețel, aș fi adăugat, oricum, și puțină sare...

— Și de ce n-ați adăugat-o? Iată ce scrie aici... Dagmar frunzări cartea și scoase un petic de hârtie din care citi: „*Aceste locuri pot deveni primejdioase pentru fetele singuratice. Mai bine renunță la plimbări*”. Ridică ochii și izbucni într-un hohot de râs: Să renunț? De când eram mică vin aici să fac plajă, să citesc!...

I-am luat din mână bilețelul. Era același scris!

— Ce, nu vă recunoașteți caligrafia? râse fata.

Am zâmbit, cam strâmb, cât se poate de nedumerit:

— Și, în acest caz, ce caută arcul în mâna dumneavoastră?

— Ia te uită ce judecător! Știe să pună și întrebări!

— Arcul eu l-am găsit. Într-un copac, azi-dimineață. Acolo, explică Spiriduș, arătând undeva în susul dealului.

— Pretindeți că nu dumneavoastră mi-ați trimis săgețile? Întrebă Dagmar.

Am protestat:

— Dar eu însumi am primit câteva... Mai precis, prietenul meu.

— Pe cuvânt de onoare?

Dagmar mă privea cu ochii mari larg deschiși.

— Atunci, cine?

— Poate că totuși dumneavoastră vă trimiteți săgeți? i-o întorsei.

Fata mă privi însă sever. Și eu de altfel o fixam cu oarecare suspiciune.

— V-am tot văzut învârtindu-vă pe aici, zise.

— Așa ne place nouă, să ne învârtim...

— Împreună cu bărbosul acela, continuă ea, netulburată. Desigur era vorba de barba lui Emil. Și cu domnul Antoniu.

— Îl cunoașteți?

— Are o poezie frumoasă. „Spirală în timp.” O știți?

— Nu prea...

— Eram convinsă că dumneavoastră sunteți cei care vă țineți de glume...

— Văzându-vă cu arcul în mână, eram gata să vă aduc aceeași acuzație, am spus.

Ce discuție imposibilă. Trebuie să mărturisesc că de astă dată încântătoarea necunoscută îmi plăcu mai puțin. Avea ceva aspru, nepotrivit în glas, în intonație.

— Propriu-zis, ce faceți pe aici? mă întrebă.

— Căutăm „Frumusețea”, am zis.

Ea ridică din umeri și privi în altă parte, undeva în sus, în direcția munților.

Cam aici discuției noastre i se puse capacul. Am coborât către oraș nemulțumit și plictisit. Mai târziu, spre seară, am văzut-o trecând pe bulevard, la braț cu unul din cei trei curtezani de la Tivoli, cu blondul. El părea într-al nouălea cer. M-am hotărât s-o elimin definitiv din gândurile mele și am și eliminat-o. Emil nu era acasă, cine știe unde dispăruse iar! M-am decis să-mi scot din cap povestea cu săgețile. Le trimisese fata? Ce interes ar fi avut? Și apoi, știa oare să tragă cu arcul? Mai bine s-o las încurcată! Totuși, arcul... Eh, destul!

M-am dus să beau bere la o mică grădină de vară de lângă parc. Afară se răcorise pe

neașteptate. La o masă apropiată, trei bărbați, trecuți bine de prima tinerețe, și de a doua, petreceau de minune. Beau vin negru. Mi-am plătit berea și când să plec, am văzut că unul din ei se ridică și vine spre mine.

— Noi degustăm niște Cabernet-Sauvignon, zise. Ca iubitori ai teatrului, vă invităm... Nu ne refuzați!

Destul de încurcat, mă așezai la masa lor. Eram prost dispus și deja regretam că acceptasem invitația. Un somn bun – iată ce-mi trebuia. Am făcut cunoștință, dar nu le-am reținut numele.

— Sărbătoriți ceva? i-am întrebat.

— Am ieșit la pensie, toți trei, domnule actor! îmi explică unul. Suntem bătrâni lupi de mare, am ieșit la pensie în aceeași zi. Asta sărbătorim. Marinari, pensionari. Vesel, nu? Noroc, domnule actor.

Cel care vorbise n-avea deloc mutră de pensionar. Un om simpatic, cu umor, și pe lângă umor barbă și se ameteșise puțin, și se exprima numai în maxime și parabole, una mai caraghioasă decât alta. Ceilalți doi erau și mai amețiți. M-au silit să beau împreună cu ei.

— Viața e un tren, reluă filosoful. Omul trece din vagon în vagon. Cel mai bine e în vagonul-restaurant...

Am ajuns acasă destul de târziu. Emil se culcase, sau poate nici nu venise încă. M-am dezbrăcat, am stins lumina, m-am azvârlit în pat. Liniștea se legăna împrejurul meu în valuri moi. Ca să scap de ea, am deschis radioul.

„Ascultați acum «La campanella»...” auzii vocea crainicului.

5

Au trecut două sau trei zile.

Era dimineața, cam în jurul orei nouă, și am auzit soneria țârâind de două ori, pentru mine. Venise vecinul, doctorul Tănase, să mă cheme la telefon. Emil și cu mine eram o adevărată nenorocire pe capul său; cum nu posedam încă o astfel de instalație diavolească, îi foloseam fără jenă telefonul, ba unii cunoscuți își făcuseră obiceiul să ne sune la el. Doctorul părea a fi însă un om din cale-afară de politicoș și răbdător.

— Mă iertați, le voi interzice tuturor să vă mai deranjeze. Azi e sâmbătă, sau duminică?

— Duminică, răspunse blajin doctorul Tănase.
Am luat receptorul.

— Da!

— Alo, tu ești, Dane? Bună dimineața, băiatule!
Vocea era a lui Aurelian, un coleg.

— Dane, urlă el tare în receptor, n-ai niciun păcat mai recent care să-ți apese cugetul?

— Nu, n-am! Ce este?

— Uite, mai înainte mă nimerii și eu întâmplător pe aici... vorbesc de la teatru. Te-a căutat o doamnă...

— Nu mai spune! Ce fel de doamnă?

— Între două vârste. Aducea leit cu o mamă disperată care vrea să-și răzbune fiica sedusă... De aia te-am întrebat dacă n-ai vreun păcat mai recent... Femeia asta voia neapărat să te găsească și, până să intervin eu, portarul i-a dat adresa ta, deșteptul! Te-am sunat să te previn, e în drum spre tine, șterge-o până mai e timp, dacă te simți cu conștiința încărcată...

— Ești foarte drăguț, dar conștiința mea e în regulă.

— Am vrut să-ți fac un serviciu... La nevoie te poți ascunde la mine câteva zile.

— Îți mulțumesc, dar n-auzi că sunt pur ca apa izvorului?

— Serios, nu-ți cer nicio recompensă, poți veni la mine, mai ales că plec la mare...

— Scumpul meu, recunoștința mea e cât piscul Popocantepetl, dar ți-am spus că am cugetul curat ca o dimineață senină de vară.

— Frumos spus, ca o dimineață senină... Știi adresa mea, poți veni în orice clipă, ce nu fac eu pentru un prieten!

Am închis receptorul. Aurelian ăsta are faimă de om de spirit. Precis că și acum s-au strâns câțiva la telefon, și se țin de glume, râzând pe înfundate. Nu m-aș fi supărat dacă n-ar fi fost doctorul Tănase la mijloc. Acesta zâmbea către mine cu cele o mie cinci sute cinci riduri ale obrazului său. I-am cerut încă o dată scuze, și am plecat.

În timp ce mă bărbieream, întrebându-mă unde dispăruse Emil atât de dimineață, soneria se zburli iar, tot pentru mine. Cu fălcile pline de spumă m-am dus să deschid; între timp uitasem de convorbirea cu Aurelian. În prag stătea o femeie înaltă, între două vârste. Se vede treaba că de data asta Aurelian nu glumise. Numai că persoana din fața mea n-avea aerul disperat de care pomenise colegul meu, aici intervenise fantezia lui nimicitoare. Totuși în căutătura femeii mi s-a părut că disting o anumită neliniște și poate chiar o undă de bănuială ostilă.

— Aici locuiește actorul Dan Leordeanu?

— Cred că da... Cred că eu sunt...

Un clăbuc de spumă se desprinsese de pe barba mea și căzu jos, pe prag. Femeia îl privi, fără să zâmbească, apoi mă privi pe mine și am avut impresia că trăsăturile ei nu-mi sunt străine.

— Aș vrea să vă vorbesc... Pot să intru?

Pe sfânta cerneală cu care aștern aceste rânduri, începeam să-mi scrutez conștiința, căutând păcatul de care pomenise Aurelian. Prea

avea o înfățișare gravă necunoscuta aceasta a cărei figură îmi amintea vag de cineva...

Femeia privi iar în jos, ca și cum clăbucul de săpun ar fi constituit un obstacol de netrecut, apoi păși cu grijă, ferindu-se să nu-l calce. Am condus-o în cameră, unde, firește, dezordinea atinsese cel mai înfiorător grad chiar în ziua aceea – întotdeauna se nimerește așa, când ai curat în casă nu te vizitează nimeni – i-am oferit un scaun cu vederea la fereastră, ca să nu aibă în față perspectiva apocaliptică a odăii, și mi-am cerut scuze pentru un minut, arătându-mi obrazul săpunit. În baie, terminând cu bărbieritul, am reușit să mă tai de trei ori într-o singură clipă, și așa, încă sângerând, dar cu obrazul curat, m-am reîntors.

Între timp vizitatoarea făcuse tocmai ceea ce n-aș fi vrut, adică întorsese scaunul și stătea față în față cu priveriștea veselă a scaunelor răsturnate, a ciorapilor atârând de candelabru...

— Doamnă...

— Sunt mama lui Dagmar...

Am ridicat repede un scaun, m-am așezat pe el, și cred că eram tot atât de mirat ca și Tom Sawyer, când s-a pomenit față-n față cu Huck Finn, pe care-l crezuse mort... Ciudat lucru, Dagmar avea și o mamă, nu se născuse dintr-un amor al vântului cu razele de lună. Discuția ce avu loc între mine și această femeie nu era dintre cele mai obișnuite.

— Fiica mea e o sălbatică, vorbi ea repede, n-am reușit s-o stăpânesc niciodată, dar nu mi s-a întâmplat până acum să lipsească de acasă fără să anunțe... E a treia zi de când n-am mai văzut-o, și...

Aici buzele ei tremurară, privi împrejur ca și cum s-ar fi așteptat s-o vadă pe fiică-sa ascunsă undeva la mine, dar în clipa următoare se stăpâni și-și impuse iarăși aceeași ținută demnă.

— Azi-dimineată — continuă — eram foarte îngrijorată... firește, nu poate fi nimic rău, totuși îi sunt mamă...

— Desigur, desigur, am murmurat.

Încă nu înțelegeam cum de venise tocmai la mine, de unde mă cunoștea, și, la urma urmei, ce amestec aveam în dispariția neprețuitei sale fiice. Explicația nu întârzie:

— Am găsit într-un sertar al fetei mele o scrisoare care *vă este adresată*. Știu că a scris-o vineri dimineată, înainte de a pleca. Eu nu mă amestec în treburile ei, o las să se descurce cum vrea. Eu însămi am avut o căsnicie nefericită, din cauză că părinții mei s-au amestecat prea mult... În fine, nu vreau să vă plictisesc. O să vedeți că scrisoarea e neterminată, pusă provizoriu în plic, dar plicul nu e lipit. Am citit-o și n-am înțeles nimic. Să fiu iertată că citesc scrisori ce nu mă privesc, dar speram să aflu ceva... Am venit la dumneavoastră, poate-mi veți spune unde e Dagmar...

— Pot să văd și eu scrisoarea?

— Poftim, poftim!

Adresa de pe plic glăsuia clar: Dan Leordeanu, Teatrul Național, Loco.

„Stimate domnule actor (de preferință titular în roluri comice)!

Ce mult vă place Paganini, nu? Și ce frumos cântă privighetorile! Și ce albastru e astăzi cerul! Și ce...

Dar să lăsăm asta. Scrisoarea mea către eminenta dumneavoastră persoană e o surpriză, nu? Fiindcă ne cunoaștem foarte puțin (sau poate că foarte mult) și în afară de instructiva și amuzanta discuție despre arcuri și săgeți, pe care am purtat-o joi, între orele 15,25–15,44, n-am mai avut ocazia să ne contrazicem, decât poate în vis...

O, vă înșelați, Dagmar n-are de gând să vă facă declarații de dragoste! Dar am uitat să vă felicit: aud că veți primi în viitoarea stagiune un rol serios, al lui Bif... Am văzut „Moartea...” la București, de două ori, pe când eram balică (și cu această ocazie afli că sunt studentă), un spectacol mare, în rolul titular Cazaban, iar pe Bif îl juca Victor Rebenciuc. Dv. ce turnură intenționați a-i da personajului Bif? Cuvântul „turnură” v-a impresionat?

Fac ce fac și mă abat de la subiectul acestei scrisori!

Dv. și cu bărbosul (cred, că-l cheamă Angheliu, nu?) și cu poetul Antoniu căutați intrarea în subteranele de sub Cetățuie?

Cred că eu am descoperit intrarea în subterane!

Și cum nu voi îndrăzni să mă înfățișez personal în fața ochilor dumneavoastră albaștri, am să vă comunic în scris unde e intrarea. Poate vă fac și o hartă. Dar pentru aceasta mai e necesară o recunoaștere, pe care o voi efectua azi, însoțită de micul meu paj, pe care cred că bărbosul l-a botezat Spiriduș. Reîntorcându-mă din această recunoaștere, vă voi face o descriere amănunțită (pe 20 de pagini, la un rând) a împrejurărilor care m-au dus la descoperirea acestei enigme...”

Aici scrisoarea se întrerupea.

Mama fetei (nici acum nu-i știam numele de familie) îmi aruncă o privire încărcată cu reproșuri.

— Ați citit? Dumneavoastră înțelegeți ceva?

— În general textul e clar, am zis încurcat. Să fi căutat patru luni, nu găseam un răspuns mai tâmpit.

— *Spiriduș?! Subteranele de sub Cetățuie?! Bărbosul?! exclamă femeia. Dar unde ne aflăm? Ce e asta?*

— A, e vorba de...

— Eu credeam că e un limbaj cifrat, cum fac tinerii.

Hotărât lucru, această mamă își închipuie că eu o cunosc demult pe fiică-sa și că relațiile dintre noi erau – hm! – mult mai cordiale decât lăsa să se întrevadă scrisoarea. Să-i explic cum stau de fapt lucrurile? Nu merită. Și așa n-o să creadă, și apoi...

6

M-am întors către fereastră și fără să vreau am fluierat „La campanella”; în timp ce fluieram mi-am dat seama că sunt iarăși îndrăgostit lulea. În clipa următoare, cu o față ce radia de energie, am asigurat-o pe îngrijorata mamă că se poate înapoia acasă liniștită. O voi găsi pe fiică-sa, chiar de ar fi să sap tunel în globul terestru, până-n cealaltă emisferă.

După ce femeia plecă m-am repezit să-l găsesc pe Emil și m-am ciocnit cu el, în timp ce coboram scara ca o vijelie.

Urca liniștit și în mâna dreaptă ducea o sticlă cu lapte pasteurizat, iar în cea stângă două cornuri și un pachetel, în care, judecând după miros, nu putea fi decât salam de Sibiu! Asta-mi aminti că încă nu dejunasem. Pe fața calmă și – culmea! – proaspăt rasă a lui Emil Angheliu se putea citi bucuria omului care se pregătește să înceapă în tihnă o duminică însorită. Demult nu-l mai văzusem atât de senin.

— Bravo, tu bei lapte și omenirea se scufundă!

— O parte din lapte e pentru tine, eu nu pot să înghit singur un kilogram, râse Emil. Ți-am adus și un corn. Și salam. Hai să mâncăm.

Neavând ce face, mi-am domolit avânturile și am urcat înapoi.

— Haide, ce s-a mai întâmplat?.

I-am povestit ce, și i-am arătat scrisoarea fetei.

— Să mâncăm întâi, zise Emil.

— Bine, dar iute.

Degeaba se prefăcu el nepăsător. Obrajii i se împurpuraseră.

— Ești sigur că *această* Dagmar nu glumește pe seama noastră?

Am protestat.

— Să-l anunțăm și pe Victor Antoniu, ce zici?

— Dar cum?

— Telefonic.

Am sunat la ușa doctorului Tănase și i-am jurat că de data aceasta îl deranjăm chiar pentru ultima oară. Emil formă numărul.

— Alarmă! strigă el în receptor. Auzi, hienă bătrână, alarmă! În zece minute ne întâlnim în fața Continentalului! Să fii echipat ca de război! Cum? Am zis *ca de război*. Da!

Poetul o luase în serios. Ne aștepta peste drum de restaurant în costumul lui „sport” care-l făcea nițel caraghios, cu o băscuță mică pe cap, care-i acoperea numai chelia. Avea și un termos, prins într-o curelușă petrecută pe după umăr. În termos cafea neagră, tare. Mai luase și un baston de alpinist, în care se sprijinea cu importanță, așteptându-ne.

Toți trei am luat-o repede spre stația autobuzului 2. Era duminică dimineața și forfota încă nu începuse pe străzi. La chioșcuri lumea cumpăra „Magazinul”, „Flacăra”, sau „Rebus”, apoi mergea prin cofetării sau la ștrand, sau la vreo întâlnire, sau acasă; în fața Continentalului, un piccolo cunoscut sub porecla de „Micul Beethoven” mătura leneș trotuarul, stropindu-l din când în când dintr-o găleată. Un ospătar stătea în ușa

braseriei și-l privea cum mătură. Când am trecut pe acolo ne-a salutat, ca pe niște clienți credincioși. Victor Antoniu cumpără un ziar și ne ajunse din urmă, fugind. Termosul sălta în toate părțile, lovindu-l în șold. Aici grupul nostru se îmbogăți pe neașteptate cu un nou personaj. O voce cunoscută mă pironi:

— Hallo! Domnu'! Domnu' actor!

Vedeți cum lucrează neprevăzutul? Credeți că m-aș fi gândit eu vreodată că mă voi întâlni iar cu această simpatică persoană? Era lupul de mare, matrozul ieșit la pensie, bătrânul pirat cu care închinaseam într-o seară niște pahare de Cabernet-Sauvignon.

— Salut mărire și oceanele! am strigat. Iartă-mă, domnule lup de mare, suntem al naibii de grăbiți, ca și Columb când a văzut în zare pământul...

— Columb n-a existat! Eu sunt Columb! răspunse marinarul pensionar.

M-am oprit să-l privesc: părea puțin amețit, dar cam așa arăta el totdeauna.

— La revedere, poate ne mai întâlnim, i-am zis.

— Vin și eu cu voi, zise lupul mărilor. Și așa n-am de lucru. Sunt pensionar.

— Ce să facem cu dumneata? protestai eu. Noi mergem într-o treabă serioasă.

— Află, domnu' actor, că un marinar nu e de prisos nicăieri! Și dete drumul uneia din maximele sale indescifrabile: Iepurii zboară pe cer, vulturii tremură de frică în vizuini...

— Cum te numești, domnule lup de mare? îl întreabă Victor Antoniu care trăsesese cu urechea la discuția noastră.

Bătrânul pirat pronunță un nume de o banalitate zdrobitoare, adăugând însă că încă din tinerețe prietenii l-au poreclit Salamanca.

— Ei bine! Vino cu noi, domnule Salamanca, se milostivi poetul. Antoniu, Angheliu, Leordeanu și

Salamanca, înainte!

Emil pufni în râs. În autobuz am avut timp să-i explic pe îndelete poetului ce se întâmplase, adică istoria dispariției frumoasei noastre Dagmar. Matrozul Salamanca stătea nemișcat, grav și masiv, mângâindu-și ușor bărbuța ce-i înconjura falca, de la o tâmplă la alta.

— Deci a dispărut o fată? interveni el. Asta e cheștiunea?

— Deocamdată, asta.

— Patru ulii aleargă după o vrăbiuță.

— Îți place romul? îl întrebă Antoniu.

— Cum să nu!

— Ești schematic, zise poetul. N-ar trebui să-ți placă romul.

— Dar ceilalți doi prieteni? I-am întrebat. Ceilalți doi marinari pensionari?

— Au plecat la Giurgeni, pe Dunăre, să se angajeze pe bacuri.

— Și dumneata de ce n-ai mers?

— Să mă angajez pe un bac, pe-o scândură de-aia putredă? Tigrii nu merg la vânătoare de muște, domnu' actor.

Emil pufni iar în râs.

— N-ar trebui să-ți placă romul, ca să nu fii schematic, reveni Antoniu.

Salamanca scoase o țigară, dar n-o aprinse, fiindcă ne aflam încă în autobuz.

— Nu sunt schematic, fiindcă n-am pipă, răspunse. Antoniu îl privi cu gura căscată.

— Oh, lá-lá! zise. Ești profund ca taina Atlantidei!

— Atlantida nu există. Eu sunt Atlantida, răspunse Salamanca.

7

Dar, odată ajunși la Cetățuie, am constatat că nu prea știm ce avem de făcut. Eu, îndemnat de Emil,

am dat o fugă până peste deal, la grădinar.

— Spiriduș? se miră omul. Năpârstocul ăsta a dispărut de două zile, dar nu-i port eu de grijă. Cred că e în oraș, la prietenii lui...

„Pe fața încercatului dezlegător de enigme trecu o umbră de îngrijorare”, gândii eu despre mine. Aveam acest tâmpit obicei. Existau însă motive reale să fiu îngrijorat, fiindcă, vă amintiți, Dagmar îmi scrisese: „... o recunoaștere pe care o voi efectua însoțită de micul meu paj, pe care cred că bărbosul l-a botezat *Spiriduș*.” Era clar că Spiriduș dispăruse împreună cu fata, dar nu i-am spus nimic grădinarului, să nu-l sperii.

„El porni înapoi, la ceilalți, adâncit în gânduri și ipoteze...”

— Aduci noutăți? mă întrebă Emil.

— Nimic. Spiriduș a dispărut și el, tot de două zile.

Victor Antoniu se plimba de colo până colo, cu privirea ațintită în jos. Spera, pesemne, să descopere niscaiva urme... Emil se mișca și el printre zidurile tăcute; făcu – pentru a câta oară? – o descindere în hruba ce servise drept pulberărie, apoi trecu în despărțitura unde cu secole în urmă fusese grajdul... Dar noi cercetaserăm aici totul, metru cu metru, cunoșteam fiecare bolovan, fiecare fir de iarbă din interiorul zidurilor și eram convins că, oricât vom căuta, nu vom descoperi nimic. Nu exista nici cel mai mic indiciu că sub temeliile acestea bătrâne ar exista vreo subterană, iar dacă existase într-adevăr cândva, desigur a fost astupată demult, și nimeni, nimeni n-o va descoperi niciodată. N-ar fi fost deloc, deloc exclus ca fantezia lui Dagmar să fi conceput în glumă acea scrisoare ce-o alarmase pe biata ei mamă, iar pe noi ne pusese pe jar... N-ar fi fost deloc exclus ca fata, împreună cu Spiriduș, să se afle undeva pe aproape, poate

chiar pe Piscul-de-sub-Vânt și să râdă de agitația noastră.

Involuntar mi-am întors ochii într-acolo.

Inima mi s-a oprit.

Mișcase ceva, sau gândul mi se transformase în halucinație vizuală?

Am rămas încordat, cu privirea ațintită, până ce ochii începură să-mi lăcrimeze. Nimic nu se clintea, nicio frunză, niciun fir de iarbă.

M-am apropiat de Emil. El rămăsese tăcut lângă ieslele de piatră, în fața cărora, în ani îndepărtați, într-un secol apus, cai puternici, cai de luptă, cai de goană sălbatică, tropăiseră nerăbdători din copite, în amurguri însângerate, fornăind cu zgomot pe nări, presimțind bătăliile ce se apropie...

O, cai! Unde sunt umbrele voastre iuți și zvelte? Unde sunt ochii inteligenți și credincioși, urechile mobile și nervoase, tresărind la auzul vocii stăpânului, boturile umede și prietenoase?! Unde s atotputernicele picioare așternute spațiilor, unde sunt coamele fluturând?

Dar unde sunt stăpânii voștri?

Cei care au pierit alături de voi, apărând pământul acesta.

Cei care ne-au transmis scânteia vieții ca pe o ștafetă prețioasă.

Dar unde e Meșterul Necunoscut, care, totuși, trebuie să fi existat?

Dar unde o fi „Frumusețea” pe care a durat-o cu sacrificiu și chin, poate, cu prețul vieții? Unde?

— Caii... șopti Emil, arătându-mi ieslele de piatră, goale.

— Da, caii, i-am răspuns.

— Caii nu mai sunt, zise Victor Antoniu care venise și el.

Între timp soarele se cățăraseră pe cer și ne privea de acolo.

— Acolo! am spus, arătând în direcția Piscului-de-sub-Vânt. Parcă s-a mișcat ceva...

Am intrat cu toții în pădure. Mestecenii și brazii, ciudată simbioză! Brazii tăceau, visători, puțin mohorâți și absenți, ca totdeauna, parcă stăpâni peste unele taine de care nu te poți apropia. Mestecenii, dimpotrivă, vibrau în lumină, trăindu-și viața clipă cu clipă. Frunzele se roteau ca niște oglinzi.

Salamanca ne făcu semn: sst! La rădăcina unui brad stătea o veveriță care aștepta nemișcată, urmărind cu ochii mici și vioi trecerea noastră.

„Veveriță, veveriță, nu cumva ai văzut-o pe Dagmar?”

Când am fost foarte aproape, veverița, din trei salturi, dispăru în brad. De sus, ochii strălucitori continuă să ne observe fără ostilitate, curioși.

Am urcat pe Piscul-de-sub-Vânt numai eu, cu Salamanca. Matrozul n-avea aerul unui pensionar. O cărare destul de îngustă și foarte repede, aproape oblică, îi dădea ocol, în spirală, până sus. Emil și Victor Antoniu rămăseseră jos, ca să ne asigure retragerea, – cum zicea poetul. Salamanca – totuși ciudată poreclă! – urca ușor și-i făcea plăcere să depună acest mic, neînsemnat efort. Mă depăși, apoi privi în urmă spre mine și zâmbi.

— Poteca aceasta îmi aduce aminte de o altă întâmplare, zise.

Dar nu preciză despre ce întâmplare e vorba.

Piscul-de-sub-Vânt seamănă puțin cu Detunata, dacă ați fost vreodată pe acolo. Sus se termină în doi colți de stâncă. Între ei se află un strat subțire de pământ, în care prinseseră rădăcini câteva fire

de iarbă. Și niște flori mici, care tremurau mereu, în vânt.

— Ce flori albastre frumoase, observă liric marinarul, rupând una ca s-o privească mai bine.

— Dar sunt galbene, nu albastre, am protestat.

El mă privi.

— Galbene?

— Firește, galbene.

— Fie și galbene, dacă vrei dumneata, domnule actor.

Eram gata să-i spun că sunt galbene nu fiindcă vreau eu, ci dintr-o realitate obiectivă, când observai dintr-odată, în aceeași clipită cu Salamanca, la un metru de picioarele mele... ghiciți ce?

Chiar sub colțul de piatră din dreapta am văzut o săgeată, exact ca și cele pe care le primisem până atunci. Avea și un mesaj, legat ca de obicei cu sârmă subțire. O săgeată pregătită pentru a fi trimisă, dar care rămăsese neexpediată.

Am desfăcut repede mesajul:

„Până la urmă veți găsi ceea ce căutați, adică pe dracu’!”

— Hei, se auzi de jos glasul lui Antoniu, ce faceți? Mai trăiți? Ați găsit ceva?

— Așteptați! Coborâm!

Îmi veni un gând: mesajul fusese pregătit pentru noi! Și cine știe ce motive îl făcuseră pe necunoscutul urmăritor să dispară fără să ni-l fi trimis. El se află undeva pe aproape, în orice caz! Pe Pisc, n-avea unde să se ascundă. Probabil coborâse repede și se pierduse în pădure. Probabil că totuși văzusem bine că se mișca ceva pe Pisc!

Salamanca nu punea întrebări, asta îmi plăcea. Altul n-ar mai fi putut de curiozitate, ce și cum, și cât... El se mulțumea să fumeze și să tragă discret cu urechea la ceea ce discutam.

Antoniou era de părere că trebuie să organizăm o poteră și să *șarjăm* prin pădure. Chiar așa s-a exprimat. La care eu am protestat: în felul acesta ne îndepărtăm de la scopul principal: găsirea fetei.

— Dar fata, râse Antoniu, nici nu vrea să fie găsită. Se ascunde pe undeva și râde de noi...

Părerea mea de altfel coincidea oarecum cu a poetului, dar vedeți, îi promisesem acelei mame neliniștite...

Emil nu spunea nimic. Mi se păru că pasiunea sa neostoită de cercetător se consumase dintr-odată, el părea puțin abătut și după mutra pe care o făcea presimțeam că e gata să spună că ar fi cazul să ne vedem de treabă! Eu duceam în mână noua săgeată, cu mesaj cu tot. Emil nu manifestase niciun interes față de drasticul conținut al acestuia. El zise:

— Se apropie ora mesei și aş mânca un cotlet de porc cu ciuperci.

— Cu un cacuvecher, înainte, strigă Salamanca, de sus.

Se cățăraseră pe zidul zdrențuit al Cetățuii. Zidul era gros de trei metri, iar pe alocuri de patru. Bătrânul pirat se plimba pe acolo ca pe bulevard. Acum se afla chiar deasupra noastră.

— Un ce? întrebă Antoniu.

— Un cacuvecher: un rom.

— Nu fi schematic. Mai bine o șliboviță.

— Bine, tot cacuvecher e. O șliboviță.

— Ai crede că e pensionar? întrebă Antoniu. Ia uitați-vă la el.

— Așa-s lupii de mare, nu îmbătrânesc, am zis.

— Domnilor! strigă Salamanca. Ce-am găsit? O batistă roșie. Marinarul flutură sus o mică batistă verde. Aici era! strigă el.

— O batistă verde, vrei să zici, observă Emil. Se trezise dintr-odată.

— Verde? se miră Salamanca. Fie și verde.

— Dar e chiar verde, repetă Emil. Ia arunc-o jos.
Pe batistă, care era, evident, de damă, un monogram: „D. D”.

— În fine ceva precis, am spus eu. E clar: „D” înseamnă Dagmar.

— Și cealaltă inițială? întrebă Antoniu.

— Habar n-am.

— Ce? Cauți o fată pe care nu știi cum o cheamă?

— Ba știu: Dagmar. Celălalt nume n-are importanță. Și așa și-l schimbă când se mărită.

— Hm, ahaaa, o lungi insinuant poetul.

Salamanca, după ce aruncase batista, continua să înainteze pe zid. Îl văzurăm dezechilibrându-se; mâinile lui bătura aerul, și bătrânul lup de mare dispăru din fața ochilor noștri. Pur și simplu dispăru.

— A căzut, exclamă Antoniu. A căzut peste zid.

Dar părerea mea era alta. Ca și a lui Emil, care zise:

— Am impresia că a căzut *în zid*...

— Hallooo! se auzi ca din mari depărtări vocea marinarului. Fraților! Ia ajutați-l pe bătrânul Salamanca să iasă din cursa asta de șoareci!

Când ne-am urcat pe zid am văzut mâna lui Salamanca, mai precis numai palma, făcându-ne semn. Bătrânul lup picase într-o vizuină îngustă și adâncă. N-o observase din cauza bălăriilor care creșteau în voie și călcase pe neașteptate în gol.

— Te-ai lovit?

— Nu face nimic, gemu marinarul.

— Stai, îl opri Emil. Poți să te apleci puțin?

— Să încerc.

Salamanca se lăsă în genunchi, vizuina abia cuprindea spatele său rotund.

— Ce vezi? întrebă Emil.

Matrozul zăbovi cu răspunsul. În hruba unde dispăruse era cam întuneric. Apoi văzurăm

înălțându-i-se capul: fața lui bărboasă ne trimise un zâmbet.

— Să fiu al dracului! N-aș fi crezut! Vizuina aceasta continuă, uite într-acolo – arată cu mâna în lungul zidului. E oblică. Și foarte îngustă.

— Să știi că asta e! strigă Emil. Intrarea în galeria subterană!

— Totuși, nu vreți să mă ajutați să ies de aici? se tângui Salamanca.

9

Marinarul, singurul om cu simț practic, declară că va da o fugă până la oraș, să bea un cacuvecher și să aducă toate cele necesare. Spuse că va fi înapoi în trei secunde și ne povățui să nu scăpăm din vedere hruba din zid.

— S-a plictisit de noi, zise Victor Antoniu. S-a plictisit de mutrele noastre. Pun pariu pe drepturile de autor ale viitoarei mele cărți că nu-l mai vedem.

— Să așteptăm, zise Emil.

Iar eu știți ce-am făcut? Mi-am pus mâinile pâlnie la gură, m-am lungit acolo pe zid și, aplecându-mă cât puteam mai mult în interiorul întunecatei vizuini, urlam din toate puterile:

— Dagmar! Dagmaaar!...

Îmi venea să râd. Fetele se tem de întuneric. În întuneric sunt șoareci. Fetele se tem de șoareci. Dagmar n-ar fi intrat în vizuina aceasta nici dacă ar fi știut că acolo mai jos va găsi izvorul eternei tinereți. Parcă nu știu eu cât sunt de fricoase fetele? Însă, de bătut joc de noi, și-a bătut: Batista nu din întâmplare a fost lăsată acolo, pe zid. Totul a fost pregătit cu grijă. Scrisoarea, batista...

Ce importanță are?! Bine că am descoperit intrarea în galeria subterană. Să fim serioși! Nu e nicio galerie subterană. Hrubă aceasta nu poate fi adâncă, poate cândva făcuse legătura tainică prin

zid între unele încăperi ale Cetății. Așa mă gândeam eu în timp ce Emil, fierbând de nerăbdare, măsura cu pași inegali distanța de la un zid la celălalt. Antoniu rânjea, privind când spre el, când spre mine.

Într-un timp neașteptat de scurt, și contrazicând temerile poetului, apăru marinarul, cărând în spate un mare și bătrân rucsac.

— Încolo agățai o motocicletă, iar înapoi am venit cu o salvare, ne explică el.

— Am uitat că ne trebuie niște frânghii, se posomorî Emil. Fără frânghii solide nu putem coborî.

Salamanca desfăcu rucsacul.

— Iată frânghiile, zise, scoțând o legătură. Cu astea poți pune în ștreang și un elefant.

— Elefanți nu există, îl imită Antoniu. Eu sunt elefant!... Dar ne trebuie și o sursă de lumină, lumânări, un felinar...

Salamanca îl privi cu ironie.

— Iată lumânări, iată, două felinare!

— Bravo! îl felicită Emil. Dar la mâncare pun pariu că nu te-ai gândit.

— Aici avem conserve și pâine, făcu marinarul. Și apoi, îndreptându-și spatele: Credeți că un bătrân pirat nu se gândește la toate? Avem și o sticlă de cacuvecher! Pentru curaj.

— Dar cărți de joc pot să jur că n-ai adus, încercă să-l necăjească Antoniu.

Marinarul rânji.

— Astea le am totdeauna. În buzunar, aici, zise. Când ajungem în fundul pământului, vă stau la dispoziție: facem o partidă de biki-boka.

— Dar nu cunoaștem acest joc...

— Atunci facem un écarté... sau jess sau tarök. Sau, mă rog, șeptici...

— Așa mai merge, se bucură Antoniu. Șeptici, da, cunoaștem.

Cinstea cu totul deosebită de a fi deschizător de drumuri, îmi reveni, de drept mie. Au fost, nu-i vorbă, oarecari discuții, dar până la urmă argumentele mele triumfară. La urma urmei, eu pusesem pe roate această expediție în căutarea fetei! Cu frânghia petrecută împrejurul mijlocului, cu felinarul aprins în mână, compunându-mi o mutră dârză, potrivită cu împrejurările, am coborât în deschizătură și, asigurat din spate de ceilalți, am pătruns în tunelul foarte îngust și oblic ce trecea prin zid. Felinarul de care făcuse rost Salamanca era o vechitură, de tip rural, cu petrol. Eram convins că după câțiva metri tunelul se va înfunda și-mi venea să râd de atmosfera cam solemnă în care făcuserăm ultimele pregătiri.

Continuam să cobor, mă strecuram greu, târându-mă mai mult pe fund și ținând în mână stângă felinarul. În urma mea venea Emil, apoi Antoniu, iar ultimul, ca încheietor de pluton, Salamanca. Al doilea felinar se afla la el. Sărmanul marinar, n-o să-i fie prea ușor să treacă pe aici! mă gândeam. Pe aici, prin spațiul acesta îngust.

Am întors capul, căutându-l prin întuneric pe Emil.

— Cred că am atins nivelul solului, am zis. Parcă ar fi avut vreo importanță! Caraghios, nu?

Raza felinarului căzu pe fața lui Emil. Mi se păru schimbată.. Prea palidă. În mijlocul ochilor strălucitori pupilele i se dilatau și se micșorau în funcție de poziția felinarului.

— Și? întrebă el. Nu mai poți înainta?

Cred că se stăpânea, dar am toate motivele să cred că era din cale-afară de emoționat. Parcă ar fi mers la o întâlnire mult așteptată. Întâlnirea cu „Frumusețea”. Și, judecând lucid, nu mă îndoiam

că va avea o dezamăgire. Nu-i atât de simplu să descoperi „Frumusețea”.

— Ba nu, galeria duce mai departe! i-am răspuns, continuând să cobor.

— Înaintează cu grijă, Dane! strigă din urmă Victor Antoniu. Bietul, nici lui nu-i venea prea ușor, nefiind de felul său foarte subțirel și agil. Uită-te atent unde pășești, mă povățui părintește bunul poet. Să nu calci pe vreo coadă de balaur!

— Balauri nu există. Eu sunt balaur!... mormăi Salamanca.

Totuși aș minți spunând că mă simțeam în largul meu.

O anumită îngrijorare mă cuprinse, am simțit-o învăluindu-mi tâmpile. Oare Dagmar...?

Am simțit cum împrejurul meu se cascadează spațiul. Tunelul îngust se vărsase dintr-odată – dacă pot să mă exprim astfel – într-o galerie înaltă de piatră, ce se adâncea în două direcții în stânga și-n dreapta. Și din stânga și din dreapta întunericul ne fixa cu câte un ochi mare, negru, rotund.

Emil îmi strânse brațul, dar nu spuse nimic. Salamanca oftă, dar nici el nu spuse nimic. La drept vorbind, nu era prea vesel acolo, sub Cetățuie, sub pământ. Matrozul luă de pe mine frânghia, o strânse și o vârî în rucsacul său fermecat. Ora se făcuse ceva mai gravă... Poate ar fi fost mai bine să rămânem legați unul de celălalt, pentru orice eventualitate... L-am privit pe Salamanca și el îmi înțelese gândul. Scoase iar frânghia, o desfășură... Dar Antoniu zise că astea erau niște măsuri de precauție puerile.

— Haideți să râdem puțin, propuse Emil.

Eu mă gândeam la Dagmar. Pentru nimic în lume nu-mi venea să cred că ea îndrăznise să coboare aici. Ciudata propunere a lui Emil nu se bucură de succes...

— Și, acum, încotro? La stânga, sau la dreapta? Vorbise Antoniu. Vocea lui sunase cumva altfel. Avea parcă altă culoare. Toate erau schimbate acolo, sub pământ. Dacă stăm să mă gândesc, totuși propunerea lui Emil avea hazul ei. Serios. Și deodată am făcut o descoperire uluitoare.

Cum mă întorsesem spre peretele umed de piatră, felinarul meu lumină în plin o inscripție zgâriată superficial, dar vizibil, cu un obiect *ascuțit*:

„Am trecut pe aici. Dagmar.”

Și dedesubt, o mică săgeată arăta direcția. Suflul mi se zbârli de spaimă: fata asta nebună coborâse într-adevăr aici! Fără să spun un cuvânt, le-am arătat inscripția. Ne-am privit tăcuți. Sincer vorbind cred că fiecare din noi sperase ca aventura să nu se prelungească peste măsură. Nu că ne-am fi temut, dar... în ce încurcătură intrasem din cauza fetei! Salamanca ne făcu semn să așteptăm o clipă. Scoase sticla și prețiosul obiect trecu din mână în mână. Fiecare trase câte o înghițitură bună de șliboviță.

— Așa, da, șopti bătrânul lup de mare.

Dracu' știe de ce ne apăsau în așa hal pereții de piatră, că nu vorbeam decât în șoaptă.

Încercând să risipesc un pic tenebrele, mi-am pus mâinile pânle la gură:

— Dagmar! Spiriduș!

Întunericul se despica, vocea mea pătrunse în adâncimi ca un fluid, vocea mea goni prin necunoscute spații subpământene, până departe, apoi ecourile reveniră, pe rând. Am numărat vreo câteva. Vreo patru, vreo cinci, distincte. Apoi întunericul se închise iar. Așteptam un răspuns. Răspunsul nu veni.

N-am mers decât vreo două sau trei minute și, cum ne mișcăm foarte încet, nu parcurseserăm decât o mică distanță, când conformația galeriei

se schimbă. Nu mai părea a fi săpată de mână omenească, într-atât de neregulați îi erau pereții, cu ieșituri și adâncituri neașteptate. Mari bolovani cenușii ne barau drumul, și săream peste ei, ajutându-ne între noi. În plus, galeria ba se îngusta, ba se lărgea, tavanul cobora amenințător deasupra noastră, apoi se ridica. Colțuri de piatră atârnav de sus, ca boturile unor fiare. Galeria nu mai era dreaptă, ci cotea mereu...

— Să căutăm urme, propuse Emil, îndreptând în jos lumina felinarului.

Solul tare, stâncos nu păstra urme. O presimțire rea își făcu loc în sufletul meu. Ce înțelesese Dagmar prin „scurtă recunoaștere”? Avusese intenția să pătrundă – singură, însoțită numai de Spiriduș, în adâncurile acestor caverne blestemate? Fusesse pregătită pentru așa ceva?

— „Pentru a găsi ceea ce cauți va trebui să cobori atât de mult, încât până la urmă vei urca”, îmi șopti Emil tot cu gândul la ale lui. Observi, galeria *continuă* să coboare.

— Emil! Înainte de toate trebuie să-i găsim... Pe Dagmar și pe Spiriduș.

— Fii liniștit. Ei n-au ajuns până aici. Au mers cinci metri, s-au speriat, și s-au întors înapoi.

Victor Antoniu întări, cu importanță, supoziția lui Emil. Cu gravitate.

— Dar inscripția? i-am contrazis eu.

Emil ridică din umeri. Inscripția nu dovedea nimic. Fata coborâse într-adevăr până în galerie, dar prea departe n-a îndrăznit să meargă, n-a avut curaj. Și noi, niște bărbați... încercați – să zicem – cam dârdâim de spaimă...

— Hoi-laaa! urlă Salamanca. Hoi-haaa! Răspunde! Din nou întunericul se vâluri, dens și greu, lăsând să treacă vocea puternică, puțin răgușită. Apoi se înapoie ecoul, multiplicat. De

data aceasta am numărat până la șase. Ciudat lucru, ecoul nu era răgușit.

11

Continuăm să înaintăm. În față mergea Salamanca și noi toți. După el. Nu eram veseli. Lumina felinarelor arunca împrejur draperii galbene fumegoase. Victor Antoniu încerca să cânte:

— A fost odată un actor și un poet mai bătrâior...

— Și din beznă către ei, primejdia rânjea, he-hei!... După asta am tăcut, și nici chiar Salamanca nu izbuti să inventeze un proverb indescifrabil, potrivit cu situația. Dar Emil... De unde o fi simțit că nu sunt deloc în apele mele?

— Nu fi îngrijorat, Dane, zise el. *Ea* n-a ajuns până aici. Încă nu s-a născut femeia care să vină singură aici...

— Nu era singură.

— Eh, cu un copil.

Pe neașteptate Salamanca se opri, se aplecă și ridică de pe o piatră rotundă un mic obiect.

— Domnilor, un nasture! Un nasture maro. Poftim!

— Mai degrabă e bleu, făcu Antoniu.

Marinarul îl privi.

— Fie și bleu. Ce importanță are?

— Un nasture de la bluza fetei, oftă Emil. *Ei* au trecut pe aici!

„Și Dagmar a lăsat nasturele să cadă nu din întâmplare, gândii eu. Acolo, pe bolovanul rotund, în mijlocul galeriei...”

— Când a dispărut fata de acasă? Vineri? Întrebă Antoniu.

— Da, vineri.

Cu toții ne gândeam: deci ei se aflau aici de vineri. Nu s-au întors, e clar, n-au revenit la

suprafață... Ce i-a reținut aici? Ce li s-a întâmplat?

12

Există momente când dintr-odată tresari dându-ți seama că au trecut câteva minute, sau poate un ceas, două, când habar n-ai ce ai făcut, ce s-a petrecut împrejurul tău. E ca un somn, cu ochii deschiși, în plină activitate; poți merge, poți vorbi sau mânca, însă acea bucată de timp nu există pentru tine. Ai trecut prin ea, fără să știi cum. Așa mi s-a întâmplat. Înaintam prin galerie, ceilalți vorbeau sau tăceau alături de mine, dar până în clipa când am dat de Dagmar și de Spiriduș o bucată de timp lipsește, nu știu cum, din conștiința mea. Lipsește pur și simplu.

Pe cei doi dispăruți i-am găsit, în cele din urmă. Poate n-o să mă credeți, când am să vă spun că i-am găsit dormind. S-a întâmplat chiar așa. Galeria se lărgise dintr-odată, dând într-un mare dom subpământean, de formă aproximativ ovală. Din locul acela porneau nu mai puțin de șase galerii. Am întreprins câte o scurtă recunoaștere în fiecare. Două din ele păreau să fie fără sfârșit, celelalte patru se înfundau după zece-douăzeci de metri. Într-una din acestea din urmă, am dat de ei.

Pe pământul gol, fusese întinsă pătura pe care eu o mai văzusem, lângă Piscul-de-sub-Vânt, Spiriduș dormea ghemuit ca un motan, cu pumnii strânși lângă obraz, cu spatele lipit de Dagmar, care stătea lungită cu fața în jos. Dagmar purta un trening albastru, iar peste trening, pusese un hanorac gros. Capișonul și-l trăsesese pe cap.

Alături se odihnea un rucsac. Cum stătea răsturnat părea că doarme și el. Pe pătură, lângă obrazul fetei, am notat prezența unei cutii de chibrituri, pe jumătate deschisă. În cutie se mai afla un singur băț. Un alt băț, complet ars, zăcea alături, tot pe pătură. În fine, doi metri mai încolo

am văzut fărâmituri și coji de pâine, cotoare de ardei, niște ghemotoace de hârtie argintie (în care fusese desigur brânză topită), toate adunate într-o grămăjoară. Am descoperit și un carnețel, pe jumătate ascuns sub rucsac. Era deschis și pe foaia albă scrisă cu litere mari, citește:

„Mai avem două bețe de chibrit. E cazul să fiu disperată, nu?”

Și cum vă zic, ei dormeau...

Venirea noastră nu i-a trezit pe cei doi singuratici, își continuau visul început nu se știe când, respirând rar, în timp ce noi făceam semne împrejurul lor. Salamanca șopti:

— Are un hanorac frumos fata. Galben. Am impresia că și fata e frumoasă.

Hanoracul era, întâmplător, alb, dar nimeni nu se agăță de spusele marinarului. Numai Emil îi făcu semn să tacă.

— Să-i trezim? întrebă Antoniu.

— Să nu se sperie, șopti Emil.

— Dar ce s-a întâmplat? stăruie poetul. Nu văd lângă ei un felinar, o lanternă, ceva... Nu înțeleg...

— Ssst! Nici noi nu înțelegem.

În aceeași clipă, Dagmar suspină. Mâna dreaptă i se mișcă, se întoarce, întinzându-se pe pătură. Degetele tresăriră. Avea unghii mici, roz, și degetele subțiri, fine și prelungi, ca de pianistă.

— Aici s-a întâmplat ceva, șopti Emil. Doar n-au venit tot aprinzând chibrituri.

Dagmar suspină încă o dată, și, înșelându-ne speranțele, se cufundă iar într-un somn adânc. În schimb Spiriduș dădu el semne de neliniște. Tresări, un freamăt îi trecu prin corp, apoi l-am auzit gemând înăbușit:

— Mânaaa!

Se întoarce, deschise ochii, se feri instinctiv de lumină. L-am văzut fața îngrozită: încă mai visa. Am ingenuncheat lângă el:

— Spiriduș, băiatule, noi suntem!

Chipul i se limpezi, prin câte transformări poate trece fața unui copil, în timp de o secundă, două, de la cea mai cumplită groază, când toți mușchii freamătă, la zâmbet. Mă recunosc, și dintr-o pornire neașteptată îmi sări în brațe și mă strânse tare de tot, încă tremurând. Bolborosea ceva, dar la început nu i-am înțeles cuvintele. Se bâlbâia, apoi încă ținându-se încleștat de mine începu să plângă.

În acest timp Dagmar continua să doarmă. Ce somn adânc!

Spiriduș se desprinsese ușurel de mine și se dădu înapoi, rușinat parcă de clipa trecătoare de slăbiciune. L-am asaltat pe șoptite cu întrebări. Cum au ajuns acolo, așa, fără lumină?

— Am avut lumină... Am avut un Petromax! Dar ni l-a furat... ne răspunse, privind repede împrejur.

— Furat? Cine?

El fu scuturat de un fior și fața mică și rotundă se desfigură iar de groază.

— *Mâna*, șopti el, și iarăși privirile i se ațintiră în spatele nostru, în direcția de unde venisem, spre ochiul negru al galeriei.

În partea cealaltă, lângă noi, am spus, galeria se termina, istovindu-se într-un unghi neregulat, presărat cu zeci de colțuri ascuțite.

— Ce ai spus Spiriduș?

— *Mâna*, repetă el. Petromaxul ni l-a furat *mâna*.

13

La auzul ciudatei afirmații a băiatului, tuturor ni se făcu puțințel frig. Asta, ca să nu spun frică. Salamanca intui ușor cum stau lucrurile, deschise dintr-o mișcare rucsacul și sticla de cacuvecher circulă din mână în mână, bucurându-se iar de o înaltă apreciere.

Apoi zadarnic am cerut băiatului lămuriri. El susținea că Petromaxul fusese furat de o *mână* și în cele din urmă nu mai zise nimic, continuând să privească în întunericul orb, care, de când cu discuția asta, părea că rosesese cu dinți nevăzuți din lumina felinarului și se mai apropiase de noi.

Și Dagmar nu se mai trezea! Îmi veni o idee. M-am aplecat deasupra ei și am fluierat „La campanella”. Teribil de descurcăreț sunt, nu? Am mai fluierat-o o dată și minunea s-a produs.

Deșteptarea ei fu însă cu totul alta decât a lui Spiriduș.

Se întoarse, se ridică încet și ne privi, fără să tresară.

— Ah, dumneavoastră sunteți!... Ne zâmbi, dar nu păru nici surprinsă, nici foarte fericită. Ce bine am dormit!

Dagmar se ridică, dându-și jos de pe frunte capișonul hanoracului. Părul se răsfiră în voie în şuvițe negre-strălucitoare. Marinarul mormăia.

— N-am zis eu că trebuie să fie frumoasă?

Ea cuprinse întregul grup cu un gest.

— Faceți cunoștință, am zis, conștient că mai mare nerozie nici nu se putea spune în clipa aceea. Frumoasa adormită este Dagmar. Celălalt nume nu-l știu. Dumnealui e Victor Antoniu...

— Noi ne cunoaștem, mă întrerupse fata, nu fără cochetărie.

— Da? se miră Antoniu.

— V-am citit niște versuri, la redacție... demult, când eram elevă.

— Îmi amintesc, îmi amintesc, spuse repede poetul, dar, judecând după mutra lui, eram convins că nu-și amintește deloc.

— Acesta este Emil Angheliu, proaspăt ras, iar dumnealui e domnul... (drace, uitasem numele adevărat al marinarului, așa că i-am dat drumul)... domnul Salamanca, marinar pensionar...

Dagmar făcu o reverență. Cam teatrală. Aproape că m-am înfuriat.

— Sunt chiar emoționată, zise, afectând un calm nepotrivit cu momentul. În căutarea mea ați pornit-o, nu?

— Da... aproximativ, deși nu e tocmai exact, preciză Emil.

Din nou Dagmar îmi făcu o impresie nefavorabilă. Nu-mi plăcea cum joacă teatru, cum cochetează. Să cochetezi la o așa adâncime sub pământ! Femeie!... cred că și în iad ar face la fel. Ați auzit numai: „Sunt chiar emoționată!” Asta e tot ce a găsit să spună! Aș fi preferat s-o văd plângând, bucurându-se, dârdâind de frică...

Fandoselile fiind isprăvite, i-am cerut deslușiri în legătură cu dispariția Petromaxului. Ea repetă cele spuse de Spiriduș, însă mai pe larg:

— Ne-am oprit într-un loc de unde se ramificau șase galerii.

— Da, acolo, arătai eu, în direcția domului.

— Acolo, da, confirmă Dagmar, deși după atâta stat pe întuneric, nu mai sunt sigură de nimic. Am mâncat, urmă ea. Apoi am dat ocol, întrebându-ne pe ce drum s-o apucăm... Petromaxul îl lăsasem într-o margine, lângă rucsac. Era un Petromax vechi, din vremea războiului, de pe vremea când părinții mei s-au refugiat la țară... Lumina puternic, era ca ziua. Deodată am simțit că lumina se mișcă, își schimbă unghiul... Am privit înapoi... Dagmar înghiți în sec de două ori. Mi s-a părut că citesc pe chipul ei semnele fricii și nu știu de ce m-am bucurat... Am privit înapoi, continuă ea. *O mână* apucase Petromaxul.

— Cum „o mână”? Mâna unui om vrei să spui!?

— Eu am văzut numai o mână. Și Spiriduș tot așa a văzut...

— E absurd, Dagmar...

O tutuisem, dar ce importanță avea?

— Știu că e absurd. Petromaxul fusese lăsat într-o margine, nu departe de una din deschizături... Poate a fost cineva cu o mână lungă, nu știu... Noi n-am văzut decât mâna...

— Cam la ce distanță fusese lăsat Petromaxul de zid?

— Știu eu? N-am măsurat când l-am pus... Un metru, doi.

— O mână de doi metri?

— Nu... Părea să fie o mână normală.

— Doar nu vrei să spui că ați văzut o mână, cum să spun, izolată, o mână despărțită de trup?

Chipul fetei suferi o schimbare. Avu o expresie asemănătoare cu cea a lui Spiriduș când ne vorbise despre dispariția Petromaxului. Numai o clipă. Vorbi însă la fel de liniștită ca înainte, numai că vocea îi era mai surdă, mai coborâtă.

— Tocmai asta ne-a frapat. Totul n-a durat decât foarte, foarte puțin, o fracțiune de secundă. Nu garantez de exactitatea unei impresii – atât de fugare, dar amândoi am avut impresia că, tocmai, fusese o mână izolată, desprinsă de trup...

14

Urmă o tăcere destul de neplăcută. Cinstea de a-i pune capăt îi reveni marinarului.

— Domnișoară, zise el, ia o gură de cacuvecher. Îi întinse sticla. Face bine...

— Și mai departe ce a fost? întrebă Victor Antoniu.

Dagmar își roti privirea. În ce mă privește începeam iar să cred că-și bate joc.

— Mai departe... Mâna a dispărut cu Petromaxul... S-a făcut întuneric. Mult timp niciunul din noi doi n-a îndrăznit să se miște din loc. Apoi, încet, ne-am îndreptat în direcția unde lăsasem rucsacul. L-am găsit după multă orbecăială pe întuneric. Credeam că dispăruse, ar

fi fost firesc, nu? În rucsac aveam chibrituri, o cutie. N-am luat altele, noi n-avusesem de gând să rămânem în galerie mai mult de un ceas, două. Am aprins un chibrit, dar la o lumină așa de chioară n-am mai știut care-i galeria pe unde venisem. Întunericul îți dezechilibrează simțul de orientare la început și abia apoi ți-l ascute, nu? Am citit asta nu știu unde... Am pornit la întâmplare. Galeria se înfunda. Ne-am întors, am mai aprins alte chibrituri și am apucat-o pe altă galerie. Din nou s-a înfundat... Am rămas aici, nu mai aveam decât două bețe... Mă temeam să nu ne rătăcim și mai rău... Am mâncat pe întuneric...

— În cutie mai e un singur chibrit, zise Emil.

— Unul îl păstrez aici, în buzunar. Pentru ultima ocazie.

— Ce înțelege prin ultima ocazie?

Dagmar zâmbi.

— Știu eu?

— Și astea ce sunt? întrebă Antoniu, arătând cojile de pline și resturile de mâncare, strânse la un loc.

— Astea le-am fi mâncat după ce terminam hrana din rucsac.

— Și apoi? stăruie sumbru poetul.

— Apoi eu l-aș fi mâncat pe Spiriduș. A zis că se sacrifică pentru mine, răspunse Dagmar.

— Fetițo, te cam întreci cu fantezia!

— De ce? întrebă Dagmar.

15

— Acum, zise Victor Antoniu, te vom conduce afară din subterană și ai să fugi iute acasă, să-i liniștești pe ai tăi.

Poetul vorbise fără un pic de tact, lezind grav amorul propriu al fetei.

— Iar dumneavoastră vă întoarceți aici și vă urmați cercetările fără mine. Mulțumesc! Dacă așa

stau lucrurile, voi continua drumul singură, cu Spiriduș! Să nu uităm că eu, adică noi – îl arătă pe Spiriduș – am descoperit intrarea în subterană! zise ea, cu atâta tărie, cu atâta comică forță de convingere, că întreaga expediție pufni în râs. Fu un râs ciudat, fiindcă imediat, ca la un semnal, tăcurăm.

Cinstea de a o apăra pe Dagmar îi reveni marinarului. Bătrânul pirat Salamanca era un galant înnăscut!

— Domnișoara are într-adevăr dreptul moral de a participa la expediție. Dacă n-ar fi lăsat batista ei roșie acolo pe zid...

— Era verde, domnule Salamanca, îl corectă fata, cu un aer naiv. Dar în orice caz, îți mulțumesc. Îți urez tinerețe veșnică... E o urare frumoasă, nu?

Ce mă frapa la fata aceasta era extraordinara mobilitate a feței și intonației. Era ironică, sentimentală, cochetă, furioasă sau dezamăgită, pe parcursul câtorva clipe. Cred că e vorba de un defect profesional: o observam ca actor...

Salamanca, stârnit de cuvintele ei, se simți obligat să spună:

— Sunteți frumoasă și vă stă bine să vorbiți despre tinerețe. Vulturul e impresionant sus, cu aripile desfăcute, nu pe pământ. (Teribil ce-i plăceau metaforele păsărești.) Ce e tinerețea pentru mine? O stea pe care n-o mai văd nici cu telescopul. Am uitat unde e. Nu-mi trebuie tinerețea, n-am nevoie de ea, omul n-are nevoie decât de o singură tinerețe, dacă ar avea două n-ar mai fi în firea lucrurilor. Singurul lucru pe care-l doresc e să mai văd răsărind pe cer buna și bătrâna cometă Halley, ca în una mie nouă sute zece...

Mare fanfaron și matrozul ăsta! Dar un fanfaron foarte, foarte simpatic.

Mai târziu, când, după o aprigă deliberare ne-am continuat drumul prin una din cele două galerii ce nu se înfundau, și anume prin aceea care avea tendința de a coborî (vă aduceți aminte de inscripția în limba latină), m-am apropiat de Dagmar, profitând că se oprise să-și scoată o piatră din pantof.

— Nu-i așa că povestea cu dispariția Petromaxului e o fantezie? O simplă fantezie?

— Domnule Dan Leordeanu, mi-am dat cuvântul!

— Să știi că nimeni nu te-a crezut. Prea e...

— N-ai văzut că stăteam în beznă? Că Petromaxul dispăruse...

— Putea să dispară și altfel... Spune-mi, nu ți-a fost frică? Așa, puțin?

Dagmar se strânse lângă mine, prinzându-mă de mână.

— Așa e... m-am temut îngrozitor! Dar să n-o spui nimănui.

— Și totuși, te-am găsit dormind!

Mă privi pieziș. Era o privire vicleană, sută la sută femeiască.

— Ce naivi ați fost!... N-am dormit nici o singură clipă. Numai Spiriduș a dormit, eu am vegheat tot timpul, dârdâind de spaimă pe întuneric. Așteptam să se ivească *mâna*, să mă sugrume. Apoi v-am auzit apropiindu-vă, v-am recunoscut vocile și m-am prefăcut că dorm. Așa, ca să bravez! De fapt plângeam.

— Ai vrut să faci pe curajoasa?

— Nu știu. Am vrut... altceva, cred.

— Ce?

— Cu toată frica, eram curioasă să aud ce veți vorbi despre mine!

Sinceritatea ei din nou mă frapă. Mergeam și ea mă ținea de braț și aș fi vrut ca drumul acesta să nu se mai sfârșească. Dar în clipa următoare

Dagmar mă părăsi. Alergă înainte, îl luă de braț pe Victor Antoniu și începu să-i șoptească ceva.

Nu trecu mult și reveni la mine.

— Explică-mi, te rog, ce a vrut să spună marinarul în legătură cu cometa Halley? M-am cutremurat, nu știu de ce, auzindu-l...

— Vrei să-ți țin o prelegere despre comete? Cometele ca și fetele sunt de mai multe feluri, comete cu coadă, fără coadă, și cu două cozi...

— Nu, te rog, te rog, răspunde-mi la întrebare, insistă Dagmar.

— Bătrânul lup a zis că singurul lucru pe care-l dorește e să vadă răsărind pe cer *încă o dată* cometa Halley...

— Da. Atâta am priceput și eu. Dar de ce o tot pomenește? E rudă cu ea?

Și iată-mă explicându-i:

— Cometa Halley a apărut în 1910 și se va ivi iar în 1986. Salamanca și-ar dori să fie atunci încă în viață. Asta e tot.

— O mie nouă sute opt zeci și șase! Voi avea atunci patruzeci și trei de ani. Spune-mi, e posibil să am eu vreodată patruzeci și trei de ani? E firesc?

Am ridicat felinarul, luminându-i fața. Chipul ei strălucea de frumusețe. Era o frumusețe puternică, șocantă, în ochii enormi ardea flacăra eternă a tinereții și i-am spus că nu e firesc și nu e posibil, i-am spus că vârsta ei va rămâne totdeauna cea prezentă. Și eram convins că nu mint. Sunt și acum.

16

Cât de ciudat este drumul acesta al nostru prin subterană! Salamanca, de pildă, nici nu știe precis pentru ce ne continuăm coborârea, în loc să revenim la lumina soarelui, odată ce-i găsisem pe cei doi. Dar marinarul nu puneă întrebări, nu se

demitea, și probabil găsea că e firesc să meargă tot timpul. În toată viața lui nu întârziase nici două clipe într-un singur loc. Firește, până la urmă l-am pus la curent pe scurt cu scopul cercetărilor, fapt care nu păru să-l impresioneze. Mormăi doar, cum avea obiceiul, că oamenii caută mereu câte ceva, fiecare om caută, și e bine așa, e normal, ăsta e destinul omului, să caute. Nu ne ceru deslușiri, probabil povestea destul de confuză despre Meșterul Necunoscut nu-l prea interesa. Nici explicația fantezistă în legătură cu dispariția Petromaxului nu-l clinti. Se mulțumi doar să dea drumul unei maxime, de fabricație proprie. Poate că dacă n-ar fi fost el, n-am fi îndrăznit să ne continuăm drumul în jos, dar nu sunt sigur, nu sunt deloc sigur. Deși, la drept vorbind, imaginea teribilă a *mâinii*, a mâinii singuratice, ne apăsă și pe mine, și pe Emil, și pe Antoniu. Dagmar, dimpotrivă, părea că se simte în siguranță, venirea noastră îi gonise spaima, așa mi-am zis, și de aceea bănuiam, totuși, că aici era ceva necurat...

Galeria cobora mereu, când mai lin, când mai repede. Pentru a face economie, unul din felinare fu stins. Dar imediat după aceea l-am aprins pentru a avea mai multă lumină: prin întunecatele coclauri subpământene ne așteptau surprize! Pe măsură ce înaintam prin galerie (am mai spus că forma acesteia era neregulată, aveam toate motivele să credem că e vorba de o peșteră naturală) am început să descoperim, aruncate ici și colo, sau sprijinite de pereți, fragmente de piatră ce purtau neîndoielnic urma unei prelucrări anterioare. Astfel am dat de o coloană cenușie, înaltă de un metru și ceva, care în partea superioară aducea cu un capitel. Mai târziu, după alte câteva sfărâmat-uri de forme curioase, am dat de un bloc de piatră destul de impozant, în care deslușeam începutul unui chip omenesc, al unui

chip de femeie: obraji, nasul, ochii, bărbia și, vag, aici munca artistului se opri, părul azvârlit într-o parte...

Pe aceeași piatră, mai jos, într-un loc unde suprafața era destul de netedă, erau tăiate trei cercuri de mărimi diferite, așezate în triunghi. Habar n-aveam cât ne vor da de furcă aceste trei cercuri!

Nu pot descrie starea sufletească a lui Emil! Dar nici a noastră, a celorlalți. Prezența pietrelor lucrate de mâna omului vorbea de la sine despre trecerea pe aici – într-un timp îndepărtat – a unui artist, poate a Meșterului Necunoscut!

Emil nu-și putea dezlipi ochii de pe figura abia schițată în piatră.

— Pare că zâmbește! șopti el. Zâmbetul enigmatic al celui care privește peste timp... Ah! Nu m-am înșelat, nu m-am înșelat! Meșterul Necunoscut a trecut pe aici, a lucrat aici. Undeva, în bezna aceasta, trebuie să fie și „Frumusețea”!

Dar și mai curioasă mi se păru purtarea lui Dagmar. Ea tăcuse, obișnuita-i atitudine care părea că spune mereu „nu”! contrazicând orice și pe oricine, lăsase loc unei sfii, unei inexplicabile reculegeri. Dagmar atinse ușor, cu vârful degetelor, chipul de piatră al îndepărtatei ei surori, și cum stăteau față-n față, privindu-se, cu ochi vii și cu ochi de piatră, mi se năzări că ar fi o anumită asemănare între ele... Fu o impresie fugară, de moment, dar foarte profundă și neobișnuită, o secundă m-am aflat ca-n fața unei revelații neașteptate... Apoi fata se dădu înapoi, și totul trecu. Ciudată clipă! Merită să fie reținută.

M-am apropiat de ea.

— Ce e cu tine? am întrebat-o.

Își feri privirile, fapt cu totul neobișnuit. Apoi schiță un început de gest, parcă ar fi vrut să-mi

arate piatra neînsuflețită, dar se opri și rămase într-o inexplicabilă reculegere.

— Totuși, Dagmar, ce se întâmplă cu tine?

— Nimic... Așa...

— Ia spune, ce-mi ascunzi? am insistat.

Mă privi dintr-odată direct. Prin ochii ei trecu o sclipire.

— Cine știe, zise, poate am și eu o taină... O taină!

Și fugi de lângă mine.

19

Clipele treceau încet pe lângă noi, printre noi, ocolindu-ne, rotunde și întunecate, cu sclipiri verzi. Așa arătau acolo jos, sub pământ, rotunde, întunecate și cu sclipiri verzi. Dacă nu mă credeți, n-aveți decât să verificați.

Dagmar. Se opri. Duse degetul la gură.

— Sst!

Încremenirăm.

— Ați auzit?

Pe memoria sfintei Paraschiva, stăteam nemișcați așa cum ne surprinsese degetul fetei, în poziții caraghioase...

— Ce să auzim, Dagmar?

— Nu știu ce... Un foșnet... ceva...

— Ți s-a părut...

Mai târziu, după ce ne reluarăm mersul, între noi începui o discuție stranie. Dagmar îmi șopti:

— Ce părere ai, dacă *mâna* e pe urmele noastre?

— Aș fi un impostor dacă ți-aș spune că te iubesc?

— Știi, eu nu sunt fricoasă, dar dacă ai fi văzut-o și dumneata...

— Îți amintești cum coborai într-o seară dealul, în timp ce noi așteptam lângă stânca de sare?

— Nu pot, nu pot deloc să înțeleg... O fi fost halucinație? Nu, nu, nu, *mâna* era singură, desprinsă. Așa am văzut-o...

— În seara aceea mi-ai părut misterioasă și îndepărtată, foarte îndepărtată, aproape ca o stea, aproape ca o licărire ce abia pulsează între două galaxii...

— Însă Spiriduș a văzut și el exact ca mine. Asta nu e o dovadă zdrobitoare, dar...

— Și acum îmi pari îndepărtată... Și acum când îndrugi năzbâtii despre *mâna* aceea. Probabil vrei să-ți râzi de noi. Atunci când te-am văzut seara, coborând în fugă dealul, i-am spus lui Antoniu să scrie, dacă poate, o poezie despre o fată care aleargă pe deal în jos. A spus că nu poate.

Dagmar vorbește din nou, despre altceva:

— Și dacă ai ști cum voiam să vă fac o surpriză! Să vă trimit o scrisoare – până la urmă cred că ar fi fost anonimă – în care aș fi descris totul, cum se pătrunde în subterană, cum se ramifică galeriile. Firește, n-am fi înaintat prea mult. Cred că din domul cu cele șase brațe ne-am fi întors înapoi. Ne-am fi întors dacă nu ne-ar fi părăsit lumina.

— Ce este la tine adevărat și ce este fals, Dagmar? Tu ești adevărată, ești? Te aud vorbind, nici măcar nu spui cine știe ce lucruri extraordinare, și totuși am uneori impresia că ești o simplă părere, o iluzie... Îmi place să te văd în profil, când vorbești, când afirmi ceva cu violență, cu pasiune. Cu cât ceea ce spui e mai violent, cu atâta trăsăturile ți se îndulcesc, devin mai armonioase. Oare de ce?

— Mama spune că sunt o nebună, o sălbatică... Știi de ce? Sunt mulți ani de când, vara, îmi petrec timpul acolo unde m-ai văzut, lângă Piscul-de-sub-Vânt. Îmi place acolo. Mă atrage ceva, parcă. Îmi place să stau singură acolo și să mă gândesc... Dacă ai ști ce gânduri stranii îmi vin! Mă gândesc

la timp. Ciudat lucru timpul, nu? Uneori mă gândesc că am trăit cu multe veacuri înainte și apoi am murit, și am fost îngropată acolo sus, pe Pisc... Ce trăsni, nu? Înălțându-se în vârful picioarelor, Dagmar șopti: Dar asta e o taină! Și n-o știe nimeni!

Așa vorbeam noi, mergând, așa vorbeam, fiecare despre altceva. Iar galeria cobora neîncetat. Trecuseră ore de când părăsisem suprafața însorită a bunului și bătrânului Pământ.

20

Lacul era negru și rotund.

Negru și rotund și neclintit, și la început nici nu ne-am dat seama ce e, apă, sau altceva, suprafața aceea de un negru mătăsos și grav.

Grota se căsca imensă, cât pântecul balenei biblice și în grota aceea intram noi, cu luminile noastre și cu toate celelalte griji și gânduri. Nimeni nu s-ar fi gândit că aici. La această adâncime, vom descoperi un spațiu atât de mare, liber și o apă atât de tăcută, un lac atât de negru.

De altfel, când ne-am mai apropiat, încet, cu o inevitabilă sfială, am văzut că apa nu este deloc neagră. Fusesse o părere. Lumina felinarului o despica, oblic, orizontal și vertical, lumina se răspândea cumva difuz, multiplicându-se în apa aceea, care privită de aproape, părea a fi limpede ca lacrima. Lacul acela era o lacrimă a Pământului. Pământul plânsese, cine știe când, cândva demult, și-i fusesse rușine, și-și ascunsese aici una din lacrimi.

Când începurăm a vorbi stând aplecați deasupra lacului, undele suferiră o subită schimbare, părea că un vânt ușor înfioară suprafața apei. Undeva în adâncuri se profila o formă albă, prelungă în lumina ce pătrundea greu, frângându-se.

— Acolo, acolo! exclamă Emil. Priviți! Trebuie să fie ceva... Poate e...

Victor Antoniu clătina din cap:

— Cine ar îndrăzni să se scufunde în lac?

— Firește că Salamanca, zise marinarul, începând să se dezbrace. Avea un tors puternic și păros. O să-mi umezesc puțin barba, zise, însă Olimpul nu va plânge numai pentru atâta lucru!

— E periculos, am observat eu. Cine știe ce...

— Cine se joacă cu focul să nu se vaite de arsuri, filosofă Salamanca, încercând apa cu vârful degetului mic. Nu e chiar rece. Și plonjă.

L-am urmărit cum se scufundă, apropiindu-se din ce în ce de forma aceea albă și prelungă.

— Cât poate sta un om în apă? întrebă Antoniu.

— Depinde de antrenament... Pescuitorii de perle rămân scufundați minute întregi, explică Emil. Îmi datorezi douăzeci și cinci de bani pentru informație.

Marinarul țâșni la suprafață, apoi înotă încet, cu-o singură mână, spre mal. Atinse fundul apei cu picioarele și înaintă. Apa îi șiroia pe față, picurându-i din barbă. Pe brațul drept, sub umărul viguros, se lăfăia inevitabilul tatuaj: o femeie goală.

El dădu negativ din cap, răspunzând privirilor noastre.

— E doar un bolovan mare și alb...

Acum ieșise la mal și se scutura de apă.

— Cât ești de păros! Va fi greu să te usuci, zise poetul.

Emil tăcu abătut. El sperase, pesemne, că sub apă se află chiar- „Frumusețea”!

— Dar ce ai acolo? l-am întrebat pe marinar. Încă mai ținea o sfărâmată de piatră, tot albă. Ieșise cu ea din apă,. De aceea înotase cu o singură mână.

— Priviți aici!

Piatra prezenta o suprafață netedă, lucioasă și pe această suprafață albă și lină am văzut, la dimensiuni reduse, semnul pe care-l întâlnisem și mai înainte: trei cercuri de mărimi diferite...

Emil zise că va lua cu sine piatra aceea. Între timp Salamanca se îmbrăcase. Chiar lângă lac, la marginea grotei, se deschidea o galerie îngustă de tot, mai incomodă decât toate celelalte străbătute până atunci, dar, spre bucuria lui Emil, și aceasta cobora, și după o scurtă discuție o apucărăm pe acolo. Lacul își liniștise undele, închizându-se definitiv în urma noastră, tăcut și negru. Lacul acela rotund, lacrimă a pământului, giuvaer răătăcit al mării...

21

Am ajuns într-un loc unde bolovani mari astupau galeria. Am făcut un popas, am mâncat, golind în același timp și sticla de cacuvecher. Apoi, după o muncă titanică și oarecum absurdă, ne-am croit drum înlăturând pietroaiele.

Am înaintat câțiva metri.

Emil, care se afla în clipa aceea în frunte, se opri. Și se afla în frunte, fiindcă spera să găsească dincolo de noul obstacol... să găsească ce?

I-am auzit exclamația de surprindere, de bucurie. Mărturisesc că scepticismul meu nu se aștepta la așa ceva. În acel punct galeria ce coborâse până acolo în pantă lină, se înfunda. În schimb, deasupra se deschidea o intrare strâmtă, o adevărată gaură de șarpe, și de aici începea o scară în spirală, cu trepte săpate în pământul tare, iar pe alocuri în roca dură, ducând undeva în sus, în sus, în sus...

Emil, sufocat de emoție, zise că inscripția latinească nu mințise, indicațiile ei se îndepliniseră punct cu punct: va trebui să cobori atât de mult, încât în cele din urmă vei urca. „Frumusețea”

trebuie să fie acolo sus, la capătul spiralelor ce le înscrie această scară ciudată...

Urmă un moment de tăcere. Dagmar zâmbea, privind în jos. Dumnezeu știe de ce!

— *Și dacă totuși nu e acolo?* întrebă pe neașteptate Victor Antoniu.

Iată, pentru clipa aceasta de luciditate, îl stimez pe caraghiosul ăsta de poet! L-am înțeles perfect. Dat fiind că, la fel ca și mine, nu prea credea în existența reală a „Frumuseții”, voia să-l pregătească pe Emil în eventualitatea unui eșec. Emil devenise în clipele acelea un adevărat copil pe care trebuia să-l cruți și să-l ocrotești.

Auzind cuvintele sceptice ale lui Antoniu, el aruncă o privire sălbatică, parcă i s-ar fi smuls o comoară pe care și pusese mâna.

— Ce anume? Ce anume poate să nu fie acolo?

— „Frumusețea”... vorbi încet, aproape în șoaptă, Antoniu. Himeră inventată de tine, himera după care alergi...

Emil nu răspunse. Apucând felinarul începu să urce treptele. L-am urmat. N-am să uit niciodată scara aceea în spirală, strâmtă, că abia reușeai să te streкори îndoit. Cumplita scară în spirală! Pe neașteptate Emil se opri și luminează cu felinarul în jos, spre noi:

— Nu mă înșel, zise obosit. Nu e *himeră*. Și continuă să urce.

— Fii atent pe unde calci, domnule Angheliu, strigă de jos marinarul, care venea ultimul. Urcușul se transformă prea ușor în coborâș! Vocea lui Salamanca, parcurgând spiralele, părea schimbată și străină.

Și totuși Emil se înșela. La capătul îngrozitoare scări, în grota sumbră, săpată în piatră dură, unde am ajuns nădușiți, cu inimile bătând ca niște pistoane, n-am găsit nimic. Încăperea aceea era cam de două ori cât chilia lui Daniil Sihastru de la

Putna. Aici se terminau toate drumurile. Cale mai departe nu exista.

Emil venise acolo în primul și în primul rând chemat de glasul ce-i șoptea că trebuie să găsească „Frumusețea”. Noi ceilalți nu ne făcuserăm mari iluzii, totuși ne simțeam ușor decepționați. Emil era, cred, deznădăduit. El se așezase pe piatra goală, își rezemase bărbia de genunchi și părea că așteaptă ceva. Părea că așteaptă ca întunecatul perete din fața lui să se deschidă brusc, lăsându-i vederea liberă către „Frumusețea” lui, care în acel moment părea mai îndepărtată și mai iluzorie ca oricând. Bietul Emil!

— Mdaaa... mormăi poetul. Hm... Hm... Hm... De multe sute de ani n-a mai călcat pe aici picior omenesc...

În cele din urmă Emil se ridică. El dădu, primul, semnalul de plecare.

— Vom mai reveni pe aici, nu? întrebă Antoniu, voind pesemne să facă mai puțin dureroasă retragerea. Va trebui să stabilim dacă...

Emil ridică din umeri și începu să coboare primul scara, îngrozitoarea scară.

— Oh, Emil ăsta! șopti poetul. Să-i fie învățătură de minte!

În acest timp, neobservat de nimeni, eu puneam mâna, uluit, pe un mic obiect ce părea că se ascunde de noi toți într-un fel de firidă naturală în peretele de stâncă. *Era o pipă!*

Am pus-o în buzunar și n-am spus nimănui nimic.

PARTEA A TREIA

„AL DOILEA SEMN”

1

Soarele răsărea, apunea și răsărea iarăși, de fiecare dată mai îngâmfat. Nu lipsea de pe cer decât vreo câteva scurte ceasuri, numai cât să-și amintească oamenii de el, să uite cum îl înjuraseră că-i frige prea tare și să-l dorească iar. Și atunci, imediat, revenea. Nu aștepta să fie chemat de două ori. Șiret individ soarele ăsta!

De când cunoscusem lumea subpământeană, optica mea despre soare se schimbase. Îl priveam cu alți ochi. Cu admirație, supunere, curiozitate.

Așa, sau cam așa, meditam într-o după-amiază îngrozitor de fierbinte, încercând să-l scuz pe bunul și bătrânul Amon-Ra...

Îl vedeam departe în grădină pe Emil. Se așezase exact în locul unde stătusem eu în seara aceea – vă amintiți – când începuse toată încurcătura cu săgețile, cu... Nu făcea nimic. Ședea cu o carte pe genunchi, dar nu-și coborâse nici o singură dată privirea să citească măcar un rând. Se uita în gol, nemișcat. Nu îndrăzneam să-l deranjez, de când cu eșecul din subterană Emil se sălbăticise, nu mai scotea o vorbă zile întregi și, dacă te apropiai de el, riscai să te pomenești cu vreun obiect în cap.

Câteva zile păstrasem tăcerea cea mai desăvârșită în legătură cu pipa. La drept vorbind gândurile mele erau la început confuze. Nu luasem nicio hotărâre definitivă. Vai, ce poate fi mai provizoriu decât o hotărâre nedefinitivă! Încă nu bănuiam că mirajul legendei despre Meșterul

Necunoscut mă vrăjise definitiv și pe mine. Da, încă nu bănuiam toate acestea...

Pur și simplu, la început eram plictisit și nu mai aveam chef să aud de cercetări, mistere și semne de întrebare. Dar mai ales nu voiam să-l irit pe Emil, oferindu-i posibilitatea să creeze noi ipoteze și noi planuri de acțiune. Fiindcă, imaginați-vă, câte variante proaspete, câte posibilități putea naște în capul său febril prezența afurisitei de pipe în fundul grotei! Aceasta era o dovadă, în primul rând, că înaintea noastră venise cineva pe acolo, și nu cu sute de ani în urmă, ci mult mai recent! Pariez pe barba lui Salamanca și pe favoriții lui Victor Antoniu că lui Emil nu i-ar fi trebuit nici trei secunde de gândire pentru a striga:

— *Nu m-am înșelat!* „Frumusețea” a fost într-adevăr ascunsă în grotă, dar a fost furată de cel care și-a uitat pipa acolo! Să-l căutăm pe proprietarul pipei și vom găsi și „Frumusețea”. Nimeni n-are voie s-o păstreze numai pentru sine, ea aparține tuturor!

Pe de altă parte păstram credința că Meșterul Necunoscut nu călcase niciodată prin subteranele acelea, admitând că Meșterul existase – lucru atât de îndoielnic... Himera, himera, bine se exprimase caraghiosul acela de poet.

Altă întrebare: de cât timp se odihnea pașnica pipă pe piatra rece a grotei, de un an, sau de cincizeci? N-avea niciun rost – mi-am zis – să-l neliniștesc pe Emil. Ar fi urmat alte ipoteze, alte căutări încununate, mai mult ca sigur, de noi decepții. Iată de ce nu am spus nimic despre pipă nici lui Emil, nici altcuiva.

Asta însă nu mă împiedica s-o examinez cu atenție. De altfel o țineam pe noptieră; seara la culcare îi acordam o ultimă privire, iar în zori, la trezire, prima. Nu mă pricep deloc în materie de pipe. La început am fost ispitit să cer de la

Biblioteca Universitară, de la documentare, o carte, un manual de specialitate, despre pipe, dacă o fi existând așa ceva. Cred că trebuie să existe. Am văzut tomuri masive dedicate scrumierelor, broaștelor de ușa, sau rolului particulei „pe” în frază, de ce n-ar fi și despre pipe? Totuși, nu m-am dus să caut această carte, din comoditate, de teamă să nu par ridicol, dar mai ales convins că nu-mi va fi de folos.

Am examinat deci pipa cu ochiul nespecialistului.

În primul rând, vârsta. Venerabilă, probabil, dar în niciun caz seculară.

Din ce material fusese făcută? Rădăcină de trandafir, pe cât se pare. Material bun.

Particularități? Niciuna. Ah, ba da. O mică literă „H” pe care am observat-o cu întârziere, tăiată probabil cu un vârf de briceag. Alte lucruri interesante n-am mai descoperit, oricât am sucit și am răsucit pipa. Am lăsat-o pe noptieră și nu m-am mai atins de ea. Aș minți totuși afirmând că prezența pipei nu mă stânjenea într-un fel. Începusem să am unele remușcări, mă simțeam ca un tăinuitor de obiecte. Pentru a scăpa de ele, de remușcări, am ascuns pipa în sertar. Dar a doua zi, am constatat că ieșise singură de acolo și se instalase iar la vedere.

Cum să vă explic, încetul cu încetul plictiseala mi-a trecut și simțeam trezindu-se în mine un nou interes pentru tot ce ni se întâmplase, și chiar în legătură cu „Frumusețea”. Aș fi reluat cu plăcere cercetările! Căutam să-mi temperez aceste porniri, să-mi văd de treburile mele serioase. Am aruncat iarăși pipa în sertar și peste ea am pus un tom greu, să nu mai poată ieși, dar în dimineața următoare pipa se afla iar la căpătâiul meu. Ba chiar, spre marea mea uimire, pipa începu să-mi vorbească, ținându-mi un veritabil discurs:

„Ascultă, Dan Leordeanu! Nu te purta ca un caraghios și nu încerca să te scapi de mine, nu vei reuși, și tu *știi* asta. Cu mine n-o să-ți meargă. Treci la acțiune, băiatule! Adună-ți prietenii. Explică-le *unde* m-ai găsit. Trageți concluziile necesare! Reluați cercetările! Omul trebuie să caute, să caute, să caute...”

Nu trecură nici trei minute și băteam la ușa lui Emil.

— Intră!

Emil nu se clinti de pe canapeaua pe care stătea culcat. Mâna stângă și-o strecurase sub ceafă, iar dreapta i se coborâse, moale, peste ochi, să-i apere de lumină. Nu-i vedeam decât bărbia, invadată de peri negri și deși. Dezordinea din cameră înfățișa prea bine starea sa de spirit. Nu era o dezordine furioasă, dacă mă pot exprima astfel, așa cum e de obicei la mine, nu găseai ciorapi pe candelabru și nici țigări în pantofi. Pe Emil îl înconjura o dezordine apatică, tristă, corectă într-un fel.

În zilele acelea încercasem să-l urmăresc, discret. Mă îngrijora în special faptul că nu se înregistra nicio evoluție, nici în bine, nici în rău, nimic, indispoziția lui menținându-se lineară, cum e mai prost, ca o maladie ce n-are de gând să treacă. Abia acum începeam să înțeleg cât de puternic, cât de adânc se înrădăcinase în el gândul că trebuie să găsească „Frumusețea”.

— Emil! Vreau să-ți spun un lucru pe care...

Nicio reacție. Parcă i-aș fi vorbit unei statui culcate.

— Mă ascuți, bătrâne? Bătrâne colț de cașalot...

Voiam să dau un aer glumeț conversației.

— Despre ce este vorba?

Ce glas indiferent! Semn rău.

— Îți aduci aminte, atunci, în grotă, eu...

— Destul! Destul, bătrâne, niciun cuvânt mai mult. Nu vreau să mai aud nimic în legătură cu asta.

— O clipă! Ascultă-mă!

— Nimic, nimic, nimic! Țipă Emil. Am terminat. Definitiv.

Ce poți face cu un om care zbiară isteric ca o muiere? O clipă mai târziu îl părăseam. Orice încercare ar fi fost zadarnică. Aici trebuia altceva. Cuvintele aveau doar un efect comparabil cu al cartușelor oarbe. Păcat! Păcat că Emil trecea printr-o criză de lipsă de umor. Prea înrâncenat abordase el o situație ce trebuia privită mai cu degajare.

În aceeași zi l-am întâlnit pe bătrânul pirat Salamanca. L-am invitat la mine, i-am arătat pipa. El o privi mofluz, total neinteresat de ceea ce-i spuneam, absent, apoi dădu drumul unei maxime, ceva despre furnicile zburătoare care-și închipuie nu știu ce, pe urmă plecă fiindcă avea întâlnire cu un prieten, și acela un fost pirat de cursă lungă. În zilele următoare nu l-am mai văzut, părea că dispăruse din oraș. Marinarii ăștia!

Am căutat s-o văd pe Dagmar. Trebuia, în sfârșit, s-o întreb cu toată seriozitatea ce era adevărat și ce nu în povestea dispariției petromaxului. După o vagă intimitate ce parcă se statornicise între noi în vremea expediției memorabile, n-am mai văzut-o. Stabilisem o întâlnire, dar n-a venit. N-am îndrăznit s-o caut acasă. Ah, privirile prea insistente ale mamelor, care văd în orice burlac un posibil ginere... Și de mulțumirile ei mă temeam. Probabil considera că eu îi salvasem fiica. Ar fi fost o scenă caraghioasă.

În cele din urmă am văzut-o, într-o dimineață; ea a trecut repede, fără să mă observe. Am vrut s-o ajung, când, la colț, l-am văzut pe rivalul meu, blondul oxigenat. O aștepta. Au plecat împreună.

E clar că mergeau la țărand. Și eu intenționasem să mă duc tot acolo, dar am renunțat...

Destul de deprimat m-am dus să-l caut pe Victor Antoniu. Poetul tocmai prezida o țăedință de redacție, erau pe cale să hotărască schimbarea formatului revistei și ideea aceasta părea că-l însuflețește teribil, nu-l mai interesa nimic altceva.

— Aaa... da, da, zâmbi el abstract. Părea că face eforturi să-și amintească și să înțeleagă despre ce este vorba.

Poetul arăta prosper, se îmbrăcase cu multă grijă în dimineața aceea... Ah, unde erau zilele frumoase și bătrâne, când, în costumul acela caraghios de croială sportivă, Victor Antoniu proclama cu voce tare că visează la marea aventură a vieții sale?!

L-am lăsat în pace și pe el.

Dintr-odată m-am trezit că sunt singurul și ultimul căutător al „Frumuseții”...

2

Uneori, în timpul verii, după-amiază, se pornesc niște ploi străvezii, strălucitoare. Te și miri de unde. Trec repede și nu lasă nicio urmă. Numai frunzele copacilor strălucesc mai tare, ca lustruite. Ce mult îmi plac aceste ploi! Parcă mi-ar aduce o amintire, ceva neclar și îndepărtat... Cred că înțelegeți ce vreau să spun.

Aveam în față, pe masă, obiectele delict, cele câteva răvașe aduse de săgeți, și pipa, iar afară pe acoperișuri, ploaia încinsese un dans zgomotos, sclipitor.

„Mai bine renunță. Ceea ce cauți nu există”; „Te-am prevenit; iar acum îți atrag atenția, renunță!”; „Dar vouă ce vă mai trebuie?” „Până la urmă veți găsi ceea ce căutați, adică pe dracu’?”

Caligrafia înaltă, proporțională, ortografia riguroasă vorbeau de la sine despre un om cult, cu

simț estetic. Mesajele fuseseră scrise cu penițe muiate în cerneală, nu cu stiloul, fapt care trăda o anumită lipsă de precauțiune, sau, dimpotrivă, o perfectă siguranță.

Cât privește pipa, în afară de micul „H”, care putea să însemne orice, sau nimic, n-am mai reușit să-i smulg niciun secret.

Deci, un arheolog (Emil) se crede în posesia unei indicații (șarada aceea în latinește) ce-l va duce către o mare descoperire. Concomitent el începe să primească prin intermediul puțin obișnuit al săgeților niște scurte răvașe, pe un ton de vagă amenințare, sfătuindu-l să renunțe la continuarea cercetărilor sale. În acest timp, cineva cercetează noaptea, cu lanterna, zidul Cetățuiei, asupra căreia e concentrată atenția tânărului învățat. Nelăsându-se intimidat de aceste ciudate împrejurări, el pătrunde, însoțit de prieteni, în subterană. Acolo are loc un nou incident straniu: dispariția petromaxului, dacă e să luăm în serios afirmațiile lui Dagmar. În plus el nu găsește ceea ce caută, fapt care-l aduce într-o stare de îngrijorătoare apatie. În schimb unul din membrii expediției – adică eu – găsește o pipă, într-un loc unde era cel mai puțin probabil să se afle așa ceva.

După aceea totul se suspendă. Făcând acest scurt bilanț, inutil de altfel, mă apropiasem de fereastra deschisă. Poate – mă gândeam – ar trebui să încerc să descopăr locul de unde fusese expedit cel de-al doilea mesaj. Vă amintiți, săgeata intrase în camera lui Emil, agățându-se de perdea. Pe loc am și renunțat la această idee – cartierul nostru e plin de grădini, un bun ȋintaș cu arcul poate trimite o săgeată dintr-o mie de locuri.

ȋintaș cu arcul! Cine se mai ocupă cu un astfel de sport? Am tresărit. Păi nu văzusem eu, la nu știu ce asociație sportivă, un anunț ce vestea

înființarea secției de tir cu arcul? Nu văzusem la stadionul universității oameni în toată firea trăgând la țintă, în panouri special confecționate, cu niște arcuri fabricate anume?

Dar după un minut de gândire, am înlăturat scârbit și această idee. Doar nu era să mă apuc să umblu pe la diferite asociații sportive, să-i urmăresc pe trăgătorii cu arcul! Vor ajunge să creadă că sunt maniac.

Intuisem că aici trebuie urmat un alt fir. Ar fi fost necesar să înlătur, dacă e posibil așa ceva, toate amănuntele acumulate până acum, să le răstorn, să le anihilez și să încep cu altceva.

Și astfel mă chinuiam eu, dând târcoale împrejurul mesei, aruncând priviri furioase pipei și mesajelor, când din stradă, de sub geam, se auzi, fluierată cu mult simț muzical „La campanella”.

M-am repezit la fereastră. Era Dagmar!

— Pot să vii sus, ești singur?

I-am făcut semn că da, înghețat de uimire.

Purta pantaloni dintr-un doc subțire și o bluză albastră (Salamanca ar fi spus că e roșie). Din prima clipă observă „obiectele delictive” de pe masă.

— Dar piatra cu cercuri unde-i?

— A rămas la Emil. Mi-e frică să-l întreb ce-a făcut cu ea.

— Te chinuiești, te chinuiești... zise Dagmar. Și eu... își aprinse o țigară cu o degajare afectată (asta nu-mi plăcea). Lumea zice că ești un mare cuceritor, văzându-mă că vin aici, vor adăuga un nume nou pe listă, n-au decât. Am venit să discutăm despre asta! Și arată spre pipă. Tonul ei mi se păru suspect.

— Cum, tu știai?

— Da, te-am observat când ai găsit-o. N-ai spus nimic, bine ai făcut; sărmanul bărbos (e vorba de Emil) e surmenat rău, l-am văzut umblând pe

străzi ca beat... Ce ai de gând să faci? Trebuie să urnim din loc acest... mister, nu?

— Chiar te preocupă descoperirea „Frumuseții”? am întrebat-o.

— Oh, da! răspunse ea cu patimă. Dar se stăpâni imediat și adăugă mult mai calmă: Mă interesează tot așa de mult cât și pe tine... Așa, o simplă curiozitate...

— Există o taină a ta, despre care mi-ai vorbit...

— Eu? Când?

— Atunci, în subterană.

Dagmar râse cam fals.

— Ce idee, să vezi peste tot numai taine! Am glumit, domnule! N-am nicio taină!

— Bine, am zis, să urnim acest mister! Cu tine sunt gata să merg până la capătul lumii, dar...

— Ascultă, bătrâne pirat al scenei, ar trebui să ne ocupăm puțin de pipă și de toate celelalte, iar dacă... dacă ți se va năzări să-mi faci curte, să nu-mi spui că ești gata să mergi până la capătul lumii cu mine... leftin! Ce naiba, pe scenă ai mai multă fantezie!

Duioasă lecție, n-am ce zice. Stăteam așezat pe scaun și o ascultam. Fata asta era totdeauna plină de surprize. Avea un păr mare, greu, destul de zburlit, mi-ar fi plăcut să-l încâlcesc și mai tare, și chiar atunci ea își trecu degetele printre șuvițe, iar eu, indirect, am simțit în palmă aspra lui atingere și câțva timp n-am vorbit, parcă ne gândeam la nu știu ce, apoi am întrebat-o ce mai face maică-sa, așa, din politețe.

— Vrea să-mi puie clopoței, să mă găsească ușor. Când o să mai dispar, răspunse fata. Deodată mă întrebă: Nu aștepți pe nimeni?

— Nu. Pe cine să aștept?

— Nici măcar pe mine? Apoi reveni la subiect. Va trebui să acționăm, să începem cu ceva...

— Să începem cu dispariția petromaxului, am propus, observând-o.

Dagmar își mușcă buza, expresia feței deveni febrilă.

— Știu că nu crezi... că n-ați crezut nimic din tot ce v-am spus. Ciudat este că nici eu nu mai cred. Și mai ciudat e că totuși faptele sau petrecut *chiar așa cum am spus*, oricât ar părea de...

— Bine, bine, și tu cum îți explici? Acolo, în întuneric, sub pământ, povestea ta părea, de departe și cu îngăduință, acceptabilă. Dar la lumina zilei, la lumina crudă a zilei, asemenea basme...

— Știu, știu! Tot așa îmi ziceam și eu.

— Dacă ai venit într-adevăr cu intenția de a mă ajuta, de a *ne* ajuta, ar trebui să fii puțin mai serioasă, îți dai seama că povestea cu *mâna* e un handicap... Creează o atmosferă ușor mistică împrejurul acestei întâmplări.

— Ce grav poți să fii, după ploaie, observă Dagmar. Să renunțăm deci la atmosferă, să rămânem doar cu faptele. Petromaxul a dispărut. Cine l-a luat?

— Da, cine?

— Vorbim prea mult. Să facem ceva.

— De acord. Ce?

— Întâi să ieșim... Afară e soare.

După ce am coborât i-am propus să mergem în grădină.

— Face parte din strategia de cuceritor? E una din scheme?

— Firește, i-am răspuns.

Înaintam pe cărare printre florile de mac, în petalele cărora ardeau culori violente și aș fi fost tentat s-o iau de mână, un gest nevinovat, dar până să mă hotărăsc, ea fu cea care mă prinse de braț, întrebându-mă dacă știu cum se numește o

anumită pasăre ce făcea zboruri arcuite din copac în copac cu un țipăt scurt, metalic.

I-am făcut semn să ia loc în fotoliul de trestie, instalat totdeauna sub nukul bătrân. Mi-am permis un ton patetic.

— Aici a început totul!... Prima săgeată, cu primul mesaj s-a înfipt în trunchi acolo!...

— Așază-te și tu undeva, mă pofti ea, mărinimoasă.

— Îți mulțumesc. Îmi dai voie, zeiță a celor patru vânturi, să stau în iarbă, la picioarele tale?

— Ce caraghioși suntem, zise Dagmar. Însă, oricum, zeiță a celor patru vânturi îmi place. Accept.

— De unde ai știut că noi, adică Antoniu, Emil și cu mine, căutăm o intrare în subterană?

— La început mutrele voastre m-au deranjat. Este cuvântul potrivit: deranjat. Piscul-de-sub-Vânt e un... bătrân loc de refugiu pentru mine. Eram fetiță mică în ziua când am urcat pentru prima dată sus și din prima clipă locul acela m-a fermecat... Am decretat că-l iau în stăpânire și l-am luat. Voi mă deranjați tot ventilându-vă pe acolo și mă gândeam să pun la cale ceva să vă sperii, să vă gonesc.

— Și ai început să ne trimiți săgeți...

— Știi bine că n-am ținut în viața mea în mână un arc. Mai târziu v-am auzit discutând că blestemata de intrare în subterană parcă ar fugi din calea voastră. Mi s-a făcut milă... i-am ordonat lui Spiriduș să caute. În două zile mi-a raportat rezultatul: găsisse. Crezi că e un motiv de mândrie pentru voi? M-am gândit să fiu generoasă, dar țineam să fiu prima care pătrunde acolo și...

— Da, restul se cunoaște prea bine! În ziua aceea, când ai intrat cu Spiriduș în subterană, ai fost cumva urmărită?

— Ce întrebare? De unde vrei să știu? Urmărită *de cine?*

— Hm, hm, de cine! Asta e, *de cine?*

— Pentru mine nu era decât un amuzament.

— Minunat amuzament! Ce se întâmpla dacă destinul nu ni-l scotea în cale pe bătrânul pirat, dacă acest bătrân pirat n-avea inspirația să urce pe zid? Ce vă făceați în întuneric, singuri cu... *mâna?* Ce se întâmpla dacă...

— ...mama nu găsea scrisoarea și nu venea la tine? Știu, știu, știu! Dar o zeiță a celor patru vânturi ar fi reușit să iasă din încurcătură. N-am fi rămas noi acolo!

— E ceva în legătură cu taina ta?

Mă privi pe sub gene.

— Știi ce este o taină? Ceva cunoscut de cât mai puțini oameni, dacă se poate de niciunul... De ce încerci să mă tragi de limbă? Sau, cum ar spune Hamlet, știi să cânti din fluier? Nu știi! De ce încerci să cânti din mine, crezi că sunt mai puțin complicată decât un fluier? Dagmar sări în picioare. Spun prostii, nu? Se apropie de mine, șopti repede: N-ai auzit nimic? Mi s-a părut că... Ea mă privi și începu să râdă. Am tot felul de halucinații... vizuale, auditive, nu-i amuzant? Se aplecă și mai mult și abia i-am înțeles cuvintele.

— Fii atent! În cealaltă grădină e ceva... Nu-l văd bine, e ascuns după copaci, am impresia că ne urmărește!

— Haida-de, să fim serioși!

— Să fim! Acum, îl văd mai bine. Mănâncă nuci pare-mi-se.

— Nuci? Suspect de tot! am glumit eu.

Și am privit într-acolo. Chiar atunci omul se îndepărta fără grabă.

— E grădina Institutului de lingvistică. O fi un lingvist, am rânjit eu.

— Sunt sigură că ne urmărea! spuse Dagmar. Ce-ar fi să cercetăm urmele?

M-am înfuriat:

— Vorbești și tu ca Victor Antoniu! În preajma ta, Dagmar, trebuie să se întâmple totdeauna ceva.

Se înserase și noi doi ne plimbam la braț și eram fericit ca un licean. Întâmplarea dinainte îmi zburase din cap. Așa, fără motiv, m-am oprit sub fereastra mea și am fluierat „La campanella”.

— Te chemi pe tine însuși, râse Dagmar.

— Da! Ce-ai zice să mă vezi apărând la fereastră?

— Dar ești aici, cu mine.

— Și totuși!

— N-aș zice nimic. Cred că nici nu m-aș mira. În privința întâmplărilor neobișnuite, am devenit o blazată.

— Vezi, acolo sus, i-am arătat, acolo departe în spațiul ce pare gol...

— Da, văd... adică nu văd... Ce ar trebui să fie acolo?

— În direcția aceea se află steaua Tau-Ceti... O stea ciudată, împrejurul căreia roiesc planete misterioase. Se pare că pe tărâmul acela e posibilă viața.

— E departe?

— Nu prea. Un fleac de vreo zece-douăzeci de ani lumină.

— Mă iei o dată cu tine acolo?

— Desigur, desigur, desigur..

— Și sunt oameni pe Tau-Ceti?

— Ar putea să fie. Dar tot așa de bine ar putea fi locuită de niște monștri înspăimântători.

— O, de ce spulberi romantismul clipei? râse Dagmar.

— Poate că monștrii aceia sunt frumoși, în accepțiunea lor despre perfecțiune... Frumusețea

e relativă.

— Nu, frumusețea e absolută!

— E relativă, îți spun.

— Nu, nu, nu! Absolută și eternă. Dacă n-ar fi așa, crezi că prietenul tău...

— Ah, Emil! E un trădător... A renunțat. El nu mai caută „Frumusețea”. Nu-mi plac renunțările, am zis. Renunțările sunt ceva foarte trist.

— Nici mie nu-mi plac, dar bărbosul n-a renunțat. Eu îți spun!

— Ar fi prea frumos. M-aș bucura să fie doar o descurajare trecătoare, lui...

— Stai! Unde e Tau-Ceti?

— Uite, acolo.

— Acolo?

— Da, acolo!

— Mi-e frig, se cutremură Dagmar. Spațiile astea mari trebuie să fie destul de răcoroase. Mă simt mai bine aici, pe pământ...

3

Erau ceasurile trei ale dimineții, clipa cea mai întunecată, când dintr-odată se face frig, iar stelele devin mai mici, mai înțepătoare, iar eu *visam că dorm* și că jos în stradă Dagmar – cine altcineva? – fluieră semnalul „La campanella”, iar eu dorm și nu mă pot trezi, și iată fata pleacă, se duce în jos pe stradă, iar eu o văd cum se duce, Dagmar însă revine, dă iar semnalul și din nou mă frământ, mă zvârcolesc, nu pot cu niciun chip să mă smulg din somn și de astă dată ea pleacă într-adevăr, deși eu, așa adormit, strig după ea, însă vocea se îndoaie și cade alături de mine, iar Dagmar nu se mai întoarce și aici m-am trezit cu adevărat, înconjurat de bezna și de ticăitul ceasului meu de mână, care-mi șoptea nu știu ce la ureche, cu clinchetul lui argintiu.

Și de astă dată am auzit clar semnalul. Am sărit din pat ca ars (deci nu din întâmplare mă zvârcoleam eu prin somn!) și m-am repezit la fereastră. Jos pe trotuar, o siluetă masivă, întunecată, nu a lui Dagmar în orice caz.

— Hoi-la! se auzi glasul bătrânului pirat Salamanca. Dormeai?

— M-da... Puțin...

— Scuză-mă! Pot veni sus?

— Firește! Merg să-ți deschid.

Devenisem curios. Mă gândeam că un lup de mare, de talia lui Salamanca, nu strică somnul cuiva numai ca să se afle în treabă.

— Credeai că te fluieră fata? râse fără prea multă bucurie bătrânul pirat. Ai vrea tu!

— Sigur că aș vrea, i-am răspuns sincer.

— Regret... regret că nu sunt decât eu. Iar Dagmar cred că doarme la ora asta. Cel puțin asta ar trebui să facă, să doarmă...

— Cum? Vrei să spui că...?

— Ferească sfântul, nu vreau să spun nimic. Toți ar trebui să doarmă acum, dar uite eu n-am somn și m-am gândit să-i deranjez și pe alții, așa, numai din răutate...

Bătrânul Salamanca luă de pe masă pipa găsită de mine în grotă, o privi, o răsuci, în cele din urmă o aruncă la loc cu dispreț. Fără să vreau am căscat, uitându-mă la ceas. Trei și ceva. Mă cam dezumflasem.

— N-ai somn, bătrâne lup? I-am întrebat, propunându-mi totuși un ton politicos, de gazdă. Se poate așa ceva?

— Uite că se poate...

— O cafea? O fac în trei minute, sunt mare specialist.

— Fii serios! Dacă mai beau și cafea, nu mai dorm până la sfârșitul vieții, protestă musafirul, și tăcu iar.

— Cum înșală aparențele! Cine ar fi putut crede că suferi de insomnie?

— Nu știu dacă e vorba de insomnie sau de altceva... Noaptea, când vreau să adorm, când închid ochii, năvălesc niște gânduri care în timpul zilei stau ascunse bine,. Naiba știe unde.

— Da, da, cunosc asta. Se întâmplă oricui...

— Și vin, și vin, și vin gândurile, din toate părțile, Unul după altul, abia alungi unul, abia îl faci K.O. cu un swing de stânga, sosesc altele zece, te înconjoară, sar pe tine, îți țopăie pe cap, fac un tărăboi nemaipomenit. Nu e vesel deloc!

Bătrânul pirat oftă. Îl priveam, puțin stânjenit că sunt martorul unui astfel de moment de slăbiciune. Salamanca vorbea iar, părea dispus să facă niște confesiuni:

— Și mai ales când ai trecut de șaiszeci de ani, ca mine... Fiecare an îți trimite gândurile, înțepăturile lui, nu te cruță niciunul și până la urmă te pomenești într-o horă... într-o astfel de horă că nu-ți rămâne decât să te ridici repede din pat și s-o ștergi de acasă iute, să mergi la vreun prieten să-l trezești și să-l chinui un pic și pe el. Acum a venit rândul tău... Am încercat să râd, să-i arăt că nu mă supăr deloc.. Salamanca însă nu era în apele sale. Mai e și altceva, zise încet, cu fruntea încruntată. Viața trece. Țsta e gândul cel mai păcătos, cel mai obsedant, altul mai rău nu e. Nu vreau să spun că mi-ar părea rău că nu las nimic în urmă. Soarta mea a fost să bat drumurile, și le-am bătut, le-am bătut... Mi-am împlinit soarta, mi-a plăcut să mă găsesc mereu în altă parte, să-mi dau întâlnire cu mine însumi în locuri cât mai îndepărtate, altfel nici n-aș fi conceput să trăiesc. Unii sunt chemați de glasul pământului, alții de orașe, de glasul fierului, pe mine m-au chemat depărtările, înțelegi... Nu-mi pare rău că am urmat această chemare și nu alta, dar... viața se termină, asta e!

Nu știam ce să spun. Bătrânul lup de mare era demontat rău în noaptea aceea. Niște palide cuvinte de încurajare ar fi sunat fals. Și, apoi, oameni ca el nu prea au ce face cu încurajarea altuia.

— Dar un cacuvecher bei? îmi veni ideea.

Marinarul surâse.

— Un cacuvecher ar fi grozav. Ce ai?

— Coniac. Coniac românesc de primă clasă.

— „Milcov”?

— Nu. „Dunărea”. Pentru ocazii deosebite. Ca acum, de pildă.

— Grozav! Dar nu beau. L-am privit cât se poate de mirat. Acum nu beau, repetă Salamanca. Și mormăi pe un ton puțin diferit: Cred că avem ceva de discutat.

Am dat în lături perdeaua din fața ferestrei deschise. Adierea nopții pătrunse, dădu ocol camerei, făcând să vibreze două foi subțiri de indigo, în fața oglinzii, și ieși. Salamanca scoase din buzunarul pantalonului masivul său ceas de argint, îl consultă cu toată gravitatea omului care vrea să vadă cum stă cu timpul, cât mai are.

— Nu mai e mult până se luminează de ziuă...

Deși mă prevenise că avem ceva de vorbit, mi se păru totuși că are intenția de a mă părăsi și intenționam să-l opresc. Nu poți lăsa omul să plece așa, când e singur și trist; n-aveam chef să mă culc iar și mă gândeam că bătrânul pirat poate-mi va istorisi vreo întâmplare stranie din viața lui agitată. Dar mă înșelam. Salamanca nici nu se gândea să plece și cu atât mai puțin să-mi povestească ceva din peripețiile lui de altădată. El luă iar de pe masă pipa, o învârti puțin în mână și o azvârli la loc.

— Ce mai face domnul Emil Angheliu? Mă întrebă.

— Cred că la această oră doarme dus...

— Fericit om! Nu mai *caută*?...

Salamanca voia desigur să întrebe: Nu mai caută „Frumusețea”?

— Știu eu? Deocamdată stă singur și mâhnit. Poate adună forțe pentru un nou asalt...

Salamanca schimbă subiectul și-mi spuse că prietenii lui îi scriseseră. O duceau bine, acolo la Dunăre, se instalaseră la Giurgeni deschizând cu mult optimism capitolul celei de-a doua tinereți. Ziua întreagă o petreceau pe bac, ducând de pe un mal pe altul oameni, cai, motociclete, mașini...

— Dar domnul Antoniu? reveni marinarul cu întrebările.

— Ah, poetul nostru schimbă formatul revistei, nici nu mai are timp de altceva.

— Și Dagmar? Bătrânul pirat aruncase întrebarea cu nepăsare, poate cu o nepăsare studiată, nu știu. Aprinse o nouă țigară. Fumul se învârtea prin cameră, iar în dreptul ferestrei se formă un vârtej străveziu, ca o nebuloasă, și prin nebuloasa aceea trecu un fluture mic, care cine știe de ce nu dormea nici el.

— Mi se pare că știu a cui a fost pipa, zise într-o doară marinarul, arătând „corpul delict” de pe masă.

— Pipa? Pipa găsită de mine în grotă?

— Potolește-te, domnule Dan. Să nu acordăm faptului o importanță mai mare decât merită. Poate mă înșel...

— Cum așa, bătrâne pirat? Una din ideile lui Emil e că „Frumusețea” a fost luată de acolo, din grotă și dusă cine știe unde; prin urmare cel care și-a uitat pipa nu poate fi străin de această întâmplare!

— E o simplă presupunere... mi-o reteză matrozul. Să ne păstrăm judecata limpede.

— Se înțelege. M-am așezat în fața lui.

— Există în orașul acesta, vorbi Salamanca, un evreu bătrân și singur, căruia îi sunt prieten, am umblat împreună la aceeași școală când eram copii, pe urmă a fost și el puțin marinar, în sfârșit, îl cunosc de peste o sută de ani. „Ascultă, Slim, i-am zis, nu știi a cui ar putea fi o pipă, o pipă frumoasă, uite cam așa, din rădăcină de trandafir, o pipă pe care e gravat un mic «H»?”

Am uitat să-ți spun că evreul ăsta care trăiește în oraș de mai bine de treizeci de ani, cunoaște totul. Absolut totul. „Cum să nu știu așa ceva, Salamanca dragă, și un copil ar ști, mi-a zis el. Frații Belcin, pe care i-am cunoscut personal, erau mari fumători din pipă, aveau o colecție întreagă și pe toate pipele lor era gravat câte un mic «H».”

„Dar de ce aveau nevoie de acest «H»? Nu cumva știi și asta?”

„Sigur că știu, dragă Salamanca, ce nu știe bunul Slim? Pe bătrânul Belcin, tatăl celor doi frați, îl chema Horațiu.”

„Am priceput, i-am spus, în amintirea lui...”

„Văd că anii nu te-au prostit de tot, dragă Salamanca.”

„Nu m-au chiar prostit, dragă Slim...”

Bătrânul lup se deranjează pentru a bea o înghițitură de apă.

— Și uite ce am mai aflat de la bătrânul evreu Slim. Din cei doi frați Belcin, mai trăiește unul singur. Amândoi fuseseră ingineri de poduri și șosele, oameni foarte pricepuți. Câștigau bine. Unul din ei se ocupa cu pictura în orele libere, celălalt era pilot sportiv. Își construise singur un mic aparat. ăsta, pilotul, a murit câțiva ani înainte de război, a căzut cu avionul lui. Îl chema Liviu. Liviu Belcin. Celălalt, pictorul, trăiește, a ieșit la pensie nu mult în urmă, un an sau doi după ce a fost terminat podul de la Giurgiu de peste Dunăre, unde a lucrat și el. Are o vilă mică, pe strada

Fabre. Acolo mai locuiește o familie, tot de ingineri, și Sorin Belcin, așa îl cheamă, se înțelege bine cu ei. E un om de treabă, stimat de toți. Hm... Eu cam atât am aflat de la Slim, păru să încheie Salamanca.

— Dar, trebuie să...

— Sigur că trebuie, o clipă, domnule, n-am terminat. Îți dai seama că bunul și bătrânul Slim era curios să afle pentru ce mă interesau toate acestea. I-am spus că deocamdată trebuie să tac, secretul nefiind al meu, dar că într-o zi îi voi povesti o istorie nostimă, care o să-l intereseze. Acum Slim crapă de curiozitate, asta e boala lui, însă e om de cuvânt și, până nu-l voi dezlega eu, nu va scoate o vorbă. Bine i-am spus?

— Foarte bine. Acum trebuie să...

— Firește că trebuie, tot n-am terminat. De la Slim m-am dus pe strada Fabre, știi care e, și m-am plimbat puțin pe acolo. Am reperat casa lui Sorin Belcin, am mai dat două ture, dar n-am avut noroc. Nici în ziua următoare n-am avut noroc. Curtea vilei era pustie, iar eu nu voiam să forțez lucrurile...

— Deci ai continuat cercetările de unul singur! Și eu care credeam că nu te interesează...

— Tot n-aveam altceva mai bun de făcut. Și apoi omul nu trebuie să dea înapoi niciodată dacă a început ceva, zâmbi marinarul și luă pipa de pe masă. Medita o clipă înainte de a continua: în a treia zi, în sfârșit, am văzut în ograda casei cu numărul patruzeci și cinci un bărbat cărunt destul de voinic, cu fața mare și blajină, așa cum mi l-a descris Slim. Semăna cu un grădinar și am știut că acesta trebuie să fie Sorin Belcin. Treceam pe acolo fără grabă, cu mâinile în buzunare ca omul ce nu se grăbește nicăieri și inginerul mă observă.

„Hei, marinarule, nu vrei să mă ajuți?” Omul ghicise îndată că are de-a face cu un marinar și

poate din cauza asta mi-a fost simpatic... „Cum să nu, vă ajut cu plăcere, tot n-am ce face” i-am spus. Belcin se înarmase cu tot felul de scule și se pregătea să dreagă o șandrama de chioșc gata să se năruie, din grădină. Ne-am pus amândoi pe lucru. Între timp, el începu să vorbească, mi-a spus că e pensionar, că se cam plictisește, i-am mărturisit că și eu mă aflu în aceeași plăcută situație, s-a mirat (toată lumea se miră nu știu de ce când aude de un marinar pensionar, ca și când n-ar fi și asta o meserie cinstită ce-ți asigură drept la pensie!), am discutat despre una, despre alta, știi cum e între bătrâni, și apoi, după ce am cârpit șandramaua, a vrut să-mi dea bani, eu m-am supărat, iar el, să mă împace, m-a poftit la un cacuvecher.

Atât așteptam, dar, firește, până să accept, i-am oferit un recital de mofturi, așa cum se cuvine să facă orice om bine-crescut.

4

Bătrânului pirat Salamanca îi plăcu foarte mult casa inginerului Belcin. Trecu printr-un antreu de unde nu lipseau inevitabilele coarne de cerb, prăfuite. Dar tot acolo marinarul observă un raft, pe care, perfect orânduie, așteptau diverse scule, de la banalul clește până la complicate instrumente inginerești de măsurat și făcut calcule. Apoi trecură într-o odaie cu patru *veilleuse* așezate jos, în fiecare colț; întreg parchetul era acoperit sub covorul gros în care predomina un purpuriu cald. Sub ferestre, se mai afla o măsuță scundă, înconjurată cu scaune mici și moi – alt mobilier nu mai exista acolo.

Însă altceva îl impresionează pe Salamanca, și anume, pereții acoperiți de fotografii, zeci de fotografii ce înfățișau diferite poduri: mari viaducte arcuite, traversând prăpăstii sumbre,

poduri aruncate cu îndrăzneală peste ape, suple poduri metalice de cale ferată, a căror vibrație o simțai aproape fizic, poduri mai modeste, de beton, poduri improvizate la repezeală, cum se făcea imediat după război, pentru căile ferate, sau chiar poduri rurale, acoperite, cum se pot întâlni prinprejurul Năsăudului, sau prin Maramureș. La loc de cinste era așezată fotografia ultimei construcții la care lucrase inginerul, colosul de peste Dunăre, durat cu puțini ani în urmă.

Poate pentru prima dată în viața lui – așa reiese din spusele lui Salamanca – bătrânul pirat avu o strângere de inimă. Tot timpul până acum, de-a lungul anilor, strigase în stânga și-n dreapta: „*Sunt un călător!*” Nu adunase niciodată nimic, nu se legase de nimeni, de teamă să nu se încurce. Și, trecând de pe un vapor pe altul, de la o gazdă la alta, uitase aici o cămașă, dincolo o centură, aici o carte, dincolo un brici... Avutul lui, puțin cât fusese, plutea pe oceane, sau se odihnea în fundul lor. Avusese Salamanca nenumărate lădițe marinărești, niciuna nu fusese plină vreodată, nu putea suferi lucrurile inutile și lădițele acestea uitate cu voie sau fără voie, prin porturi, sau prin calele diferitelor vase, trecuseră în alte mâini, iar unele poate își continuau călătoria și acum, purtând sub zări îndepărtate un nume zgâriat pe capac: Salamanca. Atât.

Și se gândi acum neobositul călător că totuși nu strică să ai un bârlog, unde să te aduni în cele din urmă. Dacă ar avea fotografiile tuturor navelor pe care plutise zile multe sau zile puține, și-ar căptuși și el un perete sau două cu ele, așa cum făcuse inginerul, cu podurile pe care le construise, iar în zilele de singurătate ar zăbovi prin fața lor, trecând încet de la una la alta. În câteva ore, și-ar parcurge de la început întreaga viață. Apoi ar fi liber s-o ia încă o dată de la capăt. Salamanca n-avea însă

nicio fotografie. Și alea ar fi fost prea grele pentru un om grăbit! Un om grăbit, un călător...

Marinarul nostru, cred, nu se deosebea cu nimic de alți drumeți, înrăiți, care, spre scăpătutul vieții încep să jinduiască la o viață potolită, la o existență solid ancorată într-un loc sigur, la fel ca și sedentarii ce visează tot timpul să plece, să plece...

Așa e omul, așa e firea lui, și poate că e bine să fie așa!

Stând la fereastră pe unul din scăunașele acelea moi, din casa lui Belcin, Salamanca privea în grădină și aproape uitase scopul în numele căruia se afla acolo. Își aminti abia când inginerul sosi cu păhărelele și sticla arămie. Cu îmbietor cacuvecher. Își aminti că nu văzuse nicăieri nicio pipă: să-l fi zăpăcit degeaba bunul Slim?

Belcin îi oferi o țigară. Salamanca avu o idee. Refuză, adăugând cu ipocrizie:

— Nu trag decât din pipă. Dar uite, sunt două zile de când mi-am pierdut-o.

— Păi de ce nu spui? îl întrebă inginerul, ridicându-se. Reveni, aducând o mare și veche trusă în care se aflau prinse în curele, special cusute, cel puțin trei duzini de pipe de cele mai diferite forme. Dintr-o singură ochire Salamanca observă că fiecare era însemnată cu câte un „H”. Bătrânul Slim nu se înșelase! Belcin îi așeză în față o pungă cu tutun, și-l rugă să-și aleagă ce pipă vrea. Marinarul ezită. Îl întrebă pe inginer de ce nu-și aprinde și el una.

— De când a murit fratele meu, nu le-am mai folosit. Înțelegeți, nu pot...

— Da... Hm... Hm...

Acesta fu un bun prilej pentru Salamanca să iasă din încurcătură, fiindcă la drept vorbind, deși lup de mare, el nu se pricepea să mânuiască pipa, lucru destul de complicat, iar ochiul expert al lui

Belcin n-ar fi trecut peste acest amănunt. Deci el zise:

— Dacă nu fumezi dumneata, mă voi abține și eu!

— Îți mulțumesc, făcu Belcin și nu mai insistă.

Puse trusa deoparte.

Și așa cei doi pensionari rămaseră acolo la fereastră, mai spunând câte ceva, mai trăgând câte un păhărel. Salamanca povesti o întâmplare prin care trecuse într-o cursă de cabotaj de-a lungul Madagascarului. Apoi se ridică să plece. Belcin nu-l reținu, dar insistă să mai vină când vrea, dacă-i face plăcere, să mai schimbe o vorbă.

5

— Asta e totul, deocamdată, încheie Salamanca. N-am vrut să-l întreb nimic despre viața lui, despre pipe, nici despre fratele mort. Omul e deștept, ar intra imediat la bănuieli, dacă încerc să-l descos așa dintr-odată.

— Bine ai procedat, foarte bine.

— Las' să treacă o zi, două, pe urmă merg iar pe la el. Sunt sigur că o să-i pară bine. Poate mai aflu câte ceva. Cel mai bun mijloc de a-l face să vorbească e să nu-l întreb nimic.

— Uneori așa e...

— Aproape totdeauna.

— Deocamdată știm că această pipă a aparținut fraților Belcin. Tot e ceva.

— Asta e sigur. Absolut sigur. Salamanca examina încă o dată pipa. Ce vor fi căutat frații Belcin în subterană?

— Nu e deloc sigur că au fost amândoi.

— Hm... Hm... Ai dreptate.

— Pipa se putea să fie împrumutată... sau vândută... sau furată...

— La atâta m-am gândit și eu, chiar atunci, de asta n-am fost chiar atât de optimist. Hoi-ho!

Mare scofală n-am făcut deocamdată. Vulturul se pregătea să sfâșie un vițel, când colo nu era decât un biet șoarece...

— Însă trebuie să continui ceea ce ai început. Nu se știe, poate e totuși vițel, nu șoarece.

— N-avea grijă! Bătrânul Salamanca își va face datoria până la capăt.

— Poate bei și cu mine un cacuvecher? l-am întrebat.

— Nu! Cap limpede, picioare iuți, brațe puternice. Asta ne trebuie. Salamanca mă privi și-i trase un hohot de râs scurt. Fac și eu cură de sănătate la bătrânețe!

Dispoziția sa se schimbase ca prin farmec.

— Îmi pare bine că te văd mai optimist, bătrâne pirat, înainte naufragiasei de-a binelea. Îți stă mai bine să râzi.

— Asta fiindcă se luminează de ziuă, n-ai observat? Cu totul alta e dispoziția omului pe lumină...

l-am propus să tragă la mine un pui de somn, aveam o canapea confortabilă. El refuză, spunând că pleacă.

— Dar nici nu știu unde locuiești!

— Asta e o întrebare meschină, domnule Dan. Să-l chestionezi pe un bătrân lup cu privire la locuință! Se poate?

— Cât o fi el de lup, dar tot are nevoie de...

— Sigur, sigur. Oare aș mai fi eu interesant în ochii poetului Victor Antoniu de pildă, dacă s-ar ști că stau pe strada Rădăcinilor, patruzeci și patru, la un fel de cumnat?

— Deci Rădăcinilor, patruzeci și patru. Am reținut. Dar ce înțelegi prin „un fel de cumnat”?

— Nu mă descurc deloc în chestii de-astea. Cumnat e pentru mine ca un termen global: rudă...

— Clar. Am înțeles. Și când te mai văd?

— Voi fi prezent la momentul oportun, zise, strângându-mi mâna.

M-am înapoiat în cameră păstrând un zâmbet. Copilul ăsta de şaizeci de ani! Cum se luminase de ziuă, pe dată se înviorase, toate gândurile negre se ascunseră, ruşinate parcă.

— O nouă pistă... vorbii singur, mângâind pipa.

Mă priveam în oglindă. Cred că-mi luasem fără să vreau un aer de detectiv particular la prima sa afacere mai serioasă. În timp ce-mi examinam trăsăturile cu o tainică satisfacţie, un căscat imens îmi descleşă fălcile şi dintr-odată mi se făcu somn. Undeva departe pe stradă, zăngănea căruciorul împărţitorului de lapte. Înainte de a mă culca, privii câteva clipe afară, pe geam. Pe un acoperiş vecin, deasupra hornului, înainta moale, cu precauţiune, o pisică jumătate neagră, jumătate albă. Parcă ar fi fost ziua cu noaptea la un loc. Se opri şi atunci căscarăm împreună, pisica şi cu mine. Apoi pisica dispăru de partea cealaltă a acoperişului, iar eu am dispărut sub pătură. Eram bine dispus, nu ştiu de ce, şi am adormit îndată.

6

— Ieri, zise Dagmar, am fost într-un loc foarte îndepărtat.

— Da? Unde?

— Pe steaua Tau-Ceti.

— Şi ce-ai văzut acolo?

— Am să-ţi povestesc... cândva.

Dagmar îmi ocoli privirea, neaşteptat de gravă. Aşa era fata asta. Totdeauna mă uluia cu câte un fleac...

Ceva mai târziu ne-am dus să-l căutăm pe Victor Antoniu. Nu era la redacţie, ni se spuse că încă nu venise. Dar nu l-am găsit nici acasă. Pe culoarul bătrânei clădiri în care locuia poetul, o doamnă care le ştia' pe toate ne şopti:

— E la biserică! De trei zile umblă la biserică... I s-a întâmplat ceva. Așa-s oamenii necredincioși, se întorc la Dumnezeu numai când au necaz...

Am întrebat-o despre ce biserică e vorba.

— Domnul Antoniu umblă la Vechea Episcopie...

— Dar de unde știți?

— Și eu tot acolo îmi caut mântuirea... ne explică blajin femeia.

— Și credeți că el caută același lucru?

— Până acum nu l-am văzut niciodată. Cred că i s-a întâmplat ceva... Mai bine mai târziu, decât...

Aceasta e o biserică de prin secolul al XVI-lea, monument istoric ilustru, într-un colț al orașului cu străzi înguste și clădiri vechi ce te urmăresc cu ochii mici ai ferestrelor cu zăbrele groase de fier forjat, cu acoperișuri imense, pe care se rostogolesc lumini ruginite, un colț pitoresc și sumbru. O porțiune din cenușiul zid de apărare ce înconjură Cetatea de altădată desparte și acum câteva străzi. Dar nici acolo nu l-am găsit pe poet. Cine știe pe unde rățăcea!

Ne apropiam de Cetățuie, în fața noastră se ridica Turnul Tezaurului, punctul cel mai înalt al ruinelor. Am simțit că-mi trosnește ceva sub picior, în iarbă. Dagmar ridică încet în lumină, cu oarecare solemnitate, sărmana coajă de nucă sfărâmată de mine. Ne amintirăm cu o tresărire de omul care ne urmărise de dincolo de gard, câteva zile în urmă...

Urcându-ne pe Piscul-de-sub-Vânt, am descoperit și acolo câteva coji. Ciudată coincidență! Le-am numărat cu o meticulozitate demnă de o cauză mai bună: erau vreo douăzeci și două de piese! De corpuri delict, dacă vreți. Omul mâncase acolo unsprezece nuci. Avea această cifră vreo importanță?

Dagmar se înfioră:

— Poate că pe mine mă prindea, în timp ce citeam liniștită!

Cercetările noastre se opriă aici. Am revenit în ziua următoare, singur, dar în afară de un bulgăre transparent, foarte frumos, pe care l-am găsit sub stânca de sare, n-am realizat nimic. Între timp, Salamanca nu mai dăduse niciun semn și m-am gândit să-l caut pe strada Rădăcinilor, la „cumnatul” său, renunțând însă imediat la această idee. Poate nu i-ar fi convenit, marinarii ăștia bătrâni au niște firi sucite...

Începusem să citesc cu încetul două piese, până la reluarea repetițiilor mai era timp, totuși *partitura* lui *Bif* – primul rol necomic – era pasionantă și grea și mă gândeam s-o pregătesc pe îndelete, și așa mai trecură două-trei zile până când Dagmar mă fluieră și merserăm iarăși la Cetățuie să vedem dacă se iviseră niscaiva *urme* proaspete...

În ziua aceea Dagmar era tăcută ca niciodată și, până am ajuns sus, n-a reușit să lege măcar o frază ca lumea. Am înconjurat poate pentru a mia oară Cetățuia, apoi scara săpată în zid ne duse pe platforma boltită din Turnul Tezaurului. Mă pregăteam s-o întreb ce i se întâmplase că tace, când am observat un om ce urca dealul. Era încă departe și putea fi oricine, noi însă coborâram în goană turnul și peste câteva minute ne aflam pe Piscul-de-sub-Vânt. Acolo e un bun punct de observație, vezi toate cărările ce șerpuiesc pe acest versant. Cetățuia, stânca de sare, drumul de țară ce duce spre cătunul Poeni, iar jos de tot, ca într-un abur, ramura vestică a orașului.

Până să ne ocupăm noul post de observație, omul se apropiase; trăsăturile, firește, nu i le distingeam, părea a fi înalt, purta niște haine gri și la răstimpuri privea înapoi, ca și cum s-ar fi temut să nu fie urmărit. Peste câteva minute interesul

nostru pentru acest individ se triplă, fiindcă observăm că nu e singur. Nu fără motiv privea el tot timpul înapoi!

În spatele său se furișa printre tufișurile de alun un omuleț scund și agil. Primul părea că simte ceva, dădea semne de neliniște, se oprea brusc și privea repede în toate părțile. În asemenea clipe următorul dispărea, se făcea una cu pământul. În sfârșit, când se apropiară și mai mult, ajungând aproape de Cetățuie, am constatat nu fără un fior că următorului îi lipsește o mână! Mâneca dreaptă a hainei părea lipită de corp, fiind cusută sau prinsă cu ace, sau pur și simplu vârâtă în buzunar.

Această infirmitate însă nu-l făcea mai puțin îndemânat în a se strecura nevăzut de celălalt. El reușea să se țină în apropierea înaltului, fără a fi simțit, supraveghindu-i mișcările pas cu pas. Gândul că ne aflăm poate la un pas de dezlegarea tuturor semnelor de întrebare îmi crea o stare de nervozitate... Ce păcat că n-aveam un binoclu, să-i privim mai aproape pe cei doi. Dagmar stătea întinsă alături de mine, și am observat că e palidă.

— Ce-i cu tine, zeiță?

Ea făcu un semn spre individul mărunț și agil.

— Îi lipsește o mână!

Gândul acesta foarte straniu, foarte absurd îmi trecuse și mie prin cap. Nu știu cum asociasem întâmplarea cu *mâna* din subterană, cu faptul că următorului îi lipsea brațul drept, însă era o asociație cu totul illogică și dacă insistai asupra ei se risipea ca fumul. Dar poate că, tocmai din cauză că părea atât de tenebroasă, te apăsa.

— Dagmar! Ce ai văzut pe steaua Tau-Ceti? Încă nu mi-ai spus!

Ea se întoarse și-mi zâmbi. Asta era bine că zâmbise. Îmi lipsise așa ceva.

Urmăritorul mergea acum încet de-a lungul zidului nordic al Cetățuiei. Se aplecă și culese ceva din iarbă.

— Știu ce a găsit, zise Dagmar.

— Nu cumva vezi până acolo!

— Nu, dar îmi închipui că a dat de pieptenul meu, l-am pierdut acum patru zile, mi-a alunecat din buzunar când mă aplecam să culeg de jos afurisitele de coji de nucă.

— Destul de rău! N-ar trebui să intre la bănuielei.

În acest timp urmăritorul se pitise bine, dar în clipa când celălalt ridicase din iarbă obiectul găsit dădu semne de agitație, chiar se ridică o clipă, riscând să fie văzut, atât părea de curios să știe ce are în mână omul său. În sfârșit urmăritul se așeză pe o piatră, fapt care ne umplu de entuziasm, fiindcă ne închipuiam că se pregătește să mănânce nuci, și în acest caz puteam deduce multe lucruri importante;

— Dar ce face acolo? întrebă Dagmar.

— Nu văd bine... Oare mănâncă nuci? Nu, nici vorbă! Și-a întins pe genunchi o hârtie... O examinează...

— Poate o hartă!

— Cine știe!

Prezența omului fără mână complica mult lucrurile. Dacă n-ar fi fost el, poate am fi încercat să ne apropiem de cel care părea acum adâncit în studiul acelei hârtii...

Pe neașteptate înaltul sări în picioare. Poate simțise prezența celui alt, poate chiar îl zărise, fiindcă o luă la fugă în vale. Alerga disperat, membrele sale lungi se zvârcoleau în toate părțile, semăna cu o morișcă ce se rostogolește în jos. În câteva clipe fu departe, însă continua să alerge până ce nu l-am mai văzut. Ciudate lucruri se întâmplau în ziua aceea în preajma Cetățuiei!

Rămas singur în arenă, ciungul ieși la lumină și atunci l-am văzut ceva mai bine. Avea probabil o față mică de maimuțoi și părea că râde, amuzat de fuga celuiilalt. El înainta încet, cu precauțiune, părea că se plimbă, însă e clar că avea unele planuri precise, fiindcă se urcă pe zidul Cetățuiei și, după ce privi cu grijă împrejur, dispăru prin invizibila intrare ce dădea în subterană și pe care părea s-o cunoască foarte bine!

Uimirea și curiozitatea noastră crescuseră. În același timp, o stranie neliniște puse stăpânire pe noi, mai ales că începea să se însereze și totul se tulburase împrejur, contururile deveniseră imprecise și părea că prin aer trec valuri de scrum. Ciungul își făcu apariția cam peste douăzeci de minute. Între timp se întunecase și mai mult, nu mai vedeam bine, și nu pot fi deloc sigur dacă mă înșelam sau nu, dar în cele câteva scurte clipe cât următorul se profilă pe zid am avut impresia că de astă dată *posedă ambele mâini!* El coborî de pe zid și dispăru imediat în partea cealaltă a Cetățuiei, și până să ajungem și noi acolo, întunericul de la poalele dealului îl înghițise de-a binelea. Așa stând lucrurile, am rămas locului câțva timp: socoteam că este important ca el să nu bănuiască prezența noastră.

Dagmar mă privi; amândoi ne gândeam la același lucru.

— Ai observat? mă întrebă ea.

— Ce anume?

Mă prefăceam. Știam bine ce vrea să spună.

— Când a ieșit... e stupid și absurd ce zic... mi s-a părut că are ambele mâini. Nu?

— Ți s-a părut! Parcă poți distinge ceva în întunericul ăsta?

Făceam pe curajosul, s-o liniștesc. Cred că glasul meu suna destul de fals.

Pendula avea un glas obosit și discret, venind parcă de la mari depărtări, sau din alt timp, din altă existență. Lumina intra în cameră printr-o singură fereastră, foarte mare, prevăzută sus cu un vitraliu ce înflorea în lumina amurgului. Bătaia pendulei și scăpărările aceluia ceas de sfârșit de zi se întrepătrundeau, creând o atmosferă potrivită cu cele ce urmează.

În colț, în stânga pendulei, se afla biroul, și Victor Antoniu începuse un poem dedicat marinarilor, deși cred că nu văzuse în viața lui alt marinar în afară de Salamanca. Considera probabil că e suficient.

Inspirația însă nu-l prea răsfăța, și, căzând pe gânduri, Victor Antoniu desenase sub primele versuri ale poemului trei cercuri de mărimi diferite, iar sub ele scrisese un număr: 816.

...Cu o săptămână în urmă Antoniu însoțise prin oraș o delegație de intelectuali danezi. Vizitaseră monumente istorice, printre care și Vechea Episcopie. În fața bisericii, danezii admiraseră o celebră statuie ecvestră, Sfântul Gheorghe zdrobind balaurul, un bronz de prin secolul al XIII-lea. Intraseră apoi în interiorul străvechiului hram ce păstra parte din decorațiile și picturile originale. Victor Antoniu nu mai fusese nici el aici de ani de zile și asculta cu interes explicațiile ghidului. Recapitulând faptele, poetul nu-și mai amintea exact momentul când privirea lui înregistrase un semn ce-i era familiar, foarte familiar: un semn aproape șters de timp.

La început, preocupat cum era, nu-și dădu seama despre ce este vorba. Brusc memoria sa făcu un salt, fața lui împietri de uimire, și nu mai auzi nimic din explicațiile ghidului. Între două scene ce reprezentau îngeri respingând cu mult

entuziasm forțele întărite ale iadului, un ochi atent distingea ușor trei cercuri, de mărimi diferite și dedesubt un număr – 816. Deasupra cercurilor – o broderie încâlcită de linii asimetrice, semănând cu un șir de cuie strâmbe, așezate la întâmplare unul peste celălalt.

Victor Antoniu se trezi din reverie.

— Ce reprezintă cercurile? îl întrebă el pe ghid.

— Toată porțiunea asta a fost pictată în secolul al XVI-lea, răspunse ghidul. Cercurile fac parte desigur din complexul decorativ.

— Dar nicăieri în altă parte nu se văd astfel de cercuri, observă Antoniu.

— Într-adevăr, fu de acord ghidul.

— Și mai e și un număr acolo, insistă Antoniu.

Ghidul ridică din umeri.

Descoperirea făcută îl intrigă într-atâta pe poet, că el reveni câteva ceasuri mai târziu, singur, uitând pentru moment de schimbarea formatului revistei. Cele trei cercuri aminteau clar, ca proporție și așezare, de cercurile de pe sculptura neterminată din subterană. Și ca element nou, numărul de dedesubt, abia vizibil.

„Parcă ar fi scriere cuneiformă”, își zise poetul, observând cu atenție șirul de cuie strâmbe de deasupra. Chinuit de acest nou mister, Antoniu reveni în dimineața următoare și copie totul cu încăpățănare, cât putu de exact, inclusiv zorzoanele de deasupra cercurilor. Terminând cu această treabă, se duse acasă și-și bătu capul până ce începu să-l doară, dar tot nu ajunse la vreo concluzie și, plictisit, azvârli foaia de hârtie. Peste două zile o regăsi și, calm de astă dată, o examina cu un ochi sever. Întâmplător apucase hârtia cu susul în jos și, căzându-i privirile pe șirul de cuie strâmbe, i se păru că întrezărește unele litere chirilice. Dacă punea foaia în poziția ei firească,

ochiul nu distingea nimic, întorcând-o însă, imediat, printre zorzoane ieșeau în relief literele.

Antoniou fugi îndată la biserică și acolo își chinui gâtul timp îndelungat căutând să vadă șirul de cuie în poziție răsturnată, indignând pe cele câteva dreptcredincioase ce asistau la slujba de dimineață. Nu încăpea îndoială! Privit răsturnat, șirul de cuie strâmbe, desenate aparent la întâmplare, alcătuiau o inscripție. Necunoscutul pictor care o trăsese cu penelul se dovedise foarte iscusit, fiindcă privit de jos șirul de semne nu sugera deloc că ar alcătui litere și cuvinte. Antoniu, după eforturi ce făcuse să-i lăcrimeze ochii și să-l doară cumplit mușchii cefei, descifra majoritatea literelor. Așezându-le în șirul lor firesc, el citi cu ușurință:

ΚΑΤΗ ΔΛΘ ΔΟΙΗΛ ΣΕΜΙΘ sau în alfabet latin = *cată alu doilea semnu = caută al doilea semn*.

Nevenindu-i să creadă că făcuse o astfel de descoperire, Victor Antoniu își frecă ochii și repetă operația. Cu încăpățânarea lor metafizică, literele repetau și ele, iar și iar porunca lor tăcută: „Caută al doilea semn”.

Aceste cuvinte, dintr-odată, confereau o altă greutate și importanță cercurilor, numărului de dedesubt, expediției noastre în subterane. Antoniu se puse imediat în legătură cu un prieten, conferențiar la istorie, acesta se amuză văzându-l pe poet încurcat în ițele unei șarade polițiste, dar nu aduse prea multă lumină. Confirmă doar spusele ghidului că biserica fusese repictată către sfârșitul secolului al XVI-lea, dar era greu de stabilit dacă enigmatică inscripție și semnele datau de atunci, sau făcuseră parte din decorul inițial, și mai vechi.

E posibil ca pictorul care a trasat acele semne, între cele două scene cu îngeri și diavoli, într-un colț destul de întunecat și de ferit al bisericii, să fi

vrut să transmită un secret... cine știe! Să fi fost Meșterul Necunoscut? Sau vreun discipol?

Terminând de povestit, Antoniu mă privi cu seriozitate.

— Acțiunile Meșterului Necunoscut au crescut când te așteptai mai puțin... în același timp un gând îmi spune că e poate vorba de cu totul altceva... sau de nimic. Hm!... Ce face Emil?

— Emil? Hm...

— Iar mă doare inima! gemu Antoniu. Misterele din ultimul timp m-au surmenat teribil... Sărmana-mi inimă gregară!...

— Marea aventură, am șoptit eu.

Pendula bătu, vestind că mai trecuse un ceas din viețile noastre.

PARTEA A PATRA

BALERINA ȘI DOMINO-UL EI

1

...Niciodată n-aș fi crezut că vom găsi „Frumusețea” tocmai aici! Aici, sub rădăcinile nukului din grădină, în trunchiul căruia se înfipsea prima săgeată...

Se lăsase un amurg înșelător și n-o mai vedeam bine. O simțeam foarte aproape însă, înconjurată de ceilalți care nu se mai săturau s-o privească, s-o admire. Era o înghesuială atât de mare că nu mai încăpeam s-o privesc și eu încă o dată, măcar o dată, de după trunchiul nukului ce fusese răsturnat și zăcea acum într-o rână.

Ciudat e că săgeata aceea, săgeata din prima zi, se afla și acum înfiptă în trunchiul nukului, cred că o adusese Emil de dragul glumei, sau poate fiindcă era prea fericit, de la el te puteai aștepta la asemenea gesturi nemotivate, și nici nu mă gândeam să smulg de acolo săgeata, cunoșteam prea bine conținutul mesajului, mă gândeam doar cum să fac să mă strecur prin mulțime, să văd încă o dată piatra nevăzută, frumusețea nevăzută, fiindcă la urma urmei contribuisem și eu la descoperirea ei, dar iată că fotografiile cu blitzurile lor au și apărut, asta nu-mi place, o să facă prea multe fotografii, o să diminueze, o să banalizeze „Frumusețea”, ba o să mai apară și niște critici care vor ține conferințe explicând de ce este frumoasă „Frumusețea”, și asta e și mai rău, e o jignire, așa ceva nu trebuie explicat, mai ales felul în care explică unii...

Totuși, ciudat gestul lui Emil, de ce o fi adus săgeata, prima săgeată? S-o iau de acolo, ba nu, s-o las, dacă-i place lui așa... Amurgul, înșelătorul amurg, trecuse dincolo de grădini, pe picioarele lui străvezii și subțiri, noi însă rămâneam aici, ah, înghesuiala aceasta – desigur, desigur, lui Victor Antoniu îi place publicitatea, iată-l în centrul atenției, începe să-mi fie ciudă pe el, în centrul atenției trebuie să rămână numai piatra nevăzută – și fotografiile cu fulgerele lor orbitoare, fiecare fulger răpind parcă ceva din frumusețea pietrei nevăzute, și săgeata aceasta care nu-și are aici niciun rost!

Totuși, ce bine că o descoperisem! Am fi înnebunit în cele din urmă dacă... Și ce neașteptată fusese revelația că ea se află aici și nu în altă parte.

„Aproape că-mi pare rău că am găsit-o, dom'le.” E bătrânul pirat Salamanca, stă nădușit lângă mine. „Acum ce vom mai face?” „Căutăm, căutăm, căutăm, bătrâne lup... Omul trebuie să caute mereu, nu?”

Bătrânul pirat Salamanca ține între dinți vechea pipă a inginerului Liviu Belcin, cea uitată în grotă... E aproape un sacrilegiu. Nu înțeleg ce-mi spune Emil. Dar ce bine, totuși, că am găsit în fine „Frumusețea”... În afară de asta... Și aici m-am trezit. Păcat!

Nu știu cum se face că ațipisem, dorm rareori după-masă și Emil se afla în cameră la mine, pesemne de mult timp, și mă privea cu îngăduință.

— Să știi că nu eu te-am trezit... Singur te-ai trezit...

M-am ridicat într-un cot. Chipul lui Emil era destins, se bărbierise și avea pe obraz un surâs, o lumină, nu știu cum să-i zic...

— Ce importanță are? Cred că tu m-ai trezit totuși, cu privirile, de ce te uiți așa la mine? S-a

întâmpat ceva?

Emil veni mai aproape.

— Să știi că am făcut o descoperire extraordinară. Dacă vrei, ți-o predau, să te ocupi tu de ea. Am aflat cine ne bombardează cu săgețile, cine a scris mesajele... Mie puțin îmi pasă, ți-am spus, nu mai mișc un deget, dar dacă vrei tu...

— Glumești!

— Nu glumesc, vorbesc serios.

— În acest caz enigma... enigmele sunt ca și dezlegate!

— Nu știu, poate că da, poate că nu...

— Bine, bine, știu că te prefaci. Știu că nu te vei liniști până ce nu descoperi „Frumusețea”! Ei, spune, cine trimite săgețile?

— Vrei să știi? Emil zâmbea.

— Da! Cine e omul care ne bombardează cu răvașele?

— În primul rând află că e o femeie.

— O femeie? Dagmar?

— Nuuu...

— Vorbește odată, bătrâne! Bătrâne colț de cașalot!

— Nici eu nu știu cine e...

— Atunci de ce mă zăpăcești?

— Nu știu cine e, în sensul că nu-i cunosc numele, vârsta, ocupația. O cunosc doar ca înfățișare. E o femeie... o fată, sau domnișoară, cum vrei, o persoană tânără, distinsă, extraordinar de frumoasă...

— Emil, dar ce-i cu tine? Tu, un ascet, să te exprimi astfel?!

— Ce te miri? Frumusețea nu m-a lăsat niciodată indiferent, știi bine...

— Perfect, perfect, mai departe, ce s-a întâmplat, ai cunoscut-o?

— Ți-am spus că nu... Sarcina aceasta îți revine ție, dacă vrei, tu ești un mare cuceritor...

— Și unde poate fi văzută această madonă?

— Știu doar unde poate fi întâlnită. Vine deseori la cofetăria „Arizona”, când singură, când cu prietene, dar mai ales singură. Și nu stă mult, vine după șase și la șapte pleacă...

— Ce romantic! am zis. O fi „Necunoscuta”!

— Cum?

— ...*Și-n orice-amurg, la ceasul anumit,
(Poate-i miraj doar!) un profil de fată,
Într-o mătase grea învăluit.*

Apare ca-ntr-o cadră-ncețoșată...

— Semnalmente corespund doar în parte, zâmbi Emil.

— Am impresia că-ți bați joc de mine! Dacă nu-mi explici totul în două secunde...

— În două secunde, nu pot. Emil făcu trei pași prin cameră. Ridică degetul: Niciun moment n-am renunțat la gândul că *trebuie* să aflu adevărul în legătură cu Meșterul Necunoscut, în legătură cu „Frumusețea”. Dar acesta e un secret care rămâne între noi. Nu ți-am spus nimic și în principiu trebuie să se știe că *eu am renunțat*.

— Pricep! Ar fi ca o capcană...

— Nu știi. Dar simt că e mai bine așa, mă mișc mai liber. E ceva subiectiv, psihologic. Ce mi-am zis? De vreme ce deocamdată drumurile ce duc spre „Frumusețea” noastră rămân învăluite în mister, să încercăm o altă cale, indirectă. Să ne ocupăm de persoana care ne expediază săgețile, persoana care știe ce caut, pardon... ce *căutam*, deci știe de existența „Frumuseții”. Să găsim această persoană, și, cine știe, odată cu ea... Am început deci cu mesajele. Te-ai uitat vreodată atent la hârtia pe care sunt scrise?

— Mă mai întrebi?

— Și ce-ai constatat?

— Nimic deosebit. Caligrafia și ortografia denotă...

— Stop! Să ne oprim la hârtie, deocamdată. Până acum am fost amândoi neiertător de superficiali! Observi că toate mesajele ne-au fost trimise pe niște fâșii de hârtie foarte înguste?

— Da. Nici nu era necesar să fie mai mari, mesajele cuprind o singură frază, câteva cuvinte...

— Ai mai observat, desigur, urmă Emil, că hârtia e veche, galbenă și de proastă calitate?

— Hm! Asta așa e.

— Mai ales una din margini, privește, e îngălbenită rău și prăfuită, roasă. Și-n afară de asta, amănunt important, mototolit rău de tot.

— Firește, s-a mototolit când a fost răsucită împrejurul săgeții...

— Nu! Părerea mea e alta. Ia o hârtie și răsucește-o împrejurul unui creion. Vei vedea că nu se mototolește mai deloc.

Drăcie! Emil asta îmi ține o adevărată lecție. Și ce mutră-și luase!

— Ai cumpărat în viața ta țigări „Carpați” de un leu? mă întrebă.

— Cum? Ce legătură are?

— Spune-mi, insistă Emil, ai observat ce face tutungiul când îi ceri „Carpați” de un leu?

— Da! Poftim; desface pachetul, scoate de acolo douăsprezece țigări, lasă opt, și ți-l dă.

— Bun! zise Emil. Pe urmă vine alt client și cere și el „Carpați” de un leu. De astă dată – mă urmărești? – tutungiul are douăsprezece țigări libere, fără pachet. Ia opt bucăți și le înfășoară cu o dexteritate tipic tutungerească într-o fâșie de hârtie, pe care la capăt o îndoaie într-un anumit fel, ca să nu se mai desfacă.

— Aha, aha! deci, tu vrei să...

— Ai răbdare! Majoritatea tutungiilor își pregătesc din timp asemenea pachetele cu

„Carpați” sau „Mărășești” de un leu; foarte mulți fumători își închipuie că fac economie luând de trei ori pe zi de un leu și nu o dată un pachet întreg. Este?

— Este. Și pricep unde vrei să ajungi. Aceste fâșii pe care sunt scrise mesajele...

— Da! Aceste fâșii de hârtie veche și îngălbenită inițial au servit la facerea pachetelor de țigări de un leu. Verifică! Simți mirosul de tutun?

— Hm... Da. Parcă se simte.

— Ei! Când le-am primit, mirosul era și mai evident. Da. Să ne întoarcem la subiect.

— La „Necunoscuta”, vrei să zici.

— Ajungem și la ea. O nouă întrebare: Ce fel de hârtie folosesc tutungii pentru pachetele de țigări de un leu? Firește, nu foi de hârtie velină, ar fi cu totul neeconomic. Dragul meu, cei mai mulți tutungii folosesc în acest scop chiar hârtia groasă și cenușie în care vin împachetate *en gros* țigările sau chibriturile. Alții, aceștia sunt mult mai rari, rup foi din cărți vechi. Unde vreau să ajung? La faptul că mesajele noastre au fost scrise tocmai pe marginea unor astfel de foi rupte din cărți vechi. Am să-ți explic cum am ajuns la această concluzie. Cum am procedat? Am dat o raită pe la toate tutungeriile pe care le cunoșteam și am cerut „Carpați” de un leu. Să nu-ți închipui că speram să descopăr mare lucru. Am făcut-o dintr-o pornire inexplicabilă. Dintr-o încăpățănare. Amuzamentul acesta m-a costat douăzeci și opt de lei, întrucât am intrat în douăzeci și opt de tutungerii. Dar am obținut un rezultat surprinzător. La debitul de vizavi de „Aro”, am primit țigările învelite într-o bucățică de hârtie ce reprezintă jumătate din pagina unei cărți mici, o ediție veche, în nemțește, niște versuri. Iat-o! N-ai decât să te convingi. Dacă rupi partea tipărită, obții o fâșie exact de mărimea

mesajelor primite de noi. Este exact aceeași hârtie!

— Emil, mă declar bătut. Într-adevăr... într-adevăr, toate mesajele primite de noi au aceeași mărime, și hârtia la fel... Emil surâse, clar că era încântat. Dar de aici până la...

— Ai dreptate, zise Emil, acesta era un prim pas, nu prea important și nici măcar nu eram foarte sigur că nu mă înșel. Poate că existau și alți tutungii care să posede cărți vechi, de forma asta, și cu hârtie identică. Dar eu mi-am zis că trebuie să mă ocup deocamdată de cazul acesta. Tutungiul e un om bătrân – oh, am uitat să-ți spun că are totdeauna pregătite pe tejghea cel puțin zece pachetele cu țigări învelite în hârtie la fel. Se pare că posedă o întreagă bibliotecă de cărțulii în nemțește, toate de versuri... Ziceam că e un om în vârstă, cred că-l cunoști și tu...

— Cum să nu, mărunțel, cu ochelari, părul, cât îl mai are, alb, tăiat scurt.

— El e. Are o mutră blajină, nicicum nu mi l-am putut închipui trăgând cu arcul, bietul de el! Am făcut totuși o verificare. Nu mi-a fost greu. În vitrina debitului se află un anunț bătut la mașină: „Primesc în gazdă un student sau un funcționar tânăr, adresați aici”. Fiindcă, dacă omul avea vreun amestec, ar fi fost bătător la ochi să mă interesez eu, sau chiar tu, l-am instruit pe Aurel, băiatul intendentului de la muzeu, să meargă la tutungiu și să-i ceară adresa familiei care vrea să ia în gazdă un tânăr. Aurel i-a întins un notes și l-a rugat să-i însemne acolo adresa cu pricina. Tutungiul a căzut în cursă, a scris, și iată autograful lui a ajuns în mâna mea. Emil îmi întinse notesul.

— E cu totul alt scris, am spus eu.

— Da, alt scris. Deci, l-am scos pe tutungiu din cauză, mai ales că hârtia mesajelor ajunsese la noi mototolită bine, după ce servise deja la

împachetat țigările. Ce rost ar fi avut, nu-i așa, să despacheteze țigările, când avea la dispoziție, probabil, cărți întregi din care putea să taie fâșii câte voia?... În consecință mi-am zis că *omul nostru* nu poate fi decât un cumpărător care-și ia țigările în mod obișnuit de la bătrân, dar vezi bine, nu puteam sta toată ziua să-i înregistrez pe toți cei care intrau acolo! Tot ventilându-mă prin centru, căutând soluții, m-am întâlnit cu Dobrescu, îl cunoști și tu, care mergea la C.E.C.-ul mare să scoată niște bani. Am intrat cu el, C.E.C.-ul e la doi pași de tutungeria bătrânului și acolo ochii îmi căzură pe mesele din hol, toate prevăzute cu tocuri și călimări, și mi-am adus aminte că mesajele noastre erau scrise cu penița. Am făcut o primă legătură, foarte facilă: deci omul nostru merge la tutungerie, cumpără țigări, apoi vine aici și-și scrie mesajul la una din măsuțele astea, cu cerneala și penița statului.

— Ar fi prea imprudent, am zis.

— Firește, de aceea am trecut în rezervă această primă ipoteză. Dar nu din cauză că ar fi fost imprudent, ci pentru că legătura prea sărea în ochi. În privința imprudenței... altfel stau lucrurile. Cel puțin așa consider eu. Lucrurile făcute *pe față* nu par suspecte. Arcașul nostru necunoscut putea să-și scrie mesajele liniștit acolo, printre atâția oameni care depun sau scot bani. Ieșind de la C.E.C. după ce am pălăvrăgit cu Dobrescu, am intrat la „Arizona”, care e tot acolo, aproape, să beau o cafea. Da, mi-am zis, în cofetăria asta elegantă, cu lojile ei discrete, să tot scrii la mesaje misterioase! Dar ce ne facem, aici nu există călimară și toc, și asemenea obiecte nu prea se poartă prin buzunare... Atât am reușit să-mi zic, când am observat sub condica de sugestii și reclamații o călimară și două tocuri. Nu eram însă atât de cretin să sar în sus de bucurie, convins că

mesajele noastre sunt scrise la cofetăria „Arizona”. Mai mult ca sigur arcașul – sau arcașa – le scria acasă, în liniște, mi-am zis. Și bându-mi cafeaua, am plecat, mi-am văzut de treabă.

Emil se ridică, se duse la fereastră, își întinse brațele și oftă.

— Până în clipa aceea, de fapt, nu descoperisem mare lucru. Doar că tartorul nostru își procura hârtia pentru mesaje din tutungeria aia... Și că, dacă ar fi vrut, le putea scrie și la C.E.C., și la „Arizona”, fără grijă. M-am dus iar la cofetăria aceea, mai mult de dragul cafelei, care e foarte reușită, și nu pentru a-l urmări pe eventualul nostru inamic, despre care aveam (și am) o părere bună... Pe *ea* o remarcasem mai demult... Alaltăieri a intrat în cofetărie pe la șase și jumătate... Subțire, elegantă, toată lumea o privea. S-a așezat într-o lojă, a scos din poșetă niște hârtii. A schimbat două cuvinte cu fetița care a servit-o cu înghețată, și aceasta i-a adus cerneala și tocul de sub condica de sugestii. Faptul mi-a atras atenția, dar mai mult în treacăt. Nu-mi închipuiam că... în fine, persoana și-a mâncat înghețata, apoi a scris o scrisoare, urmărită discret de mine. După ce a lipit plicul, s-a ridicat, deranjându-se singură să pună la loc tocul și călimara. Întorcându-se, făcu ordine printre hârtii, mototoli una, apoi încă una, și le puse în scrumieră. Apoi se ridică și ieși. Are un mers mândru, mlădios. Priveam cele două ghemotoace din scrumieră, întrebându-mă dacă merită osteneala să le iau și să le examinez, riscând să fiu observat în această ipostază cam ridicolă. Aveam oare un început de bănuială? Nu cred. Ce bănuială să ai împotriva unei femei frumoase? Sau vei crede, poate, că eram curios să aflu ce mângălise ea pe acele hârtii? Voiam să aflu secrete intime? Nici așa ceva nu intră în profilul meu. Ezitam. O

soluție era să mă mut în loja ei, liberă acum. Chiar atunci, fata care servea, se apucă să golească scrumierele de pe mese. Făcea repede treaba asta și unul din ghemotoacele de hârtie se rostogoli la mine sub masă. L-am dirijat cu piciorul până să-mi vină bine să-l apuc. L-am ridicat și peste un minut păraseam, cam rușinat, cofetăria.. Ajuns în stradă, după ce am făcut câțiva pași, am netezit hârtia...

2

„Dragul meu Domino! Dragul meu Domino!
Dragul meu Domino...”

Era acesta un început de scrisoare? Identitatea dintre caligrafia mesajelor și cea de pe foaia pe care o aveam în față sărea în ochi! Aceeași literă înaltă, suplă – și ca să fiu sincer, mie îmi venise mai demult ideea că scrisul de pe mesaje e cumva feminin, dar cum să iei în serios un astfel de gând? Dar ce-l uimise mai mult pe Emil și acum pe mine e faptul că mai jos se afla un desen, mâzgălit cu penița, înfățișând nu prea clar, ce e drept, contururile parcă ale unei cetăți... Mai era și o pasăre deasupra, un fel de rândunică, și culmea! lângă rândunică o muscă, sau o albină. Cetatea avea un turn ce se înălța deasupra zidurilor („Turnul Tezaurului”! tresărirăm noi), iar deasupra turnului se odihnea o minusculă săgeată, oblică, înțepând ușor meterezele. Pe aceeași foaie, mai jos, sub cetate, era desenat un iepure sau o pisică, sau poate o vulpe, un animal cu patru labe și cu urechile destul de lungi. Alte linii, în zigzag, sau paralele, cercuri (!!!), triunghiuri, cuburi umpleau restul foii mototolite. Dar ce căuta acolo cetatea? Mai precis, Cetățuia? Și săgeata abia vizibilă deasupra turnului?

— Dragă Dane, zise Emil, predau în mâinile tale puternice întreaga afacere, întreaga taină, întregul mister... Eu mă retrag, ca păianjenul, în umbră,

spre a urzi noi planuri... cât mai, cum să spun, cât mai diabolice! Emil râse. Tu acționează! Pe tine, tânăr și strălucit actor, cu viitorul în față, nu te poate bănuî nimeni că-ți consacri timpul într-o căutare a unei himere, cum ar spune marele și inegalabilul Victor Antoniu.

Emil era foarte bine dispus, pe cinstea mea! Descoperirea făcută îl încânta, părea plin de sine și convins că niciun secret nu-i poate rezista până în cele din urmă.

În aceeași zi, la ora șase fără un sfert, ne-am înfățișat la „Arizona” și am rămas acolo un ceas.

— E ca un făcut, zise Emil, după ce plecarăm. Tocmai azi n-a venit.

În ziua următoare am repetat manevra. „Necunoscuta” nu apărură, iar Emil se posomorî iar.

„Dragul meu Domino, dragul meu Domino”, cântam eu. În a treia zi, cu greu l-am convins pe Emil să mă însoțească iar la „Arizona”. Ea nu apărură nici de data asta. Emil se jură pe barba profetului că nu mai calcă pe acolo și că nu vrea să mai audă nimic. Mergeam pe stradă abătuți. Aș fi fost bucuros să am și eu un om căruia să-i pot spune: „Ține pentru tine această poveste, eu nu mai vreau să aud de ea. Ocupă-te tu, descurc-o tu, sau încurc-o, nu mă privește, adio!”

Deodată, Emil, care era inamic al manifestărilor violente, îmi trase un pumn care aproape mă făcu K.O.

— Mii de cofetării! Bătrâne, iat-o! Este ea!...

— Cine, nebunule?

Pentru mine, ea era încă o abstracțiune.

— Necunoscuta! șopti Emil. Privește în dreapta! E singură.

— Bruneta, sau blondă?

— Nu văd nicio blondă! Bruneta!

— Emil, am zis eu. Nenorocitele! Ești sigur că este ea? Știi tu cine e?

Emil mă privi speriat.

— Ei, cine-i? Cine poate fi? Cleopatra? Iosefina?
Eleonora Dusé?

— Știi tu de cine te-ai îndrăgostit?

— M-am îndrăgostit! Ești caraghios...

— Dar aceasta e Valentina Cleja!

— Valentina Cleja? Cine e Valentina Cleja?

— Balerină, Emile. Una din cele mai talentate, revelația ultimei stagiuni... Ești sigur că nu te înșeli? E complet absurd... Ea să ne trimită săgețile?

— Cum să mă înșel? O cunoști?

— Sigur, am fost împreună în turneu, cu estrada. Dar e cu totul imposibil... Ce amestec poate avea Valentina?...

Nu-mi venea să cred, și iată ce am făcut. Am vorbit cu Svetlana, o fetiță din vecini, un drăcușor cu ochi negri, și a doua zi ne-am dus la Palatul Culturii unde estrada avea repetiție. Acolo, Svetlana îndrumată de mine, o pândi pe Valentina Cleja și când o văzu îi întinse un program, din trecuta stagiune, cu „Lacul lebedelor”, în care balerina avea rolul Odetta-Odilia.

— Un autograf pentru o mică admiratoare! strigă Svetlana, irezistibilă.

Așa o învățasem. Scena se petrecu lângă cabina portarului. Balerina, cucerită de mutra drăcușorului, îl rugă pe portar să-i dea tocul și sub fotografia ei din program scrise: „Cu drag, Vali”.

Aveam toate motivele să mă felicit pentru reușita stratagemei. Svetlana îmi întinse programul cu autograful balerinei.

— Ca recompensă, stimată domnișoară, te invit la o înghețată, am zis, deschizând programul.

Am fluierat de uimire. Nu încăpea îndoială, Emil nu se înșelase. Scrisul Valentinei era același cu cel de pe mesaje! Misterul fusese dezlegat! Dezlegat?...

— Dar tu când îmi dai un autograf? mă întrebă drăcușorul.

— Așteaptă!... Așteaptă să devin celebru...

La început am fost atât de uluit, că nu-mi dădeam deloc seama care ar trebui să fie următorul pas... Mă aflu în sala mică a Casei Universitarilor, unde estrada făcea ultimele pregătiri înainte de a pleca în turneul de vară. Pe scenă ieșise baletul. O urmăream pe Valentina, năuc, când de mine se apropie Titu Lupșa căruia nimeni nu-i spune altfel decât „Il Impressario”.

— Vii cu noi? Știi că poimăine plecăm?

În sală se făcuse întuneric, numai scena era luminată, și acolo Valentina, rămasă singură, părea că se înalță, că plutește prin văzduh, și vocea lui „Il Impressario” mă împunse în tâmpla stângă, avea o voce metalică și seacă. Am tresărit.

— Să vin cu voi?

— O să fie extraordinar, zise el.

— Ar trebui să mă gândesc...

— Până mâine la douăsprezece, niciun minut mai târziu, că fac formele, predau lista, cer biletele... Clar?

— Mâine la douăsprezece voi fi aici.

— Nu aici, la administrație.

— Perfect, la administrație. Boiangiu vine?

— Bineînțeles, scapă de nevastă, nu pierde el prilejul...

Acum Valentina îngenunchease și muzica părea că îngenunchează și ea, și urmă o clipă încordată, o tăcere densă ca roșul rubinului, pe urmă viorile și violoncelul se destinseră într-un salt, trupul balerinei se prefăcu în arc, brațele flutură împrejur, iar picioarele balerinei se mișcau pe lumină. Minunat dansa Valentina! Dumnezeu, ce poveste încurcată!...

Și iată-mă la poștă, dând o serie de telegrame.

„Dagmar Deleanu, Carpați, 11. Te aștept mâine, joi, ora zece dimineața.

Dan”

„Victor Antoniu, Bastionului, 3, Loco. Descoperiri senzaționale stop mâine ora zece veniți.

Dan Leordeanu”

„Gavrilă Pop-Salamanca, Rădăcinilor 44. Adunarea piraților mâine ora zece important.

Dan Leordeanu”

Să fi văzut ce mutră făcuse funcționara de la poștă!

Trimisesem telegramele, fiindcă mă simțeam îngrozitor de obosit și n-aveam chef să mai alerg de la unul la celălalt. Pe Emil l-am găsit acasă, citea. Am ieșit pe înserate și ne-am dus la braseria Continental, unde nu e lume multă, domnește o răcoare agreabilă, și totdeauna frapierele sunt pline cu sticle de bere, printre mari și străvezii blocuri de gheață. Am cinat, doi burlaci bătrâni, ca în vremurile liniștite; înainte de a ieși cu mine, Emil îmi ceru cuvântul de onoare că nu voi vorbi despre... știți despre ce. I l-am dat. Oftam în taină, bănuind ce mă așteaptă, știam ce rezultat vor avea discuțiile de a doua zi, la care îi convocasem pe toți membrii expediției din subterană, cu excepția lui Spiriduș. Dacă i-aș fi știut adresa, poate l-aș fi chemat și pe el...

Mâncam liniștiți și cineva puse tonomatul să cânte pentru a cincea oară „La Comparcitta”... Oberchelnerul mă privi și ridică din umeri. În ce mă privește, nu-mi părea rău, aceasta e una din melodiile mele preferate. Da, eram foarte obosit.

3

Îmi plac diminețile de vară, cât e încă răcoare și umbră multă. Emil plecase la serviciu, la opt, iar

eu coborâsem în grădină cu una din cărțile pe care le revăd în fiecare an. Cred că fiecare om are unele cărți, nu multe, poate cincisprezece, poate douăzeci și cinci, la care revine mereu, toată viața. Numărul acestor cărți crește mereu. Una la câțiva ani. Și pe măsură ce înaintezi în vârstă, tot mai rar adaugi câte o carte în fondul acesta de aur...

Salamanca mă găsi acolo, el veni mai devreme, și m-am bucurat văzându-l.

— Cum merg treburile, ai reușit să mai scoți ceva de la bătrânul inginer? l-am întrebat.

— Deocamdată nimic. L-am mai văzut o dată, am discutat despre toate lucrurile din lume în afară de ceea ce ne interesează. Gura Sfinxului e mută ca dâra lăsată de zborul păsării!

— N-are importanță! S-ar putea ca rezolvarea să ne vină din altă parte, am zis.

— Eu pe inginer nu-l slăbesc până ce nu aflăm chiar și de câte ori a supt de la maică-sa, făcu domol Salamanca, cu încăpățânarea lui calmă. Numai să nu mă grăbiți. Lucrurile făcute încet sunt cele mai trainice. Babilonul de aia a pierit, că a fost ridicat peste noapte.

— Nu știi ce ar zice istoricii! am râs eu.

La ora fixată veni poetul și îndată după el, Dagmar.

— Ai aflat ceva în legătură cu *mâna*? Cu ciungul?

Am privit-o puțin mirat. Era foarte bronzată și slăbise puțin, ochii și dinții îi străluceau, cu părul ei mare și întunecat părea o mulatră, o frumoasă mulatră. Cine e mai frumoasă, Dagmar sau Valentina?

Victor Antoniu își pusese iar bunul și bătrânul lui costum de „aventură”. Și el părea foarte preocupat de ultima sa descoperire, cea din Vechea Episcopie.

Luându-mi în serios calitatea de gazdă, am pregătit cafele, pe care le-am servit cu tot dichisul. Apoi am povestit evenimentele ultimelor zile și uitând sfaturile lui Emil am insistat asupra măiestriei sale și apoi asupra măiestriei mele, care măiestrii, reunite, ne puseseră pe urmele balerinei Valentina Cleja..

— E clar, zise Victor Antoniu, fără a se gândi măcar un minut. Dacă Valentina pleacă în turneu, trebuie să te duci și tu. Ce noroc că ți s-a oferit ocazia! E un prilej excelent ca s-o urmărești pas cu pas.

Nu mă îndoisem nicio clipă că acesta va fi verdictul, încă de ieri. L-am privit întrebător și pe marinar.

— Da... trebuie urmărit și acest fir, zise el.

— Va trebui s-o cucerești pe balerină, zise Dagmar, cu toată seriozitatea.

— Ideea este înțeleaptă, să fii însă foarte precaut, făcu poetul, cu mutra lui de faraon.. Probabil, cred... îmi închipui că Valentina știe despre amicitia ta cu Emil... știe și despre expediția noastră, la care ai luat și tu parte...

— În acest caz tentativa mea e condamnată de la început, am zis. Valentina, cunoscând faptul că și eu sunt amestecat, se va feri de mine, o spun cu toată certitudinea.

— Oricum, trebuie urmărit și acest fir, repetă Salamanca.

— Nu poți s-o lași să plece, acum când știi că ea ne trimite mesajele! zise poetul.

— Dar ce să fac? N-o pot aresta.

— La ce ne-ar folosi? Vei pleca în turneu cu estrada, o vei urmări...

Victor Antoniu părea entuziasmat de rolul meu. Pun pariu că ar fi schimbat bucuros cu mine!

— Dacă ai reuși s-o cucerești, zise el, ar fi cel mai bine. Cred că nu ai nevoie de lecții despre

felul în care se cucerește o femeie! Folosește metoda care-ți convine (ce mărinimie!) și, cu cât va fi mai rafinată, cu atât succesul va fi mai sigur...

O urmăream pe Dagmar cu coada ochiului. Pe ea n-o deranjau cuvintele lui Antoniu, n-o întrista deloc rolul ce mi se oferea. Se preface? mă gândii. De ce se preface? N-ar avea niciun motiv, la urma urmelor. Nu-i spusese niciodată că aş iubi-o, nu-mi plac mărturisirile, dă-le dracului, cred mai mult în dragostea fără mărturisiri, fiindcă, după ce faci mărturisirea, parcă se duce ceva... Totuși Dagmar n-ar fi trebuit să se prefacă, să arate că e veselă, când eu plec și încă plec cu misiunea ce mi s-a dat... Nu, nu se preface, pur și simplu nu-i pasă. „Sunt o rafinată, n-ai observat?”

Și iată-mă telefonându-i lui „Il Impressario”.

— Domnule, vin! Pune-mă pe listă.

— Te pun pe listă între două fete, ești mulțumit? Deseară la șapte cincizeci.

— Cum, plecăm deseară?...

Teribil om „Il Impressario”! După felul cum lucrează, după modul cum pare că le aranjează pe toate în ultima clipă, ai zice că ansamblul gospodărit de el ar fi tot timpul pe cale de desființare. Și totuși de când îl cunosc, nu-mi amintesc de un spectacol sau de un turneu în care sălile să nu fie totdeauna puse la punct, locurile la hotel, pentru actori, rezervate din timp, mesele la restaurante, pregătite la ora potrivită. N-am văzut om care să rezolve mai simplu și mai calm cele mai complicate chestiuni. Și rezolvă orice. Îi lipsesc balerine, din ansamblu, sau vreo dizeuză? Credeți că umblă să le caute? Nu, deloc, vin ele, în ultima clipă, dar vin, și totdeauna trupa e completă. El nu se roagă de nimeni. Știam că are nevoie de mine, dar credeți că a făcut măcar un gest, a spus o vorbă pentru a mă convinge să vin? Nu... Pe scurt, îmi place felul său de a lucra. Și nu e simplu să

conduci o formație de estradă, din punct de vedere administrativ, e o bătaie de cap teribilă, dar, dacă ai cap aerisit ca al lui „Il Impressario”, toate merg strună, parcă de la sine. Un tip grozav, pe cinstea mea.

— Bătrâne, plec! Să-ți explic cum...

Emil duse degetul la gură.

— Sst! Nu-mi explica nimic. Pleci cu estrada în turneu, s-o urmărești pe... Știu pe cine! Să nu iasă altceva din asta.

— Cum ai aflat? Cine ți-a spus?

— Nu mi-a spus nimeni, am propriul meu cap, știu să gândesc, plecarea ta era singura hotărâre rezonabilă ce se putea lua...

— M-am sfătuit și cu...

— Nu pronunța niciun nume, nu vreau să aud de nimeni. Îți doresc succes. Scrie-mi. Dar nu despre... mii de cofetării, știi tu despre ce, ci despre succesele tale artistice, despre locurile prin care treci. Emil mă conduse până la colțul de unde luam mașina pentru gară și acolo mă îmbrățișă. Era agitat, parcă ar fi plecat el, nu eu... Dă-mi... zise.

— Ce?

— Poate n-ai nevoie... Dă-mi foaia... hârtia mototolită... cetatea aia blestemată, dacă o să am timp o să mă uit puțin... să văd ce e cu săgeata...

— E pe noptieră, lângă pipă, am zis. Ah, *dezinteresatule!*

— Să nu tragi concluzii pripite, zise Emil. Problema mă interesează cel mult din punct de vedere sportiv...

— Dar pe Valentina... pe Valentina n-o iubești?

— Ești un caraghios!

— Bagă de seamă, am primit misiunea de a o cuceri!

— Succes! Succes, bătrâne, în toate privințele!

Cu un urlet mașina se urni spre gară. Nu călătoream cu trenul; cele două autobuze ale noastre așteptau acolo, în piața gării. Poate vă închipuiți că plecarea unui ansamblu de estradă în turneu înseamnă agitație, nervi, telefoane, strigăte... Nimic din toate acestea. Sub ochiul de gheață al lui „Il Impressario” totul se desfășură într-o neverosimilă liniște și pace. La ora șapte și cincizeci nu lipsea nimeni, deși plecarea urma să fie dată la opt, asta o știa toată lumea. „Il Impressario” nu făcea apelul, el nu-i aștepta pe întârziați. Valentina se urcase prima în mașină și acum stătea lângă geamul dat jos. Această fată, atât cât o cunoscusem eu, era destul de retrasă și gestul ei de a sta singură în mașină, în timp ce toți așteptau afară semnalul de îmbarcare, nu mă miră. Am trecut încet pe lângă autobuz, salutând-o.

— Ce faci? mă întrebă Valentina. Vii iarăși cu noi? În tonul ei nu se simțea nimic, dar absolut nimic ostentativ. Urcă, îmi zise. Mai bine să stai dumneata lângă mine decât altcineva.

Știam că unul dintre dirijori încercase, fără succes, să se apropie de ea, cu ocazia turneului precedent. În felul acesta invitația ei părea firească totuși...

— Bine, i-am spus, ține-mi locul, cu toate că, să știi, nu vreau să fac pe nimeni gelos.

În seara aceea trebuia să ajungem într-un orașel, unde în zilele următoare dădeam primele spectacole. Când autobuzele intrară în munți, scăparăm de zăpușeală. Valentina, care tăcuse mereu, se întoarse spre mine.

— Cum o duci?

Eu discutasem din momentul plecării cu Boiangiu, îl aveam la stânga, ne consultam în privința programului și o neglijasem, poate voit. Ea mă întrebase cum o duc, iar eu mă făceam că nu

aud. Habar n-aveam cum trebuie să încep. Crezusem că va fi simplu: n-o scapi din ochi, dacă poți te împrietenești cu ea, o; supraveghezi, tragi concluzii... E foarte greu să prevezi dinainte ceva, totdeauna intervine neprevăzutul, și iată, asta așteptam eu, apariția neprevăzutului, fiindcă prea corect, prea banal se desfășuraseră toate până acum... O salutasem, ea mă invitase să iau loc alături, apoi tăcuse, tăcusem și eu, tăcuserăm amândoi, între timp mașina urca prin munți, afară era o noapte senină, pădurile aveau o strălucire neagră, sub lună, era frumos și răcoare, și auzeam crâmpoșe de discuții și râsete și așteptam neprevăzutul.

— Oare mai avem mult de mers? întrebă Valentina. Cred că Domino e nerăbdător... Mă așteaptă.

Domino! Cel căruia îi era adresat acel început de scrisoare! „Dragul meu Domino..!”

„Taci, băiete! N-o întreba nimic. Tactica bătrânului pirat Salamanca. Nu întreba niciodată, lasă-i să vorbească singuri, dacă au chef. Dacă nu... N-o întreba cine-i Domino. Micuțul și drăguțul Domino. Văzând că tu taci, te va lămuri singură.” „Știi, m-am logodit, va spune. E foarte drăguț și bun cu mine, la anul ne căsătorim”... Sau: „Știi, în orașul acela am un prieten... I-am telefonat să mă aștepte, îl cheamă Domino”. Sau: „Domino e un tip șmecher, care...”

Nu, Valentina tăcea, nu se grăbea să-mi dea nicio lămurire.

— Pe la unsprezece sper să ajungem, i-am răspuns.

— Ești bucuros să pleci? întrebă Valentina.

— Că plec? Unde?

— Că pleci... călătorești... nu-ți place? Mie da. Mereu aș...

— Călători, completei eu.

Am ajuns înainte de miezul nopții. Autobuzele s-au oprit în fața hotelului, eram foarte curios să văd cine este Domino și, coborând imediat, m-am tras într-o parte. Nimeni însă nu veni în întâmpinarea Valentinei și nici ea nu privi împrejur nerăbdătoare. Singură urcă treptele hotelului. Am ajuns-o din urmă.

— Văd că n-a venit!?

— Cine? păru mirată Valentina.

— Domino. Nerăbdătorul care trebuia să te aștepte...

Valentina mă privi cu seriozitate, lung, apoi un zâmbet ciudat îi ridică ușor colțul stâng al gurii, numai colțul stâng.

— Dar a venit, zise. A venit! Se putea să nu vină?

— Da? Serios? Și unde e?

— Dar e aici. Aici!

M-am uitat împrejur, ca un prost. De data aceasta Valentina râse, dar nu fu un hohot zgomotos și nici jignitor. Râse și urcă mai departe scara.

4

Trei zile mai târziu.

Valentina toată în negru, suplă, alcătuită din linii prelungi, se pregătea să intre în scenă. La doi pași de ea, cu brațele încrucișate, posomorât, nemișcat, Mircea Pandrea, partenerul, blond, frumos, fotogenic, înfățișarea ideală pentru un balerin. Am observat că înainte de a intra în scenă ei nu se priveau niciodată. Și nici nu-și vorbeau. Spectacolul nostru din seara aceea se numea „Revista stelelor de mare”. Boiangiu, cu mine, și cu Marina Matei, o studentă la cinematografie în vacanță, făceam prezentarea programului și a actorilor, intercalând cuvenitele încurcături și gaguri, totdeauna necesare. Boiangiu imita

fantastic: mersul trenului, o babă tânguindu-se, pe Beligan, pe Giugaru, aparatul de radio, magnetofonul... Eu îl imitam pe el cum imită. Ieșea bine. Marina, colega noastră, nu e o frumusețe, e micuță, mereu în fierbere, și cineva i-a spus că va cuceri scena prin talent, ca Bette Davis, căreia parcă îi seamănă...

O priveam pe Valentina. Își ținea pumnii împreunați, nu respira. Regizorul îmi făcu semn, am ieșit în lumina orbitoare a scenei, ciocnindu-mă de Boiangiu, care venea din partea cealaltă. Ne-am luat la ceartă – așa era prevăzut în text – Marina a intervenit, s-a iscat o nouă încurcătură, publicul a râs, apoi noi ne-am topit și, în timp ce lumina pălea și reflectoarele colorate intrau în funcțiune aruncând o perdea difuză, cețoasă, balerinele, transformate, probabil în sirene, se repezără într-un preludiu ritmic, înainte de intrarea soliștilor.

Scena reprezenta un colț tainic din fundul mării, al Mării de Sargassum, probabil. Epava unui transatlantic, bănuiesc că a Titanicului, zăcea într-o rână, la margine meduze, șerpi și alte viețuitoare stranie, pictate pe fundal, prindeau viață în lumina mereu schimbătoare a reflectoarelor.

Sirenele se porniseră pe un dans îndrăcit, acolo în fundul mării când... o auzii pe Valentina șoptind: „Haide, dragul meu Domino!” și apariția ei le înngenunche deodată pe toate celelalte fete din balet. Mircea Pandrea reprezenta un fel de duh rău ce bântuie pe acolo, simbolurile acestea sunt totdeauna puerile, oricum ar fi îmi place foarte mult baletul și o urmăream vrăjit pe Valentina. Ea se retrăgea în fața inamicului, în timp ce sirenele urmăreau îngrozite lupta, și era un joc de lumini și de trupuri agile, și în mijlocul lor, ca un-adevărat vârtej, Necunoscuta mea. Până la urmă, firește, simbolul răului fu doborât și, în aplauze de triumf,

balerinele zburară de pe scenă. Profitând de faptul că Valentina era emoționată, deci vulnerabilă, am încercat un prim atac. Bine am făcut? Rău?

— Spune-mi, Vali, cine e la urma urmei Domino al tău? După felul cum i te adresezi, mi-am făurit despre el o imagine ciudată, parcă ar fi un *arcaș* legendar, o ființă nevăzută, care trimite săgeți...

Ea zâmbi. Nevinovat, naiv zâmbet! Pieptul încă îi fremăta, după dans.

— Dacă-ți spun ai să râzi...

Mircea Pandrea se apropie și-i sărută mâna.

— Ai *fost* foarte bine.

Relațiile dintre ei erau cât se poate de protocolare.

— N-am să râd, pe cuvânt, revenii eu.

— Nu-ți spun. Poate altă dată... De fapt, nici eu nu știu...

În clipa aceea regizorul secund mă prinse de braț:

— Fugi repede, ai o telegramă!

Factorul mă aștepta jos. Eram neliniștit, nu-mi place să primesc telegrame.

„Zeița celor patru vânturi te salută, îndrăzneț navigator! Ea te însoțește în toate drumurile tale, cu veșnica ei neliniște, și nu-ți cere credință oarbă, ci numai să te gândești uneori la ea, și s-o adori totdeauna.”

Nu degeaba se uitase poștașul la mine cam cruciș. Telegrama era iscălită de Dagmar. Îmi răspundea la epistola pe care i-o trimiseseam. Nu se încurca fata asta cu scrisori, n-avea răbdare să umple foi întregi. Singura scrisoare, scrisă de ea pentru mine, a fost aceea adusă de maică-sa... Cu blancheta în mână am revenit în culise și așa am intrat pe scenă. „Tocmai am primit o telegramă din partea zeiței care-i ocrotește pe navigatori, pe cei curajoși...” Pe cinstea mea, așa am început. Regizorul în culise căsca ochii de mirare.

Introducerea neprevăzută s-a legat însă foarte bine de ceea ce urma...

— Dar ai primit într-adevăr o telegramă? zise mai târziu Valentina.

— Din partea lui Domino, i-am răspuns pe negândite.

— Oare?...

5

N-aș putea să explic exact cum ne-am împrietenit... Eram singuri, fiecare, în mijlocul acelei echipe gălăgioase și vesele, împărțite în grupuri, grupulețe și biserițe. Felul retras de a fi al Valentinei nu-i crease amiciții printre celelalte fete din balet, care o considerau poate încrezută. În același timp era lucru știut că ea nu acceptă atențiile nici unui bărbat. Știe Dumnezeu cum se împacă această purtare cu celălalt rol al ei, cel pe care i-l atribuiam noi, de persoană misterioasă care scrie mesaje ciudate... Sau poate că, dimpotrivă, se împacă, nu știu. Pe de altă parte nici eu nu aveam prieteni apropiați în ansamblu. Boiangiu, om cu mult mai în vârstă decât mine, un foarte bun actor și coleg, e de felul său un tip cam posomorât, chiar și atunci când apare în roluri comice, ceea ce de altfel creează un dublu efect. Nimic din ceea ce făcea Valentina nu era de natură să-mi întărească suspiciunile. Lua parte la repetiții extrem de corectă, foarte punctuală, ea nu întârzia niciodată, spre deosebire de alte colege, era atentă la pretențiile maestrului de balet; când însă nu-i convenea o părere sau o sugestie a acestuia, nu-l asculta, se înarma cu o încăpățănare mută și ieșea totdeauna victorioasă. Fiind vedetă, maestrul de balet n-avea altă soluție decât să cedeze. Înainte de a intra în scenă, fie că ne aflam în incinta modestă a unui cămin cultural sau într-o sală pretențioasă, emoția îi colora obrazii, îi

aprindea privirile, n-am văzut-o niciodată blazată: credea în arta ei, dar nu vorbea despre asta niciodată. După spectacole, seara, cinam mai totdeauna prin restaurante, unde rămânea tăcută ore întregi, în mijlocul discuțiilor zgomotoase. Descoperea în timpul zilei câte o cofetărie unde îi plăcea să rămână ceasuri întregi, citind uneori, alteori scriind scrisori.

Într-o zi avu loc o întâmplare ce mi-a dat de gândit. De fapt, abia dacă-i pot zice întâmplare. Dădeam spectacol, seara, într-o cunoscută stațiune balneară și intrasem noi doi la o mică braserie. Valentina a cerut cafea și mi-a spus că va începe o epistolă. Aveam ceva împotriva? Firește că nu. Comandasem pentru mine o bere și priveam în stradă, încruntat, de teamă să nu-mi scape ochii asupra scrisorii ei. Aș fi vrut încă o dată să-i văd scrisul, să verific... Ea nu așternu mai mult de trei-patru rânduri, și ridică ochii.

— Ce să-i mai scriu?

— Dar cui îi scrii?

— Lui Domino, firește, răspunse Valentina. Acum s-a întors acasă...

— Știi ce, Vali, Domino al tău...

— Poate nu mă crezi? Citește.

Ciudat lucru! *Îmi întinse foaia de hârtie cu scrisul ei*, pe care-l cunoșteam atât de bine din mesaje, îmi întinse foaia cu un gest spontan, oarecum naiv și copilăresc, ca și cum n-ar fi avut niciun motiv să se teamă că se va trăda.

„Dragul meu Domino, tu ce mai faci? De când ai plecat, nu știu să se fi petrecut fapte deosebite. Alaltăieri am dat spectacol la Sighișoara, ieri am călătorit, azi dansez iar, să nu crezi că sunt obosită, viața aceasta îmi convine de minune. Colegii sunt drăguți...”

— Altceva ce să-i mai spun? întrebă Valentina, nevinovată.

— Spune-mi, joci teatru, Vali? Domino, ăsta!...
— Vrei să renunț la el? Ca să fiu de tot singură?
— De ce să renunți? Dar cel puțin spune-mi cine e?

— Credeam că o să înțelegi... Domino e o ființă. Nevăzută. Mă însoțește uneori. Când mă plictisește îl trimit acasă.

— Îl trimiți?

— Da, e ascultător. Și atunci îi scriu. Când revin acasă găsesc o mulțime de plicuri, le desfac, le citesc, e foarte plăcut, ți se pare că ai primit scrisori...

— Îți bați joc de mine?

— Nu, Dane, nu-mi bat niciodată joc de nimeni.

— Astea sunt născociri de fată bătrână...

— Ei, și ce?

— Cum de te plângi tu de singurătate? Ar trebui să miști doar un deget pentru ca în juru-ți să roiască bărbații...

— Ce prostie ai spus!...

— Da, recunosc... Nu m-am exprimat exact, altceva am vrut să zic.

— N-am nevoie să roiască în jurul meu nimeni, nici măcar fluturii. Domino e bun. De aceea țin la el, dar să știi că nu sunt nebună.

— Vorbești ca și cum ai fi trecut prin încercări grele... prin dezamăgiri...

Valentina mototoli scrisoarea ei către Domino și o puse în scrumieră. Ce neglijentă e, mă gândeam, cum lasă aici și dincolo hârtii cu scrisul ei, și în același timp trimite mesaje misterioase... Nu se ferește deloc!

— De unde știi tu că nu e chiar așa? mă întrebă, după o tăcere.

— Ești prea tânără! N-ai avut când!

— Nu fac caz de încercările prin care am trecut, să știi că n-am vorbit niciodată cu un bărbat despre aceste lucruri... Tu cel puțin nu urmărești

nimic cu mine, sper... Știi că am trăit într-un orfelinat, până la vârsta de treisprezece ani?

— N-ai părinți?

— Aveam două luni când a murit mama. Și în același an, în 1943, tata...

— Pe front?

— Da... a fost dat dispărut. Însă, Dane, eu nu fac caz de această împrejurare. Consider – că n-are importanță. Viața mea e o poveste stupidă, puțin melodramatică. Am fost adoptată până la urmă de o familie cumsecade... Inevitabilul bărbat mai în vârstă care... stupid, stupid, stupid!... Să nu povestești nimănui. Eu abia acum încep să trăiesc. Și Domino m-a ajutat foarte mult. Fără el...

— Asta e tot?

Mă purtam ca un venerabil ticălos. O interogam într-un moment atât de nepotrivit! Valentina însă nu păru deranjată de întrebare.

— Ce-ar mai putea fi? Mă privea cu ochii ei întunecoși și limpezi.

Într-adevăr, ce-ar mai putea fi? îmi ziceam. Mai sunt săgețile, mesajele, frumoasa mea, misterioasa mea „Necunoscută”. Era cât p-aci să dau cărțile pe față, să-i explic ce bănuieli aveam, să-i cer explicații. Taci, băiatule! Nu așa...

— Există cineva care te admiră, am spus. Un prieten, un bun prieten al meu...

Întindeam un fel de cursă. Prima săgeată cu primul mesaj îi fuseseră adresate lui Emil, nu? Valentina nu reacționează în niciun fel. Nu mă întrebă nimic, nici eu n-am mai revenit. După câteva minute am încercat să pun o nouă cursă. Am luat scrisoarea ei mototolită, am netezit hârtia.

— Ai un scris frumos, neted, înalt, grațios, seamănă cu tine. Un scris care se întipărește în memorie, din prima clipă.

O fixam ca șarpele care-și vrăjește victima. Așteptam o tresărire, o vorbă necontrolată. Nimic.

Ca și cum ar fi scris acele mesaje în stare de hipnoză, și nu și-ar mai fi amintit despre ele. Mai târziu am întrebat-o:

— Nu fumezi?

— Nu, n-am încercat, și-mi pare rău. E un handicap pentru o balerină, nu-i așa?

— Mi s-a părut că ai cerut „Carpați” de un leu, înainte. De turneu, într-o seară.

Valentina fu sincer mirată.

— Nu înțeleg, cum să cer „Carpați” de un leu când n-am fumat în viața mea? Și de ce tocmai de un leu?

— Fumătorii adevărați nu iau pachetul întreg...

Atacul meu fusese respins cu (nepăsare).
Valentina, Valentina, ce să mă fac eu cu tine?

6

I-am dat un aviz telefonic lui Emil, pentru unsprezece seara, voiam să aflu noutăți. După spectacol, m-am dus la Telefoane, singur, și am așteptat legătura. Era foarte cald...

— Bătrâne, tu ești? se auzi vocea lui Emil.

— Salut, bătrâne, eu sunt, dar mai știi? Poate că nu-s eu! Ce faci?

— Bine... răspunse Emil.

— Dar Salamanca?

— Tot bine. Nu l-am mai întâlnit.

— Și Victor Antoniu?

— Bine. Nu l-am mai văzut.

— Și...?

— Dagmar? Foarte bine, nici pe ea n-am mai văzut-o.

— Mulțumesc pentru noutăți!

— N-ai de ce! Bătrâne, alo! Mă auzi? Ceva foarte important. *Persoana* e acolo? Întrebă Emil.

— Cine? „Necunoscuta”? Sigur că e aici!

— Foarte ciudat!...

— Cum?

— Zic că e ciudat...

— S-a întâmplat ceva?

— Da. Hm! Ascultă... Ba nu, mai bine îți scriu... Pe unde veți fi în zilele următoare?

— Mai stăm aici, mâine și poimâine...

— Îți scriu amănunțit, chiar în seara asta. Trimit recomandat-expres, bine?

— Perfect, bătrâne, recomandat-expres, la post-restant.

— De ce la post-restant?

— E mai sigur...

— Ai dreptate! Chiar acum îți scriu... Foarte ciudat!...

— Nu-mi poți spune la telefon?

— Prefer să-ți scriu. Telefonul nu rabdă asemenea absurdități...

— Înțeleg... Atunci, scrie-mi chiar acum! Poate o primesc mâine...

7

În dimineața următoare „Il Impressario”, totdeauna activ, organizează o excursie până la un schit aflat în gura peșterii Letca, sau dacă vreți, invers: până la o peșteră în gura căreia se află un schit. Grupurile pleacă pe rând. Din echipa noastră făcea parte însuși „Il Impressario”, Boiangiu, Tina, o balerină, Armand Scurtu, diseur, și eu. Am întrebat-o pe Valentina dacă nu vrea să ni se alăture. Păru foarte bucuroasă de invitație. Am făcut o bucată de drum cu forestierul, apoi pe jos, prin munți... La schit, călugării – erau doi – ne vândură lumânări și intrară în peșteră. Alte grupuri sosiseră înaintea noastră, era cam înghesuală. N-aș zice că mă simțeam foarte vesel pătrunzând în peșteră. Mi-am amintit... știți ce! Totuși nu mi-am uitat misiunea și într-un moment când Valentina se afla lângă mine, am zis:

— Îmi plac mult expedițiile subpământene...
Păcat că lângă orașul nostru nu există așa ceva!

Valentina nici nu luă în seamă spusele mele. Privea absorbită tavanul înalt și boltit, blocurile imense de piatră ce se repezeau spre noi într-un urlat mut...

În seara aceea, la post-restant, încă nu venise nimic pentru mine. Plicul lui Emil l-am primit abia a doua zi dimineața.

„Bătrâne, acum două zile, – întorcându-mă acasă, am găsit o nouă săgeată! Se înfipsese în perdea, ca și atunci. Dacă mai continuă așa, perdeaua mea va fi transformată în sită! Iată mesajul: „Pericolul e mare, iar câștigul mic”. Același scris, adică al Necunoscutului... Și pe aceeași hârtie. Ce părere ai? Dacă persoana e acolo, împreună cu tine, atunci cine trimite mesajele? Și în ce scop? Am fost de vreo două ori până sus la Cetățuie, doar ca să mă plimb. Venirile noastre acolo deranjează pe cineva? Pe cineva care caută și el „Frumusețea”? Dar enigma principală rămâne deocamdată prima! Oare am comis o eroare grosolană și scrisul de pe mesaje nu e al persoanei, al Necunoscutului? Oare «Necunoscuta» poate fi în două locuri deodată? Tu n-ai reușit să afli nimic?”

Scrisoarea lui Emil mă făcuse K.O.! Deci, Valentina e aici, iar acolo săgețile și mesajele continuă să pice! Biata Vali, o bănuiam pe nedrept... Dar e imposibil, pot fi atât de identice particularitățile grafologice a două persoane diferite? Stabilisem asemănarea până la cele mai mici amănunte, până la virgulă, până la pălăria lui „î” și înclinația semnelor de exclamație...

— Ce e cu tine, Dane? mă întrebă Valentina. Te uiți la mine atât de pierdut!... Te-a trimis cineva să mă pețești? Nu mă mărit. Nu-l las pe Domino singur.

Trebuia să bat în retragere. Nu-mi rămânea decât să-i explic lui „Il Impressario” că imprevizibile complicații mă recheamă acasă. Nu era frumos, știu. Trebuia să mă întorc în oraș. Câte încurcături acolo! Pipa lui Belcin... Semnul cu cercurile, și „al doilea semn”, omul cu nucile, ciungul, și... Capul începea să mi se învârtască gândindu-mă numai. Dar – mii de draci îmbătați cu coniac Milcov – trebuie să prindem în cele din urmă un fir! Și apoi... Dagmar!... Mă pregăteam pentru spinoasa discuție cu „Il Impressario”, când m-am pomenit ținându-mi următorul discurs:

„Băiete! Ai conștiința împăcată? Ai făcut totul? Ai ținut cont de indicii și împrejurări? Da? Atunci cum rămâne cu implacabila lege a neprevăzutului? Așteaptă, băiete, oferă-i ocazia să se manifeste!”

Și într-adevăr, mi-am amânat plecarea cu două-trei zile. Dădeam spectacole într-un oraș mai măricel, cu tradiții, dar de ce să nu-i spun pe nume, e vorba de Sibiu; urma să rămânem aici o săptămână. Într-una din zile poștașul aduce la hotel un plic pentru Boiangiu (și aici îl urmărea nevasta!) și un altul pentru Valentina Gleja. Portarul le înmână lui Armand Scurtu, iar acesta mi le dădu mie. Locuiam în aceeași odaie cu Boiangiu, bătrânul însă plecase nu știu unde, și i-am pus scrisoarea pe noptieră și am dat să ies și să duc celălalt plic Valentinei, sau să-l las în ușa ei, dacă n-o găseam. Când să deschid ușa, niște gânduri mă opriră. Fata n-are pe nimeni, așa zice, de la cine e răvașul, că doar nu duce corespondentă cu miticul Domino? Dacă însuși neprevăzutul mi-a pus în mână această scrisoare? Puteam oare să resping șansa ce mi se oferea? Sângele îmi năvălise în obraji, cred că dacă ar fi intrat Boiangiu aş fi fugit iute să duc plicul destinatariei, să scap de ispită, în cameră însă nu apăru nimeni. În viața mea n-am desfăcut un plic

ce nu-mi era destinat și nici n-am să mai desfac.
„Ia stai! mi-am zis. De ce ții să afli ce e cu scrisoarea asta, din curiozitatea de a ști cu cine corespundează balerina, sau fiindcă speri să descoperi ceva? Parcă spuneai că Valentina e în afară de orice bănuială... Și dacă?... Neprevăzutul!...”

Și iată-mă dezlipind plicul, cu un creion, dintr-o parte, cu o măiestrie ce nu mi-o bănuiam. Dar înainte de a scoate scrisoarea m-am uitat la expeditor: N. Andr., Ulcioarelor 41...

„Draga mea fetiță,

Am aflat din ziare că ați poposit pentru o săptămână la Sibiu, mă bucur mult să citesc lucruri frumoase despre tine, draga mea, ca un tată adevărat ce-ți sunt, deși tu nici până azi nu crezi că aș fi tatăl tău adevărat. Tu știi că a trebuit să-mi schimb numele, dar asta nu va mai dura mult. Vreau să te rog, scumpa mea, să-mi scrii două bilețele, e adevărat că ți-am promis să nu te mai deranjez cu așa ceva, dar e pentru ultima dată, îți jur, și tu știi că tatăl tău e un om cinstit și nu face nimic rău, tu știi că ăsta e un joc nevinovat de pensionari, care fac glume unul cu celălalt, fiindcă tata e un om bun și cinstit, dar ce să faci dacă omul e bătrân, nu-i mai rămâne decât să glumească, să facă haz de necaz, și-ți trimite două hârtii pentru cele două bilete, pe unul să scrii cu mâna ta gingașă «AȘ PUTEA SĂ VĂ AJUT», iar pe celălalt să scrii «ȘTIU MAI MULTE DECÂT VOI, DAR NU VĂ SPUN». Și nu te supăra, Valentina mea. Știu că tu ești bună, dar încăpățânată și, dacă-ți pui una în cap, nu ți-o mai scoți, dar ce rost are să fii încăpățânată cu tatăl tău care e bătrân și nu mai are multe bucurii, și asta e și așa pentru ultima oară... Scrie-mi și acum la post-restant...”

Din plic căzură două fâșii înguste de hârtie îngălbenită, hârtia obișnuită a mesajelor! „Biata

Valentina! mi-am zis. Juca fără să vrea un rol necunoscut, într-o ciudată încurcătură, ale cărei proporții nici nu le bănuia...” Nu ne înșelasem! Valentina era cea care scria mesajele, însă fără să aibă idee ce se întâmplă mai departe cu ele! Oh, zei ai neprevăzutului! Dar asta nu e totul...

Era către seară și eu mă frământam în camera de hotel, făcând pași mari în lung și-n lat, mă frământam meditând ce să fac. Să merg la Valentina și dându-i scrisoarea să-i explic totul? Ar fi însemnat să recunosc că o citisem... Pentru nimic în lume. Atunci să-i dau plicul lipit și să tac? Dar nu voiam ca Valentina să fie în continuare un instrument în mâinile acestui „N. Andr.”, care pretinde că-i este tată! O fi adevărat?... Sau, pur și simplu, să nu-i dau plicul?! E puțin probabil că Armand Scurtu o va întreba dacă-l primise... Sau?... Pusesem scrisoarea și cele două fâșii de hârtie mototolită ce serviseră la împachetat „Carpați” de un leu înapoi în plic și-l lipisem iar. Aruncasem plicul pe noptieră, sub fereastră. Era trecut de opt, se întunecase și eu continuam să mă plimb prin cameră. Perdeaua se umfla în adierea vântului ce venea prin fereastra deschisă.

Deodată am auzit un zgomot ușor în spatele meu, spre fereastră. M-am întors fulgerător și am avut timpul să văd în semiîntuneric... *mâna, mâna*, singură, desprinsă de trup, apucând plicul și dispărând. Totul durase o fracțiune de secundă. Am înghețat. M-am repezit cu întârziere la fereastră. Stăteam la primul etaj. Partea aceea o hotelului dădea în curte. Afară se înnopta. N-am văzut nimic. Absolut nimic. Aș fi zis că avusesem o viziune. Scrisoarea însă dispăruse, dispăruse, dispăruse!

M-am liniștit puțin și am ieșit în oraș să fac puțină ordine printre gânduri. Mii de mâini și de degete, nu cred în niciun fel de forțe oculte! Încă de la început mi-am spus că *mâna* aceea singuratică, dacă există, trebuie să fie un... dar să nu mă pronunț dinainte! Pentru mine era limpede că în timp ce eu o urmăream pe Valentina, *mâna* mă urmărise pe mine... În ce scop, știe Dumnezeu sau diavolul, dar vom afla noi! Trebuia totuși s-o previn pe Valentina. Am găsit-o, am luat-o cu mine. Avusesem spectacol în matineu, seara eram liberi.

— Valentina!

— Da? Ce-i cu tonul ăsta?

— Vreau să-ți spun ceva!

— Sper că nu e ceva grav... N-aș vrea să strici totul cu o declarație...

— Draga mea... eu trebuie să mă întorc acasă, plec mâine dimineață...

— Ne părăsești?

— Trebuie... Niște încurcături. Vreau să te previn... în fine, e ceva iluzoriu, o părere, ceva destul de absurd, nu e un pericol imediat, totuși fii atentă...

— Mă amenință ceva? Pe mine?

— Hm... Nu chiar, nu pe tine, totuși... *Mâna* ...

— Cum ai spus? *Mâna*?

— Da, drăcie, *mâna*! E ceva ciudat, cineva care glumește... nu știu dacă glumește, n-am aflat precis încă...

— Cred că înțeleg ce vrei să spui, făcu surprinzător de liniștită Valentina.

— Înțelegi?

— E vorba de o *mână*? O *mână* singură?

— Da, da!

— Credeam că e o viziune pe care o am numai eu...

— Ai văzut și tu *mâna*?

— O dată, dar credeam că e vorba de halucinații...

Eram uluit.

— Spune-mi, când ai văzut-o? Cu ce ocazie?

— În orice caz nu mi s-a părut periculoasă... Dimpotrivă, zise Valentina, față de mine pare chiar binevoitoare... E poate un an de atunci, treceam prin niște clipe foarte grele... Aveam puțin arsenic, nu-ți povestesc de unde, n-are importanță, și mă gândeam dacă n-ar fi mai bine să... înțelegi! Până la urmă nu l-aș fi luat, firește, sinuciderile sunt caraghioase, mai ales cele nereușite.. Nici nu puteam fi sigură că-i arsenic, și nu un praf oarecare. Cert e că a apărut *mâna*, și mi l-a suflat de sub nas, într-o seară când meditam la fereastră. Pusesem otrava pe pervaz, iar *mâna* a înhățat-o și a dispărut. Vesel, nu? N-am știut dacă e vis sau realitate. Arsenicul însă nu l-am mai găsit...

— Nu glumești, nu-i așa?

— Dacă și tu știi de existența *mâinii*, zise Valentina, ce glumă ar fi?

Mă descumpănea calmul ei. Nu părea mirată că o mână circula *singură* printre oameni. Așa e Valentina. Nimic n-o poate schimba. În fața unui trifoil cu patru foi s-ar mira mai mult. Și nici măcar nu m-a întrebat când am văzut *mâna*, în ce împrejurări. Să-i spun oare de plic? Să-i dau prietenește sfatul de a nu mai accepta să scrie mesaje? Pentru a nu mai fi amestecată în... în ce?... Mai bine nu. Mai bine tac. Și așa scrisoarea n-avea să mai ajungă la ea. Și, pe urmă, din vorbele pretinsului ei tată reieșea că Valentina, oricum, refuzase să-l mai asculte în această privință, dovadă insistențele lui. Poate s-ar fi simțit umilită, aflând că eu știu ceva despre mesaje.

Fiindcă acum nu mai aveam îndoieli în privința nevinovăției Valentinei. Ea habar n-avea ce face acel „N. Andr.” cu bilețelele.

Și nu i-am spus nimic. Am sfătuit-o să fie atentă și dacă se întâmplă ceva să-mi scrie, să-mi dea o telegramă.

— Este ceva care te preocupă, zise ea. Oare vrei să descoperi ce e cu *mâna*?

— Dar tu n-ai fi curioasă?

Valentina nu-mi răspunse.

— Îmi pare rău că pleci.

— Am să-i transmit salutări lui Domino. Bine?

— Dar l-am rechemat...

— Și unde e?

— Aici. Cu noi...

— Aha... Tot e bine că nu rămâi singură...

În seara aceea l-am rugat pe Boianu să vegheze discret asupra Valentinei. Fără să-i dau alte explicații. Bătrânul nu-mi ceru lămuriri și-mi făgădui cu o mișcare a bărbiei.

A doua zi dimineață, plecam cu avionul acasă, cu un vag regret de a nu fi continuat drumul prin țară, cu estrada. Ce se întâmplase cu *mâna*? Avea să mă urmărească în continuare? Priveam curios chipurile celor din avion. Figuri de oameni preocupați, prinși de treburi... Câți dintre ei m-ar lua în serios dacă le-aș povesti întâmplarea cu *mâna*?

PARTEA A CINCEA

MÂNA FURĂ DOCUMENTUL

1

Primul lucru pe care l-am făcut coborând din avion a fost să fluier semnalul: „La campanella”, așa, în vânt, pentru mine... Cu toate grijile și nedumeririle ce mă împovărau, mă simțeam într-o dispoziție excelentă. Mă gândeam să merg în aceeași zi să caut strada Ulcioarelor și acolo să am o confruntare decisivă cu individul N. Andr. Firește, înainte de asta trebuia să mă întâlnesc cu ceilalți căutători ai „Frumuseții” pentru a ne pune de acord și a mă asigura de sprijinul lor. Am coborât din autobuz aproape de casa unde locuia Dagmar.

— Tu ești, călătorule?! Și acolo, în plină stradă, mă îmbrățișă. Părea bucuroasă. Nu știu dacă a fost îmbrățișare frățească sau... În preajma acestei fete plutește întotdeauna un aer de incertitudine, în orice clipă simți că se poate întâmpla ceva, dar poate că tocmai acesta e farmecul ei... Uite ce am găsit! zise vârându-mi sub nas o busolă stricată și ruginită...

— Cred că vechitura aceasta a făcut parte din inventarul lui Magellan, când a descoperit Țara de Foc, încercai să fiu ironic.

— Chiar a lui Magellan n-o fi fost, dar a străbunicului meu, da!...

— Cum, tu te tragi dintr-un neam de marinari?

— Tatăl tatălui mamei mele a fost căpitan pe o corabie, pe mai multe corăbii... îmi place să cred că a fost corsar, minți Dagmar.

— Asta explică totul, am zis. Ești strănepoată de corsar, acum pornirile tale stranii și sângeroase și-au găsit o motivare științifică.

— Eu n-am porniri sângeroase!...

— Ba da. Salamanca știe cine ești?

— Nu i-am spus încă, n-am avut ocazia... Știi, iarăși l-am văzut.

— Pe cine?

— Am fost aproape în fiecare zi la Cetățuie, cu Spiriduș. Adică eu făceam plajă și el se urca sus pe Pisc și veghea. Omul înalt și slab, cel care mi-a găsit pieptenul, a apărut. Într-o după-masă... Și ghici ce-a făcut? *A mâncat nuci!*

— Bravo! Altceva?

— Nu e suficient? A stat pe o piatră, privind din când în când împrejur, pe urmă a coborât... Spiriduș, mic cum e, s-a apucat să-l urmărească. Închipuie-ți ce ghinion! Omul nostru s-a urcat în autobuzul de oraș, cum și era de așteptat, iar Spiriduș n-avea bani pentru bilet! Și acolo la capătul liniei, autobuzul pornește aproape gol, și nu te poți strecura neobservat... Eu sunt de vină, trebuia să mă fi gândit... Dar totul s-a petrecut atât de repede!...

— Însă, Dagmar, mâncătorul de nuci era *singur*? Nu-l urmărea *celălalt*, ca atunci?

Punând această întrebare, îmi dădeam seama de gravitatea ei! De răspuns depindea dacă o ipoteză a mea rămânea, sau nu, în picioare...

— Am supravegheat tot timpul împrejurimile, dar n-am văzut nimic. Cred că ciungul nu se afla pe acolo... Ciungul care poate nici nu e ciung...

— Mi se pare că ciungul m-a urmărit pe mine, în turneu, am zis.

— Cum, l-ai văzut?

— Nu, însă...

— Însă ce?

— Dagmar... ieri seară și eu am văzut *mâna*! Acum sunt aproape sigur că ciungul, care nu e ciung și totuși este ciung, are un amestec în scamatoria asta...

— Cum, vrei să zici că mâna lui...? făcu fata pälind.

— Nu te speria, ce naiba, și nu te gândi la cine știe ce... Nu știu nimic precis, presupun că este o legătură între ciung și *mână*...

Nu e bine, dar nu e bine deloc să fii prea sigur de ceva. Mă aștepta o surpriză neplăcută. Din nou neprevăzutul își vârâse coada, admitând că ar posedea și un astfel de organ. În orașul nostru nu există strada Ulcioarelor! Și, cu asta, planul meu de a merge la acel N. Andr., de a-i pune mâna în piept și de a-i spune: „Ascultă, cetățene, destul” se dusesse dracului. Pe plicul adresat Valentinei omul nostru pusese o adresă inexistentă, și probabil un nume fictiv. Cum de nu mă gândisem la asta? Aveam însă următoarea posibilitate: să-i scriu Valentinei și să-i explic sincer totul. Și să o rog să-mi dea adresa omului, a pretinsului ei tată. Însă mai ușor mi-ar fi fost să iau o porție dublă de arsenic, fără apă, decât să-i trimit Valentinei o astfel de scrisoare, din care probabil n-ar fi înțeles nimic. Riscam să o și supăr, să trezesc tăcuta-i încăpățănare, să pierd printr-o imprudență încrederea și prietenia ei, dacă ar fi ghicit că venisem în turneu numai pentru a o urmări. Sfatul reunit al căutătorilor „Frumuseții” (întruniți seara la Victor Antoniu acasă) respinse această variantă.

Poetul era o gazdă primitoare. În locuința lui de burlac convins, se găseau totdeauna sticlute cu bun cacuvecher... Salamanca, fără a se grăbi, ne punea la curent cu mersul cercetărilor sale. Sorin Belcin vorbise în cele din urmă singur, neîntrebat, despre fratele său, și în genere despre viața lor, însă după multe, multe ezitări, după tot felul de

discuții despre alte lucruri care-l interesau mai puțin pe bătrânul lup. Acesta ostenise tot povestind la întâmplări din viața sa, doar, doar îl va face și pe Belcin să deschidă cartea amintirilor. Salamanca aproape că-și epuizase sacul, și nu era mic acest sac, și începuse să inventeze niște istorii destul de stranii pe care însă inginerul le ascultă cu același interes, sau cu aceeași lipsă de interes, asta nu se poate ști. Ce efort colosal trebuie să fi făcut sărmanul Salamanca putem deduce și din amănuntul că lui nu-i plăcea deloc să-și depene amintirile în gura mare, și o făcea numai de nevoie, pentru a-l stimula pe celălalt.

— Da, hm... mormăise într-o zi Sorin Belcin. Salamanca ciulise urechea, parcă presimțind ceva. Hm, hm, hm! mai spuse inginerul spre dezamăgirea marinarului. Și după o tăcere urmă: Hm, hm... să știi Salamanca – se tutuiau – că pe mine nu prea m-au pasionat aventurile de niciun fel... Mă interesa mai mult pictura – păcat că am rămas un diletant... în schimb am fost un bun inginer, e și asta ceva... Dar fratele meu era cu totul altfel... Nu prea semănăm în această privință, el se băga cu plăcere în tot felul de istorii încurcate, făcea pe detectivul amator, urmărirea criminali și hoți (n-a prins niciunul!) și mai ales, odată, mi s-a lăudat că e pe cale de a găsi o comoară. Mi-a povestit ceva, nu-mi amintesc ce, sunt poate douăzeci de ani de atunci, și apoi pe mine nu mă interesau comorile... Ah, da! În mare taină mi-a spus că undeva pe aici există niște subterane, sau așa ceva... Acolo, sau în altă parte, el a descoperit un document ciudat... Ținea să mergem împreună, să explorăm subteranele, dar nu știu cum s-a făcut că până la urmă nu m-am dus. Și tot de la ideea asta cu comoara i s-a tras și moartea!... Avea un prieten, la Câmpulung Moldovenesc, doctorul Țifu, și acela un nebun,

pasionat după tot felul de drăcii, și pe deasupra, inventator (Salamanca mă privi...) Liviu i-a scris și apoi s-a pregătit să meargă la el să se consulte împreună în privința documentului. Și n-a putut să plece cu trenul, a vrut cu tot dinadinsul să zboare cu aparatul construit de propria-i mână, bucată cu bucată, deși se învechise și se afla într-o stare proastă... Am încercat să-l conving să renunțe la ideea asta, însă Liviu nu era omul care să-și schimbe hotărârile. A decolat într-o dimineață de iunie a anului 1938 și la Câmpulung n-a ajuns. Și n-am reușit niciodată să descopăr unde a căzut...

— M-daaa... făcu Salamanca. Trist!... Dar acest doctor Țifu pe unde e?

— Mort demult, răspunse Sorin Belcin. Pe front...

Terminând de povestit, Salamanca mă privi. Știu la ce se gândea, părerile noastre, în această privință, erau asemănătoare.

Ceva mai târziu, am plecat acasă, frânt de oboseală, fără motiv, iar când am ajuns mi-am dat seama că nu era vorba de oboseală, ci de febră. Aveam aproape treizeci și nouă de grade! Timp de câteva zile am zăcut doborât. De o maladie despre care un medic a zis că e gripă virotică, asiatică sau africană, iar altul, un bătrânel blajin n-a zis nimic, dar l-a întrebat pe Emil dacă nu cumva suferisem vreun șoc nervos. Poate că nu greșea bătrânul, fiindcă în două rânduri, când febra trecea de patruzeci, am avut impresia că văd *mâna*. Nici acum nu sunt sigur, a fost halucinație sau...?

Pe urmă, în a cincea sau a șasea zi febra a scăzut dintr-odată. Înzdrăvenindu-mă am aflat că în acest răstimp căutătorii „Frumuseții” nu stătuseră cu brațele încrucișate...

Vi-l puteți închipui pe Victor Antoniu stând de veghe în turnul unei biserici, cu binoclul în mână? Eu, nu. Și totuși așa s-au petrecut lucrurile. Descoperirea omului care ne trimitea săgețile fusese rezultatul unei acumulări de fapte. Știam în primul rând despre el că așteaptă o scrisoare la Post-restant, vă amintiți, el îi ceruse presupusei sale fiice, Valentina, să-i trimită acolo plicul cu cele două mesaje noi, scrise de mâna ei. Știam de asemenea că acel plic nu va sosi niciodată, fiindcă scrisoarea lui ajunsese la mine, dispărând apoi, cunoaștem în ce împrejurări. Aveam impresia că acest om, care-și schimbase numele și care trimitea mesaje cu arcul, ca haiducii lui Robin Hood, are unele pete pe conștiință și nu doarme un somn prea liniștit în timpul nopților. Vârsta lui trebuie să fie respectabilă, de vreme ce îi scrie Valentinei că tot ce făcea el era „un joc inofensiv de pensionari”... În același timp faptul că mânuia arcul cu îndemânare îi conferea o anumită agilitate. Sau și el era un simplu instrument, și brațul altcuiva, poate al unui om mai tânăr, era cel ce ne trimitea săgețile?

Ne-am întrebat, și nu pentru prima dată, ce urmărește necunoscutul nostru persecutor cu mesajele sale? În general majoritatea mesajelor aveau un ton ponderat, cu excepția unuia, dar, judecându-le în ansamblu, sărea în ochi o anumită nehotărâre... Primele mesaje încercaseră să ne convingă de inutilitatea cercetărilor întreprinse de noi. Insistentele noastre plimbări (inițial ale lui Emil) în preajma Cetățuiei deranjau pe cineva și acest cineva ținea neapărat să scape de o prezență supărătoare.

Ultimul mesaj primit de Emil: „*Pericolul e mare, iar câștigul mic*” nu spunea mare lucru. În schimb

următoarele două, pe care nu le primisem, dar al căror conținut îl cunoșteam din scrisoarea adresată Valentinei, trădau o bruscă schimbare a poziției: „*Aș putea să vă ajut*”. De unde până acum tonul de o blândă ostilitate ne sugera că ar fi bine să ne lăsăm păgubași, omul își oferea – foarte abstract de altfel – ajutorul, *confirmând*, fără voia sa, că eforturile noastre ar putea să nu fie zadarnice. Și, în fine, ultimul mesaj părea cu totul contradictoriu și în contradicție cu cele de până acum: „*Știu mai multe decât voi, dar nu vă spun*”. În primul rând, cum de-și schimba atât de ușor atitudinea? Și, dacă tot nu voia să ne spună, de ce se mai lăuda că știe multe? Și în plus se trăda: știe multe, fără îndoială, în legătură cu obiectul cercetărilor noastre. Deci, primul mesaj: „*Ceea ce cauți nu există*” se dovedea încă o dată fals.

Aceste mesaje păreau a fi rodul unei minți destul de prost organizate. Ale unui om nehotărât, șovăitor, care nici el nu știa cum să se descurce și ce să facă.

Tabloul moral al individului ce trimitea săgețile îl făurisem cam astfel, în linii mari, și eram cu toții foarte mulțumiți de iscusința noastră și nu ne mai rămânea decât să-l găsim pe om, căci tabloul îl aveam...

În vreme ce eu zăceam în pat cu febră mare, Victor Antoniu preluă conducerea forțelor rămase, cu energie și autoritate. Spiriduș primi ordinul de a se învârti cât mai mult prin preajma și în interiorul Poștei, neslăbind din ochi ghișeul Post-restant, iar Emil reprezenta forța de șoc, gata să intervină în orice clipă, oriunde ar fi fost nevoie. Simpatice trebuie să fi fost poetul nostru, în aceste zile, în rol de mare comandant, el, cu inima lui gregară... Terminând cu grijile revistei (noul format fusese în fine definitivat), el își pusese iar costumul „sport” și tuna și fulgera, ca Jupiter.

Toți se întâlneau destul de des. Rezultatele întârziu însă. Prin preajma Cetățuiei nu mai treceau decât țărani pașnici, în drum spre Poeni, iar la Poștă era veșnic un furnicar nemaipomenit: greu să deosebești mutrele suspecte de celelalte, cum îi pretindea Antoniu lui Spiriduș... Raitele lui Emil în preajma tutungeriei de unde știam că adversarul nostru își ia țigările nu avură niciun rezultat.

Totuși, inevitabilul urma să se producă. Datele, acumulându-se, trebuia să aibă loc multășteptata revelație... Știam deja prea multe despre omul nostru, care nu era nici foarte inteligent și nici inventiv. Mai curând sau mai târziu aveam să dăm de el și iată că revelația se produse, e drept, nu din direcția așteptată, dar și aici intervenise neprevăzutul...

Cu puțin timp înainte de vindecarea mea, Spiriduș, aflat la locul său de veghe, văzu intrând în localul poștei o plasă cu nuci. Pe atunci încă nimeni nu emisese supoziția că omul cu săgețile ar fi neapărat una și aceeași persoană cu mâncătorul de nuci, însă gândul acesta exista în mintea fiecăruia, mai vag sau mai concret. În orice caz, nucile deveniseră un fruct suspect și nu mai spun că oricare dintre noi tresărea văzând o nucă sau chiar o coajă de nucă, deci nu era de mirare că Spiriduș, agil cum era, a rămas încremenit văzând o plasă întreagă cu nuci pătrunzând în localul poștei și îndreptându-se într-o largă legănare... spre ghișeul Post-restant! Urmărind plasa, strecurându-se printre ceilalți oameni, Spiriduș ridică încet privirea și văzu silueta uscățivă a unui bărbat înalt, bătrâior, cu sprâncene negre, stufoase și ochii mici, mai mult rugători decât îndărătnici. Spiriduș se feri din calea privirii acestor ochi, fiindcă i se păru că recunoaște în posesorul plasei cu nuci pe omul care îi scăpase în

ultima clipă în ziua când n-avusese bani pentru autobuz. Spiriduș nu știa dacă acest om cunoaște apartenența lui la grupul căutătorilor „Frumuseții”, de aceea i se feri cu îndemânare din cale, urmărindu-l ca o umbră. Într-adevăr, plasa cu nuci se opri sub ghișeul Post-restant și acolo omul întrebă ceva. Răspunsul fu negativ și dezamăgit bătrânul cel înalt și slab ieși din clădire.

Spiriduș avu timp să-i dea un telefon lui Emil, la muzeu: „Sunt pe urmele omului cu nucile, a fost la Poștă, a întrebat ceva la Post-restant, îl urmăresc...” și porni ca o umbră după victima sa. Să ne oprim puțin să analizăm acest moment. Firește, nu orice om, având o plasă cu nuci, putea fi suspectat. Și nu fiecare cetățean care merge să întrebe la Post-restant dacă-i venise vreo scrisoare trebuia bănuțit. Când însă aceste două elemente își dădeau întâlnire la una și aceeași persoană, altfel se prezentau lucrurile, mai ales dacă era vorba de un bărbat în vârstă, înalt, uscățiv... Spiriduș plecase repede și procedase bine. El îl urmări pe necunoscut până la cantina-restaurant, unde acesta, fiind ora mesei, prânzi. Pe urmă plasa cu nuci porni, cu aceeași legănare largă și egală, de-a lungul bulevardului, o coti la stânga, la dreapta, în sfârșit intră pe o poartă-tunel, așa cum sunt atâtea în orașul nostru, și Spiriduș o văzu dispărând pe una din ușile din fundul curții. Băiatul rămase descumpănit. Ce trebuia să facă, să aștepte sau să ia legătura cu Victor Antoniu? Se decise să zăbovească un timp, se așeză pe marginea trotuarului, bine ascuns după trunchiul unui salcâm bătrân, la vreo sută de metri de casa cu pricina.

Strada era liniștită și Spiriduș observă că de aici până la locuința lui Emil și a mea distanța era mică. Într-adevăr, în spatele casei se afla o mică grădină cu un gard înalt. De aici se putea ieși,

printr-o portiță, într-o stradă paralelă, aproximativ în dreptul Institutului de lingvistică, a cărei grădină la rândul său se învecina cu grădina casei noastre. Drumul era simplu, dar, la prima vedere scăpa observației... Trecu o jumătate de ceas și băiatul își zise că așteptarea lui e zadarnică. Probabil omul se culcase, admitând că locuia aci. Pe neașteptate însă bătrânul ieși pe poartă, de data asta fără plasa cu nuci, privi în lungul străzii și porni fără grabă. Spiriduș se ținu iar după el. Urmăritul o coti la dreapta, într-o stradă principală, cu circulație masivă, ceea ce facilita urmărirea, și Spiriduș îl văzu pe bătrân intrând liniștit într-o clădire ce purta firma direcției regionale a exploatărilor forestiere. Spiriduș se temu să-l urmeze și în interior. El așteaptă câteva minute, pe urmă se întoarse în strada aceea liniștită. Bătu la ușa pe care intrase bătrânul. Niciun răspuns. Tocmai atunci ieși o femeie dintr-un apartament vecin să scuture fața de masă.

— Nu e nimeni acasă? întrebă naiv Spiriduș, arătând ușa.

— Domnul Andreescu a plecat la birou, cred că lucrează după-masă în această săptămână... caută-l la...

— Știu unde, mulțumesc, făcu Spiriduș repede, cât se poate de satisfăcut...

Ziua următoare, Victor Antoniu, pus mereu pe exagerări, întreprinse o acțiune ce nu prea aduse foloase și chiar ar fi putut compromite totul. El vorbi cu cantorul unei biserici din vecinătate, probabil ungându-l cu niște bancnote, și organiză cea mai hilară dintre supravegheri: din turnul bisericii se vedea destul de bine curtea și ușa lui „Andr”, precum și o porțiune din stradă. Emil, Dagmar, Spiriduș și însuși poetul împărțiră ziua în carturi marinărești, stând acolo sus în turnul bisericii, cu un caiet în mână, în care notau toate

mişcările mâncătorului de nuci. Când iese din casă, când vine, cine-l vizitează, etc... Astfel ei obținură pagini întregi, nefolositoare, care conțineau numai orele de venire și plecare ale personajului nostru, altceva nimic. Nimeni nu-l vizită în acest răstimp, nimic deosebit nu fu observat și totuși Victor Antoniu mângâia cu mândrie acele foi... Din turnul bisericii se vedea ușa bătrânului și una din ferestre, atât; celelalte două ferestre ale locuinței, precum și ușa de serviciu, toate *dând în grădina din spatele casei*, scăpau observației...

După ce m-am însănătoșit, după ce urmărirea organizată de poet se dovedi inutilă, am decis să recurgem la un truc vechi și simplu: cineva dintre noi, deghizat, trebuia să pătrundă în casa lui Andreescu, sub un motiv oarecare, ca electrician, instalator de gaze... Acest cineva nu putea fi decât actorul Dan Leordeanu, firește, adică eu, din motive lesne de înțeles. Se puneă întrebarea dacă voi reuși să mă deghizez suficient de bine.

Și astfel, într-o sâmbătă dimineață, întreaga echipă, de la Dagmar până la Spiriduș, se adună la mine. Nu lipseau nici Victor Antoniu, nici Salamanca, și nici Emil. Fiecare se zorea să-mi ofere ajutorul la deghizat; cu excepția marinarului, toți mă asaltau cu sfaturi și idei și din această cauză operația preschimbării mele în electrician dură mai mult decât s-ar fi convenit. Având o față tânără, proaspătă, am încercat să-mi compun o mască de om între două vârste, ceea ce mi-a reușit. Bătrânul pirat Salamanca, totdeauna liniștit și prevăzător, îmi aduse o tașcă de piele ce putea foarte bine să fie luată drept trusă de instalator – atât doar că în afară de un clește nu mai aveam nicio sculă. Dagmar îmi oferă busola străbunicului ei, prețioasa relicvă de care nu se mai despărțea. Dar ce se va întâmpla dacă Andreescu, bănuitor (și

era firesc să fie bănuitor), îmi va cere un act, o legitimație. Au electricienii așa ceva? Niciunul dintre noi nu ceruse niciodată legitimația celui care ne reparase contorul sau schimbase siguranțele, însă cu Andreescu altfel stăteau lucrurile...

— Ține asta, zise poetul întinzându-mi un vechi carnet de redactor, pe coperta căruia literele erau atât de șterse, încât nu se prea vedea ce scrie. Nu e nevoie să-l deschizi, îl arăți așa.

Astfel echipat, am purces la drum. Prea bine le pregătisem însă pe toate pentru ca să nu reușească așa, dintr-odată! Nu l-am găsit pe Andreescu acasă. Lucra înainte de masă în săptămâna aceea și tocmai acest amănunt atât de simplu îl trecusem cu vederea. Deci întreaga operațiune a degvizării fu repetată a doua zi pe la trei după-amiază.

4

Din nou ușa părea zăvorâtă cu șapte chei și lacăte. Numai că aceeași îndatoritoare vecină, care mă informase cu o zi înainte că Andreescu e la serviciu, mă invită să ocolesc casa, spunându-mi că îl voi găsi în grădină.

Amintindu-mi că trebuie să stau tot timpul nițel gârbovit, ca să par mai mic, că vocea trebuie să-mi sune altfel – Salamanca mă sfătuisese să mă împiedic puțin, în timp ce vorbeam, să mă bâlbâi, mijloc excelent pentru a schimba intonația glasului – că sunt tehnician la uzina electrică, am dat ocol clădirii și l-am văzut pe omul meu stând nemișcat, acolo între copaci, cu fruntea înclinată, părând că meditează adânc... Avea în mână un obiect, n-am văzut ce anume, fiindcă imediat ce m-a observat îl feri cu grijă... Văzându-mă nu păru nici surprins, nici speriat; nu mă recunoscuse.

Totdeauna am spus că inteligența acestui inamic al nostru e cât se poate de unilaterală.

— Domnul Andreescu? am zis. Și, fără să mai aștept, continuai: Sunt de la uzina electrică, trebuie să verific circuitele, știți...

Și am dat drumul unei mari absurdități – că pe strada aceea există undeva o supratensiune, creând pericol de incendiu, sau posibilitatea de a crea valuri de curent, ceea ce ar duce la explozia becurilor și la defectarea instalațiilor electrice...

În timp ce vorbeam mi se păru că dincolo de gard, în spatele lui Andreescu, se furișează cineva, o persoană scundă, agilă. Eu însumi fiind emoționat n-am acordat atenție faptului, nici nu eram sigur. Și cât de rău mi-a părut mai târziu!

Andreescu se comportă normal, manifestă înțelegere față de pericolul la care se expunea strada și mă pofti în casă.

Cu multă curiozitate i-am examinat chipul. Mă interesa din mai multe puncte de vedere. Aveam de a face cu un om de vreo șaiszeci de ani, cu fața lungă și subțire, pe care sprâncenele stufoase și negre păreau lipite. Deasupra frunții înguste, părul des și cărunț era lins cu îngrijire, părând a fi umed, la fel ca și obrazul, ras proaspăt. Avea ochii mici, limpezi. Dar nu și pătrunzători. N-am descoperit nicio urmă de asemănare între acest om și Valentina.

El nu-mi puse întrebări și nu păru curios să vadă în ce fel verificam eu circuitele... Destul de încurcat ivisem din tașcă străvechea busolă ce mi-o dăduse Dagmar, șurubelnița lui Salamanca și mă plimbam cu ele de la siguranțe la comutator și de aici la contor și mă simțeam foarte încurcat: iată-mă în locuința lui Andreescu; și mai departe?

Mai departe!... Privirea mea alerga în toate direcțiile căutând să descopere ceva, ceva... Speram să văd o săgeată, un arc. Nici urmă! Dar în

ultima clipă, am văzut pe masa din mijlocul camerei, puse la vedere, trei pachetele cu „Carpați” de un leu, învelite în hârtia binecunoscută! Ce poate fi mai nevinovat decât niște pachetele cu țigări de un leu? Însă omul meu *nu fuma*. Nicăieri n-am descoperit scrumieră, rămășițe de țigări. Eram satisfăcut. Nu încăpea îndoială că descoperisem omul. Trebuia să plec cât mai iute, până ce Andreescu nu intra la bănuieli.

L-am salutat. El îmi răspunse, fără a se deranja să mă conducă, tocmai ieșeam, când... îl auzii pe omul meu scoțând un răcnet disperat... Surprins, am rămas câteva clipe în așteptare, neînțelegând ce se întâmplă. În cele din urmă m-am întors, am năvălit în camera de-alături, un fel de bucătărie, în care domnea aceeași dezordine ca în întreaga locuință...

Consumatorul de nuci, cu fața descompusă de groază, stătea la geam privind în urma... în urma cui? Abia-l mai recunoșteam. Din șirul de cuvinte pe care le arunca anapoda, am ales vreo câteva, care aveau pentru mine un sens cât se poate de precis:

— *Mâna!*... *Mâna* blestemată!... Mi-a furat!... Mi-a furat documentul!... Ce mă fac, ce mă fac?...

— Cum? Ați avut un document prețios care v-a fost furat? strigai eu, fulgerat de o nouă idee.

Andreescu se întoarse spre mine, părea și mai îngrozit ca înainte.

— Cine ești dumneata? mă întrebă. De unde te cunosc?

„Asta e!” mă gândii eu. În emoția clipei, am uitat că trebuie să stau puțin gârbovit și să nu-mi expun fața în lumină.

— De unde mă cunoașteți?... Stau aici pe-aproape, ne-om fi întâlnit... Dar nu înțeleg ce s-a întâmplat... Ziceați că vi s-a furat un document, sper că nu faceți aluzie la mine?...

Andreescu mă examinează. Stăteam în profil cu șapca pe frunte și cercetam iarăși, foarte atent, o priză, și trebuie că făceam o mutră de electrician autentic. Totuși am impresia că omul intrase la bănuieli.

— Nu e nimic, zise el, nu s-a întâmplat nimic. Nervii! Uneori am halucinații, dar trece...

Un minut mai târziu îl părăseam, asigurându-l că din punct de vedere al securității împotriva incendiilor la el totul e în regulă și sfătuindu-l să se adreseze unui medic în ceea ce privește halucinațiile. Mă uluiseră rapiditatea și promptitudinea cu care lucra *mâna!* Reieșea că Andreescu avusese în păstrare un document prețios! Și se apropiase de fereastră, să fie mai în lumină, iar *mâna... mâna...* profitase de ocazie, și... Dar gândul mă duse ceva mai departe. Oare nu prezența mea în locuința lui Andreescu determinase *mâna* la un act atât de riscant? Oare nu se temuse *mâna* că eu însumi urmăresc acapararea acestui *document*, grăbindu-se astfel să mi-o ia înainte? Ah, dacă m-aș fi aflat lângă fereastră!...

Ceilalți mă așteptau curioși și le-am povestit ce mi se întâmplase. Victor Antoniu propuse să trecem imediat la acțiuni radicale: să mergem și să-l convingem pe Andreescu, într-un fel sau altul să ne spună adevărul. Am fost de acord, în principiu, cu această idee (în fond nu eram de acord, dar de ce să-l contrazic pe bunul poet?) cerând însă o amânare de câteva zile. În sprijinul acestei propuneri am venit cu argumentul că Andreescu posedase un anumit document, de care însă nu știa să se folosească... Dovadă erau plimbările sale în jurul Cetățuiei, lungile meditații, purtarea lui, mesajele contradictorii pe care ni le-a trimis, fiindcă *îl deranjam* în căutările lui.

Asta, fără a ne mai pune următoarele întrebări, extrem de importante: *ce fel* de document fusese acesta și *la ce* se referea el? Aveam oare vreun temei să bănuim că Andreescu posedase „al doilea semn”? Mie nu prea-mi venea să cred... Era probabil altceva... Și în acest caz nu trebuia să ne punem mintea cu el, înainte de a avea măcar o urmă de certitudine. Pentru o pradă iluzorie n-avea rost să ne descoperim propriile noastre poziții. Era mult mai bine și mai comod să-l urmărim în continuare, fără ca el să știe că suntem cu ochii pe el.

— Poate că o parte din eforturi ar trebui să le dirijăm în altă direcție, am zis.

— *Mâna*, îmi întregi gândul Salamanca.

— *Mâna* care ne-a urmărit și pe noi și pe Andreescu, zise Emil. A făcut un joc dublu, un joc inteligent...

În acest timp marinarul mă fixa stăruitor; i-am răspuns la privire. Pare-se, noi știam ceva mai mult despre *mână* decât ceilalți...

PARTEA A ȘASEA

„ALTCEVA, ALTCEVA!”

1

M-am dus la Muzeu să-l caut pe Emil și am intrat în biroul lui de lângă „salonul fălcii de mamut”.

— Dracu’ s-o ia de treabă! i-am zis, privindu-l drept în față.

În salopetă încă, prăfuit și cu dungi de sudoare pe frunte, Emil îmi aruncă o căutătură de om contrariat, furios că nu e lăsat în pace.

Cu un ceas înainte se întorsese de la Cetățuie. Scormonise acolo pământul, disperat, cu o echipă de studenți, timp de o săptămână.

Poate e cazul să explic, pe scurt, despre ce este vorba. Emil încercase să se folosească *numai* de „primul semn”, adică de cele trei cercuri. Vă amintiți că acest „prim semn” îl întâlnisem în mai multe locuri, de două ori în subterane și apoi, abia vizibil, pe zidul Vechii Episcopii, între inscripția cu chirilice bizare („Caută al doilea semn”) și numărul 816.

Firește, veți întreba cum de ajunsese la concluzia că cele trei cercuri reprezentau „primul semn”? Adevărul este că nu eram foarte siguri în această privință, totuși, judecând logic, consideram că inscripția aceea – „Caută al doilea semn” – spune de la sine că cercurile de sub ea ar fi „primul”...

Bărbosul, cum îi zicea Dagmar, a făcut, inițial, o constatare interesantă: deși mărimea „primului semn”, luat *în ansamblu*, era alta în toate cazurile, raportul dintre diametrele celor trei cercuri era

totdeauna același. Și anume: diametrul cercului mic. Încăpea de șase ori în diametrul cercului mare din dreapta, și de opt ori în diametrul cercului mare din stânga. De altfel și numărul 816 părea că se referă la același lucru, fiecare cifră luată în parte reprezentând diametrul câte unui cerc.

Dar mai era ceva: se pare că și raportul distanțelor dintre centrele cercurilor rămânea același, așa fel că ele formau laturile unui triunghi *oarecare*, deci cu catetele inegale, unghiul drept aflându-se la centrul cercului mic. De la aceste constatări, până la ideea că cele trei cercuri ascund în ele o șaradă de geometrie nu era decât un pas, și Emil a făcut acest pas.

Emil se asocie deci cu un conferențiar al catedrei de geometrie analitică și amândoi au zăbovit câteva nopți asupra acestei *enigme*.

Dacă ar fi să explic întregul sens al deducțiilor lor, ar trebui să abuzez de termeni ca: sinus, cosinus, secantă, cosecantă... N-am s-o fac, nu-și au rostul, mai ales că deocamdată calculele acestea s-au dovedit a fi inutile. Emil împreună cu matematicianul au pornit de la ideea că cele trei cercuri reprezintă trei turnuri ale Cetățuii: cercul mare din dreapta – Turnul Tezaurului, cercul mare din stânga – un turn ale cărui urme abia dacă se mai puteau bănuia azi, în partea de vest a ruinelor, iar cercul mic – un eventual turnuleț de veghe, care va fi existat cândva... Calculând neobosiți raporturile, distanțele, ei au stabilit pe harta Cetățuii câteva puncte *posibile*, rezultate din intersecția tangentelor și cotangentelor la cercuri...

Dintru început metoda lui Emil mi s-a părut empirică. De altfel, scormonind până la adâncimi destul de mari în aceste puncte *posibile*, căutătorii n-au găsit decât resturile unui sfeșnic de argint și

vârful unei... săgeți care şuierase sub cerul nostru cu multe secole în urmă...

Aceste relicve, prețioase în felul lor, zăceau acum pe biroul lui Emil.

— Mă chinuiește un gând... Emil își frământă mâinile, mă privi încordat.

— Ah, băiatule! am zis. Tu ești omul extremelor. Ba faci pe nepăsătorul, ba devii prea nervos,. Prea agitat... Nu așa, înțelegi, ar trebui...

Emil nu luă în seamă spusele mele.

— Mă tem... zise, mă tem ca nu cumva documentul lui Andreescu să fi fost *chiar* „al doilea semn!” Acum el se află în posesia *mâinii*... Îți dai seama? Mă tem să nu fie definitiv pierdut!

— Chiar dacă e „al doilea semn”, *mâna* nu știe cum să-l folosească, am zis.

— Aș prefera să știe! Da! strigă Emil. Mi-e indiferent cine va scoate la iveală „Frumusețea”! Dar eu n-am încredere în această blestemată... *mână*! Ce poveste stupidă! Dacă aș ști că documentul furat lui Andreescu nu e „al doilea semn”, puțin mi-ar păsa *de mâna* și de toate celelalte. Și apoi eu nu cred nici acum în existența mâinii, asta e! Aveți cu toții halucinații!... Eu n-am văzut-o. Și chiar dacă aș vedea-o, tot n-aș crede! Dar dacă „al doilea semn” se va pierde, atunci... Fără „al doilea semn” nu putem face nimic! Am stors tot ce se putea stoarce din afurisitele acelea de cercuri, „Primul semn”!... *Dar mâna*, unde e *mâna*? A dispărut, a intrat în pământ! De atunci, din ziua când te-ai dus deghizat la Andreescu... Unde e *mâna*, ce face?

— Asta e, *ce face*?

— Caută, probabil! urlă Emil.

— Dar *mâna* nu cunoaște „primul semn”!

— Dar tu de unde știi că nu-l cunoaște?

Am tăcut. Era oare posibil *ca mâna*, la fel ca și Victor Antoniu, să fi dat din întâmplare de „primul

semn”, la Vechea Episcopie? Dar – mi-am zis – nu avem nicio dovadă că „primul semn” n-ar fi existat și în altă parte... Iar Emil, desigur, gândește tot așa... Ah!... Ah!...

Emil se așeză, obosit. Privi vârful măcinat de rugină al străvechii săgeți.

— Du-te, zise el, ceva mai blând. Dagmar te așteaptă demult. Și așa nu e nimic de făcut.

Era rândul meu să rămân mirat.

— Dagmar mă așteaptă?

— Păi n-aveți întâlnire?

— Când? Unde?

— Aici! Acum un sfert de oră am văzut-o la etajul al doilea... Credeam că pe tine te așteaptă.

— Nu cred, am zis, indiferent. Totuși mă duc să văd.

Emil oftă.

— Te invidiez...

M-am oprit.

— Dacă mă invidiezi, rămân cu tine.

— Du-te, du-te, bătrâne, mă împinse ușor Emil. Dintre noi doi, tu ai dreptate, frumusețea pe care o cauți tu este vie și... există!

— De ce mă superi? Oare eu n-am continuat să caut „Frumusețea” *ta*, chiar în clipele când tu păreai că te retragi?

— Nu m-am retras niciodată. Adunam numai forțe noi. Fugi până ce frumusețea *ta* nu pleacă.

— Vezi ce avantaj mare ai? am zis. „Frumusețea” *ta* nu poate să plece, te așteaptă.

— „Frumusețea” mea nu se poate apăra în fața primului venit. Cine o găsește acela o ia...

— Dar *cine* o găsește, asta e...

— Oricine, e jocul întâmplării... Dar du-te odată.

— Vino și tu. Dagmar te iubește.

— Pe tine te iubește.

— Tot așa de mult cât și pe mine. Vino și tu, te rog.

— Ești un caraghios. Pleacă odată!

2

Părea la fel de nemișcată ca și piatra neterminată din fața ei. Pierdută într-o copleșitoare și adâncă reverie desprinsă din lumea înconjurătoare, îndepărtată de clipa prezentă, undeva, undeva... Am putut să mă apropiu fără ca ea să mă audă. Privirile i se adânciseră undeva în piatra albă, dincolo de suprafața rotunjită cu atâta timp în urmă de mâna cuiva, a Meșterului Necunoscut, poate... Se adânciseră, se cufundaseră în interior, în însăși substanța materiei, parcă ar fi vrut cu orice preț să smulgă măcar un suspin, măcar o respirație din pieptul acela abia schițat, din pieptul acela rece.

La rândul ei și piatra o privea pe Dagmar. Chipul de femeie, neterminat, nedesăvârșit, și totuși atât de viu! Cu acea stranie și mândră expresie, a veșniciei poate, a celei care privește departe, peste timp.

Clipa când cele două chipuri, cel viu și cel de piatră, abia schițat se priviseră îndelung întâia dată, acolo în subterană, reveni încărcată de nostalgie, ca și cum faptul s-ar fi petrecut cu o veșnicie în urmă.

Iar jos, lângă baza pietrei, cele trei cercuri parcă ar fi trasat un zâmbet, un enigmatic zâmbet în fața neștiinței omenești!

Între celelalte coloane și statui, această piatră nedesăvârșită părea mai vie și mai strălucitoare. Fusesse adusă aici, din bezna subpământeană, și de multe ori am întârziat în fața ei, însă acum gândul se rosti precis în mine: în preajma acestei fete, vraja parcă îi sporește!

— Dagmar! Tu știi că sculptura aceasta parcă îți seamănă?

Fata se desprinsese greu, am simțit-o cum revine, revine, revine... Era ca și cum focul ar fi fugit de propria lui strălucire, pentru un timp, pentru a se reîntoarce iar, apoi:..

— *Eu* parcă îi semăn, mă corectă Dagmar.

— Cum, ești de acord cu ce am spus?

— Sigur că da. E normal să fie așa...

— Cum? Ce e normal?

— Să semănăm puțin *amândouă*...

Glasul ei era potolit și misterios. Cu adevărat.

— Bine, dar gândul acesta nu te uimește?

— Aș fi fost uimită dacă lucrurile ar fi fost altfel...

— Dagmar, tu glumești!

— Nu.

— Atunci explică-mi; de ce consideri că această sculptură neterminată *trebuie* să-ți semene?

— Să-ți explic? Ssst! Să ieșim de aici... Aici nu trebuie să vorbim cu voce tare...

Pășind în vârful picioarelor zeița celor patru vânturi trecu în coridorul interior al clădirii, de unde se vedea curtea imensă, presărată cu străvechi pietre funerare, coloane cenușii, lespezi culcate la pământ, cu inscripții abia vizibile... Ne-am oprit acolo, privind în jos. Sub noi se auziră pași. Am recunoscut vocea lui Emil care mormăia:

— *Umblă Lardea și rânjește,
Are aur printre dește...*

Se auzi o ușă trântită și – liniște. Jos, între două pietre funerare niște vrăbii ciuguleau cine știe ce. O pisică albă le pândea de departe, de sub gard. Dagmar zâmbea unui gând, absentă. Acum, în lumina crudă a zilei, vraja destrămându-se, discuția noastră dinainte îmi părea cam nesăbuită.

— Poate ar fi trebuit să-ți spun demult...

— Ce? am tresărit eu.

— Sau poate că n-ar trebui să-ți spun niciodată... Îmi cereai să-ți explic... Să-ți explic de ce e normal să existe o asemănare între mine și...

— Nici nu știu dacă vorbeam serios. Tu ești o mică vrăjitoare, și tot ce e împrejurul tău se schimbă, asta e.

— Tu nu vorbeai serios, iar eu – da.

— Așa? Despre tine omul nu știe niciodată ce să creadă... Vrei să susții că între tine și sculptura neterminată ar exista o asemănare *reală*?

— Nu știu dacă există sau nu, dar ar putea să existe, și n-ar fi nimic uimitor într-asta.

— Nimic uimitor?

— Desigur.

— E ceva în legătură cu „taina” ta?

— Ai ghicit.

— Și a sosit momentul să aflu și eu în ce constă?

— Nu știu dacă a sosit.

Dagmar înaintă încet de-a lungul coridorului.

— Nu te-ai întrebat niciodată...? începu ea. Priveam în jos, mușcându-mi buzele. În momentul acela parcă aș fi auzit glasul bătrânului pirat Salamanca: „Taci! Taci! Nu scoate o vorbă! Las-o pe ea să spună... Singură să spună. Curiozitatea ta ar speria-o...” Și, eventual o maximă, cam așa: „Păsările vorbesc, atunci când vântul tace...”

Nu știu însă în ce măsură povața bătrânului lup era potrivită. Fiindcă ea mă privi, și am simțit în gestul ei nerăbdarea.

— Nu te-ai întrebat niciodată... Dane! Dar ce-i asta? Vorbesc în vânt? Nu te-ai întrebat niciodată cum de m-am asociat eu echipei voastre de căutători ai „Frumuseții”?

— Spuneai că locul îți place...

— Dar *de ce*? Și nu te-ai mirat cât de ușor am descoperit intrarea în subterană?... Dane! Eu cunoșteam intrarea în subterană de mult timp! Dar n-am avut niciodată curajul să intru, până

atunci, până în ziua aceea... Țineam să fiu prima care pătrunde acolo! Nu te-ai întrebat de ce?

— Uite că nu m-am întrebat! Și, dacă m-aș fi întrebat, tot degeaba ar fi fost. Ce importanță are? Dacă vrei să-mi explici – bine. Dacă nu – tot bine.

— Te prefaci. Arzi de curiozitate, dar crezi că făcând pe nepăsătorul mă vei stimula să vorbesc. Te înșeli. Și ca să te pedepsesc, n-am să-ți mai spun nimic.

— Bine, am zis eu. Bine. Nu-mi spune nimic. Știi cum îi spune șoarecelui pe latinește?

— Șoarecelui? Ce, are și nume latinesc?

— Sigur: Mus musculus.

— Mus musculus! râse Dagmar. Bravo! Dar eu tot nu-ți spun nimic, să știi!

3

În acea perioadă ne continuam repetițiile pentru noua premieră. Întâmplarea, sau destinul, sau amândouă, sau în fine, nici întâmplarea, nici destinul, ci regizorii hotărâseră ca rolul bătrânului comis-voiajor să-i fie încredințat lui Boiangiu. Eu îl jucam pe Bif, după cum știți. Emil asistă la repetiție și fu impresionat de interpretarea halucinantă a bătrânului, care-i domina pe toți. Nimerise în sfârșit într-un rol unde se putea desfășura, în această piesă există un laitmotiv extraordinar: „Ard pădurile!... El revine mereu, tot mai înfricoșător..”

După repetiție flecăream cu Emil, despre lucruri fără importanță: ne opream prin fața vitrinelor, să vedem ce modele noi de cravate s-au mai ivit, am intrat la un magazin ele muzică, să ne interesăm de un disc cu Connie Francis, când Emil se opri.

— Ne pierdem timpul, bătrâne, și... *ard pădurile!* Suntem mai departe ca oricând de... Emil nu pronunță cuvântul, mă privi doar. Și am

presimțire rea! Că „cel de al doilea semn” care se afla la Andreescu, iar acum e în posesia *mâinii*...

— E atât de hazardat ceea ce spui! Nu există nicio dovadă cum că documentul lui Andreescu era chiar „al doilea semn”. Și nu...

— De câte ori am mai discutat despre asta! Există o dovadă: Andreescu a încercat să ne convingă să renunțăm la căutarea „Frumuseții”.

— Eu cred că a încercat să ne convingă și pentru altceva: să nu-l mai deranjăm cu veșnicele noastre peregrinări la Cetățuie.

— Dar primul mesaj: „Ceea ce cauți nu există” nu e destul de limpede?

— E limpede un singur lucru: Andreescu ar fi vrut ca tu – fiindcă la început erai numai tu – să renunți la cercetări. Cuvintele lui sunt un truc. El se preface că știe, dar nu știe.

— Atunci, după părerea ta, Andreescu și *mâna* nu caută ceea ce căutăm și noi?

— Emil, fii rezonabil. Părerea mea o cunoști. Am încă un argument că documentul pe care-l posedase Andreescu nu poate fi „al doilea semn”. Fiindcă e vorba de un *document*, nu? Așa s-a exprimat Andreescu în ziua când *mâna* i l-a suflat de sub nas: *document*. Probabil o hârtie, un pergament poate... Ce-o fi. Să revenim la „primul semn”. L-am întâlnit zgâriat pe piatră, sau pictat pe zidul bisericii. Nu văd de ce autorul „primului semn”, Meșterul Necunoscut sau știu eu cine, să se fi hazardat să lase „al doilea semn” sub forma unui document, a unei hârtii oarecare, atât de perisabilă... Ar fi o inconsecvență!

— Iar eu am un contraargument. O bănuială sinistră! Spune-mi, măi Dane, în timpul recentelor săpături de la Cetățuie, l-ai văzut tu pe acolo pe Andreescu, sau pe altcineva? Nu! Să analizăm. Andreescu este învins, el a pierdut partida în ziua când *mâna* i-a furat documentul. Dar *mâna* care

ne-a urmărit cu atâta asiduitate peste tot, cum de nu și-a ieșit din piele de curiozitate, văzând că noi facem săpături? Cum de n-a trecut – prin toate spaimele că noi vom găsi ceea ce caută și ea, adică el, fir-ar al dracului, fiindcă *mâna*, cât o fi ea de mână e tot un afurisit de ticălos care glumește cu noi! Îți spun eu de ce: fiindcă *mâna* e liniștită, are acum și „al doilea semn” și știe că în locul unde am săpat noi ca niște caraghioși nu e nimic...

— În timp ce lucram acolo, preocupați cum eram, n-am putut observa tot ce se petrece împrejur, și cred că *mâna* ne putea supraveghea în liniște.

— Mă îndoiesc! Fiindcă de săpat au săpat mai mult studenții, bieții de ei, că eu priveam tot timpul împrejur, sperând să apară sau Andreescu, sau *mâna*. Și tu, nu?

— Adevărul e, bătrâne, că atât timp cât am lucrat lângă voi, eram foarte atent la ce se petrece împrejur, dar n-am văzut nimic.

— Fiindcă *mâna* își vedea de treburile ei. Mi-e groază să mă gândesc. „Al doilea semn”, dacă va fi pierdut definitiv...

— Eu cred că deocamdată „al doilea semn” nici n-a fost găsit. Cine știe unde zace. Și te așteaptă pe tine.

Ceva mai târziu l-am întrebat pe Emil:

— N-ai avut niciodată impresia că ar exista o urmă de asemănare între sculptura neterminată care se află acum la muzeu, și...

— Și?

Îmi era cam jenă.

— Și Dagmar.

Emil surâse.

— Am să-ți răspund cu o străveche banalitate: Chipul iubit ți se pare că-l vezi și în stele. Nu, băiatule, n-am observat vreo asemănare, sincer să fiu. Și cum să poată fi vorba de asemănări?

Sculptura e neterminată, abia se distinge partea stângă a feței... Dar ce-ți veni? Tu găsești că...”

— Nu... însă Dagmar... Zicea... E o fată ciudată...

— Dane. Să-ți pun și eu o întrebare. Mai gravă. Povestea aceea încurcată cu inginerul Belcin. Fratele său care a murit... Doar *și el* găsisese ceva, un document...

— Sorin Belcin pretindea că fratele său căuta o comoară, am zis. Documentul găsit de el se referea la comoară.

— Comoară, comoară!... Însă documentul l-a găsit tot în subterane!

— Poate că da, poate că nu. El a cercetat într-adevăr subteranele, pipa lui am găsit-o acolo, dar nu știu precis ce fel de document avea, și de unde l-a procurat...

— Și a murit?

— Cine, Sorin Belcin? Știi bine că s-a prăbușit cu avionul.

— Mergând la Câmpulung Moldovenesc să se întâlnească acolo cu doctorul Țifu căruia voia să-i arate documentul...

— Ar reieși că avea nevoie de sprijinul acestui amic – doctorul Țifu – care era, după spusele lui Liviu Belcin, un om la fel de neastâmpărat ca și Sorin... Și, pe deasupra, inventator...

— Dar Sorin Belcin n-a ajuns la Câmpulung Moldovenesc, insistă Emil. El s-a prăbușit cu avionul.

— Așa e. Iar doctorul Țifu a murit pe front.

— Dane! Aici există parcă undeva un punct nevralgic. Simți?

— Simt.

— Și?

— Ce putem face? Sorin Belcin e mort. Doctorul Țifu, mort. Și documentul pierdut...

— Și dacă acela e documentul *nostru*? Dacă era vorba de unul dintre „semne”?

Am ridicat din umeri.

— Ți-am spus odată, Sorin Belcin era sigur că a dat de urmele unei comori.

— Da, însă poate că era o altfel de comoară.

— Ce putem face, dragă Emil?

— Până la urmă o să renunțăm totuși... Sau nu?

— Cred că nu. Chiar dacă am voi să renunțăm, cred că nu se mai poate.

Emil îmi trase un pumn.

— Așa e. Nu se mai poate. Și urlă în plină stradă: Nu renunțăm!

4

În noaptea aceea am avut o nouă și foarte ciudată convorbire cu Emil. Ați observat că majoritatea întâmplărilor ieșite din comun se petrec în timpul nopții? Se vede că întunericul le favorizează!

Stăteam liniștit cu o carte în față, iar ora se făcuse intermediară. Vreau să spun că era în preajma miezului nopții, când se termină o zi și începe alta. Isprăvisem de citit o povestire, a unui mare și bătrân pirat al scrisului și n-aveam chef să mai încep alta. Se întâmplă și așa. Te umpli de farmecul unei cărți și o vreme nici n-ar mai fi loc pentru altceva...

Există nopți când somnul te refuză. Probabil când e ocupat cu alte treburi. Mă gândeam să cobor până în centru și să beau la bar un coniac zdravăn și să mă mai uit ce lume nouă e pe acolo. Privind pe geamul deschis în întunericul de afară, încercam să recapitulez unele idei...

Discutasem chiar în seara aceea, pe-ndelete, cu Salamanca. Bătrânul lup îmi spusese că nu mai are ce scoate de la Sorin Belcin; cei doi pensionari se împrieteniseră și din cele spuse puțin câte puțin de către inginer se putea alcătui destul de limpede tabloul întâmplărilor din vara anului '38,

întâmplări care au sfârșit cu moartea tragică a lui Liviu Belcin.

Salamanca ajunsese la concluzia că în acea perioadă relațiile dintre cei doi frați nu fuseseră cele mai cordiale: hotărârea lui Sorin Belcin de a renunța la fumatul din pipă putea fi considerată drept un autocanon, știut fiind că pipașii înverșunați – și inginerul fusese dintr-aceștia – se despart cu infinită greutate de acest viciu...

Dar nu numai atât. În mai multe rânduri Sorin Belcin pomenise de unele certuri violente, care interveniseră între cei doi frați. El, adică Sorin Belcin, fire blândă, cu înclinații pentru o activitate serioasă, temeinică, permițându-și drept unică extravaganță pictura, dezaproba categoric pornirile aventuroase ale lui Liviu, inexplicabile, fiindcă în familia lor n-aveau o tradiție cât de mică, în acest sens toți predecesorii fiind oameni așezați, cu meserii solide și bănoase – medici, avocați, ingineri – în echilibratul lor arbore genealogic nefigurând – Doamne ferește – vreun globe-trotter, vreun marinăr, artist, poet.

Încercând să explice pornirile stranii și violente ale fratelui său, Sorin Belcin se gândea mai ales la influența nefastă ce-a exercitat-o îndelungata prietenie a lui Liviu cu doctorul Simion Țifu, despre care zicea că fusese un tip *demonic*: în preajma lui nu te simțeai în siguranță nicio clipă, surprizele plouau și mereu se întâmplă să explodeze, să se spargă, să se răstoarne câte ceva... Oare nu datorită sfaturilor lui Țifu, și cu ajutorul său, Liviu înjghebase din piese dispartate, cumpărate aici și dincolo, acel nenorocit de avion care i-a adus moartea?

Și apoi – își amintea Sorin Belcin – nu febra molipsitoare a lui Țifu îl împinsese pe Liviu în subteranele acelea unde a găsit ceva... ceva, nu se știa bine ce?... Sorin Belcin, ocupat în timpul liber

cu acuarelele sale, refuzase indignat să-l însoțească pe fratele său în subterană, nici nu voia să audă de ea. Aceasta era o rană nu tocmai ușoară în sufletul său. Poate că, dacă s-ar fi asociat și el cercetărilor, Liviu ar fi renunțat la zborul acela nefericit și...

Dar, neavând sprijinul fratelui, Liviu Belcin se gândise la vechiul său amic, hotărându-se să-i împărtășească secretul său. Diavolul acela de Simion Țifu avea să fie încântat... „Ce fel de doctor mai putea fi și Simion Țifu!” își zicea cu tristețe și ciudă Sorin Belcin. Și – totul s-a sfârșit într-o zi senină de vară. Liviu a decolat cu rabla aceea care trosnea din toate încheieturile, și, în drum spre Câmpulung Moldovenesc...

Îmbătrânind, Sorin Belcin devenise mai înțelept. Acum el n-ar mai fi condamnat cu aceeași virtuoasă tărie dragostea fratelui său pentru lucrurile ieșite din comun.

Despre toate acestea discutasem cu bunul pirat Salamanca. El a spus:

— Liviu Belcin a căzut cu avionul în cine știe ce văgăuni și odată cu moartea lui s-a pierdut și taina în legătură cu... comoara. Comoară să fi fost?

— Sorin Belcin presupune deci că fratele său a găsit în subterană un... document, un semn? am întrebat.

— Ți-am repetat-o de o mie de ori. Păsările zboară și omul n-aude.

— Dar dacă era un „semn” al Meșterului Necunoscut? „Al doilea semn.”

— Putea să fie și „primul”. După cât se vede, Meșterul Necunoscut, sau urmașii săi, au lăsat câteva semne „prime” și câteva „secunde”.

— Dar înainte de a pleca la Câmpulung Moldovenesc, nu-i așa că Liviu Belcin i-a scris lui Țifu, l-a prevenit că vine, și *pentru ce* vine...

— Discuția asta am mai avut-o de cinci sute de ori. Păsările cad în capul omului și el zice că la Mizil e cutremur... Sigur că Liviu Belcin i-a scris lui Țifu, fratele său își amintește. Ce i-a scris nu se știe. L-a anunțat că vine. Și e de presupus că l-a anunțat și *de ce* vine.

— Prin urmare Simion Țifu știa că prietenul său Liviu zboară spre el, aducând un document, un „semn”... și, aflând mai apoi că Liviu a căzut, e de presupus că, în afară de durerea firească prilejuită de moartea prietenului, Țifu a regretat că n-a ajuns să cunoască și el acest document sau „semn”...

— La această concluzie am mai ajuns de vreo două sute cincizeci de ori...

Cam așa a decurs discuția dintre noi. Și vreți să știți câteva dintre idei? Una: că Țifu, activ cum era, a încercat să descopere locul catastrofei pentru a încerca să recupereze documentul... A doua foarte fantezistă, desigur: poate că *a reușit* să recupereze documentul. A treia: a ținut secret locul catastrofei, n-a spus nimic nimănui, pentru a nu avea complicații de niciun fel. A patra: s-a apucat el însuși să continue cercetările amicului său Liviu, dar... a venit războiul, a plecat pe front și a murit. A cincea: Simion Țifu *n-a murit*. A șasea: Aceasta prefer s-o trec sub tăcere, deocamdată.

5

Trecuse de miezul nopții când m-am ridicat de pe scaun, decis să fac o incursiune nocturnă prin oraș, în scopul de a bea un coniac. Am auzit ușa de la antreu. Se întorsese Emil. Cine știe de unde venea. L-am ascultat pașii, curios. În dreptul ușii mele, încetini. Ezita. Până la urmă intră. Am bănuțit că se află în posesia unui nou secret, sau că o nouă idee îl frământă.

— Niciun cuvânt, i-am zis. Coborâm să bem ceva, și acolo îmi povestești totul.

Păru indispus de vorbele mele.

— De unde știi că am ceva să-ți spun?

Provocarea lui mă făcu să țin următorul discurs:

— Bătrâne cercetător de venerabile vechituri, dacă vrei să-ți maschezi neliniștea, dacă vrei să pari neclintit chiar și în clipele când în tine fierbe iadul, ține cont de următoarele sfaturi: Când intri undeva nu încerca să închizi ușa fără zgomot, cum ai făcut acum, gestul e susceptibil diferitelor interpretări, dar nici n-o trânti, asta vorbește tot de neliniște (când nu e vorba de îngâmfare...); închide-o simplu, cu un gest firesc, automat, închide-o fără să te gândești ce faci. Mai departe: nu păși în vârful picioarelor, că tot se aude, și încă e mai strident, dar nici nu bocăni, ci mergi ca omul care vine de la un meci unde a câștigat echipa sa favorită, și tocmai se gândește la faza prin care s-a marcat ultimul gol. Nu rări pașii în dreptul ușilor, fiindcă cei dinlăuntru, chiar dacă ar fi niște cretini din naștere, vor pricepe că șovăi, vor intui că spiritul tău se zbuciumă. Când intri, nu smuci mânerul ușii și nu-l strânge, ca și, cum ai ține cu orice preț să-ți lași amprente pe el; nu-ți compune o mutră atât de artificial de nepăsătoare... Și în sfârșit, pentru numele lui Alah, nu purta jerseul pe dos! De unde vii în halul acesta?

— De la Antoniu, bufni Emil.

— Și ce? Arde? Vine potopul? Umblă Golemul pe străzi? Sau a explodat biata inimă gregară a bunului poet? Sau poate au fost interzise băuturile alcoolice?

— Ce debit verbal! se miră amicul meu. Mai spune ceva!

— Mai spun. Dacă nu s-au interzis băuturile alcoolice, noi doi chefuim în noaptea asta.

În local mai era lume destulă. Tonomatul urla ceva sud-american, ceva destul de siropos, dar plăcut. Am ciocnit și mi-am muiat buzele.

— Poate vrei să-ți spun, totuși... făcu Emil.

— Încă nu... întoarce-te ușor la dreapta, dar stăpânește-te să nu tresari.

Emil îmi urmă povața și o văzu pe Valentina Cleja, două măsuțe mai încolo, cu Mircea Pandrea și cu soția acestuia. Balerina îmi zâmbi. Probabil lângă ea se afla și Domino...

— „Necunoscuta” mea, mormăi Emil melancolic.

— Acum poți să-mi spui ce te frământă, l-am îndemnat.

Scoase din buzunar o foaie pe care am văzut niște versuri.

— Bravo! Am ghicit, scrii poezii, de aici și mutra asta răvășită, a dat geniul peste tine și te-ai dus la Victor Antoniu, iar el a găsit că versurile tale sunt mizerabile și acum vrei să te spânzuri, dar...

— Ce debit extraordinar! se miră pentru a doua oară Emil. Află, omule, că nu scriu versuri. Îți amintești de *Balada despre Lardea*?

— Păi, nu mi-ai tot cântat din ea?

— Da, da, însă *atunci* n-am reținut esențialul... Știi că Victor Antoniu și-a notat balada. Astăzi, mergând la el, am găsit hârtia sub birou, căzută acolo și uitată...

Ridicând paharul și uitându-mă prin el am văzut lumina candelabrelor răsfrântă și tăiată, irizându-se în jocuri perverse. Cuvintele lui Emil treceau pe lângă mine, fără consistență, fără greutate. Cred că mă gândeam la altceva sau poate nu mă gândeam la nimic.

— Și mai departe, am spus, numai așa că să nu tac.

— Uite, în următoarele versuri e vorba de iubita banditului acela... Lardea. Vocea lui Emil deveni

nesigură, tremură.. Eu, tot absent. E vorba de moartea ei...

Emil citi:

— *Oare mâna cui a prins-o,
A sucit-o și-a ucis-o,
Mâna strâmbă și străină,
Ce s-a ridicat haină,
SINGURĂ s-a ridicat,
Ca o timbră cu păcat...*

— Un fel de folclor suburban, am cugetat eu, calm. Niște stihuri făcute de lăutari, la petreceri. Fiecare a transformat sau a adăugat câte ceva, cum i-a venit mai bine... Ce vrei tu cu asta?

Emil mă privi cu un fel de reproș.

— Când erai bolnav, când aiurai cu febră de patruzeci de grade, îmi amintesc, te-ai ridicat dintr-odată și mi-ai cântat tocmai această parte... Însă atunci n-am observat nimic.

— Interesant... Fiind sănătos nu mi-aș fi adus aminte de stihurile astea, pentru nimic în lume. Dar omul, când aiurează...

— Da, da! Subconștientul tău a reținut tocmai această parte a baladei... Oare, de ce?

— Într-adevăr, dragul meu, de ce?

— Dar nu observi nimic? E vorba de o *mână*!

Dintr-odată am devenit atent.

— Dar nu, Emil, să nu fim caraghioși! E o metaforă...

— O metaforă? Dar se spune clar: „*Singură s-a ridicat...!*” *Mâna*, singură! Mâna afurisită, care ne urmărește și pe noi! Știu că sunt ridicol... în baladă e vorba de o întâmplare veche, de acum vreo sută de ani, da, da, știu... O întâmplare care poate nici n-a avut loc... Parcă e sigur că Lardea a existat? A avut o iubită? Iubita i-a fost ucisă? Și totuși, în acest cântec vechi, e vorba de o *mână singură*... Nu sunt mistic, și totuși!... Legătura pe care o fac e

fantezistă și stupidă – dar și existența unei mâini singuratică e o aberație, și totuși tu, Dagmar, Spiriduș, Andreescu, ați văzut *mâna*. Iar în cântec e vorba tot despre *ea*!...

— Poate ar fi mai bine să amânăm discuția pentru mâine. La lumina zilei lucrurile se prezintă altfel.

— Sunt de acord, zise Emil.

— Dar lui Antoniu i-ai spus?

— Da.

— Și ce gândește bătrânul poet?

— El e altfel... A fost pur și simplu încântat de această idee a... cum să spun, a unei legende despre mâna singuratică. E poet! Antoniu încă de la început mi-a spus că „Frumusețea” poate că nici n-ar trebui descoperită. Orice taină nedelegată are, după părerea lui, un farmec înzecit.

— Această teorie nu l-a împiedicat să participe la căutarea ei...

— Poate, poate, dar, oricât ar părea de ciudat, Antoniu se pasionează mai mult în legătură cu celelalte aspecte – săgețile, mesajele, „semnele” – decât de „Frumusețea” propriu-zisă, așa am impresia.

— Cred că te înșeli...

— Bine, acceptă Emil. Toate acestea n-au importanță. Eu dacă aș descoperi „Frumusețea”, sau măcar adevărul cu privire la Meșterul Necunoscut, aș lăsa baltă bucuros toate celelalte.

Discuția noastră fu întreruptă de Mircea Pandrea care veni la noi și ne întrebă politicos dacă am accepta invitația de a veni la masa lui. Balerinul sărbătorea doi ani de căsnicie..

Oare nu i-am face onoarea de a închina un pahărel în cinstea acestei mărețe aniversări?

Un refuz l-ar fi jignit, deci ne-am alăturat grupului, și după ce am toastat pentru fericirea

familiei sale, ținând atât eu cât și Emil câte un lung și odios discurs, m-am întors spre Valentina:

— Și Domino? am întrebat-o.

— E aici.

— De ce nu dansezi cu el?

— E timid și nu îndrăznește să mă invite, răspuns cu seriozitate. Și e prea puști...

— În acest caz va îndrăzni amicul nostru, domnul Angheliu.

— Dar eu nu știu să dansez! Îndrăznește tu, Dane. Văd că abia aștepți.

Am îndrăznit.

— A hotărât destinul, zise Valentina, în timp ce dansam.

— Ce a mai hotărât destinul?

— Mi-am zis că, dacă nu te întâlnesc azi, nu-ți spun niciodată. Iar dacă te întâlnesc, îți spun.

Am crezut că balerina glumește. Puțin surescitată de paharul băut și poate de discuția cu Emil, i-am răspuns cu prea mare ușurință prin următoarea nerozie:

— Vrei să-mi spui că mă iubești? Dar Domino nu e gelos?

Valentina își aplecă puțin capul. Nu s-ar fi putut spune că e supărată, jignită, dar mi-am dat seama că dădusem ca nuca-n perete. În general nu pot suferi femeile cu care nu se poate glumi, cele supărăcioase și bănuitoare. Dar cu Valentina altfel stăteau lucrurile. Ea când spunea ceva dădea o anumită greutate cuvintelor, chiar când era vorba de o fantezie gen Domino, și, am impresia, că pretindea același lucru tuturor. Îmi ținu un fel de morală, dar modul cum vorbea schimba mult nuanțele, pe scurt nu era o morală obișnuită.

— Noi doi, Dane, n-ar trebui să vorbim niciodată despre dragoste. Există oameni între care dragostea ar fi cu neputință, nu știu de ce.

Tot coniacul fu de vină pentru următoarea prostie pe care am debitat-o.

— Deci, eu nu pot fi iubit?

— Ba da, însă... cred, prietenia e uneori mai prețioasă. Dragostea complică lucrurile, știi, iar eu n-aș vrea să-ți pierd prietenia.

Mi-am dat seama că fusesem ridicol și i-am cerut iertare.

— Lasă asta...

Dansul se termină, ne-am întors la masă, odată cu soții Pandrea. În timpul dansului Emil rămăsese singur, și-mi păru rău.

6

În ce mă privește, aveam impresia că Emil... ce mai! că o iubește pe Valentina. Sau – dacă vreți – o admiră. Ori că prezența ei îl fascinează.

Dar Valentina? N-aș îndrăzni să mă pronunț. Observase și ea ceva? Femeile – zic marii *specialiști* – au un simț care detectează rapid sentimentele, chiar cele mai învăluite. Avea balerina un astfel de simț, sau toate bănuielile mele nu valorau nici doi bani? Pe scurt, nu-mi place să mă amestec în intrigile sentimentale dintre oameni, și nici să le comentez, și am vorbit despre toate acestea numai pentru a explica originea vagului sentiment de vinovăție ce-l resimțeam, mergând la întâlnire cu Valentina. Această întâlnire mi-o propusese ea, în seara trecută, de față cu Emil, și oare ce gândise amicul meu?

Ardeam de curiozitate: ce are să-mi spună „Necunoscuta”?

Trecând pe lângă operă, am văzut de departe podul metalic cel îngust, pentru pietoni, unde aveam întâlnire. Nu venise încă, dar eram sigur că nu va întârzia. Sub pașii mei podul vibra. M-am oprit chiar la mijloc; dedesubt apa curgea blazată.

Ceva mai sus două caiace se urmăreau, în zigzag. Am simțit ușoara vibrație a podului și am știut că Valentina venise. Se opri lângă mine și nici n-am avut răgazul s-o salut că am auzit-o explicându-mi iute:

— Să nu te simți obligat a-mi da sfaturi sau a mă ajuta în vreun fel. Cred că nici n-aș avea nevoie de sfat sau de ajutor... Vreau să-ți povestesc ceva. Nu e nimic extraordinar, însă pe alocuri poate n-o să-ți vină să mă crezi. Eu n-am intenția să te conving, tot ce te rog este să mă ascuți. De acord?

— Mă mai întrebi? Sau poate vrei să mergem în altă parte?

— Nu, îmi place aici pe pod, e bine. Ascultă. Ți-am spus că am rămas orfană când încă nu împlinisem un an. Bunicii din partea tatălui mai trăiau, într-un orașel, dar erau lipiți pământului, și tot la orfelinat am ajuns. Mai târziu au murit și bătrânii, aveam vreo cincisprezece ani pe atunci; întâi a murit el, peste un an ea, dar puțin înainte de asta mi-au trimis câteva lucruri, înțelegeți, tablouri vechi, o biblie, câteva cârpe de pus pe pereți și mai știu eu ce, toate adunate într-o lădiță. Printre nimicurile acelea se afla și un fel de plăcuță de lemn, cam de lungimea palmei mele, un lemn foarte tare, deși pe margini ros adânc de carii. În ultima scrisoare a bunicii, eram povățuită să păstrez acea relicvă care o să-mi poarte noroc, fiindcă o găsisse bietul tata, tatăl meu, nu știu unde. Era un „semn de noroc”, zicea bunica.

Până aici – nimic deosebit.

Acum trei ani – eram la conservator – portarul căminului, aproape leșinat de emoție, mă anunță că am fost căutată de tatăl meu, despre care știam că a pierit pe front... Mai precis că a fost dat dispărut, dar cum timp de șaptesprezece ani n-a mai venit nicio veste de la el, nu mă îndoiam că e mort. Partea ciudată este că acest om bun,

portarul căminului, era mult mai emoționat decât mine. Poate sunt rea, poate am o inimă de piatră, dar apariția târzie a acestui tată pe care nu-l cunoșteam, și pe care nici nu l-am iubit vreodată, fiindcă n-am avut când, nu mi-a provocat reacțiile spectaculoase pe care scontează în astfel de cazuri unii autori de filme. M-am întâlnit cu omul ce pretindea că mi-e tată și... nu mi-a plăcut. El începu imediat să-mi vorbească despre mama, despre moartea ei, despre familia noastră... Parcă ar fi ținut cu tot dinadinsul să-mi arate cât de bine cunoaște toate acestea... Aveam impresia că se luptă să-mi dovedească cu orice preț că e tatăl meu, mai ales că erau unele lucruri neclare, care m-au uimit încă de la început: pe acest om îl chema Andreescu și nu Cleja, cum ar fi fost firesc... în legătură cu asta mi-a povestit ceva destul de încurcat, despre viața lui de prizonier, cum a rătăcit prin lume, mulți ani, și cum datorită unor împrejurări foarte confuze a fost nevoit să-și schimbe numele. Totuși, n-aveam niciun motiv să nu-l cred... Ce interes avea să mă convingă cineva că e tatăl meu? Ce ar avea de câștigat? Deci, l-am acceptat de tată, păstrând însă în suflet o anumită rezervă... El nu-mi cerea nimic, iar eu n-aveam nevoie de sprijinul său de niciun fel, eram bursieră și mă obișnuisem cu strictul necesar. Cu timpul, văzându-ne de mai multe ori, se stabili totuși între noi un fel de prietenie... Acest presupus tată al meu mă întrebă dacă știu ceva despre „semnul de noroc”, pe care el îl găsisese în tinerețe, nu știu unde. L-am spus că se află la mine – trimis de bunica, după cum știi. Andreescu – vreau să spun tatăl meu – păru fericit și mă rugă să i-l dau. Zicea că e o amintire etc. Etc... L-am transmis deci plăcuța de lemn, de ce să mi-o fi păstrat? Mie nu-mi spunea nimic. Deși cam pe atunci apăruse Domino, sfătuindu-mă să fiu atentă. L-am trimis

pe Domino la culcare, nu l-am ascultat. După ce i-am predat „semnul de noroc”, tatăl meu păru să mă uite o bucată de vreme. El avea locuința lui, eu tot la cămin, iar apoi când am fost angajată la operă, m-am mutat la colega mea, la Tina Stelaru, o cunoști. Aveam deci un tată, dar era ca și cum nu l-aș fi avut. De altfel situația îmi convenea. El mă rugase să nu vorbesc nimănui despre încurcăturile lui cu schimbarea numelui, până se vor reglementa lucrurile, ca să poată reveni la numele său adevărat. Rugămintea sa era de prisos. Ne vedeam tot mai rar...

Ți-am spus că după primirea „semnului de noroc” interesul lui Andreescu pentru mine a scăzut. Cel puțin așa mi se părea. În urmă cu câteva luni însă, m-a rugat din nou ceva. Cu un aer glumeț, mi-a explicat că el împreună cu niște prieteni pregătesc o serie de farse unui coleg, nevinovate de tot, și m-a rugat să scriu câteva cuvinte pe niște fâșii de hârtie. După câțva timp veni iar, și tot așa, din ce în ce mai des, se prezenta la mine cu hârtiuțele acelea, cerându-mi să-i scriu acolo niște fraze ciudate. Farsa se prelungește, zicea el.

La început nu l-am refuzat. Cum să respingi un om în vârstă, care e poate și tatăl tău, când te privește rugător cerându-ți un serviciu atât de mic!? E drept că Domino mi se vârî iar în suflet zicând că n-ar trebui să accept rolul ăsta de participantă indirectă la o farsă despre care în fond nu știam nimic. Influențată poate și de intervenția lui Domino i-am spus într-o zi lui Andreescu să mă mai slăbească. Eram dispusă să-i fac orice alt serviciu, însă rolul de secretară îmi plăcea. El aproape că plânse, în fine, mă înduplecă să-i fac, pentru ultima oară, acest serviciu. Asta se întâmpla înainte de plecarea în

turneu. De atunci m-a lăsat în pace, până acum câteva zile...

A venit iar, mi-a amintit că el, el și nu altcineva e tatăl meu, că e nefericit din cauză că nu reușește să aranjeze povestea cu numele, și e bătrân și singura lui bucurie sunt glumele ce le face cu acel coleg și m-a rugat, în fine, să scriu o nouă depeșă, care era de data aceasta mai lungă.

— Îți amintești despre ce este vorba?

Valentina scoase din poșetă un petic de hârtie.

— Mi-a lăsat el textul. Iată: *„Dacă accepți colaborarea cuiva care știe multe, lasă fereastra din stângă deschisă între șapte și opt”*.

„Deci Andreescu e dispus acum să colaboreze cu noi!” mi-am zis. Și am întrebat-o pe Valentina:

— Ai acceptat să-i scrii acest mesaj?

— Deocamdată, nu. Voiam să mă gândesc, eventual să stau de vorbă cu tine.

Valentina puse înapoi hârtia și închise poșeta. Sub noi, sub pod, lunecau cele două caiace.

— Valentina, ar fi foarte important dacă mi-ai descrie puțin acel „semn de noroc”.

— Așa îi zicea bunica, dar de fapt pe o margine a plăcuței de lemn se putea citi destul de clar: „Al doilea semn”.

M-am stăpânit din toate puterile să nu gem de furie. Nu mai încăpea îndoială: *mâna* furase de la Andreescu „al doilea semn”!

— Iar pe altă margine, urmă balerina, se poate citi: „Caută primul semn”.

— Bine, Valentina, dar între aceste două inscripții nu era nimic?

Ea mă privi puțin mirată.

— Nu mă așteptam să te intereseze povestea mea... Ba da, între cele două inscripții era un șir de cuvinte ciudate, într-o limbă necunoscută. Și totul era gravat în lemn, cu fierul roșu, subțire și adânc.

— Valentina, pe tine nu te-a intrigat niciodată acest „semn de noroc”? Nu te-ai întrebat ce e, ce poate fi?

— Ba da, dar ce folos? Există atâtea lucruri ciudate pe lume.

— Dar interesul lui Andreescu, al tatălui tău vreau să spun, pentru plăcuța asta de lemn, nu ți-a dat de gândit?

— La drept vorbind, nu. Oricum, mie nu-mi folosea la nimic „semnul de noroc”, așa că i l-am dat. Nu țin la lucruri. Omul, cu cât are mai puțin, cu atât e mai liber.

— Și ce ai de gând? Îi scrii și noul mesaj?

— Tu ce zici? Să i-l scriu?

Andreescu. Oricum, nu ne poate fi de folos – mi-am zis repede. E atât de mărginit, că desigur nu și-a făcut o copie după „al doilea semn”; altfel n-ar fi atât de disperat acum, n-ar umbla cu limba scoasă după *colaborarea* noastră... Și i-am spus Valentinei:

— Nu i-l scrie. Ceea ce face presupusul tău tată e un joc obscur.

— Dane, ziceam că nu-ți voi cere nici sfatul, nici ajutorul... Mi-am călcat pe jumătate cuvântul, ți-am cerut sfatul, să mi-l calc în întregime. Valentina se întoarce spre mine mai palidă ca de obicei. Ascultă! Încearcă să afli ce e cu omul ăsta: e sau nu tatăl meu? Mă deranjează nesiguranța asta! Și ce urmărește? Ce e cu „farsa”, cu mesajele?

— Și ce e cu „semnul de noroc”, nu-i așa?

— „Semnul de noroc”... mă interesează mai puțin. Spune-mi, te-ai supărat?

— De ce?

— Fiindcă abuzez.

— Nu numai că nu m-am supărat, dar îți promit, Valentina, că, orice s-ar întâmpla, tu vei cunoaște adevărul cu privire la Andreescu!

Peste câteva minute mă despărțeam de ea. Am luat-o la goană. Nu era timp de pierdut. „Al doilea semn” se afla în posesia *mâinii*

7

Dar în zilele următoare n-am reușit nimic. Am făcut pe rând de gardă în preajma Cetățuiei, în speranța că va apare ciungul care nu era ciung, omul pe care-l bănuiam cel mai mult că ar fi în stare să ne spună câte ceva despre *mână*. Am coborât iarăși în subterane, am bătut împrejurimile Cetățuiei, chinuiți de gândul că *mâna* se află în posesia ambelor „*semne*”. Toate eforturile au fost zadarnice. Dar interveni iarăși neprevăzutul, se petrecu ceva cu totul neașteptat.

Într-o seară, când mă întorceam acasă împreună cu Emil, obosiți și scoși din sărite de nereușită, am văzut de departe în dreptul casei noastre silueta uscățivă a unui om pe care l-am recunoscut imediat.

— Emil! Suntem pândiți! Privește! E Andreescu!

Mă înșelam. Nu eram pândiți, ci așteptați. Când ne văzu, veni spre noi. N-avea aerul unui învins.

— Eu sunt cel care vă trimitea săgeți! zise.

L-am privit cu multă curiozitate. El se vede că spera să ne vadă leșinând de mirare.

— Știm, i-am răspuns. Știm demult cine ne trimite săgeți.

În lumina neonului, trăsăturile chipului său se adânciră. Avea ochii mici, neinteligenți. L-am invitat să ne urmeze și l-am dus în grădină, sub nuc.

— Unde te aflai când mi-ai trimis prima săgeată, confundându-mă cu domnul Angheliu?

Încercam să-l domin, folosind același ton direct, adoptat de el. Era o metodă bună!

— Acolo, arată Andreescu un loc, sub gard.

Se ținea totuși drept și avea un aer încăpățânat, nepotrivit cu împrejurarea. Figură și bătrânul ăsta! El scoase o nucă și o despică liniștit cu briceagul. Noi rânjeam.

— De ce nu m-ați denunțat? întrebă el dintr-odată.

Emil încercă să râdă:

— Fiindcă săgețile dumitale nu ne deranjau... Ba chiar ne amuzau, așa zice. Dar tonul lui Emil deveni dur: Bun! Și ce dorești?

— Să colaborăm, făcu, fără să clipească, Andreescu.

Era caraghios, zău.

— Noi nu colaborăm cu dumneata, i-am zis. Dacă dorești însă, acceptăm capitularea dumitale necondiționată!

Andreescu, pus în stare de inferioritate, întinse mâinile:

— Aș putea să vă ajut!

— Nu credem. „Al doilea semn” ți-a fost furat!

— Dar am o copie! strigă bătrânelul. O copie făcută milimetric, înțelegeți, o copie!

Ne lovise în plin! Diavolul... Cât e de mărginit, dar tot a tras o copie după „semnul de noroc”... Nu m-aș fi așteptat. Ne avea în mână! Ne-am ținut tari, totuși.

— Condițiile ți le-am arătat: capitularea necondiționată! Adică ne spui adevărul în toate privințele și ne predai copia.

— Și atunci colaborăm?

— La ce?

— La descoperirea comorii...

— Ce fel de comoară? urlă Emil.

— Comoara pe care o căutați și voi!

— Acceptați condițiile? I-am întrebat iar.

— Cum adică?

— Ne spui totul. De pildă, ești tatăl Valentinei?

— Cum să fiu? răspunse Andreescu privind în altă parte. Ștefan Cleja a murit pe front, am fost camarazi. El mi-a povestit despre „al doilea semn”... și despre familia lui. Am dat întâmplător de urma Valentinei și i-am spus că sunt tatăl ei. Îmi trebuia „al doilea semn”. Ce vedeți rău în asta?

— Ai copia la dumneata? Copia celui de „al doilea semn”.

— E aici.

— Dă-o-ncoace.

— Dar...

— Nu colaborăm decât în condițiile de mai sus. Copia va rămâne la noi.

— Și eu ce fac?

— Îți vom comunica hotărârea noastră.

— Nu! strigă Andreescu. Așa nu! Fără mine, nu!

— Bagă de seamă! Dacă nu te luăm în grija noastră, *mâna* îți face figura... E foarte pornită împotriva dumitale!

Bătrânul privi împrejur, cuvintele mele nu-i fuseseră pe plac. Îmi era milă de el, pe cinstea mea.

— Unu: ne dai copia, i-am zis. Doi: te duci imediat acasă. Trei (foarte important!): nu o mai vezi niciodată pe Valentina Cleja. În aceste condiții, dacă vom descifra „semnele”, te vom chema și pe dumneata.

Bătrânul își împinse bărbia înainte.

— Trebuie să ne grăbim! zise el. Altfel *mâna* ne-o ia înainte, ne suflă comoara.

— O întrebare! Ce știi despre *mână*?

— Am fost deseori urmărit de un om mititel, ciung. Glasul lui Andreescu deveni cumva răgușit. *Iar mâna* a apărut de două ori... Prima dată n-a reușit să-mi fure „semnul”, a doua oară a reușit.

— Ce știi despre ciung?

— Nimic.

— Nu l-ai urmărit?

— El mă urmărea pe mine!

— De ce n-ați inversat rolurile?

— Fiindcă mi-a fost frică.

— Și totuși, de ce ai venit să ne propui colaborarea?

— Nu mă pot lupta singur cu *mâna*.

— Aha... Și ce urmăreai cu mesajele?

— Să vă sperii... Mă temeam să nu descoperiți comoara înaintea mea.

— Comoara! scrâșni Emil.

— Nu ți-a fost niciodată teamă că te-ai dat drept tatăl Valentinei?

— Nu. Scopul scuză mijloacele. Aveam nevoie de comoară.

— Pentru ce, omule?

— Aurul... hârâi Andreescu. Aurul e totul.

— De unde știi că e vorba de aur?

— O comoară înseamnă aur.

— Și ce te face să crezi că e vorba de o comoară?

— Așa mi-a spus Ștefan Cleja. Am fost prieteni.

— Și ai mințit-o atât de urât pe fiica prietenului!

— Am spus: scopul scuză mijloacele... Poftim copia... Mi-o întinse, dar cine știe din ce cauză se răzgândi și i-o dădu lui Emil. Aștept! zise el.

L-am urmărit cum se îndepărtează. Era ceva deplasat, anormal în mișcările lui. Deși bătrân, părea agil. Dracu' știe! Și acum sunt convins că-i lipsea o doagă. O anumită doagă.

8

Dar în momentul acela prea puțin ne păsa de Andreescu! Cărându-ne la pumni de bucurie, am năvălit în casă și am expus în lumină copia făcută după „al doilea semn”. Ah, bucuriile astea premature!...

Considerând că acum suntem în posesia ambelor „semne” („primul” fiind cele trei cercuri),

speram că vom afla totul cât ai clipi din ochi, sau cel mult în intervalul necesar pentru a fuma două țigări...

Pe foaia de hârtie pe care Andreescu pretindea că reprodusesse milimetric cel de „al doilea semn”, era desenat un dreptunghi lunguiet ce reprezenta plăcuța de lemn, în mărime naturală. Pe una din margini scria: „*Cată primu semn*”. Iar pe cealaltă margine: „*Al doilea semn*”. Între aceste două inscripții, o coloană de cuvinte stranii:

l g
er
a e l
iuluta
ă n
e
u r o l i n
e t ă r a
e r
a e
i u l u
e t e
a e h c a
ă g n
ă s
a r t
ă
ă d

Aprinzându-ne deci țigările, ne-am privit consternați. Ce legătură putea fi între aceste cuvinte necunoscute și „primul semn”, adică cele trei cercuri?

Fiindcă noi așa judecasem: cele două „semne” se completează reciproc și unul ajută la dezlegarea celuilalt. Și probabil că așa trebuia să fie. Însă nouă ne scăpa pentru moment relația posibilă între ele. Cum ar putea cele trei cercuri să ne ajute la descifrarea coloanei de cuvinte absurde din „al

doilea semn”? Și, la rândul ei, coloana de cuvinte cum ne-ar facilita dezlegarea enigmei celor trei cercuri? Erau primele noastre gânduri. Pornirea inițială de a-i anunța cu un aer triumfător pe ceilalți căutători ai „Frumuseții” că suntem stăpâni pe situație, fu revizuită. Se vede că ne așteptau încă nu puține căutări chinuitoare!...

— „Art”! zise Victor Antoniu. E pe grecește. Cred că aici e clenciul.

— „Er”, zise Salamanca. Parcă ar fi pe nemțește.

— „Urolin”... O fi pe franțuzește? șopti Dagmar, mirată și ea de ideea ce-i venise.

— „Ete”... „ig”... „ă”... zise Emil. Ar putea fi chiar pe românește!... Dar...

N-am să uit niciodată zilele acelea. Parcă ne-ar fi fugit pământul de sub picioare. Timpul trecea și noi nu reușeam să stabilim nicio legătură între cele două „semne”. Și în acest timp *mâna*... Să fi fost oare *mâna* mai perspicace decât noi toți la un loc? Să fi reușit ceea ce nouă nu ne ieșea nicicum?

Emil revăzu foile umplute cu complicate calcule, acolo unde el împreună cu matematicianul încercaseră să interpreteze raporturile dintre diametrele cercurilor și... Luă numerele obținute și încercă zadarnic să potrivească în fel și chip misterioasele particule de cuvinte de pe „semnul al doilea”.

Poate că dacă n-am fi posedat ambele „semne” am fi fost mai liniștiți, ca să nu zic resemnați. Dar având „semnele” la dispoziție ne apropiam încetul cu încetul de concluzia că numai incapacitatea noastră e de vină.

Victor Antoniu, convins că e un mare dezlegător de enigme, se jură pe biata-i inimă gregară că nu mai pune mâna pe condei până ce nu va fi înfrântă muta încăpățănare a „semnelor”.

Bătrânul pirat Salamanca, calm de obicei, încurca și mai rău culorile.

Cât despre Dagmar, tot timpul părea că e gata să-mi spună ceva.

Am avut o nouă discuție cu Andreescu. Venise să afle ce se întâmplase cu „al doilea semn”. Era pornit, întărâtat, începuse chiar să vocifereze că l-am tras pe sfoară, că încercăm să-l înlăturăm de la dreapta împărțire a comorii... Caraghios... l-am tăiat-o scurt și l-am pus să jure pe trecutul său mincinos că ilustra lui copie după „al doilea semn” era perfectă și nu omitea nimic. Dar cu asta n-am progresat deloc.

Am întâlnit-o pe Valentina.

Cum mă văzu, zise:

— Deci, nu e tatăl meu?

— De unde știi?

— Mă așteptam să nu fie tatăl meu. Nu te speria, nu sunt dezamăgită, nu e un șoc pentru mine. Domino m-a prevenit încă de la început.

— Dar de unde știi că asta voiam să-ți comunic?

— Uite, am ghicit. După mutra tristă pe care ți-ai confecționat-o.

— Bine, bine... însă află că Andreescu nu te va mai plictisi niciodată...

— Dar care e întregul adevăr?

l-am explicat tot ce știam. Contrar așteptărilor, Valentina râse.

9

După nenumărate zile istovitoare, după nesfârșite nopți de insomnie, Emil se făcuse străveziu. Barba și-o rădea prea rareori și cum își petrecea mai tot timpul în preajma Cetățuii, mormăind încontinuu acele blestемate particule de pe „al doilea semn”, combinându-le în minte în fel și chip, când cobora în oraș, șifonat și aducând pe haine praful secular, urlau și câinii după el, alarmați.

Se apucase să facă alte calcule și alte măsurători. Căuta să vâre matematica și printre cuvintele și literele celui de „al doilea semn”. Însă nicicum nu reușea să facă o legătură logică între „semne”, între cele trei cercuri și coloana de cuvinte inexplicabile.

În Turnul Tezaurului, chiar și la amiază stăpânea mai mult întunericul decât lumina. Partea aceasta a Cetățuiei rezistase mai bine timpului. Fusesse și clădită mai temeinic, dat fiind scopul pe care i-l trădează numele. Pentru a se ajunge sus, la scara de piatră, a cărei bază fusese distrusă cine știe când și de către cine până la o înălțime de vreo nouă metri, vizitatorii Turnului se foloseau de o scară de lemn destul de șubredă în felul ei, care se sprijinea jos în doi bolovani mari, aduși tocmai în acest scop.

Emil, singur pe platforma ultimă a Turnului, se uita prin ferestruicile practice în zidul monstruos, foarte înguste spre interior și lărgindu-se către exterior. Erau șase asemenea ferestruici; nu într-o singură ocazie, flintele oștenilor de altădată se rezemaseră aici amenințând către cei care râvneau la comorile Turnului. Uriașe bogății fuseseră adăpostite între zidurile sumbre, aur, pietre prețioase, coroanele domnești poate...

În vale, prin ceața albăstruie, se zărea o ramură a orașului. Dacă trecea la ferestruica opusă, Emil putea să cuprindă din ochi Piscul-de-sub-Vânt; prin cea de alături vedea stânca de sare, pădurea...

Exista o contradicție între cele două „semne”, care-l neliniștea pe Emil. Dacă „primul semn” (cele trei cercuri) părea să fi fost lăsat în urmă cu sute de ani, poate chiar de Meșterul Necunoscut, sau de vreun discipol sau prieten al acestuia, nu același lucru se putea spune despre „al doilea semn”. Faptul că fusese conceput în alfabetul latin

îi plasa originea mult mai aproape de timpurile noastre... Rezultă că „al doilea semn” fusese lăsat de un intermediar... Povestea era încurcată și obscură. Totuși inscripțiile: *caută „al doilea semn”* — în preajma „primului” și la fel *caută „primul semn”* — pe „al doilea” — vorbea de la sine. Despre legătura directă dintre ele. Și totuși, îndoiala începuse să...

În cele din urmă Emil coborî.

Când ajunse la ultima cotitură a treptelor de piatră, observă cu uimire că scara de lemn fusese trasă într-o parte. Drumul îi era tăiat. Și forțându-și privirea, Emil observă în semiîntunericul de jos o umbră stranie ce părea că se leagănă ușor: *mâna!*

Deci întâmplarea, sau poate că nu întâmplarea, făcuse ca Emil să capete dovada că cei care văzuseră *mâna* n-au fost victime ale halucinației. De astă dată *mâna* apăruse în fața privirii sale, și nu părea tocmai grăbită să dispară, cum făcuse totdeauna. Se *legăna*... Emil era ținut în turn și nu putea coborî pentru o confruntare directă...

După primul moment de surpriză, în timp ce odată cu senzația de nefiresc, teama începuse să-i dea ocol, Emil fu ispitit să vorbească, să spună ceva. Dar cum să te adresezi unei *mâini*, care în mod normal nu te poate auzi? Pătruns de gândul acesta, Emil tăcu și așteptă, sprijinindu-se de zidul rece și numărând — fiindcă tot n-avea altceva de făcut — bătăile accelerate ale propriei sale inimi. Recită în gând:

*Mână strâmbă și străină,
Ce s-a ridicat haină,
Singură s-a ridicat
Ca o umbră cu păcat...*

Și spaima îl săgetă mai adânc!

Deodată lui Emil i se păru că o șoaptă ajunge până la urechile sale. *Mâna* vorbea? Da! Pricepu câteva cuvinte răzlețe. Șoaptele urcau de-a lungul zidurilor, trezind un anumit ecou.

— Cum? urlă Emil. Vorbește mai tare, lua-te-ar dracii!

O clipă domni tăcerea, apoi auzi ceva mai distinct același glas șoptit:

— *Promite că nu vei mai călca pe aici niciodată în viață!*

— Nu! strigă Emil. Haide, vino înapoi să văd cine ești!... *Ce ești!* Haide!

Drept răspuns la cuvintele sale, *mâna* se retrase încet, tot legănându-se, și dispăru. Înfiorat, Emil urcă repede treptele până la platforma superioară. Acolo cel puțin pătrundea mai multă lumină prin cele șase orificii. Dădu ocol încăperii, privind afară, în speranța că o să vadă pe cineva. Împrejurul Cetățuiei era pustiu și liniște. Emil se sprijini de zid, nepierzând din ochi scara. Desprinse o piatră pentru orice eventualitate, să aibă și el o armă... însă nimeni nu urcă după el. Trecuseră numai câteva minute, când, exasperat și înfricoșat de liniștea aceea, convins că se scurseseră ore de când se afla izolat acolo, Emil începu să coboare scara, încet. Când ajunse la ultimele trepte, *mâna* apăru iar!

Emil reveni sus...

În ziua aceea ar fi trebuit să mă întâlnesc la prânz cu Emil. Dar se apropia seara și înrăitul căutător al „Frumuseții” nu apăruse. Oscilând între o vagă îngrijorare și speranța că Emil a dat în sfârșit de un fir, am luat autobuzul 2; înserarea mă prinse pe drum, urcând spre Cetățuie.

În acest timp, izolat în Turnul Tezaurului, în interiorul căruia întunericul se îngroșase, Emil nu era prea vesel și cine știe la ce se gândea!

Înconjurată de umbre, de tainică tăcere, sub cerul violet, Cetățuia, în singurătatea ei, te impresiona și neliniștea. Avusesem de gând să-l strig încă de departe pe Emil, dar n-am îndrăznit să tulbur pacea aceea. De altfel mi se păru că nu e nici țiipenie de om în preajma ruinelor. M-am oprit, am vrut să cobor, dar după o ezitare mi-am continuat drumul. Și când am cotit la dreapta, ieșind din umbra zidurilor, m-am pomenit față-n față cu omulețul acela pirpiriu, fără o mână, ciungul care nu era ciung! Surprinși amândoi, parcă am înlemnit. Ne aflam la cel mult zece metri unul de celălalt. Cu toate că era aproape întuneric, i-am văzut expresia stranie întipărită pe fața mică, boțită parcă, adunată în jurul ochilor și a gurii. O față de o jale nespusă.

Nu m-am putut stăpâni și am strigat:

— *Doctore Țifu!*

El scoase un geamăt, un urlet, ca o tresărire a unei dureri uitate, un strigăt de om și de fiară și, răsucindu-se agil, o luă la goană.

— Doctore Țifu, stai! Stai! Doctore Țifu! Doctore Țifu! Staaa!... am zbierat după el.

L-am văzut privind înapoi, făcând parcă un semn cu mâna. În două secunde dispăru. Nu l-aș fi putut prinde. Mint. Cred că mint. Cred că l-aș fi putut ajunge, dar ceva m-a oprit. Nu știu ce. Și-n timp ce încercam să mă descurc în gândurile mele, am auzit de departe și de sus glasul lui Emil.

— Dane, tu ești?

Un minut mai târziu bărbosul călca nevătămat pământul răbdător al planetei noastre. L-am simțit cum tremură.

— *Mâna* există, șopti el. Știe chiar să vorbească!...

Abia se luminase de ziuă când m-am trezit dintr-un somn zbuciumat, cu țârâitul soneriei în urechi... Era pentru mine. Încă năuc, m-am dus împleticindu-mă să deschid. Nu era nimeni la ușă, în schimb un plic alb căzu cu un foșnet mort. Era îndoit și nu purta vreun nume, vreo adresă... Mi se păru că aud jos niște pași ușori ce se îndepărtau.

În plic am găsit o coală de hârtie groasă, acoperită în întregime cu un scris ce mă uimi. Unele litere păreau enorme în raport cu altele, microscopice. Caligrafia era tremurată, aplecată când în dreapta, când în stânga. Era un scris oribil, fără să vreau mi-am zis că aceasta nu poate fi decât mângăleala unui braț de caracatiță... Dar conținutul?

„Într-un moment de luciditate scriu, eu, Simion Țifu. Ați aflat cine sunt, foarte bine. Mintea mea e bolnavă. Sunt zile când nu-mi dau seama ce fac și ce se întâmplă cu mine. Când în subterană am furat Petromaxul eram în stare de inconștiență, iertați-mă. Și dacă nu mă iertați, totuna e. Altceva, altceva!

Eu am descoperit locul unde s-a prăbușit în munți prietenul meu Liviu. Am găsit asupra lui «primul semn» și apoi am îngropat trupul zdrobit, iar resturile avionului le-am azvârlit în prăpastie. Asta așa, ca să știți. Ca să vedeți că nu mint, că am mintea limpede acum, când scriu. Altceva, altceva! Aurul! Trebuia să găsesc comoara. Atâția ani! De pe front m-am întors cu creierul zdruncinat și fără o mână. Dar îmi trebuia comoara! Am construit mâna mecanică. Am căutat «al doilea semn». Era la Andreescu. L-am luat. Dar nimeni nu poate înțelege ce spun semnele. Fiindcă numai Liviu știe ce e acolo, și taina a luat-o cu el în moarte. Aceste semne au adus până acum doar nenorocire,

fiindcă omul când simte mirosul aurului își pierde mințile. Altceva, altceva! Eu sunt doctorul Simion Țifu, da. Eu astăzi am ars cele două «semne» blestemate. Să nu vă pară rău. Oricine ar fi pus mâna pe ele, i-ar fi adus nenorocire și moarte.

De aceea le-am ars, și scrumul l-am aruncat într-o fântână.

Semnele blestemate care mi-au otrăvit viața. Comoara blestemată, aurul blestemat din cauza căruia omul devine fiară. Le-am ars, nu mai căutați. De aceea vă trimit această scrisoare, ca să nu mai căutați. Am ars și mâna mecanică. Ea poate face mult rău. Și acum e rândul meu să dispar. Voi ați aflat cine sunt. Am fost un doctor bun. Nu vreau să fac rău fără voia mea. Minte mea e tulbure. Finis. Am ars totul. Într-un moment de luciditate, după ce ieri mi-am auzit numele. Acum am să dispar. Altceva, altceva!

P. S.

Nu mai căutați! Cele trei cercuri nu reprezintă primul semn. Primul semn l-a avut numai Liviu, pe urmă eu, dar acum nu mai există. L-am ars. Eu plec. Nu mai căutați! Aurul nu înseamnă nimic. Altceva, altceva!”

PARTEA A ȘAPTEA

RÂNJETUL LUI LARDEA

1

Această cronică a unor întâmplări destul de ciudate se apropie de sfârșit. Scrisoarea pe care ne-o lăsase nenorocitul acela de căutător de comori, doctorul Simion Țifu. A confirmat o bănuială mai veche și anume că între cele două „semne” pe care le aveam, nu exista o legătură reală, că cele trei cercuri, probabil, nu reprezintă „primul semn”.

În același timp Țifu ne tăia speranța de a găsi vreodată „Frumusețea”, anunțându-ne că arsese ambele „semne”, deci semnul „al doilea” pe care-l furase de la Andreescu (și copia căruia o aveam și noi) și semnul „prim”, cel găsit de Liviu Belcin și pe care noi nu-l văzusem niciodată.

Se punea întrebarea: ce greutate trebuie să acordăm spuselor unui om care, el însuși, afirmă despre sine că are mintea tulbure?

Trebuie oare să credem: a) că într-adevăr cele trei cercuri n-au nicio legătură cu „semnele”? b) că „primul semn” era *unic*? c) că Țifu distrusese cu adevărat „semnele”, renunțând la căutări?

La prima întrebare înclinam să credem – deși nu categoric – că e așa cum spune doctorul, cum de altfel bănuiam și noi. Am explicat cu altă ocazie cum ne pusese pe gânduri diferența originii *în timp* dintre cele trei cercuri și „al doilea semn”. Motivul principal era însă lipsa oricărei interpretări logice a legăturii dintre cercuri și „al doilea semn”.

Trec la întrebarea a doua. Și aici existau complicații. Cât timp am fost convinși că cele trei cercuri reprezintă „primul semn”, întâlnit de noi în mai multe locuri, ne plăcea să credem că și „al doilea semn” există în mai multe... exemplare. Dacă însă cercurile își pierdeau calitatea de „semn”, firește, concluzia de mai sus suferea o gravă amendare. Era foarte posibil ca „semnele” să fi fost într-adevăr unicate, și în acest caz – trecând la întrebarea a treia – distrugerea lor de către Simion Țifu pune sub stigmatul zădărnicii toate eforturile noastre de până acum.

Dar le distrusese cu adevărat, renunțând la căutări? Victor Antoniu, de pildă, înclina să creadă că scrisoarea lui Țifu fusese o simplă manevră concepută numai pentru a ne descuraja și a ne face să renunțăm *noi* la cercetări, în acest chip el asigurându-și liniștea și posibilitatea de a continua pe îndelete căutarea „comorii”. Poetul, psiholog, emisese ideea că Țifu e un om perfect lucid, însă un demoniac, așa cum bine îl caracterizase Sorin Belcin.

Dar un om perfect lucid și normal! – am obiectat noi – nu și-ar fi cheltuit viața în căutarea unei comori iluzorii, a unui aur iluzoriu. Mai ales că în zilele noastre funcția aurului e atât de schimbată!

Poetul ne contrazise prompt, afirmând că dorința de a poseda comori, de aur, e prea adânc înrădăcinată în sufletul omului, de mii de ani, devenind aproape un instinct, ca s-o putem neglija, sau înlătura cu ușurință.

În orice caz supoziția sa că scrisoarea lui Țifu e o înșelătorie pusă la cale în scopul de a ne face să sistăm cercetările, naștea în mod firesc și ideea că doctorul minte și în alte privințe. De pildă, când zice că cercurile nu sunt „primul semn”...

De aceea, cu toate că descurajarea îi rodea sufletul, Emil își continuă efortul pe toate planurile: explora Cetățuia și împrejurimile și își spărgea capul cu cele două „semne”.

În următoarele zile și săptămâni, *mâna* nu mai apăru, silueta firavă a ciungului care nu era ciung, și totuși era – adaug acum – nu fu semnalată nicăieri. Ceea ce ne întărea tot mai mult convingerea că Țifu nu mințise în nicio privință. Părăsise aceste locuri, și înainte de a pleca distrusese „semnele”. Ne întărea și convingerea că nu mințise zicând că cele trei cercuri nu reprezintă „primul semn”.

O echipă de cartografi, care coborî în subterană pentru a face harta acelei negre împărății, făcu o descoperire. Emil care se afla în preajmă, la Cetățuie, fu chemat și el. Pe una din galeriile laterale cartografii dăduseră peste niște resturi ciudate: cenușă, un schelet *metalic*, niște pârghii și resorturi, tot metalice, și alături o sticlă goală care mirosea a petrol.

Emil simți că transpiră, deși era răcoare, acolo, sub pământ.

— *Mâna!* șopti el. Aici, doctorul Țifu și-a ars *mâna!*

— Poftim? făcu unul din cartografi, nedumerit.

Emil nu-i răspunse și, aplecându-se, culese de jos resturile metalice, întrebându-se dacă printre tăciunii aceia nu se afla și cenușa celor două „semne”. Dar își aminti că în scrisoare se zicea că cenușa semnelor fusese aruncată într-o fântână. Și, pe cât se pare, acest Simion Țifu spunea câteodată și adevărul.

Scheletul metalic al *mâinii* doctorului Țifu, împreună cu mecanismele care o ajutau să se îndepărteze de cel care o manevra, se află acum în micul muzeu personal al lui Emil, atrăgând atenția și stârnind curiozitatea oricui. El a repetat

povestea despre *mână* și despre proprietarul ei de mii de ori. Cred că nimeni nu l-a crezut, și tot repetând-o ca pe un basm vechi, poate că nici Emil nu mai crede în ea... Totuși, *mâna* se afla acolo, *mâna* care ne-a îngrozit, martor tăcut dar real al întâmplărilor acelei veri...

2

Un sentiment apăsător de milă mă cuprindea când mă gândeam la Simion Țifu. Sau la Liviu Belcin. Acești doi oameni, inteligenți fără îndoială, capabili, își rataseră viața mizând pe aur, pe o comoară iluzorie. Destinul trăsesese, cu rigla parcă, liniile aproape paralele a soartei amândurora. Aripa moartă a avionului cu care se prăbușise Liviu Belcin își găsea un ciudat corespondent în mâna moartă, arsă, a doctorului Țifu.

Gândindu-mă la el, îmi venea în minte destinul trist al căutătorilor de aur, atrași de mirajul bogăției, ale căror morminte presară toate drumurile lumii...

Dar să vă povestesc mai departe întâmplările ce ne-au dus la descoperirea sau nedescoperirea „Frumuseții”. Convingându-ne tot mai mult că „primul semn”, cel adevărat, fusese definitiv distrus de către Țifu, ne cuprinse apatia. Trecu o bucată de timp, care, dacă nu ne împăca definitiv cu gândul că pierdusem partida, cel puțin ne cam obișnuia cu el. În aceste săptămâni rareori se întâmpla să discutăm despre recente întâmplări, fiecare se ferea să aducă vorba, și fiecare avea impresia despre celălalt că uitase, că extraordinara frământare și dorință de a găsi „Frumusețea” se topise încetul cu încetul, transformându-se în blazare.

Și ne înșelam cu toții. A trebuit să treacă o bucată de timp, ca un fel de perioadă de vindecare

a rănilor, pentru ca discuțiile și, încetul cu încetul, cercetările, să fie reluate.

Într-una din aceste zile am primit vizita bătrânului pirat Salamanca. El veni și tăcu multă vreme, apoi debită una din maximele lui preferate și tăcu iar. Apoi mă întrebă cum o duc, parcă nu ne-am fi întâlnit de secole, se interesă de deschiderea stagiunii, și flecărirăm așa o jumătate de ceas, schimbărăm cuvinte fără importanță, și el mai dete drumul câtorva maxime tipic salamanchiene, despre vulturi sau despre hiene, nu-mi amintesc. Stinse țigara, aprinse alta, se jucă puțin cu scrumiera, și în fine, spuse:

— Ar trebui să-l chemi aici pe Emil...

— Cum?

— Să-l inviți repede aici... Pe Dagmar am întâlnit-o, trebuie să apară din clipă în clipă, la fel și domnul Antoniu, i-am telefonat...

— S-a întâmplat ceva?

— Ah, nimic. *Am găsit „primul semn”,* cel adevărat, făcu piratul, calm.

— Ce? Păi nu l-a ars Țifu?

— Doctorul ne-a cam păcălit. El a ars numai copia... îmi răspunse cu blândă superioritate marinarul. Copia pe care a făcut-o Liviu Belcin, la fel ca și Andreescu, din prevedere. Dar originalul... originalul a rămas, a rămas acasă, în păstrarea fratelui său, și iată-l aici.

3

...Și totuși ar fi trebuit să ne gândim! Ar fi fost cât se poate de firesc să ne gândim că Liviu Belcin nu luase cu sine în avion prețiosul original al „primului semn”, ci numai o copie! Păi, nu era normal? Dacă și Andreescu cel lipsit de fantezie avusese precauțiunea de a face o copie după „al doilea semn”, nu era firesc să presupunem că Liviu

Belcin, mai versat, plecase în călătorie cu copia, lăsând acasă originalul?

Dar ce se întâmplase? Se cuvine să mă opresc puțin asupra acestui moment. El ne rezervă încă o surpriză, însă incomparabil mai mică decât ceea pe care a avut-o Salamanca, într-o frumoasă înserare auzindu-l pe prietenul său Sorin Belcin adresându-i-se cam în felul acesta:

— Ce părere ai, n-ar fi timpul să dăm cărțile pe față, marinarule? Acum suntem prieteni vechi... Vezi, eu știu că afacerile sărmanului meu frate te interesează mult mai mult decât vrei s-o arăți... Ești și tu un vânător de cai verzi pe pereți, dar un vânător simpatic, și nu sunt supărat pe tine deloc, poți să mă crezi. Ei bine! Spune-mi întregul adevăr în legătură cu tine și tot ce ai aflat despre fratele meu și despre moartea lui... în schimb vei primi din partea mea acel obiect, adus de Liviu din subterană.

Bătrânul pirat era prea înțelept ca să pună întrebări. El știa că până la urmă Belcin îi va explica singur de unde aflase adevăratele sale intenții. Important era că inginerul nu se supăraseră...

Și iată-ne acum în fața acestui ciudat obiect, „primul semn” original, care, ca și „al doilea semn” descris de Valentina și copia căruia o aveam de la Andreescu, era o veche plăcuță de lemn, lungă cât o palmă de om, roasă de carii pe margini; în mijloc o coloană de cuvinte la fel de inexplicabile ca și de pe „al doilea semn”, iar pe margini două inscripții: „primul semn” – într-o parte, și „cată al doilea semn” – în cealaltă parte.

r e m
p
a v
r e p m i
i v

l a v
u b e n
o b o c s
p
l a c
t o p i s
u s
e r u
â t a
a l
a e p
s
a c

După un timp atât de îndelungat „primul semn” se întâlnise cu cel de „al doilea semn”... Și totul depindea de iscusința noastră!

4

Adunându-se căutătorii „Frumuseții” într-o primă ședință *de lucru*, cineva emise ipoteza, foarte șocantă, că de vreme ce ne debarasasem de cele trei cercuri, atâta vreme considerate a fi drept „primul semn”, cele trei cercuri găsite – repet – în subterană, pe piatra cu sculptura neterminată, apoi pe o altă piatră culeasă din lac, și în fine pe zidul Vechii Episcopii, acum nu mai aveam niciun motiv să fim atât de convinși că mergem pe urmele „Frumuseții” și nu, într-adevăr, a unei comori sau cine știe a cărei taine. Ce legătură e între această plăcuță veche poate de un secol, dar nici într-un caz de mai multe, și Meșterul Necunoscut?

— Legătura e destul de limpede, răspunse Emil, după o clipă de gândire. Iată! Cele trei cercuri au fost găsite pe piatra cu sculptura neterminată. Aceasta din urmă vorbește de la sine de Meșterul Necunoscut.

— Sau de un discipol al său, sau de un alt meșter...

— Aici e riscul, desigur... răspunse Emil. Dar noi pornim de la ideea că sculptura neterminată are legătură directă cu Meșterul Necunoscut. Mai departe: cele trei cercuri au fost găsite pe zidul Vechii Episcopii, iar sub el e inscripția: „caută al doilea semn”. Inscripția aceasta, deci, face legătura între cele trei cercuri și aceste două „semne” pe care le avem aici.

— Dar ce rost mai au cercurile atunci? întrebă Dagmar.

— Nu știu, răspunse Emil. Nu știu care e rostul celor trei cercuri. Poate chiar ca să facă legătura...

Discuțiile n-au fost puține și nici liniștite. Trecându-se la analiza celor două „semne” întâi și-ntâi am făcut două copii noi după ele, iar originalul „primului semn” și copia după „al doilea” făcută de Ancireescu au fost zăvorâte de către Victor Antoniu într-o uriașă și hidoasă *comodă*.

Cele „două semne” aveau o încăpățănare a lor, diabolică, de a nu se lăsa descifrate. Fusesem preveniți că nu va fi simplu: un spirit inventiv ca al doctorului Țifu dăduse înapoi, învins de misterul „semnelor”. Noi eram mai mulți, însă pe cât se pare nu mai pricepuți...

Vedeam clar că e vorba de un text. Însă cifrul care ni l-ar fi făcut inteligibil ne scăpa. Nu voi trece în revistă zecile de variante și de combinații pe care le-am făcut din cuvintele acelea. Și timpul trecea...

5

Și totuși până la urmă „semnele” *au vorbit*. Luați cele „două semne” și așezați-le unul lângă celălalt. Dar nu le puneți în ordinea lor firească, așa cum am tot făcut noi ca niște jalnici

metafizicieni ce suntem, ci așezați „al doilea semn” la stânga, iar „primul” la dreapta. Așa:

<i>Al doilea semn</i>	<i>Primul semn</i>
i g	r e m
e r	p
ael	av
iuluta	repmi
ăn	i v
e	r p
a e	l a v
urolin	uben
e tă ra	o b o c s
e r	p
a e	l a c
i u l u	t o p i s
e t e	u s
e r	p
a e h c a	e r u
ă g n	â t s
ă s	a l
a r t	a e p
ă	s
ă d	a c

Și acum dați-vă osteneală de a citi de la dreapta spre stângă: „*Mergi pre valea imperatului vină pre valea nebuniloru scoboară-te pre calea șipotului suie-te pre ureachea stângă lasă peatra să cada*”.

Vă spun, dacă absolut din întâmplare Emil n-ar fi pus „semnele” pe masă în ordine *inversă*, ne-am fi bătut capul încă cinci sute cincizeci de ani! Totul a pornit de la pricăjitul cuvânt *pe*, sau mai precis de la forma lui arhaică *pre*. A fost primul pe care l-am citit invers, iar mai departe descifrarea „semnelor” a fost o jucărie.

Eram atât de fericiți de acest succes, că nici nu ne-am dat seama că intrasem de fapt într-o nouă enigmă. Numai Salamanca, păstrându-și calmul, mormăi:

— Pasărea și-a pierdut amândouă aripile, dar n-a observat, și zboară în continuare..!

Emil fu de părere că enigma semnelor se reduce la o problemă de șah. „Valea imperatului” și „Valea nebunilor” se refereau, pretindea el, la anumite mișcări, pe tabla de șah, ale respectivelor piese.

— Bravo! i-am zis, ai impresia că Meșterul Necunoscut se amuza în orele libere jucând șah cu discipolii!

— De ce nu? Șahul e cunoscut de mii de ani!

— E o ipoteză naivă, în orice caz...

Dar Emil rămânea neclintit și tocmai se pregătea să ceară consultații unui șahist de categoria I-a, când, fără complicații, prin simpla cercetare a unor hărți, am aflat că Valea Împăratului și Valea Nebunilor nu sunt niște simboluri de șaradă, ele *există*! Valea Împăratului, mai complet Valea Împăratului Horia, fiindcă pe acolo ar fi trecut cândva marele răsculat, e dincolo de cătunul Poeni și, mai departe, dă în Valea Nebunilor... Emil trebui să renunțe (cu mult regret) la fantezista-i ipoteză șahistă...

6

Atmosferă de sfârșit de vară, început de toamnă. Cerul puțin alburii, pe alocuri de un albastru rece ca al gheții, cu șiruri prelungi de nori, ca niște trepte, suind cine știe unde. Efectivul: complet. Echipați: aproape la fel de bine ca și *Hanibal*, când a trecut Alpii. Ne lipseau numai elefanții. Ba nu, Salamanca auzind această remarcă, a pretins că elefanți nu există, că el este elefant... Și, zicând asta, culese o floare.

— Dagmar, o floare pentru tine, roșie ca sângele meu, când eram tânăr.

Jurnalul acestei mărețe aventuri notează însă că floarea era albastră... Același jurnal, completat cu

virtuozitate de Victor Antoniu, arată că prin cătunul Poeni am trecut pe la ceasurile zece dimineăta. La bufetul de prin partea locului, un ghid local, inspirat de *șlibovița băută de cu dimineăță, pentru a ucide microbii*, ne explică nu fără înflorituri delicate și lux de amănunte cum trebuia să mergem pentru a ajunge în Valea Împăratului. Ruta nu era complicată.

După încă o oră de mers am văzut un pâlc de brazi, înaintând în unghi, tăiat de un pârâu fără pretenții: de aici începea Valea Împăratului Horia, un defileu împădurit pe care l-am străbătut înaintând pe drumul acela de care, invadat de iarbă, șters pe alocuri. Pe aici domnea atmosfera de acum o mie de ani. La capătul acestei văi am prânzit și urmând porunca „semnelor” am luat-o la stânga, pe Valea *Nebunilor*, prea puțin diferită de prima, atâta doar că prezenta unele meandre. Era răcoare și liniște. Am mers destul de mult, până am dat de cursul unui pârâu care ne tăia drumul. Indicația următoare suna și ea la fel de limpede (complicațiile urmau după asta): „... *scoboară-te pre calea șipotului*”, așa că n-am ezitat, ci, după o scurtă consfătuire, am urmat drumul acestui pârâu și după încă un ceas ne-am pomenit iarăși lângă pâlcul de brazi de unde plecasem cu vreo câteva ore înainte!

Fără să ne dăm seama descriesem un mare triumghi.

— Bun! zise Victor Antoniu, autorul „semnelor” și-a bătut joc de noi. Scorul este de unu la zero pentru el, să ne întoarcem acasă.

Poetul era furios.

Faptul însă că drumul nostru trasase un veritabil triumghi, îi dădu de gândit lui Emil. El își aminti de triumghiul buclucaș al celor trei cercuri...

Bătrânul pirat Salamanca fu însă de părere că dacă tot am început, să ne continuăm drumul

până la capăt:

— Semnele spun că trebuie să urmărim calea șipotului. Fie! Și mai departe – vom vedea!

Ținutul deveni sălbatic, și puțin înfricoșător. Am pătruns într-un imperiu dur, presărat cu stânci golașe. Asemenea locuri poți întâlni în Retezat la tot pasul. Pârâul, sau mai precis „șipotul” cum îi zicea în „semne”, dispăru la un moment dat într-o văgăună destul de sumbră. Deasupra noastră se deschidea o mare arcadă de piatră, cu vârfuri tăioase; niște păsări mici și iuți treceau pe acolo fulgerător, scoțând țipete. Și aici ne-am oprit, fiindcă pârâul dispăruse și nu mai aveam după ce ne călăuzi.

— Scorul este de doi la zero pentru cel care a conceput „semnele”, mormăi Victor Antoniu.

Dezamăgiți, dar impresionați de locul acela straniu, ne-am întors pe înserate la Poeni și am tras la bufet.

În acest timp Salamanca, mult mai practic, aranja problema dormitului peste noapte cu doi gospodari ce trecuseră pe acolo din întâmplare.

Dagmar, frântă de oboseală, își rezemă capul pe umărul meu. Trebuia să stau nemișcat, să n-o tulbur, însă faptul nu-mi plăcea.

Emil îl întrebă pe gestionar:

— Există pe aici pe undeva un loc numit „urechea stângă”?

Omul îl privi cam cruciș. Zise că nu știe de așa ceva.

Emil puse aceeași întrebare de mai multe ori celor care intrau în bufet. Cred că până la urmă oamenii îl luară drept maniac, dar nu se supără nimeni pe el.

Am trezit-o pe Dagmar care ațipise pe umărul meu și cu ce aveam la noi, cu ce-am mai găsit pe acolo, am încropit o cină grozavă, căreia i-am

acordat toată atenția noastră, stimulați și de niște păhărele de cacuveeher.

Dagmar s-a dus să doarmă în odaia învățătoarei. În timp ce ne îndreptam și noi către casele celor doi oameni cu care aranjase Salamanca, am fost ajunși din urmă de un bătrânel care șchiopăta. Purta o căciulă mare și neagră și avea o barbă albă.

— Domnule! zise către Emil, cu accent pe *u*. V-am tot auzit că întrebați de „urechea stângă”, vorbi vioi omul de sub căciula neagră, dar să știți că pe aici pe-aproape nu *ezistă* așa ceva, ori nu știu eu să fie, măcar că eu le cam știu pe toate.

— Păi m-am convins că nu *ezistă*, făcu Emil dezamăgit.

— Urechea stângă, de așa ceva n-am auzit, puteți căta cât veți voi, cred că nu găsiți, ce poate să însemne asta, *urechea stângă*, decât urechea stângă a omului, vorbi netulburată căciula neagră, un loc la care să-i spună așa pe nume, n-aș zice să fie, puteți întreba pe oricine, chiar și pe al lui Surdu, care mai bine decât el nu cunoaște nimeni ținutul nost', iar el e om deștept, după tată s-a născut la America, la *Kikago*, și numai după aia s-a întors acasă...

Picam de somn, iar bătrânelul se apucase să ne țină un discurs. Această maladie, a discursurilor, bântuie peste tot.

— N-o să găsiți urechea stângă, dar poate vă interesează altceva...

Am devenit atenți, scuturându-ne picoteala.

— *Există* două pietre mari, la care-i zice „Urechile lupului”. Nu departe, pe valea pârlului, acolo unde apa se pierde în pământ... Mai către dreapta... Și...

„Urechile lupului” le-am găsit ușor, a doua zi dimineța. Greu însă a fost să stabilem care dintre ele este urechea stângă, cea care ne interesa.

Erau două imense stânci alăturate, care, de la o anumită depărtare și din poziție potrivită, aduceau parcă cu urechile sângeroasei fiare... Le-am depistat după informațiile țaranului care avea mania discursurilor, și după alte informații, culese la momentul potrivit. Ca să ajungem acolo am urmat drumul din ajun, iar ajungând sub arcada pe deasupra căreia țipau păsările, și dedesubtul căreia se auzea șoapta apei căzând în adâncimi, am mai mers destul de puțin, spre dreapta.

„Suie-te pre urechea stângă lasă peatra să cadă.”

Erau ultimele indicații ale „semnelor.”

Ne-am cățărat toți pe una din „urechi”.

Poetul, încă gâfâind, se folosi de această ocazie pentru a ține și el un discurs.

— Să presupunem, vorbi, că indicația „lasă peatra să cadă” trebuie interpretată în sensul cel mai direct și concret: din punctul cel mai înalt al urechii îi vom da drumul unui bolovan. Acesta, rostogolindu-se, va ajunge într-un loc, unde, poate...

Mirat și el de naivitatea gândului, poetul tăcu.

Salamanca însă ridică o piatră și o lăsă să pice. Piatra nu se rostogoli nicăieri, fiindcă acolo era un mic platou, câțiva metri pătrați, unde ne adunasem cu toții. Creșteau și niște fire de iarbă printre crăpături. Emil se lăsase în patru labe și cerceta, mormăind, fiecare centimetru pătrat. Cum stăteam înghesuiți, îl deranjam, și ne rugă să trecem pe cealaltă ureche, să vedem ce e acolo. Ceea ce am și făcut. Urcușul se dovedi de această dată mult mai dificil. Această „ureche” se termina

sus cu un colț destul de ascuțit. O primă piatră căreia i-am dat drumul se rostogoli, făcând salturi mari, până ce se opri jos, într-un loc ce nu ne spunea nimica. O a doua piatră urmă alt drum, se opri în cu totul alt punct, iar a treia la fel, ne făcu în ciudă, aterizând la mare distanță de celelalte două. Evident, metoda era greșită.

Îl vedeam pe Emil cercetând în continuare micul platou de pe cealaltă „ureche”. Când ne-am întâlnit jos, între „urechi”, el părea satisfăcut, un mic zâmbet parcă-l ispitea, dar nu zise nimic, ci dădu ocol „urechii” la care se oprise, neglijând-o pe cealaltă.

Salamanca, dacă ar fi descoperit ceva, ne-ar fi fiert câteva ore, poate ne-ar fi spus abia a doua zi, și astă după o serie de maxime și zicale... Emil era însă altfel. Terminând ocolul „urechii”, veni spre noi.

— Cred că nu mă înșel! zise. „Urechea” pe care am rămas, „urechea” mea, e formată dintr-un singur tot, dintr-o singură bucată. Cu o excepție: acolo sus există o lespede străină, adusă... Așa am impresia. Dacă am reuși s-o ridicăm... Ah, ne-ar trebui niște pârgii...

Emil privi împrejur. Niciun copac mai de nădejde nu creștea prin apropiere în acel ținut de piatră.

Ne-am unit puterile, dar lespeda nici nu se clinti. Ne julisem degetele, eram asudați și murdari. Fără să spună o vorbă, Salamanca ne părăsi, coborî de pe „ureche”. Oare, plictisit, bătrânul pirat lăsa baltă totul? Nu, căci l-am văzut căutând ceva, apoi încercând pe umăr un bolovan pe care abia-l ridică și suind iar spre noi. Abia reuși să facă primii pași. Nu-nțelegeam ce vrea, dar am sărit să-l ajutăm. Cu mare chin bolovanul, rotund ca o mină, fu adus sus. Bătrânul pirat respiră adânc, apoi la un semn al său ridică bolovanul și-l lăsarăm să cadă cu toată puterea peste

lespede. Stânca vibră sub noi. La a treia încercare lespede plesni. La a șasea încercare, se sfărâmă de-a binelea, în trei părți. Le-am ridicat cu mare greutate și, dând la o parte sfărâmurile, am dat de lemn! Trei scânduri groase, aproape putrezite. Stăteau fixate zdravăn în temelia de stâncă cu care se făcuseră una. Tremurând de nerăbdare, abia am reușit să le înlăturăm, cu mare greutate și printr-o șmecherie: întâi am găurit una cu briceagul, și numai așa am apucat-o. Lemnul se frânse, însă acum era ușor..

Și am văzut, în deschizătura destul de adâncă, o veche ladă de lemn, cu întărituri metalice, sumbra și clasică ladă în care se îngroapă comorile!

— Mii de săgeți, roști Emil sfârșit, alb la față. Aici nu e „Frumusețea”, aici e...

— Săracu’ Liviu Belcin, săracu’ Simion Țifu! mormăi Salamanca. Ne-am băgat peste comoara lor!

— Cei care îngropau comorile aveau, obiceiul să se ucidă între ei, vorbi marinarul.

— Nu m-aș mira să dăm peste niște biete oseminte, zise Antoniu destul de sumbru.

Ce era sau ce nu era, trebuia să scoatem la suprafață lada aceea. Era prevăzută cu un fel de belciuge, dar când am tras, am rămas cu ele în mâini. Un fel de obiect negru și roșu, mâncat de rugină, atârna într-o parte, parcă un lacăt, dar, apucându-l, fierul se fărâmiță. Capacul însă, deși înverzit, părea mai trainic. Lungindu-ne și apucând din toate părțile, ceva gemu parcă, ceva se rupse și capacul cedă.

Măreața ladă pentru comori era goală! Sau aproape goală, fiindcă în fundul ei am văzut o plăcuță de lemn exact de mărimea „semnelor”, poate ceva mai mare, iar alături, un pătrat alb de marmură.

Pe tăblia de lemn, am văzut următoarele cuvinte:

Celor care veți adjunge aice lăcomindu Vă după Aur Lardea vă lasă numa rângetul lui și o noauă taină că Aur Lardea no adunat.

„Comoara” lui Lardea!!! Miraculoasele și inexistentele grămezi de aur! Acest bandit cinic care n-a scăpat ocazia de a-și bate încă o dată joc de cei care vor căuta presupusele sale comori!...

Dar stați! E vorba de „o nouă taină”! Iată pătratul alb, de marmură. Un plan parcă, și două săgeți..; Iar dedesubt, niște bătrâne chirilice: КЛТН ТІНТІКА СЕМНЪ.

Ceea ce însemna: *Cată întâiul semn.*

— Mii de telefoane interurbane, strigai, luminat dintr-o dată! Acesta este „al doilea semn”, *cel adevărat!*

PARTEA A OPTA

CE E VEȘNIC ȘI CE E TRECĂTOR

1

Cred că ați ghicit: trăindu-și viața sa mult aventuroasă, Lardea, lotrul legendar de bogat, descoperise (dar unde?) „al doilea semn” – placa de marmură – lăsată de Meșterul Necunoscut, sau de cineva din vechime, care cunoștea ascunzătoarea „Frumuseții”.

Inteligent, Lardea își dă seama că e vorba de o taină...

Cert este că Lardea n-a dezlegat taina celui de „al doilea semn” găsit de el și a preferat să-l lase în bătaie de joc celor care-i vor căuta comorile, nebănuind că de *fapt* le lasă o comoară.

Fiindcă era vorba de „primul semn” și de „al doilea semn” banditul a dedus în ce constă tehnica enigmei – cele două semne care se completează reciproc – și a lăsat la rândul-i tot „două semne”, cele două plăcuțe de lemn.

De aici încurcătura: existența a două semne „prime” și a două semne „secunde”. Primul dintre semnele lăsate de Lardea a ajuns – nu se știe cum – în posesia lui Ștefan Cleja, adevăratul tată al Valentinei, iar apoi, prin înșelătorie, la Andreescu. „Al doilea semn” lăsat de Lardea a ajuns, de asemenea în condiții neprecizate, probabil în urma unei descinderi în subterană, la Liviu Belcin, mai departe a trecut la Simion Țifu, mai precis copia lui, originalul rămânând în posesia lui Sorin Belcin.

Mai departe știm ce s-a întâmplat.

Să ne oprim puțin asupra celor „două semne” *adevărate*, lăsate de Meșterul Necunoscut... Ele prezentau – așa cum a presupus Emil – o problemă de geometrie. Noi discuții, presupuneri, dureri de cap, nervi, și tot ce vreți... Greu a fost până ce s-a ajuns la ideea că cercurile – cele trei – reprezintă trei încrucișări principale ale galeriilor de sub Cetățuie. Aceasta s-a putut vedea numai când cartografi au întocmit o primă schiță a galeriilor. Atunci Emil împreună cu matematicianul său au recurs la ajutorul hârtiei de calc: peste schița labirintului subteran au suprapus, copiată, schița celui de „al doilea semn” *veritabil*. Pe cel de „al doilea semn” existau două mici săgeți care, prelungite, convergeau într-un punct. Dar s-a ivit o altă dificultate: harta galeriilor și „al doilea semn” aveau *scări* diferite. Alte calcule, alte *puncte posibile*.

O primă încercare de a săpa în galerii a dat greș. Calculele au fost reluate, refăcute, s-a descoperit eroarea. Și...

2

(epilog)

Era una din ultimele repetiții înaintea avanpremierii. Mă rog, știți cum e la teatru în asemenea ocazii. Regizorul nervos în sală, asistenții alergând încolo și-ncoace, tehnicul muștruluindu-i pe mașiniști, și chiar directorul, grav, în loja lui, trăgând discret dintr-o țigară – ceea ce e strict interzis – și întrebându-se dacă de data aceasta cârcotașii aceia de critici teatrali vor recunoaște în sfârșit că noua premieră e o bombă.

Replicile între actori se schimbă cu repeziciune, intervine regizorul, scena cutare se repetă, iată-l pe Boiangiu:

— „Ard pădurile”!...

Deodată agitație la una din intrări, portarul încearcă zadarnic să oprească intrarea cuiva care năvălește vijelios; Boiangiu întrerupt, repetă:

— „Ard pădurile, băieți”...

— Minciună! se aude o voce ca de tunet din fundul sălii. Minciună, pădurile nu ard, n-au ars niciodată, ele trăiesc și sunt veșnice!...

Cred că în acele momente Emil era pe jumătate nebun. Spre stupefacția tuturor el străbătu sala în goană, dintr-un salt fu pe scenă și-mi urlă în față:

— Am găsit-o! Am găsit-o! Am găsit „Frumusețea”!

Și prinzându-mă de mână, mă târî jos de pe scenă.

Abia am avut timpul să-i strig dublurii mele: „Înlocuiește-mă!”, și m-am pomenit afară din teatru. Aș fi meritat să fiu concediat pe loc, fără preaviz, dar nebunia lui Emil mă molipsise.

Dacă cei din teatru ar fi trimis după mine o poteră, să mă aducă înapoi, nu m-ar fi ajuns, fiindcă Emil opri un taxi care ne duse afară din oraș, până la capătul liniei de autobuz, și acolo am constatat că n-aveam destui bani ca să-i plătim cursa de vreo șapte-opt kilometri, și i-am lăsat buletinele, dar ce mai conta?

Emil se bâlbâia îngrozitor, povestindu-mi:

— De data aceasta n-am mai greșit, „semnele” au arătat exact locul *acela*!... Semnele cele *adevărate*, ale Meșterului Necunoscut, nu semnele lui Lardea!... Am început să săpăm în capătul celei de-a treia galerii la ora șase dimineața. Când am înlăturat straturile de pământ iscusit aplicate, a devenit clar că locul acela fusese zidit de mână omenească! Înțelegeți? Iar când am început să desprindem blocurile mari de piatră, așezate frumos unul peste celălalt, cimentate ermetic, nu m-am îndoit că acum... Dane, Dane!

Astea au fost cele mai fantastice clipe ale vieții mele!

— Bine! Și?

— Nu-ți spun, ai să vezi! Dar n-ai să mai poți vedea *totul*, fiindcă s-a produs o mică nenorocire. Mai bine tac. Dar nu pot să tac! Peretele zidit avea doi metri grosime! Fantastic! Munca unor titani! Iar noi lucram cu precauțiune... Când ultimele pietre au fost înlăturate, am pășit într-o grotă rotundă, am ridicat felinarele, și la lumina aceea slabă, la vreo douăzeci de metri în față, am văzut o siluetă albă, semeață, de marmură, și... și... puțin mai în dreapta un bloc de piatră înfățișând un fel de masă, iar la masa aceea, Dane, veghea un om!...

Cu respirația tăiată, nemaiputând înainta, Emil se așeză în iarbă. Eram la fel de istovit ca și el, gonisem ca niște nebuni, și mai aveam de urcat!

— Am rămas uluiți, urmă Emil, revenindu-și puțin. Lumina era slabă, abia atingând silueta întunecată a omului ce stătea la masa aceea ciudată, și o clipă am încremenit și noi.

El stătea acolo, rezemat de blocul de piatră, părând concentrat asupra unei întrebări ce-l chinuia de sute de ani, asupra unei întrebări neobișnuit de importante, înțelege, îi distingeam îmbrăcămintea largă și în lumina aceea fantomatică ni se părea că vedem fruntea înaltă de gânditor, privirea oarbă și vie în același timp ațintită asupra mândrei siluete de marmură, de lângă el. Înțelege, Dane, poziția gânditorului merita să fie studiată: părea că moartea intervenise lent, fără convulsii, ca începutul unui vis... Și, ciudat lucru, prezența unui pumnal, destul de puțin ros de rugină, aducea parcă o notă vie acestui tablou încremenit...

Și aici se produse nenorocirea. În clipa când am înaintat spre... spre gânditor, nu îndrăznesc să-i

spun altfel, deși sunt sigur că era chiar Meșterul Necunoscut, una din studente care mai mult ne încurcase în timpul săpăturilor, veni din urmă, văzu, și scoase un țipăt strident. Se petrecu ceva de necrezut! Sub ochii noștri, într-o clipă, statura gânditorului se topi, se mistui, se prefăcu în praf și pulbere ce se așternu la pământ, informă, de nerecunoscut.

Încă nu-mi dau seama: poate că aerul închis al grotei, aerul acela neclintit, având unele proprietăți chimice, păstrase intact lutul gânditorului, destrămându-l numai, prefăcându-l în pulbere ce-și păstra însă forma, până în clipa când fata aceea făcuse să vibreze aerul cu strigătul ei ascuțit...

Acesta a fost un moment extraordinar: omul se prefăcuse într-un maldăr de praf inform, iar alături, gândul său turnat în marmură, mai vie decât însăși viața, trăia! trăia! trăia! Ce e veșnic și ce e trecător! „Frumusețea”, fiindcă ea este! Fiindcă nici nu i s-ar fi potrivit alt nume, extraordinară împletire de armonie și forță...

— Dar, în fine, ce este „Frumusețea”, ce reprezintă?

Emil tăcu, mă privi, ridică din umeri.

— O femeie, desigur, nici nu putea fi altfel... O tânără zeităte... nu! Zeitate sună rece și îndepărtat, aici e vorba de frumusețea omenească... Ah! Tot timpul cât am căutat „Frumusețea” m-am temut să nu dau de un chip rudimentar, de o hidoasă compoziție medievală... În momentul când am înconjurat-o cu felinarele noastre... când am înconjurat „Frumusețea”, am văzut că marmura aceea a fost mângâiată de o mână genială. Am tăcut, ca în timpul unei rugăciuni, Dane! Nu știu la ce se gândeau ceilalți, dar eu, spre rușinea mea, uitasem cu totul de

țărâna Meșterului Necunoscut care tăcea la câțiva pași de noi...

— Dar ceilalți? am întrebat. Victor Antoniu, Dagmar...

— Sunt acolo! Doar pe tine nu știam unde să te caut. Încă ceva! Emil se opri: îți amintești că m-ai întrebat cândva dacă nu mi se pare că sculptura neterminată din muzeu ar avea unele trăsături asemănătoare cu ale lui Dagmar?...

— Îmi amintesc. Mi-ai răspuns...

Emil se încruntă, ochii îi luară o expresie de fixitate, ațintiți în goi, părând că vrea să reconstituie o imagine.

— Nu ți-am răspuns, ci mi-am bătut joc de tine. Însă acum!... Da! Nu înțelegeam de unde am gândul acesta!... Dane! Mi se pare că „Frumusețea” i-ar semăna într-adevăr!

— Lui Dagmar? Ce tot vorbești?

— Ah, n-aș putea să spun că e o asemănare *directă*! Însă e ceva... ceva... Ai observat-o pe Dagmar! Are o expresie caracteristică, atunci când privește într-o parte, sau peste umăr, are capul înclinat înainte, iar ochii sunt puțin duri, sau mai bine zis au o vigoare extraordinară! Nu pot explica, ai să vezi și tu...

— Au mai observat și alții?

— Nu știu. Toți tăceau. Abia se auzeau șoapte. Apoi am fugit...

L-am prins pe Emil de braț.

— Eu îți voi spune ceva și mai ciudat: Dagmar *știa*.

— Ce știa?

— Hm... hm... știa sau bănuia, sau își închipuia că ar putea fi o asemănare între ea și „Frumusețea” Meșterului Necunoscut. Se exprima confuz, dar mi-a dat să înțeleg că acest lucru ar fi aproape... normal.

— Ce vorbe! Și nu ți-a explicat nimic?

— N-a vrut. Sau n-a știut să explice.

— Și gândul acesta nu e suficient ca să te scoată din minți?

— Știu eu? Poate că e în ordinea firească a lucrurilor, ca tot ce e frumos să se asemene, sau poate ne înșelăm... Sau poate că... Iată Cetățuia. Am ajuns!

Peste câteva minute alergam prin subterană, poticnindu-ne, legănând un felinar ce ni-l dăduse cineva la intrare. Am văzut în față lumină și printre umbrele ce se mișcau acolo silueta grea a piratului.

— Stai! strigă Emil. Închide ochii. Închide-i strâns. Am să te conduc eu. Și să-i deschizi numai când îți spun.

L-am ascultat.

Emil mă luă de braț.

Am mers așa vreo sută de pași. Am cotit-o la stânga.

— Apleacă-te, îmi spuse Emil.

Auzeam împrejurul meu vorbe, șoapte.

— Oprește-te, spuse Emil. Poți deschide ochii.

La câțiva pași de mine am văzut „Frumusețea”.

...Puțin mai târziu Dagmar veni lângă mine:

— Sora mea! Și-mi arată statuia de marmură.

Am regăsit-o!

— Nu, nu, i-am răspuns. „Frumusețea” a găsit-o Emil. Eu te-am găsit pe tine...

3

(ULTIMA EROARE A LUI SALAMANCA)

Dar celelalte întrebări, cărora nu știu dacă le vom găsi vreodată răspuns?...

Cine era *gânditorul* al cărui praf se odihnește acum într-o urnă? Să fi fost Meșterul Necunoscut? Și, dacă da, cine l-a zidit acolo, în grotă, alături de

„Frumusețea” sa? Și a fost zidit de *viu*? Sau poate murise, și prieteni credincioși l-au lăsat acolo, veghind în poziția în care l-au găsit? Și în acest caz, ce era cu acel pumnal de pe masa de piatră?

Îndepărtate, atât de îndepărtate imagini. Și pierdute. *Pierdute*? Cine știe?...

Dar care e adevărul cu privire la șarada aceea în *latinește*? Are cu adevărat vreo legătură cu „Frumusețea”? Și dacă da, cine a lăsat-o, cine a mai cunoscut înaintea noastră adevărul cu privire la existența „Frumuseții”?

Adevărul! Care e adevărul cu privire la doctorul Țifu? Și oare, așa cum presupune Emil, balada despre Lardea, acele versuri:

*Mână strâmbă și străină,
Ce s-a ridicat haină,
Singură s-a ridicat
Ca o umbră cu păcat...*

să-i fi dat ideea de a construi *mâna* mecanică?

Sau, cine e omul care cerceta noaptea cu lanterna ruinele Cetățuiei? Am ajuns la concluzia că nu putea fi Țifu. Iar Andreescu pretinde că nu s-a aventurat niciodată pe întuneric în acele locuri. Să fi fost un alt căutător de comori, necunoscut nouă?

Sau, ce explicație poate avea acel episod ciudat când *mâna* a împiedicat-o pe Valentina să se sinucidă?

Cine a fluierat sub fereastra mea „La Campanella”, încă înainte de a fi cunoscut-o pe Dagmar?...

Dagmar... Las la urmă cea mai ciudată dintre întrebările ce rămân fără răspuns. Nu numai Emil și cu mine am observat strania asemănare dintre „Frumusețea” Meșterului Necunoscut și Dagmar. Salamanca a mormăit că e o închipuire a noastră, dar Victor Antoniu ni s-a alăturat în păreri... Era o

asemănare ce scăpa oricărei analize, de aceea putea fi oricând contestată.

...Și iată ce mi-a povestit într-o zi Dagmar, într-o zi când s-a hotărât, trecând peste lungi și inexplicabile ezitări, să-mi spună ceva despre taina ei. Oftă așa cum nu prea avea obiceiul, se încruntă, se uită la mine parcă sfidându-mă. Probabil presimțea că nu prea voi lua în serios povestea ei.

— Cred – zise – că aproape fiecare familie își are „minunile” ei... Ce înțeleg prin „minuni”? Vreo poveste bizară, un personaj ieșit din comun: un pictor, să zicem, un poet, un cântăreț, un artist, sau măcar un bețiv de pomină, un nebun, un aventurier, un marinar, un mare afemeiat sau o curtezană rafinată... înțelegeți?

— Încerc...

— Neamul mamei mele, cu un arbore genealogic foarte adânc înfipt, a produs – oribil cuvânt, nu? – femei de o frumusețe legendară. Mama n-a fost prea frumoasă. Eu îi semăn bunicii, care a fost minunată, frumusețea ei se pare însă că n-a fost nimic față de frumusețea bunicii bunicii, cu care totuși semăna și care, se zice că era departe de desăvârșirea unei stră-stră-stră-bunici... Iar aceasta, la rândul ei, era palidă față de o stră-stră-stră-stră... Părinții mamei mele s-au născut în Cebea, sat care nu-i departe, un sat izolat, în munți... Aici poveștile se păstrează, se transmit și aceste povești vorbesc despre frumusețea femeilor din neamul nostru... Și... Și vezi, și trăsăturile oamenilor se transmit. Par uneori să dispară, însă revin iar... Eu semăn cu bunica, și ea semăna cu străbunica, și așa mai departe. Iar acum...

— Acum?...

— E vorba de una din acele povești bizare... E scurtă. Ea spune că în satul nostru a venit cândva...

cândva, un cioplitor în piatră. Înțelegeți? Demult, demult, în satul nostru a venit un *meșter* în piatră, așa spune povestea.

— Și s-a îndrăgostit de o fată... încep să pricep încotro.

— Nu. Acest meșter *a furat* o fată dintr-o casă cu multe fete frumoase. Sau, dacă-ți sună mai bine, a răpit-o. Pe cea mai frumoasă. Iar Dumnezeu i-a *bătut* pe amândoi: pe fată a prefăcut-o în stană de piatră, iar pe *meșter* l-a pedepsit să rămână viu, lângă ea...

— Mai departe!

— Asta e tot.

— Deci, tu vrei să spui că acel *meșter* era Meșterul Necunoscut, iar iubita lui cea frumoasă...

— Oprește-te! De când cu ultimele întâmplări ți-ai luat obiceiul de a *investiga*, cu orice preț, totul... Te rog nu încerca să analizezi povestea mea naivă și ciudată. Las-o așa. Aici, oricum, nu poți afla adevărul absolut... Și orice ai spune, „Frumusețea” îmi seamănă... Sau eu îi semăn ei și niciodată nu voi fi altfel, nu mă voi schimba, nu. Voi îmbătrâni, chiar și după ce cometa Halley va trece o dată, de două ori, de trei ori, de patru ori pe cer... Niciodată!

Am re trăit un moment când îmi vorbise la fel. În ochii ei ardea cu o vigoare extraordinară flacăra tinereții. Te orbea această flăcăre. Și i-am spus, ca și atunci, că vârsta ei va rămâne totdeauna cea prezentă. Și eram convins că nu mint. Sunt și acum.

Ne-am întâlnit cu Salamanca. Bătrânul lup arăta al naibii de tânăr și în vârtea între degete o floare.

— Chiar și cerul întreg e temniță pentru o pasăre mândră, zise piratul. Abia acum îmi făcui timp pentru doi prieteni, fără de care n-am fi găsit ceea ce căutam: Sorin Belcin și bătrânul Slim care

plesnește de nerăbdare. Mergem să vedem „Frumusețea”...

L-am condus o bucată de drum. El a fost bucuros și-i trase o maximă foarte adâncă. În acel moment l-am văzut pe Emil care gonea după noi. Nu știu de unde apăruse..

— Vă plimbați, nu vă pasă de nimic, iar. Omul vă caută peste tot!

— Ce s-a întâmplat? A explodat inima gregară a poetului...?

— Nu, nu, e vorba de altceva... Ceva cu totul neașteptat... Ceva cu totul miraculos! Victor Antoniu ne așteaptă, gata echipat. Veniți repede!

Emil refuză să ne dea lămuriri, pe motiv că va explica totul când ne vom fi adunat cu toții.

— Va trebui iarăși să căutăm ceva? întrebă marinarul.

— Da, cred că da!

Atât binevoi să ne mai spună Emil.

— Atunci e bine, mormăi Salamanca. Începusem să lîncezesc. Vulturul vrea să ciugulească iarăși din soare!

Și astfel ne grăbeam iar, apropiindu-ne de locul unde...

Cum să vă explic? În clipele acelea mă simțeam aproape fericit.

Iar Salamanca adăugă din mers:

— Am uitat, Dagmar, să-ți ofer această floare albastră ca oceanul, ca să ne porți noroc și de-acum înainte.

Întâmplător floarea era gălbuie, cu dungi vișinii, dar nimeni nu luă în seamă neînsemnata eroare a marinarului.

Sfârșit

Redactor responsabil: EUGENIA TUDOR
Tehnoredactor: CONSTANȚA VULCĂNESCU

Dat la cules 25.05.1965.

Bun de tipar 13.09.1965.

Apărut 1965.

Table of Contents

PARTEA ÎNTÂI SĂGEȚILE

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7
- 8
- 9
- 10
- 11
- 12

Partea a doua PIPA

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7
- 8
- 9
- 10
- 11
- 12
- 13
- 14
- 15
- 16
- 19
- 20
- 21

PARTEA A TREIA

„AL DOILEA SEMN”

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7

PARTEA A PATRA

BALERINA ȘI DOMINO-UL EI

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7
- 8

PARTEA A CINCEA

MÂNA FURĂ DOCUMENTUL

- 1
- 3
- 4

PARTEA A ȘASEA

„ALTCEVA, ALTCEVA!”

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7
- 8
- 9
- 10

PARTEA A ȘAPTEA

RÂNJETUL LUI LARDEA

- 1
- 2
- 3

4

5

6

6

PARTEA A OPTA

CE E VEȘNIC ȘI CE E TRECĂTOR

1

2

3

Table of Contents

PARTEA ÎNTÂI	3
SĂGETILE	4
1	4
2	5
3	9
4	10
5	13
6	16
7	18
8	23
9	25
10	31
11	33
12	35
Partea a doua	39
PIPA	40
1	40
2	42
3	45
4	48
5	56
6	62
7	65
8	68
9	72
10	74
11	78
12	79
13	81
14	84
15	85

16	88
19	91
20	93
21	95
PARTEA A TREIA	98
„AL DOILEA SEMN”	98
1	98
2	103
3	111
4	118
5	121
6	123
7	129
PARTEA A PATRA	133
BALERINA ȘI DOMINO-UL EI	134
1	134
2	143
3	147
4	154
5	157
6	161
7	162
8	167
PARTEA A CINCEA	170
MÂNA FURĂ DOCUMENTUL	171
1	171
3	176
4	182
PARTEA A ȘASEA	187
„ALTCEVA, ALTCEVA!”	188
1	188
2	192
3	195

4	199
5	202
6	208
7	214
8	217
9	220
10	225
PARTEA A ȘAPTEA	227
RÂNJETUL LUI LARDEA	228
1	228
2	231
3	232
4	234
5	235
6	237
6	241
PARTEA A OPTA	245
CE E VEȘNIC ȘI CE E TRECĂTOR	246
1	246
2	247
3	252